

UNIVERSIDAD

DAD AUTÓNOMA DE NUEVA GRANADA
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA

THE SAURUN
SACERDOTU
ET CLERICORU

BX1971

.T4

1728

c.1

009456

1080021496

EX LIBRIS
HEMETHERII VALVERDE TELLEZ
Episcopi Leonensis

A mi querido
maestro Sr. Carrón
nigo Lic

Cementerio Calverde

junio 17 de 1907.

Andrés Estrada

Pro. S

Andrés Estrada

UANL

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

THESAURUS
SACERDOTUM
ET CLERICORUM.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS
Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

THESAURUS
SACERDOTUM
ET CLERICORUM.

Pone Thesaurum tuum in praeceptis
Altissimi, et proderit tibi magis quam
aurum.

Eccli. xlix, 14.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE PARISIIS,
APUD MÉQUIGNON JUNIOREM,
FACULTATIS THEOLOGICAE BIBLIOPOLAM,
VIA MAJORUM AUGUSTINIANORUM, N° 9.

DIRECCION GENERAL DE

PARISIIS, P. TYPIS DECOURCHANT,
Via d'Erfurth, n. 1, prope Abbatiam.

M DCCC XXVIII.

45958

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEÓN
Biblioteca Velverde y Tellez

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

COLLECTOR

PIO LECTORI.

GRANDIS dignitas Sacerdotum, intonabat olim S. Hieronymus, sed grandis ruina, si peccent; lætamur ad accensum, sed timeamus ad lapsum. Non est tanti gaudii excelsa tenuisse, quanti mœroris de sublimioribus corruisse. Sacerdotalem igitur meditare gradum, Lector benevole, et attende quomodo officium istud agitur quidem in terra, ut sanctus asserit Chrysostomus, sed cœlestibus negotiis continetur. Non enim homo, non Angelus, non Archangelus, non quævis alia creatura, sed ipse Spiritus sanctus hoc munus instituit, atque adhuc manentes in carne, ministerio fungi præstitit Angelorum.

Quidni ergo Angelicam æmulabitur sanctitatem, puritatem ac sedulitatem qui ad tantam tamque sublimem dignitatem, et ad onus ipsismet Angelicis

000456

humeris formidandum, vel anhelat, vel sese a Deo vocatum et electum contemplabitur? Eo spectat, religiose Lector, hic præsens Thesaurus, ut tibi scilicet ad tam eximias partes viam aperiat, et quasi manu te deducat ad hoc sanctuarium, sicque finem statui tam sancto tamque sublimi maxime congruum valeas adipisci.

Hæc erit igitur in instruendo isto opusculo nostri studii ratio.

1° Quoniam *Justus ex fide vivit*, ut nempe omnia opera tua in charitate fiant, subjicitur tibi EXERCITIUM DIURNUM ad omnes diei actiones pie dirigendas et instituendas.

2° Quoddam tibi exhibetur SPECULUM, in quo præcipua quæ ad pietatem accendendam, Ecclesiasticumve decus ampliandum media conducunt, ex Scriptura, SS. Patribus, Conciliorum sanctionibus concinnata et veluti depicta reperies: his accedent Monitiones sancti Caroli Borromæi ad Sacerdotes et Clericos, in IV Concil. Mediol. adumbratæ.

3° Cum præstantissimum Sacerdotis munus sit offerre sacrosanctum Missæ

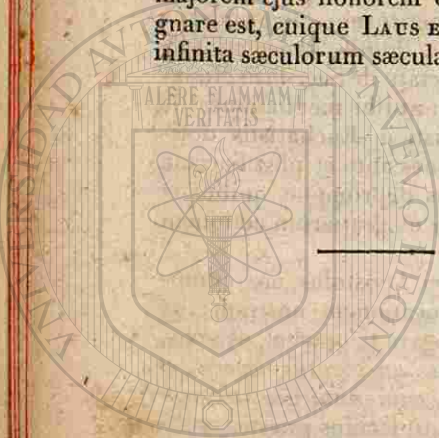
sacrificium, de eo copiosius disseritur; ejusdem ritus et cæremoniæ indagantur et enucleantur juxta placita rerum liturgicarum peritorum, imprimisque SS. Dom. Nost. Pontif. Benedicti XIV in præclaro tractatu de Sacrificio Missæ. Item et suppetunt tibi meditationes de præcipuis Christi in Eucharistia dotibus, ac orationes ante et post Sacrum ex SS. Patribus depromptæ, quibus et præparationem et gratiarum actionem pie persolvas.

Denique cum Apostolus nos admonet videre vocationem nostram; os Domini interrogare te oportet, ut scias, ait S. Bernardus, *an vocatus veneris, et vocatus a Deo, cujus nimirum hæc vocatio est.* Quod ut facilius præstes, subjicitur tibi ad calcem operis PARVUM OFFICIUM, pro obtinenda a Deo gratia perfecte cognoscendi excellentiam Ministerii Ecclesiastici, illudque rite adimplendi.

Nostrum qualemcumque laborem in coacervando et adornando præsentis isto THESAURO, æquo animo suscipe, benevole Lector; et ab affectu sinceræ tuæ

vij COLLECTOR PIO LECTORI.

pietatis, tuique progressum spiritualis maxime studioso profectum crede; ad majorem ejus honorem cui servire regnare est, cuique LAUS ET GLORIA per infinita sæculorum sæcula. Amen.

THESAURUS SACERDOTUM ET CLERICORUM.

PARS PRIMA.

EXERCITIUM DIURNUM.

In omnibus operibus tuis præcellens esto (1), ad istum apicem pervenies, si, juxta normam ab Apostolo præscriptam, *omne quodcumque facis in verbo et in opere, omnia in nomine Domini Jesu Christi* (2) studeas facere, sine intermissione orans et levans puras manus Deo in omni loco. Huic assequendo fini comparatum est præsens exercitium diurnum, quod tibi suppediat methodum omnibus diei actibus pie instituendis et dirigendis perutilem.

Monitum tamen te velim, optime Lector, hoc exercitium non ea mente fuisse adornatum, ut ad ea omnia quæ continet, singulis die-

(1) Libri Eccli. 33. — (2) Coloss. 3.

vij COLLECTOR PIO LECTORI.

pietatis, tuique progressum spiritualis maxime studioso profectum crede; ad majorem ejus honorem cui servire regnare est, cuique LAUS ET GLORIA per infinita sæculorum sæcula. Amen.

THESAURUS SACERDOTUM ET CLERICORUM.

PARS PRIMA.

EXERCITIUM DIURNUM.

In omnibus operibus tuis præcellens esto (1), ad istum apicem pervenies, si, juxta normam ab Apostolo præscriptam, *omne quodcumque facis in verbo et in opere, omnia in nomine Domini Jesu Christi* (2) studeas facere, sine intermissione orans et levans puras manus Deo in omni loco. Huic assequendo fini comparatum est præsens exercitium diurnum, quod tibi suppediat methodum omnibus diei actibus pie instituendis et dirigendis perutilem.

Monitum tamen te velim, optime Lector, hoc exercitium non ea mente fuisse adornatum, ut ad ea omnia quæ continet, singulis die-

(1) Libri Eccli. 33. — (2) Coloss. 3.

bus præstanda, te te adstringas; sed ut illud repetitis vicibus attente legendo, tuum paulatim piis affectibus in eo subjectis animum imbuas, qui pro data occasione, nec sine magno animæ tuæ emolumento, veluti sponte postmodum erumpent.

MANE SURGENDO.

XX. Ecce ego quia vocasti me. 1 *Reg.* 3.
Domine, quid me vis facere? *Act.* 9.
Loquere, Domine, quia audit servus tuus,
1 *Reg.* 3.
Doce me facere voluntatem tuam, quia
Deus meus es tu. *Ps.* 142.
Quid mihi est in cælo, et a te quid volui
super terram, Deus cordis mei, pars mea,
Deus in æternum? *Ps.* 72.

Induendo vestes.

XXI. Nox præcessit, dies autem appropinquavit; abjiciamus ergo opera tenebrarum, et induamur arma lucis, sic ut in die honeste ambulemus. *Rom.* 13.
Exue me, Domine, veterem hominem cum actibus suis, et indue me novum hominem qui secundum Deum creatus est in justitia et sanctitate veritatis. *Ephes.* 4.
Indue me armaturam Dei, ut possim stare adversus insidias diaboli. *Ephes.* 6.

*Recita sequentes Psalmos de Laudibus
Dominicæ.*

Psal. 62. Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo.

Cantic. Benedicite omnia opera Domini Domino.

Psal. 148. Laudate Dominum de cælis.

Orationes.

Domine, Deus omnipotens, qui ad principium hujus diei nos pervenire fecisti, tua nos salva virtute: ut in hac die ad nullum declinemus peccatum, sed semper ad tuam justitiam faciendam nostra procedant eloquia, dirigantur cogitationes et opera. Per.

Dirigere et sanctificare, regere et gubernare dignare, Domine Deus Rex cæli et terræ, hodie corda et corpora nostra, sensus, sermones et actus nostros in lege tua, et in operibus mandatorum tuorum: ut hic et in æternum, te auxiliante, salvi et liberi esse mereamur, Salvator mundi, qui vivis et regnas.

Pater luminum, a quo omne datum optimum, et omne donum perfectum descendit, concede propitius ut non defrauder a die bono, et particula boni doni non me prætereat. Da spiritum bonum, ut videam quomodo caute ambulem, non quasi insi-

piens, sed ut sapiens, redimens tempus, quoniam dies mali sunt. Per Dominum.

ORATIONI MENTALI VACANDUM.

Cum anima Sacerdotis et Clerici altare sit, in quo jugiter ardere debet ignis divini amoris, hunc ignem nutrirī par est *subjiciendo ligna mane per singulos dies* (1); nimirum vel aliquam Dei perfectionem, aliquodve religionis nostræ mysterium contemplando, vel quasdam veritates afflante Spiritu sancto prolatas mente revolvendo.

Multi tam docte quam pie, hujusmodi meditationum argumenta digesserunt, ad quæ recurrere juvabit: interim ne tempus orationis inaniter teras, probatam methodum accipe.

METHODUS ORATIONIS MENTALIS.

Oratio mentalis est mentis ad Deum per piū et humilem affectum elevatio, ad exhibendum supremo Numini religionis nostræ famulatum, divinumque ejus poscendum auxilium; ut ex sancto hujusmodi commercio meliores ipsique gratiores efficiamur.

Tres veluti partes in ea distinguuntur: præparatio, corpus et conclusio.

(1) Levit. 6.

I. — In præparatione tria præstanda.

1. Coram Deo te sistere debes fidei actu, firmiter credendo eum ubique esse præsentem, in loco in quo deus versari; ipso denique intimo tuo tibi esse intimiorem: quo inducaris ad supremum religionis cultum illi præstandum, et cum summa reverentia in conspectu hujus divinæ Majestatis perseverandum.

2. Confitere te indignum esse qui divino fruaris colloquio, tam quia e nihilo es, tum quia in Deum sæpius deliquisti; delicta igitur tua actu contritionis expungere coneris, et ut securius coram Deo consistas, *vestibus valde bonis* (1) fratris tui natu majoris, seu pretiosis meritis Domini nostri J. C. indutus appare, per ipsum et cum ipso et in ipso orans Patrem cælestem, ut copiosam tibi omnium bonorum spiritualium benedictionem impertiri dignetur.

3. *Quia non sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis* (2); et *quid oremus sicut oportet nescimus* (3). Spiritus sancti auxilium supplex deprecere; *ut ipse adjuvet infirmitatem tuam, et postulet pro te gemitibus inenarrabilibus* (4).

(1) Genes. 27. — (2) 2 Cor. 3. — (3) Rom. 8. —

(4) Ibid.

II. — *Orationis corpus in tria dividitur puncta.*

In primo. Meditationis argumentum considerare juvat respectu Christi Domini, attendendo quid cogitaverit, dixeritve, aut fecerit circa præsentem materiam, ipsius dicta, vel gesta, vel animi sensus, adorando, et cum sincera grati animi testificatione laudando et amplexando; quibus actibus adjungi poterunt pii affectus admirationis, lætitiæ, compassionis, etc. prout instituti ratio postulaverit: insuper sanctissimæ Trinitati adorationem, et cætera religionis obsequia impendere curabis; maxime si vel aliquam Dei perfectionem, vel aliquam ejus Personam contempleris.

In secundo puncto. 1. Meditationis propositum versa quantum ad te pertinet; mirum quid ad tuum profectum spirituales sit fugiendum, quidve præstandum sit perpendendo. Ut vero efficacius et vitium declinare, et virtutem amplecti valeas, omni momentorum pondere animum tuum preme, et adige ad eas, in præsentis negotio, partes adimplendas quæ tui sunt officii.

2. Confer tuam agendi rationem cum tuis obligationibus, serio tecum reputans, num in hac parte muneri tuo defueris: hæc vero disquisitio amplam tibi peccatorum lapsuumve segetem patefaciet; ex quibus

humilior factus, noxas præteritas repetitis contritionis actibus absterge; pudore suffusus pro misera animæ tuæ præsentis conditione, ad emendationem vitæ tuæ pro viribus te accinge; cæterosque affectus elice peractis jam considerationibus consentaneos.

3. Tandem præterita peccata tua mente revolvens, præsentisque infirmitatis tibi conscius, hoc solum habes residui ut oculos tuos ad Deum dirigas, supplex auxilium gratiæ ejus imploraturus, quo ad meliorem frugem te recipias; ut autem istud impetres, ad merita Christi Domini confuge; insuper patrocinium sanctissimæ Dei Genitricis, Angeli tui custodis, et Sanctorum, in penuriæ tuæ subsidium, abs re non erit adhibere.

In tertio puncto. Ut singularis illa, qua Deus te misericorditer prævenit, gratia, in te vacua non sit; bona tibi statue proposita, eaque subjectæ meditationi et egestati tuæ congrua: ne autem in fumum evanescant, non tantum generalia sint, sed specialia, temporari, loco, et circumstantiis in quibus versaris accommodata: efficacitate sua omnibus prævaleant impedimentis, et ad legitima te adigant adhibenda perfectionis media: demum ea ipsa comitentur, et tuæ levitatis bene cauta suspicio, et firma in Deum fiducia.

III.— *In Conclusionē, tria pariter præstanda.*

1. Grates Deo pro collatis tibi ab ipso in hæc meditatione beneficiis persolvendæ.

2. Venia pro omnibus mentis evagationibus exoranda.

3. Rogandus Deus ut sanctis tuis faveat propositis, diemque, vitam, et tuæ mortis horam ipse fortunare dignetur.

Ut vero, sicuti ait Psalmista, *reliquiæ cogitationis diem festum agant tibi* (1), ex piis affectibus, sanctisve cogitationibus, quibus in oratione permotus fuisti, quemdam veluti fasciculum spiritualementem sæpius per diem aspirandum tibi compones.

Absoluta denique oratione, fidissimæ Dei Genitricis tutelæ te commendabis: rogans eam ut sancta tua proposita, omnemque orationis fructum in te conservet; et ad hunc finem recitabis orationem, *Sub tuum præsidium, etc.*

ORATIO

Ad invocandum in se vitam D. N. J. C.

O Jesu vivens in Maria, veni et vive in famulo tuo, in spiritu sanctitatis tuæ, in plenitudine virtutis tuæ, in perfectione viarum tuarum, in veritate virtutum tuarum, in communiōne mysteriorum tuorum; do-

(1) Ps. 73.

minare omni adversæ potestati, in spiritu tuo, ad gloriam Patris. Amen.

Notanda quædam ad optatum fructum ex oratione reportandum.

1. *Ante orationem præpara animam tuam* (1), cordis munditiâ, fuga peccati, aberrantes sensus tum internos, tum externos recolligendo, et unam Dei gloriam, ac proprium profectum spiritualementem intendendo. Tum orationis argumentum prospice, pridie ad vesperum illud attentè legendo, et mane postero hujus præcipua capita summatim mente revolvendo.

2. Ipso orationis tempore, necessum non est omnes methodi actus percurrere; sed si in aliqua consideratione, vel sancta affectione utiliter distinearis, tamdiu in his persevera, quamdiu afflabit Spiritus sanctus: insistendum tamen est potissimum postulacionibus, affectibus, et propositis, in quibus orationis summa consistit.

3. Post orationem *omni custodia serva cor tuum* (2), ne fructus orationis evanescat; noli statim vehementiori ardore curis externis incumbere: et identidem sancta tua proposita animo revolve, ut ea pro opportunitate ad praxim redigere coneris.

(1) Eccli. 18. — (2) Prov. 4.

HORÆ CANONICÆ

RITE PERSOLVENDÆ.

Quisquis ad laudes Deo, nomine Ecclesiæ, peragendas, deputaris; pensare debes diligenter quam copiosa, et in toto vitæ decursu, et in mortis articulo, te maneat meritum seges, si tuas in tam præstanti officio partes exsequaris; quam terribilia vero tibi impendant maledicta, *si opus Dei facias negligenter*. (1). Noli igitur cursim et perfunctorie angelicum istud munus obire; sed omnes animi vires recollige, ut illud *digne, attente et devote* valeas adimplere.

1. **DIGNE**, videlicet **DEO**, in quem *Angeli desiderant prospicere* (2), nec tamen suo te dedignatur gratificari colloquio.

CHRISTO, Ecclesiæ Sponso, qui licet in cœlestibus constitutus partes advocati nostri, ut tradit B. Joannes (3), etiamnum agens, preces supplicationesque tuas, nomine sponsæ suæ præstatis, Deo Patri non cessat offerre.

SANCTIS, quorum victorias et triumphos recolis, cum quibus cœlesti propemodum coaptatus collegio, voce concordi divinos hymnos decantas.

(1) Jer. 48. — (2) 1 Pet. 1. — (3) 1 Joan. 2.

SACRIS ELOQUIIS quæ per os tuum assumis, in quibus suppetit tibi laudum thesaurus Deo condignarum; etenim, juxta sancti Augustini dictum (1), ut bene ab homine laudetur, laudavit semetipsum Deus; et ideo quia dignatus est se laudare, invenit homo quem admodum laudet eum.

VOCATIONE, qua, ut sanctus asserit Chrysostomus (2), pro universo terrarum orbe legatus intercedis, deprecatorque apud Deum adstas, ut hominum omnium, non viventium modo, sed etiam mortuorum, peccatis propitius esse dignetur.

2. **ATTENTE**, non tantum lingua, sed et mente et spiritu psallendo: ut præcipiebat Apostolus.

LINGUA, nimirum verba sancta non deglutendo, media non præcidendo, ut admonet sanctus Bernardus (3), nec integra transiliendo; sed virili, ut dignum est, et sonitu et affectu voces sancti Spiritus depromendo.

MENTE: quomodo enim, ait sanctus Cyprianus (4), te audiri a Deo postulas, cum te ipsum non audias? Vis esse Deum memorem tui, cum tu ipse memor tui non sis? Adjunge igitur ad verba, cogitationem eorum quæ Psalmo significantur; « Ora, inquit » S. Augustinus, si Psalmus orat; geme, si

(1) Præf. in Psal. 144. — (2) Lib. 6 Sac. e. 4. — (3) Ser. 47 in Cant. — (4) De Orat. Dom.

» gemit; si sperat, spera; time, si timet;
» gaude, si gratuletur (1).»

Plurimum etiam juvabit, vel præstantiora Dei beneficia mente recollere, vel aliqua Religionis mysteria meditari; præsto habes sequentibus versibus septem præcipua passionis Christi capita, singulis horis canonicis accommodata.

Matutina ligat Christum qui crimina solvit.

Prima replet sputis; causam dat *Tertia* mortis.

Sexta cruci necit; latus ejus *Nona* bipertit.

Vespera deponit; tumulo *Completa* reponit.

3. DEVOTE. Neque enim vocis duntaxat modulatione et mentis attentione, sed devotione cordis debitum tuæ servitutis pensum absolvere par est. Divinis igitur accensus eloquiis, omnes ex corde tuo pietatis et religionis affectus exæstuent.

HUMILITATIS nempe, quoniam *Respicit Dominus in orationem humilium, et non spernit preces eorum* (2).

CONTRITIONIS, quia *non est speciosa laus in ore peccatoris* (3). Ad eum enim spectat ista Spiritus sancti objurgatio: *Quare tu enarras justitias meas, et assumis testamentum meum per os tuum* (4)?

FIDEI et SPEI; etenim, sponsore Christo,

(1) In Psal. 30. — (2) Psal. 101. — (3) Eclli. 15.
— (4) Ps. 49.

Quidquid orantes petieritis, credite quia accipietis, et fiet vobis (1).

CHARITATIS demum; non enim clamans, sed amans cantat in aure Dei. Dilata ergo cor tuum, et exopta omnes religionis et amoris affectus in te colligere, quibus Angeli et Sancti omnes in cælis effervescent, et animæ justorum in terra inflammantur. Provoca illos dicendo cum Psalmista: *Magnificate Dominum mecum, et exaltemus nomen ejus in idipsum* (2); vel, accine illis, repetendo istud Apocalypsis sacrum *Epicinon*: *Dignus es, Domine, Deus noster, accipere laudem, et gloriam, et honorem, et virtutem, et benedictionem, quia tu creasti omnia. etc.* (3).

Ad hos devotionis sensus percipiendos maxime proderit, hunc versum *Gloria Patri*, etc. pronuntiare veluti thema et compendium omnis religiosi cultus qui sanctissimæ Trinitati vel jam exhibitus, vel persolvendus est per infinita sæculorum sæcula.

Oratio ante Officium.

Aperi, Domine, os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum; munda quoque cor meum ab omnibus vanis, perversis et alienis cogitationibus: intellectum illumina, affectum inflamma, ut digne, attente, ac devote hoc officium recitare valeam, et

(1) Marc. 11. — (2) Ps. 33. — (3) Apoc. 4.

exaudiri merear ante conspectum divinæ Majestatis tuæ. Per.

Domine, in unione illius divinæ intentionis, qua ipse in terris laudes Deo Patri persolvisti, has tibi horas persolvo.

Oratio post Officium.

Sacrosanctæ et individuæ Trinitati; crucifixi Domini nostri Jesu Christi humanitati; beatissimæ et gloriosissimæ semperque virginis Mariæ fecundæ integritati; et omnium Sanctorum universitati, sit sempiterna laus, honor, virtus et gloria ab omni creaturâ; nobisque remissio omnium peccatorum, per infinita sæcula sæculorum. Amen.

Beata viscera Mariæ virginis quæ portaverunt æterni Patris Filium; et beata ubera quæ lactaverunt Christum Dominum.

ANTE EGRESSUM E DOMO,

HOS VERSICULOS MENTE REVOLVE.

Mitte, Domine, Angelum tuum qui præcedat me, et custodiat in via. *Exod.* 23.

Cohibe pedes meos ne oberrent in plateis civitatis. *Eccli.* 9.

Averte oculos meos ne videant vanitatem. *Ps.* 118.

Averte faciem meam a muliere compta, ne forte scandalizer in decore illius. *Eccli.* 9.

Obtura aures meas ut non exaudiam vocem incantantium, et venefici incantantis sapienter. *Psal.* 57.

Præsta ut aspectu et auditu justus sim, habitans inter eos qui de die in diem animam justam iniquis operibus cruciant. 2 *Pet.* 2.

IN IPSO TEMPLI INGRESSU,

Ausculata Christum tibi ex intimo sacrario dicentem.

Pavete ad sanctuarium meum, ego Dominus. *Lev.* 26.

Cum summa humilitate responde.

¶¶. Quam terribilis est locus iste! non est hic aliud nisi domus Dei et porta cœli. *Genes.* 28.

Et quis poterit stare in conspectu Domini Dei sancti hujus? *Reg.* 6.

Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus. *Ps.* 65.

Domine, averte faciem tuam a peccatis meis, et omnes iniquitates meas dele. *Psal.* 50.

Adorabo ad Templum sanctum tuum in timore tuo. *Psal.* 5.

Introibo in domum tuam in holocaustis, reddam tibi vota mea quæ distinxerunt labia mea. *Psal.* 65.

Ego autem ad Dominum aspiciam, et expectabo Deum Salvatorem meum. Audiet me Deus. *Mich. 7.*

Methodum audiendæ Missæ, item et Exercitium sanctissimæ communionis, abunde suppeditabit altera pars hujus opusculi; interea candidatos Sacerdotiû memoros esse velim istius S. concilii Tridentini sententiæ, sess. 23, c. 11 de Reformatione:

Ita de gradu in gradum ascendant, ut in eis cum ætate, vitæ meritum et doctrina major accrescat; quod et honorum morum exemplum, et assiduum in ecclesia ministerium, atque major erga presbyteros et superiores Ordines reverentia, et crebrior quam antea Corporis Christi communitio, maxime comprobabunt.

POST MISSAM.

Actus Consecrationis.

O Domine, quia ego servus tuus et Filius ancillæ tuæ, abrenuntio Satanae et omnibus operibus ejus, et omnibus pompis ejus: tu solus Deus cordis mei, et pars mea Deus in æternum; tu solus pars hæreditatis meæ et calicis mei; tu es qui restitues hæreditatem meam mihi. Suscipe ergo solus universam libertatem meam; accipe memoriam, intel-

lectum, voluntatem, sanitatem, vitam, famam. Quidquid habeo mihi largitus es; id totum tibi restituo, ac tuæ prorsus trado voluntati gubernandum. Amorem tui solum cum gratia tua mihi dones, et dives sum satis; nec quidquam ultra posco. Per.

Oratio ad Christum.

Domine Jesu Christe, qui cum dilexisses tuos qui erant in mundo, in finem dilexisti eos: concede nobis, ut jugi sacrificio recolentes exitum conversationis tuæ, te videamus in forma Dei pium remuneratorem, quem habuimus in forma servi misericordem convivam et fratrem. Qui vivis, etc.

Oratio ex verbis fere sancti Bernardi ad beatissimam Virginem.

Memorare, o piissima Virgo Maria, non esse auditum a sæculo, quemquam ad tua currentem præsidia, tua implorantem auxilia, tua petentem suffragia, esse relictum. Ego tali animatus confidentia, ad te, Virgo virginum mater, curro, ad te venio, coram te gemens peccator assisto; noli, Mater Verbi, verba mea desplicere, sed audi propitia et exaudi. Amen.

Monstra te esse Matrem,

Sumat per te preces;

Qui, pro nobis natus,

Tulit esse tuus.

POST REGRESSUM IN DOMUM.

Y. Vivit Dominus, quoniam custodivit me Angelus ejus, et hinc euntem; et ibi commorantem, et inde huc revertentem. *Judith.* 13.

Oratio.

Absconde me, Domine, in abscondito faciei tuæ a conturbatione hominum; protege me in tabernaculo tuo a contradictione linguarum, quoniam diminutæ sunt veritates a filiis hominum, et quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate; die ac nocte circumdabit eam super muros ejus iniquitas, et labor in medio ejus et injustitia; et non defecit de plateis ejus usura et dolus: vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum: labia dolosa in corde ei corde locuti sunt. Domine Pater et dominator vitæ meæ, ne derelinquas me in consilio eorum: nec sinas me cadere in illis. Per Dominum.

PRIUS LECTIONIBUS,

AC POTISSIMUM SCRIPTURÆ SACRÆ
INTENDENDUM.

Attende lectioni exhortationi, et doctrinæ (1), ait Apostolus ad Timotheum; *insta*

(1) 1 Tim. 4.

in illis: hoc enim faciens, et teipsum salvum facies, et eos qui te audiunt.

Primo quidem teipsum salvum facies. Quid enim sanctius, quid ad salutem magis proficuum, quam Deum ipsum, quam amicos Dei et Sanctos audire conversantes, et cœlesti illorum frui colloquio? Porro vivunt isti, in operibus suis. Sancti et amici Dei sibi ipsis superstites; hic loquuntur et silent; hic audiuntur et tacent; hic interrogantur et muti respondent. Ipsi te docebunt, inquit S. Isidorus Hispal. (1) quid caveas; tibi ostendent quod teneas, quo tendas, quo sensus et intellectus augeatur: multum proficies eorum opera assidue versando; quia vita viri justii, pergit Theodulphus Aurel. (2) lectione instruitur; ornatur, et munitur a peccato, juxta illam qui dicebat: *In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi* (3). Hæc sunt enim arma, lectio videlicet et oratio, quibus diabolus expugnatur; hæc sunt instrumenta quibus æterna beatitudo acquiritur; his armis vitia comprimuntur; his alimentis virtutes nutriuntur.

Sed quid de Scripturis sacris eloquar, quæ sunt, ut testatur S. Greg. Mag. (4) epistola quædam omnipotentis Dei ad creaturam suam, in qua supremi illius numinis arcana

(1) De contempti. Sæc. — (2) Capit. cap. 3. — (3) Ps. 118. — (4) Lib. 4 Epist. Ep. 84.

reserantur. In ipsis multa ac varia recondita sunt salutis adminicula. Ignoras viam quam capere debes? *Lucerna pedibus tuis verbum Dei* (1); ad fulgorem luminis huius incede, et securus ad metam pervenies. Insurgunt passionum procellæ, et animam conturbant? *Sermo Dei viosus et efficax, penetrabilior omni gladio ancipiti, pertingens ad divisionem animæ et corporis, compagum quoque et medullarum* (2). Extrahe gladium istum, et omnes cupiditatum radices resecahis. Supervenit aliqua prava cogitatio, et animum ad turpia sollicitat? Assume tubam, ait S. Ephrem (3), Scripturas videlicet sacras; quemadmodum enim tuba sonans congregat milites, sic et divinæ Scripturæ ad nos clamantes cogitationes nostras congregant ad timorem Dei. Inter varia quibus distraheris implicamenta, animæ tuæ te fugit status et conditio? Adhibe Scripturam sacram; ibi te totum, inquit S. Prosper (4), velut in speculo quodam reflexente considerans, quod in te pravum deprehenderit, corriges; quod rectum est, tenebis; quod deforme, compones; quod pulchrum, excoles; quod sanum, servabis; quod infirmum, corroborabis.

At vero ut ex sanctis tuis lectionibus salutare illos fructus reportes, ausculta

(1) Ps. 118. — (2) Bed. 4. — (3) Serm. de patientia. — (4) De vita contemp.

S. Bernardum suadentem tibi (1), ut ex eis quæ legeris, aliquid quotidie in ventre memoriæ dimittatur quod fidelius digeratur, et sursum revocatum, crebrius ruminetur: quod proposito conveniat, quod intentioni proficiat; quod detineat animum; aliena cogitare non libeat. Noli demum auditor vel lector obliviosus esse, sed factor operis; non enim auditores aut lectores legis justus sunt apud Deum, sed factores legis justificabuntur (2). Illum potius imitare Diaconum, S. Ephrem dico, qui pingebat actibus paginam quam legerat. *Ennod. in ejus vita.*

Secundo. *Sed et eos qui te audiunt salvos facies.* Postquam enim meditatus fueris sapientiam, *lingua tua loquetur iudicium; eructabit cor tuum verbum bonum* (3). Tunc amplecteris eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem, tunc potens eris exhortari in doctrina sana, et eos qui contradicunt arguere (4). *Omnis siquidem Scriptura divinitus inspirata, non tantum te instruet ad salutem; sed et utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in justitia, ut perfectus sis homo Dei, ad omne opus bonum instructus* (5). Sermo tuus sale isto condiatur, et bene sapidus erit, quando scilicet dices quod ex divina lectione didi-

(1) Ad Fratres de Monte Dei, c. 10. — (2) Jac. 1. — (3) Ps. 36. — (4) Tit. 1. — (5) Tim. 3.

ceris, non quod præsumptione humani sensus inveneris. Ex Scriptura a Spiritu sancto afflata, veluti ex communi quodam sanitatis fonte, remedia vitii omnibus curandis idonea depromes. Exacuuntur in te malevola peccatorum linguæ, ingemuntur flagella? *Habens solatio sanctos Libros* (1), *in patientia possidebis animam tuam* (2). Sacerdos Dei Evangelium tenens, et Christi mandata custodiens, occidi potest, vinci non potest. Sit igitur semper in manibus tuis, et diu noctuque mente revolvatur; tenenti codicem somnus obrepit, et cadentem faciem pagina sancta suscipiat (3), Faxit Deus ut de te prædicetur quod de Nepotiano testatur idem S. Hieronymus (4), lectione assidua, et meditatione diurna, de pectore suo fecit Christi bibliothecam.

Oratio ante lectionem veteris Testamenti.

Confiteor tibi, Pater, Domine cœli et terræ, qui abscondisti hæc a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis: ecce puer ego sum, puer parvulus et ignorans egressum et introitum meum: sonet ergo vox tua in auribus meis; aperi mihi cor intendere his quæ ad nostram doctrinam scripta sunt:

(1) Mach. 12. — (2) Luc. 21. — (3) S. Hier. Epist. ad Eustoch. — (4) In Epist. Nepot. ad Heliodor.

ciba me pane vitæ et intellectus, et aqua sapientiæ salutaris pota me; ut non te derelinquam fontem aquæ vivæ, fodiamque mihi cisternas dissipatas quæ continere non valent aquas. Sint castæ deliciae meæ scripturæ tuæ, nec fallar in eis, nec fallam ex eis; sint in lege tua voluntas et meditatio mea die et nocte, et ero tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo. Per Dominum.

Oratio post lectionem veteris Testamenti.

Deus, qui dedisti mihi cum gaudio suscipere verbum tuum, da virtutem retinendi illud in corde bono et optimo, et fructum afferendi in patientia; ut non auditor obliviosus factus, sed factor operis, obtineam benedictionem servi boni et fidelis, qui cognovit voluntatem Domini sui, et præparavit, et fecit secundum voluntatem ejus. Per Dominum.

Oratio ante lectionem novi Testamenti.

Jesu lux vera, qui illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, scio quia ex Deo venisti magister, et viam Dei in veritate doces. Verba quæ locutus est nobis spiritus et vita sunt. Sed quis est dignus aperire librum et solvere signacula ejus? Nonne tu qui occisus es, et redemisti nos Deo

in sanguine tuo? Da mihi ergo nosse mysterium regni Dei et investigabiles divitias tuas; explica mihi omnes thesauros sapientiæ et scientiæ Dei in te absconditos. Sermo tuus capiat in me, lucerna sit pedibus meis, et lumen semitis meis; donec aspiret dies, et inclinentur umbræ. Qui vivis et regnas, etc.

Post lectionem novi Testamenti.

yy. Hæc verba fidelissima sunt et vera. Nunquam locutus est homo, sicut hic homo.

Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam.

Domine, ad quem ibimus? verba vitæ æternæ habes.

Oratio.

Salvator noster, cujus apparuit benignitas et humanitas erudiens nos ut, abnegantes impietatem et sæcularia desideria, sobrie et juste, et pie vivamus in hoc sæculo; concede, ut qui te similem nobis foris agnovimus, per te intus reformari mereamur. Qui vivis, etc.

STUDIO INCUMBENDUM.

Quanta virum Ecclesiasticum urgeat studii indefessi necessitas, haud ægre perspi-

ciet, quicumque ad hæc minitancia Dei verba serio attenderit, *Quia tu scientiam repulisti, repellam te ne sacerdotio fungaris mihi* (1); quisquisve istud Apostoli præceptum auscultaverit: *Si quis videtur propheta esse, cognoscat quæ scribo vobis.... Si quis autem ignorat, ignorabitur* (2). Revera, inquit idem Gentium Doctor, *Presbyteri duplici honore digni habeantur* (3); modo tamen bene præsent, maxime si laborent in verbo et in doctrina. Verum quomodo recte præerunt, quo pacto ad dispensationem verbi et doctrinæ sese conferent, *si filios Heli, filios Belial* male æmulantes, *nescierint Dominum, neque officium Sacerdotum ad populum* (4)? Nonne magis ex illorum inscitia, et Religioni vulnus lethiferum infligetur, et populi strages infanda subsequetur, et gravissimum ipsismet impendit exitium?

Dico Sacerdotum ignorantiam esse Religionis vulnus: namque *scientiam non habentes discernendi inter sanctum et profanum* (5), haud dubie sanctuarium Dei poluetur, mensa ejus despectui habebitur, mysteria sancta conculcabuntur, et plenissima gratiæ dissipabuntur fluenta. Ipsi demum idola facti in domo Domini, plebem sibi commissam in multiplicem veluti idolo-

(1) Osee 4. — (2) 1 Cor. 1 — (3) 1 Timoth. 5. — (4) 1 Reg. 2. — (5) Lev. 10.

latrariam deturbabunt. Quemadmodum enim, inquit Pet. Damian. (1) per Sacerdotum imperitiam quos post captivitatem Israelitici populi rex Assyriorum in urbibus Samaria constituerat, factum est quod Scriptura testatur; *unaquæque gens fabricata est Deum suum, posueruntque eos in sanis excelsis* (2): ita nunc per pseudosacerdotum ignorantiam fieri dolemus, ut scilicet alii quorum Deus venter est luxuriam colant, alii avaritiam quæ est idolorum servitus venerentur, alii rapinis sacrilega devotione deserviant, et sic diversis criminibus tanquam simulacris et sculpsilibus obsequium servitutis impendant.

Hinc claret quam horrenda populo sibi ipsis commisso strages immineat; audiamus Isaiam cladem istam graphice depingentem: *Speculatores ejus cæci..... canes muti non valentes latrare..... ipsi pastores ignoraverunt intelligentiam* (3). Porro quid fiet? *Omnes in viam suam declinaverunt, unusquisque ad avaritiam suam.* Jam antea dixerat: *Propterea captivus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam; et nobiles ejus interierunt fame, et multitudo ejus siti exaruit: propterea dilatavit infernus animam suam, et aperuit os suum absque*

(1) Opuse. 26, contra inscit. Cler. — (2) 4 Reg. 17. — (3) Isa. 56.

ullo termino (1). Nonne etiam ad hos Clericos et Sacerdotes otio torpentes spectat et istud ejusdem Prophetæ vaticinium: *Omne caput languidum, et omne cor mœrens* (2)? Eo desidia et languor in Clero, qui, teste S. Greg. Mag. pars est membrorum Christi prima; qualis ruina totum corpus invasura sit, enuntiant verba proxime sequentia: *A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas, sed vultus et livor et plaga tumens; non est circumligata, neque sota oleo, nec curata medicamine.*

Quam grave igitur manet eos exitium! nonne supremus Pastor de manu Pastorum illorum sanguinem gregis sui requireret? nonne ipsos, ovibus deperditis, vel inedia confectis, animarum suarum jacturam facere oportebit? ita profecto, Domino apud Matth. inclamante: *Cæcus si cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadunt* (3). Nimirum dum imperita manu flagitiosorum vulnera curare præsumunt, ipsi se cruentant, et vitiorum sordibus quas abstergere satagunt coinquinantur. Imo, ut beatus ait Laurent. Justinian. (4) ignorantem discernere inter lepram et lepram, nescientes qualitates criminum, quantumque Deo displiceant,

(1) Isa. 5. — (2) Isa. 1. — (3) Marc. 15. — (4) De spirituali animæ, inter num. 15.

sinè profectu pœnitentis, proprio seipsos mucrone interimunt.

Verumtamen, inquit Apostolus: *Si quis se existimat scire aliquid, nondum cognovit quomodo oporteat eum scire* (1).

Quicumque igitur, pergit S. Thomas (2), hæc verba commentans, habet scientiam, et non modum ea utendi, habet scientiam insufficienter. Modus sciendi, inquit post S. Bernardum, est ut scias *quo ordine, quo studio, quo fine scire quæque oporteat.*

1. Quo ordine? *ut id prius quod maturius ad salutem. Contentiones et pugnas legis devitæ, inquit Apostolus, sunt enim inutiles et vanæ* (3). Profundiora Religionis mysteria ad trutinam rationis ne expendas; ausculta istud Spiritus sancti oraculum: *Altiora te ne quæsieris, et fortiora te ne scrutatus fueris... multos supplantavit suspicio illorum* (4). Hoc ipsum est quod præmonuerat in libro Proverb. *Sicut qui mel multum comedit non est ei bonum, sic qui scrutator est majestatis opprimetur a gloria* (5). In hujusmodi quæstionibus, *ne transgrediaris terminos antiquos quos posuerunt patres tui* (6). Insiste igitur Apostoli consilio: *Dico, inquit, per gratiam quæ data est mihi, omnibus qui sunt inter vos, non plus sapere quam oportet*

(1) 1 Cor. 8. — (2) In cap. 8 1 Cor. — (3) Tit. 3. — (4) Eccli. 3. — (5) Prov. 25. — (6) Ibid. 22.

et sapere, sed sapere ad sobrietatem (1).

2. Quo studio? *ut id ardentius, quod efficacius ad amorem.* Noli igitur oscitanter ad studium te conferre, *sed amplectere eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem.* Quid est amplecti? inquit Doctor Angelicus in hunc textum intendens (2). Certe aliquid amplectens, illud diligenter constringit, et amplexus fit ex dilectione: oportet igitur te scientiæ inhærere cum amplexu, id est, firma adhæsione animi et cordis dilectione; sed ita ardentem ut etiam efficaciter ad amorem, Jesum quærendo in libris, ut facitabat S. Augustinus. Attende Apostolum, qui licet raptus fuisset *usque ad tertium cœlum, ubi audit arcana verba quæ non licet homini loqui, aiebat: Non judicavi me scire aliquid inter vos nisi Jesum Christum et hunc crucifixum* (3). Et rursus: *Et si habuero prophetiam, et noverim mysteria omnia, et omnem scientiam... charitatem autem non habuero, nihil sum* (4). Nimirum ea sola utilis est scientia qua a Deo cognoscaris; porro *Si quis diligit Deum, hic cognitus est ab illo* (5).

3. Quo fine? *ut non ad inanem gloriam, pergit Doctor Angelicus, vel curiositatem velis scire aliquid, sed ad ædificationem tui*

(1) Rom. 12. — (2) In cap. 1 Tit. — (3) 1 Cor. 2. — (4) Ib. 13. — (5) Ibid. 8.

et proximi. Noli igitur, ait Apostolus, intendere fabulis et genealogiis interminatis, quæ quæstiones magis præstant quam ædificationem quæ est in fide (1). Qui hujusmodi vacant ii sunt de quibus itidem ait, semper discentes, et nunquam ad scientiam veritatis pervenientes (2). Emulare, inquit Pet. Blesens. (3) ejusdem Apostoli consilio, charismata meliora, et in corde tuo devoret draco Moysis draconem Pharaonis, id est, veritatis scientia, scientiam vanitatis; non enim ascendet in montem, neque stabit in loco sancto ejus qui in vano accepit animam suam. Noli demum de tua doctrina altum sapere, sed time: servus qui cognovit voluntatem Domini sui et non fecit, vapulabit multis (4). Verbo dicam, omni studio tuo satage ut sis lucerna ardens et lucens in domo Domini; est enim, ait S. Bern. tantum lucere vanum, tantum ardere parum, lucere et ardere perfectum (5). Cæterum si labor terret, merces invitet. Qui enim hac doctrina docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti; et qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates (6).

(1) 1 Tim. 1. — (2) 2 Tim. 3. — (3) Epist. 114.
— (4) Luc. 12. — (5) Serm. in Nat. S. J. Bapt. —
(6) Dan. 12.

Oratio ante studium.

Deus scientiarum, Domine, sapientiæ dux, et sapientium emendator, qui doces hominem scientiam, et linguas infantium facis disertas; et qui scientiam repellentes repellis, ne sacerdotio fungantur tibi: mitte sapientiam de cælis sanctis tuis, et a sede magnitudinis tuæ, ut mecum sit et mecum laboret, ut sciam quid acceptum sit apud te; nam et si quis erit consummatus inter filios hominum, si ab illo abfuerit sapientia tua, in nihilum computabitur. Da mihi intellectum, ut mihi attendens et doctrinæ, devitem profanas vocum novitates, et oppositiones falsi nominis scientiæ, fiamque operarius inconcusibilis recte tractans verbum veritatis, potens exhortari in doctrina sana, et eos qui contradicunt arguere. Da mihi scientiam Sanctorum; scire etiam supereminentem scientiæ charitatem Christi; et idoenum fac me ministrum novi Testamenti, ad dandam scientiam salutis plebi tuæ, ut cognoscant te solum Deum verum, et quem misisti Jesum Christum. Per eundem.

Post studium.

Non sinas me, Domine, inflari scientia quæ destruetur, sed da charitatem ædificantem quæ nunquam excidit, ut non evanescam in cogitationibus meis, nec judicem me

scire aliquid inter homines, nisi Jesum Christum, et hunc crucifixum. Per Dominum, etc.

CIBI SUMPTIO

SOBRIE ET PIE INSTITUENDA.

Sive manducatis, sive bibitis, inquit Apostolus, *omnia in gloriam Dei facite* (1). In hunc scopum collineabis, si refectionem tuam moderetur numeris omnibus completa sobrietas, informet vero pietas bene sibi ipsi provida.

Nimirum, quod prius spectat, « quinque » nos modis, ait S. Gregorius, gulæ vitium tentat: aliquando nempe indigentiae » tempora prævenit; aliquando vero cibos » lautiores quærit; aliquando quælibet sumenda sint, præparari accuratius expetit: » aliquando in ipsa quantitate sumendi mensuram moderatæ refectionis excedit: non » nunquam vero, et abjectius est quod desiderat, et tamen in ipso æstu immensi » desiderii deterius peccat (2). »

Hæc omnia exemplis illustrat idem S. doctor. « Mortis sententiam patris ore Jonathas » meruit, quia in gustu mellis constitutum

(1) 1 Cor. 10. — (2) Lib. Mor. c. 27.

» edendi tempus antecessit. Et ex Ægypto » populus eductus in eremo occubuit, quia, » despecta manna, cibos carnum petiit, quos » lautiores putavit. Et prima filiorum Heli » culpa suborta est, quod ex eorum voto » Sacerdotis puer non, antiquo more, coc- » tas vellet de sacrificio carnes accipere, sed » crudas quæreret quas accuratius exhibe- » ret. Et cum ad Jerusalem dicitur, *Hæc fuit* » *iniquitas Sodomæ sororis tuæ, superbia,* » *saturitas panis et abundantia* (1), aperte » ostenditur quod idcirco salutem perdidit, » quia cum superbiæ vitio mensuram mode- » rata refectionis excessit. Et primogenito- » rum gloriam Esaü amisit, quia magno » æstu desiderii vilem cibum, scilicet lenti- » culam concupivit, quam dum primogenitis » prætulit, quo in illam escam appetitu an- » helaret, indicavit. » Hæc omnia versiculus sequens complectitur:

Præpropere, laute, nimis, ardentem, studiosè.

Primo vitio medeberis, si juxta regulam a Cassiano (2) propositam hanc tibi cautionem indicaveris, ut non potus quidquam, non esus ulla oblectatione devictus, ante communem refectionis horam, extra mensam percipere tibimet prorsus indulgeas;

(1) Ezech. 16. — (2) Lib. 5, de Spiritu Gastrimargiæ.

sed ne refectione quidem transacta, ex his præsumere tibi quantulumcumque permit-
tas. Rationem hanc affert: qui enim gulæ
superfluos appetitus inhibere non potuit,
quomodo æstus carnalis concupiscentiæ va-
lebit extinguere? et qui non valuit passio-
nes in propatulo sitas parvasque compes-
cere, quomodo occultas, nulloque hominum
teste prurientes, moderatrice discretione,
poterit debellare?

Secundum et tertium vitium præoccupabis, si præscriptum ejusdem Cassiani (1) se-
cutus, pro conditionis tuæ modulo et decoro,
eligas cibum, non tantum qui concupiscen-
tiæ flagrantis æstus temperet, minusque suc-
cendat, verum etiam qui ad parandum sit
facilis, et quem ad comedendum opportu-
niores vilioris pretii compendium præstet.
Ergone patrimonium quod sibi Christus tam
laboriose comparavit, epulando splendide
deglutires? Istud emit Salvator colaphis et
flagellis, inquit B. Petrus Damianus, et tu
consumeres illud cyathis et scutellis? ipse
morte crucis, tu in luxu carnis?

Aliquando tamen charitas persuadet, ut
de consueta severitate aliquid remittamus
ad recreandos hospites, vel necessitudine
nobis conjunctos, quorum conversatio nobis
proficua est, vel quibus consuetudine nostra

(1) Lib. 5 de Spiritu Gastrimargiæ, c. 23.

prodesse possumus; nonnunquam et neces-
sitas et obsequium majoribus debitum exi-
gunt ut lautioribus mensis assideamus: sed
quando hujusmodi respectus absunt, quan-
tum in nobis est, hujusmodi lautitias, et
condimentorium elaboratas blanditias, ut
voluptatis illecebras repudiare debemus.

Quartum gulæ morbum curabis, si tan-
tum cibi sumas quantum ad vires corporis,
pro ratione status et officii quod exerceas,
corroborandas satis fuerit. Quod quidem ex-
perientia magistra discas et observabis, ita
tradit B. Basilius (1). Quoniam, inquit, in-
natum nobis corporis vehiculum, neque ni-
mis laxando fræna, neque rursus immodice
illa retinendo, ad virtutis cursum producere
oportet: idcirco et corporum status et ha-
bitus explorare conveniet, ut valido quidem
ac vegeto corpori fræna immittamus, et per
inediam redundantiam caloris arceamus;
senili vero et frigescenti, cibi potusque ad-
jumentum ad sustentandas vires ingeramus.

*Quintum denique gulæ vitium refrœna-
bis*, si nimiam cupiditatem coerceas, quæ
tam in vili quam in pretioso potest esse edu-
lio; aliqua mora, ut suadet S. Clem. Alex.
intemperantiam confitens. Etenim Sapiens
ait: *Noli avidus esse in omni epulatione, et
non te effundas super omnem escam* (2); et

(1) Lib. de vera Virginit. — (2) Eccli. 37.

Apostolus : *Carnis curam ne feceritis in desiderii vestris* (1).

Et vero sobrietatem istam coluerunt et ipsi Gentiles philosophi : Ad majora natus sum, dicitabat Socrates, quam ut sim mancipium ventris mei. Actionem igitur tam vilem et abjectam, Sanctisque omnibus adeo onerosam, præstantioribus virtutibus nobilitare studeas et consecrare : sectare humilitatem et religionem ; Dei benedictionem supplex deprecæ ; et gratiarum ipsi actionem rependere ne prætermittas.

Humilitatem dico. Quanto enim pudore suffundi debet Christi Sacerdos, qui ad cœnam nuptiarum Agni, ad comedendum panem Angelorum admissus, eo usque redactum se percipit ut cibo vescatur animalium !

Quanta cum *religione* mensæ debes accumbere, ubi de fidelium donis et oblationibus sustentaris ! Nonne consentaneum esset ut in ea, velut in altari quodam, jure sacrificium offerres, in quò simul cum dapibus, gustus et cibi appetentia in locum victimæ cederent ?

Quam suppliciter *Dei auxilium implorare* debeas ut in tam lubrico gradu tuto consistas, auctor est ipse B. Augustinus. Quis enim est, Domine, inquit, qui non rapiatur aliquantulum extra metas necessitatis (2) ? Quis-

(1) Rom. 13. — (2) Lib. 10 Confess. 31.

quis est, magnus est, magnificet nomen tuum.. His tentationibus quotidie conor resistere, et invoco dextram tuam ad salutem meam, et ad te refero omnes æstus meos ; quia consilium mihi de hac re non stat.

Demum *gratiarum actionem* nunquam esse omittendam docet Christus Dominus (1) exemplo suo. Suadent priorum sæculorum Christiani : *frangentes circa domos panes, sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis, collaudantes Dominum* (2). Præmonet ipsa mater Ecclesia quæ in hunc finem sequentes preces tibi præfixit.

Benedictio mensæ ante prandium.

Benedicite. ꝑ. Dominus. ꝑ. Oculi omnium in te sperant, Domine, et tu das escam illis in tempore opportuno. Aperis tu manum tuam, et imples omne animal benedictione. Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, etc.

Oremus.

Benedic, Domine, nos et hæc tua dona, quæ de tua largitate sumus sumpturi. Per Christum, etc.

Bened. Mensæ cœlestis participes faciat nos Rex æternæ gloriæ.

Ante cœnam loco ꝑ. Oculi, dicitur se-

(1) Matth. 26, 30. — (2) Act. 2, 46.

quens : Edent pauperes et saturabuntur, et laudabunt Dominum, qui requirunt eum: vivent corda eorum in sæculum sæculi. Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc.

Bened. Ad cœnam perpetuæ vitæ perducat nos Rex æternæ gloriæ.

Gratiarum actio post prandium.

✠. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua. *℞.* Et sancti tui benedicant tibi. Gloria, etc. Sicut erat, etc.

Agimus tibi gratias, omnipotens Deus, pro universis beneficiis tuis; qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes; laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus, et veritas Domini manet in æternum. Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc. Pater noster, etc.

- ✠. Dispersit, dedit pauperibus;
℞. Justitia ejus manet in sæculum sæculi.
 ✠. Benedicam Dominum in omni tempore:
℞. Semper laus ejus in ore meo.
 ✠. In Domino laudabitur anima mea:
℞. Audiant mansueti et lætentur.
 ✠. Magnificate Dominum mecum:
℞. Et exaltemus nomen ejus in idipsum.
 ✠. Sit nomen Domini benedictum,
℞. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

✠. Retribuere dignare, Domine, omnibus nobis bona facientibus propter nomen sanctum tuum vitam æternam. *℞.* Amen.

✠. Benedicamus Domino.

℞. Deo gratias.

✠. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. *℞.* Amen.

Post cœnam loco ✠. Confiteantur, dicitur *sequens.* Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus: escam dedit timentibus se. Gloria, etc.

Loco orationis Agimus, dicitur sequens. Benedictus Deus in donis suis, et sanctus in omnibus operibus suis, qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. *℞.* Amen.

SOLIS OBLECTATIONIBUS

ET COLLOQUIIS LIGITIS INDULGENDUM.

Sicuti arcum ubique semper tensum, ait Cassianus (1), circumferri minime expedit, ne jugi curvamine rigoris fortitudo laxata mollescat atque dispereat; ita nisi remissione quadam vigorem intentionis suæ interdum animus relevet atque relaxet, irremisso rigore lentescens virtutis spiritus, cum necessitas postulaverit, non poterit obsecun-

(1) Collat. 24, c. 21.

dare. Convenit igitur, ut probat S. Thomas 2 2 quæst. 168, factis vel dictis interdum uti quasi ad quamdam animæ quietem. Sed circa huiusmodi tria videntur præcipue cavendu, quorum primum et potissimum est, quod prædicta delectatio non quærat in aliquibus operationibus vel verbis turpibus vel nocivis; secundum, quod non omnino gravitas animæ resolvatur; tertium, ut congruat loco, tempori, et personæ, et secundum alias circumstantias debite ordinetur.

Quod attinet ad primum. Ne his perversis cœtibus, ut præcipit concil. Agathense (1), admisceantur Clerici, ubi amatoriam cantantur et turpia, aut obscœni motus corporum choreis et saltationibus effertur; ne videlicet animus, auditus et obtutus sacris deputati Mysteryis, turpium cogitationum, spectaculorumve, atque verborum contagione polluantur. Stultiloquium, aut scurrilitas quæ ad rem non pertinet, nec nominantur inter vos, sicut decet sanctos (2). Os suum Evangelio consecraverunt; talibus jam aperire illicitum, assuescere sacrilegium esset (3). Nec detractiones, nec maledicta, nec verba atrocita ea lingua proferat quæ divinis rebus assueta est et dominico corpore sæpius consecratur. Ne dieteriis aut morda-

(1) C. 29. — (2) Eph. 5. — (3) S. Bern. I. 2 de Cons. c. 13.

cibus utantur salibus, neve sacræ Scripturæ verbis ad profanos sermones abutantur (1).

Quomodo enim, addit B. Petrus Damianus (2), ex ore Sacerdotis oratio ad Deum munda dirigitur, quod videlicet pravi sermonis sordibus coinquinatur? aut quomodo inter Deum et homines lingua mediatrix efficitur, quæ iram iudicis ex proprio reatu et ipsa meretur? Certe si, ut Evangelica tuba intonat, de omni verbo otioso quod locuti fuerint homines, de eo reddent rationem (3); quanto districtius, reponit S. Bernardus (4), de verbo mendaci, mordaci, injurioso, male adulatorio? heu! quid fiet de his de quibus loquitur Psalmista: *Tota die injustitiam cogitavit lingua tua, sicut novacula acuta fecisti dolum: molliti sunt sermones ejus sicut oleum, et ipsi sunt jacula. Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant; quorum os maledictione plenum est et amaritudine* (5)?

Quod secundum spectat, nimirum ne omnino gravitas animæ resolvatur. In ipso joco, ait vel ipse Tullius, aliquid probi ingenii lumen eluceat (6). Caveamus igitur, inquit B. Ambrosius, ne, dum relaxare ani-

(1) Syn. Aquens. tit. de Vita et honore Cler. — (2) Ad Episc. Card. l. 2, Epist. 1. — (3) Matth. 12. — (4) Ser. tripl. custod. — (5) Psalmis 51, 54, 13. — (6) L. 1 de Offic.

mum volumus, solvamus omnem harmoniam quasi concentum quemdam bonorum operum (1). Declinemus, addit auctor de Ordine vitæ interopera S. Bernardi (2), ea omnia quæ inflectere possunt gravitatem propositi nostri nostræque professionis: ea tantum veluti delibemus oblectamenta (3), in quibus remittatur ad horam animus, non perturbetur, unde se facile mox, ut sibi ad se ipsum redeundum esse visum fuerit, expediat, sine controversia inhibentis voluntatis, absque contagione contractæ delectationis, vel memoriæ imaginantis.

Curca tertium habenda nempe est ratio loci, temporis, personæ. 1. *Loci* quidem: noli igitur in publico et propalam oblectari, ne aliquid fiduciæ, obsequii, et bonæ existimationis apud laicos tibi dispereat.

2. *Temporis*: ne diuturnius iis immereris quam necessum est ad intentionem mentis relaxandam. Noli igitur iis astipulari de quibus Sapiens: *Æstimaverunt lusum esse vitam nostram* (4); *risus enim eorum dolori miscbitur, et extrema gaudii luctus occupabit* (5): luctus utique perpetuus. Quanto decentius cum Ecclesiaste senties! *Risum reputavi errorem, et gaudio dixi, Quid frustra deciperis* (6)?

(1) L. 1 Offic. — (2) C. 3. — (3) De vit. Solit. c. 8, apud eundem. — (4) Sap. 15. — (5) Prov. 14. — (6) C. 2.

Verum humanum dico propter infirmitatem; iis oblectamentis utere, sed modice et veluti pro condimento: sicuti enim, ait Philosophus, paucillum salis sufficit in cibo, ita modicum delectationis sufficit ad vitam: iis utere, ait Tullius, tum cum gravibus seriisque rebus satisfeceris; non enim ita generati a natura sumus, ut ad ludum et jocum facti esse videamur, sed ad severitatem potius et ad quædam studia graviora atque majora (1).

Ita quidem sapiebant Gentiles philosophi solo rationis lumine ducti: quanto satius est ut iis afficiantur consiliis Clerici et Sacerdotes, quorum maxima hæc esse debet philosophia, scire Jesum et hunc crucifixum, et post ipsum crucem bajulare!

Quanto magis hujusmodi animi sensus eos decent, quibus tantorum gratiæ mysteriorum dispensatio concedita est, ut vix eis aliquid residui temporis supersit quod necessaria valeant permittere relaxationi?

3. *Personæ* (personam intellige ratione status et conditionis): non enim quælibet oblectamenta virum Ecclesiasticum decent; neque ei conceduntur. Eum scilicet sapienter arcent Canones et Statuta Synodalia, maxime Aurelianensia, ab alearum, imprimisque taxillorum et chartarum ludis; necnon a ve-

(1) Lib. 1 de Offic.

natione. In hujusmodi quæstionibus versandis nobis per præsens institutum diutius immorari non licet; adiri possunt auctores qui ex professio ista disciplinæ puncta agitavere, imprimisque aureus Tractatus de Synodo Diocæsana (1) Benedicti XIV, qui tanta cum laude Ecclesiastici regiminis arcem tenet.

ANTE OBLECTATIONEM ET QUODLIBET
COLLOQUIUM,

Oratio.

Pone, Domine, custodiam ori meo et ostium circumstantiæ labiis meis, ut non loquatur os meum opera hominum. Omnium sermo malus ex ore meo non procedat; sed si quis bonus ad ædificationem fidei, ut det gratiam audientibus. Turpitudine, aut stultiloquium, aut scurrilitas quæ ad rem non pertinet, nec nominetur in nobis, sicut decet sanctos; sed quæcumque sunt vera, quæcumque pudica, quæcumque justa, quæcumque sancta, quæcumque amabilia, quæcumque bonæ famæ. Sermo meus semper in gratia sale sit conditus, ut sciam quomodo me oporteat unicuique respondere; ut non alta sapiens, sed humilibus consentiens, et omnibus omnino factus, omnes faciam salvos. Amen.

(1) L. 7, c. 61.

Oratio ad Christum.

Domine Jesu Christe, qui ad informandum vita cœlesti genus humanum, mira et ineffabili dignatione in terris visus es et cum hominibus conversatus es; da nobis, quæsumus, tuam sanctissimam cum hominibus conversationem tanta devotione venerari, ut perfectam ejus imaginem in nostra exprimere mereamur. Qui vivis et regnas.

POST OBLECTATIONEM ET COLLOQUIUM

Oratio.

Ne permittas nos, Domine, turbari erga plurima; sed ita dulcesce in cordibus nostris, ut dum necessitas est in locutione nostra, gaudium nobis sit in auditione tua. Per Dominum.

EJACULATIONES

*Sæpius per diem faciendæ, ad cognoscendam
Dei voluntatem.*

Loquere, Domine: quia audit servus tuus.

1 Reg. 3.

Domine, cum ignoremus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te. 2 Par. 20.

Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea. Ps. 16.

Vias tuas, Domine, demonstra mihi, et semitas tuas edoce me. Psal. 21.

Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum. *Ps.* 56.

Nonne Deo subjecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum. *Ps.* 61.

Mihi adhærere Deo bonum est: ponere in Domino Deo spem meam. *Ps.* 72.

Deduc me, Domine, in via tua, et ingrediar in veritate tua. *Ps.* 85.

Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te levavi animam meam. *Ps.* 143.

Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. *Ibidem.*

Pars mea Dominus, dixit anima mea: propterea exspectabo eum. *Thren.* 3.

Deus patrum nostrorum, et Domine misericordiae, da mihi assistricem sapientiam, et noli me reprobare a pueris tuis. *Sap.* 9.

CONSCIENTIA DISCUTIENDA.

Inter omnia quæ ad perfectionem conducunt media, vix ullum reperias tam præstant, et in Scripturis, vel apud S. Patres, ac scriptores asceticos commendatum magis atque probatum, quam ut unusquisque quotidie in semetipsum inquirat, omnesque conscientiae suæ sinus et recessus exploret; omnia opera, verba et cogitata quæ per diem exciderunt, vespere potissimum, ad strictam

Evangelii vocationisque suæ trutinam revocando. *Scrutemur*, inquit Propheta, *vias nostras, et quæramus, et revertamur ad Dominum* (1).

Numquid decet filios sæculi hujus in consiliis suis filiis lucis prudentiores esse? Ecce negotiator sæcularis, ait S. Ephrem, damna et lucra quotidie computat; et si damna perpressus fuerit, ea resarcire sollicitè studet (2). Sed et tu negotiator spiritualis es, negotiator utique æternitatis; diebus itaque singulis diligenter considera quo pacto negotiatio tua et mercaturæ ratio sese habeant.

Quam utilis, imo quam necessaria sit ista scrutatio, facile percipies si attenderis ex ea veluti religatam pendere scientiam illam tam sublimem, simul et tam abstrusam, quæ est noscere te ipsum: cor enim hominis inscrutabile sibi ipsi ænigma est, nisi, vigilantibus custodia ad interiora rediens, quotidie profectus suos penset atque defectus.

« Sed et si tunc, ut testatur S. Chrysostomus (3), peccata tua supputaveris; et ab illis cito liberaberis, et in alia non facile incidēs: anima enim hesternum veritatis iudicium, ne eandem rursus subeat sententiam, si pungatur et flagelletur, reddetur ad peccatum tardior; et sic in perfecto vir-

(1) *Thren.* 3. — (2) *Serm. Ascet. de vita religiosa.* — (3) *In Psal.* 4.

» tutis habitu teipsum constitues. » Si vero exul et profugus e domo tua, nunquam aut rarius tecum habitaveris, et hospitium cordis tui non ingrediaris; quid de eo fiet? nisi quod præfatur Sapiens: *Per agrum hominis pigri transivi, et per vineam viri stulti; et ecce totum repleverant urticæ, et operuerant superficiem ejus spinæ, et maceria lapidum destructa erat* (1).

Demum hujusce inquisitionis emolumentis cumulum addit Apostolus his verbis: *Si nosmetipsos djudicaremus, non utique judicæmur* (2); unde merito exclamat S. Bernardus: Quam bonum est istud iudicium quod districto Dei iudicio me subducit! volo vultui iræ iudicis iudicatus præsentari non iudicandus, quia non bis iudicat in idipsum.

Quomodo rationem illam tecum instituas, viam aperit ipse Propheta brevi quidem isto, sed pleno sententiis versiculo: *Statue tibi speculam, pone tibi amaritudines, et dirige cor tuum in viam rectam* (3). Implorato igitur Dei auxilio, omnibus tum naturæ, tum gratiæ collatis tibi beneficiis ad splendorem divini luminis consideratis: qui quidem actus in omni supplicatione nostra digniorem ac Deo acceptiorem conficiunt prologum,

1. *Statue tibi speculam.* Videlicet suppre-
(1) Prov. 24. — (2) 1 Cor. 11. — (3) Jerem. 31.

mam mentis tuæ arcem conscendens, ibique veluti ex alto despiciens omnes animæ tuæ obmurmurantes passiones, et sensuum tuorum evagationem compescens, multa pace tecum fruens; considera, inquit Hugo a S. Victore, quibus affectionibus frequentius tangeris, quibus cogitationibus magis incuraris, quibus tentationum machinis a maligno spiritu frequentius impugnaris: attende unde venis, quo tendis, quid agis, quid omittis, quantum quotidie proficis vel deficis, quomodo Spiritus sancti motibus obsequaris vel resistas (1).

Tibi ipsi dicit, addit S. Ephrem (2): Putasne in aliquo Deum exacerbavi? Numquid verba otiosa protuli? Num inter orandum minus attentus fui? Num per contemptum negligentiamve peccavi? Num fratrem irritavi? Num alicui detraxi? Numquid improbe et sordidæ cogitationes invaserunt me, atque illis libenter immoratus sum? Omnibus itaque animæ tuæ sordibus veluti in angulo cordis collectis, ad exemplum Prophetæ cujus vox ista erat, *Exercitabar et scopëbam spiritum meum* (3).

2. *Pone tibi amaritudines.* Eiusdem Prophetæ vestigiis insistens, quoniam iniquitates tuas ipse cognoscis, et peccata tua stant contra te; hujusmodi noxas fletibus et gemi-

(1) Lib. 3 de Anima. — (2) Supra. — (3) Ps. 76.

tibus tuis studeas detergere. Die Deo tuo: *Domine, ne intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Ecce anima mea turbata est intra me et adhæsit pavimento; vivifica me secundum verbum tuum* (1). Numquid in æternum projiciet Deus, aut non apponet ut complacitor sit adhuc? aut obliviscetur misereri Deus, aut continebit in ira sua misericordias suas (2)? Tum de Dei bonitate bene confidens, concludit cum eodem Psalmista: *Dixi nunc cæpi, hæc mutatio dextræ Excelsi* (3). Itaque,

3. *Dirige cor tuum in viam rectam, lapsus tuos ab ipso fonte sedulius investigando, ut illorum rivulos valeas exsiccare. Ad quos offendisti scopulos observa, ut illos denuo præcaveas: imminuta animæ tuæ loca perpende, ut novis illa munitionibus circumvalles: tanquam strenuus miles ad vitiorum profligationem a quibus sauciatus es te accinge, istud Psalmistæ ad pugnam sese hortantis iterans: Persequar inimicos meos, et comprehendam illos, et non convertar donec deficiant* (4).

Demum, in rectum virtutum tramitem a quo declinasti, rursus ingredi ne moreris. Sed cum vana sint consilia tua, nisi Deus

(1) Psal. 142. — (2) Psal. 76. — (3) Ibid. — (4) Ps. 17.

illa fecundare dignetur, leva oculos tuos ad ipsum, unde veniet auxilium tibi, istam Judith precationem ingeminans: *Confirma me, Domine Deus Israel, et respice in hac hora ad opera manuum mearum, ut, sicut promissisti, Jerusalem Civitatem tuam* (seu animam tibi devotam) *erigas; et hoc quod credens per te fieri posse cogitavi, perficiam* (1).

Præter istam generalem conscientiæ indagationem, aliam præscribunt piæ et devotæ vitæ doctores, quam *examen particulare* vocant; hoc est, certamen veluti singulare adversus vitium aliquod præcipuum; vel pia ad aliquam speciatim virtutem exercitatio. Hujus sanctæ praxis artificium mirifice Cassianus evolvit.

« Unusquisque, inquit, vitium quo maxime infestatur explorans, adversus illud arripiat principale certamen, omnem curam mentis ac sollicitudinem erga illius impugnationem observationemque deficiens, contra illud crebra cordis suspiria et gemituum tela contorquens, adversus illud cunctos labores ac meditationes sui cordis impendens; indesinentes quoque orationum fletus ad Dominum fundens, et impugnationis suæ extinctionem ab illo specialiter et jugiter poscens (2). »

Nec etiam abs re erit damna lucrave sua (1) Judith. 13. — (2) Col. 5, c. 14.

sedulo annotare, diem cum die, hebdomadem cum hebdomade, mensem cum mense conferendo; ut sciat quantum profecerit vel defecerit: *Si omni anno, ait pius Auctor Imitationis, unum vitium exstirparemus, cito viri perfecti efficeremur* (1).

Rursum, pergit ibidem Cassianus, « Cum se a priori vitio senserit absolutum, latebras sui cordis simili intentione perlustret, » et exploret quam passionem inter reliquas » perspexerit diriozem, atque adversus eam » specialius omnia spiritus arma commoveat; et ita semper validioribus superatis, » celerem de residuis habebit facilemque » victoriam, quia et mens triumphorum processu reddetur fortior, et infirmior pugna » (ex parte pravorum affectuum) succedens, promptiorem ei proventum faciet » præliorum. » Quod de vitiorum profligatione profert Cassianus, id de virtutum consecratione dictum existima.

ACTUS CONTRITIONIS

Juxta exemplum S. Mariæ Magdalene.

Quis dabit capiti meo aquam, et oculis meis fontem lacrymarum, ut plorem die ac nocte peccata mea, quibus te, amantissime Jesu, toties ad iram provocavi? Ad pedes tuos cum Magdalena provolvor, eosque ex

(1) Lib. 1, c. 11.

animo amplector et exosculor, tuam supplex misericordiam implorans. Parce, Domine, parce peccatis meis; quæ utinam tam largo lacrymarum imbre, quam peccatrix illa, possem eluere! Horum defectum, mi Jesu, roseo tuo, quem pro me copiosissime fudisti, sanguine compensa. A pedibus tuis non discedam; hos firmiter tenebo tanquam salutis meæ anchoram, nec dimittam donec benedixeris mihi, et illa audiam summæ consolationis verba: *Remittantur tibi peccata multa, quoniam dilexisti multum.* Luc. 7.

*Sanctissimæ Dei Genitrici sui ipsius
Dedicatio.*

O Domina mea sancta *MARIA*, me in tuam benedictam fidem ac singularem custodiam, et in sinum misericordiæ tuæ, hodie et quotidie, et in hora exitus mei, animam meam et corpus meum tibi commendo; omnem spem et consolationem meam; omnes angustias et miseras meas, vitam et finem vitæ meæ tibi committo: ut per tuam sanctissimam intercessionem et per tua merita, omnia mea dirigantur et disponantur opera secundum tuam tuique Filii voluntatem.

EXUENDO VESTES.

Quis indicavit tibi quod nudus esses; nisi quod ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes comedisti? *Genes. 3.*

Suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum, ut locuples fias, et vestimentis albis induaris, ut non appareat confusio nuditatis tuæ. *Apoc. 3.*

Exspoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, induite novum, eum qui renovatur in agnitionem, secundum imaginem ejus qui creavit illum. *Coloss. 3.*

Non in cubilibus et impudicitis, sed induimini Dominum Jesum Christum, et carnis curam ne feceritis in desideriis. *Rom. 13.*

Recita sequentes Psalmos.

Ps. 4. Cum invocarem exaudivit me Deus, etc.

Ps. 15. Conserva me, Domine, quoniam speravi in te, etc.

Ps. 50. Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam, etc.

Esigilando per noctem.

Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum. *Ps. 12.*

Quoniam tu illuminas lucernam meam, Domine: Deus meus, illumina tenebras meas. *Ps. 17.*

Dominus illuminatio mea et salus mea: quem timebo? *Ps. 26.*

Anima mea desideravit te in nocte, sed et spiritu meo, in præcordiis meis de mane vigilabo ad te. *Isaïæ 26.*

Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. *Luc. 1.*

Surge qui dormis, et exsurge a mortuis, et illuminabit te Christus. *Ephes. 5.*

Mane astabo tibi et videbo; quoniam non Deus volens iniquitatem tu es. *Ps. 5.*

DIVERSE ORATIONES.

ORATIO AD B. VIRGINEM

Pro obtinenda a Deo gratia cognoscendi et adimplendi voluntatem ejus.

Virgo benedicta inter mulieres, quæ ab æterno electa es et benedictionibus dulcedinis præventa, ut per te daretur mundo magni consilii Angelus: per te manifestetur mihi omne consilium Dei in me; ut probans quæ sit voluntas Dei bona et beneplacens et perfecta, conservem omnia verba ejus conferens in corde meo, et quodcumque dixerit

mihî faciam. Attrahe in me Spiritum veritatis, quem, perseverantibus tecum in oratione, promeruisti Apostolis; ut, sciens quia in his quæ Patris mei cœlestis sunt oportet me esse continuo, non acquiescam carni et sanguini, sed corde magno et animo volenti, dicam patri meo et matri meæ, Nescio vos; et fratribus meis, Ignoro vos. Dic, obsecro te, Filio tuo quod mater mea sis, ut bene sit mihi propter te, et vivat anima mea ob gratiam tui. O Mater pietatis et misericordiæ, non dedigneris appellare filium, quem dilectissimus Unigenitus tuus non confunditur fratrem vocare! Plena es gratiarum et deliciis affluens; manum ergo tuam aperi inopi, et palmas tuas extende ad pauperem: ciba mendicæ tuæ de supereffluenti mensa tua, tuarumque virtutum vestibus valde bonis indue me: ut non intrem ad nuptias Agni non habens vestem nuptialem, sed divino conspectui gratus appaream, et odor meus odor sit agri pleni cui benedixit Dominus. Amen.

AD ANGELUM CUSTODEM.

Minister Altissimi, potens virtute, et faciens verbum illius ad audiendam vocem sermonum ejus: tibi Deus mandavit de me, ut custodias me in omnibus viis meis. In manibus ergo porta me, ut non incidam in ten-

tationem et in laqueum diaboli; ipse enim circuit quærens quem devoret, et ecce jam invadit me: fidelissime Custos, præveni eum et supplantâ eum. Dirige gressus meos, et deduc me super semitas justitiæ, ut ambulem in via bona, et calles justorum custodiam. Est enim via quæ videtur homini recta, novissima autem ejus ducunt ad mortem: præcede me et custodi in via, nec dimittas cum peccavero, et introduc in locum quem paravit Dominus, ut nihil faciam in alteram partem declinando, sed ita observem te, et audiam vocem tuam, ut humilibus consentiens, et diligens cordis munditiam, hæreditatem capiam salutis. Amen.

AD S. PATRONUM.

Sancte N. qui, licet jam de tua immortalitate securus sis, adhuc tamen de mea sollicitus es: adjuva orationis suffragio quem erudisti conversationis exemplo. Vere enim possum in vita tua tanquam in speculo et videre quid corrigam, et eligere quid sequar. Fuisti similis mihi, passibilis, circumdatus infirmitate, et tentatus per omnia; sed, in charitate radicans et fundatus, calcasti mundum furentem, sprevisi blandientem, et vicisti malignum. Pater mi, Pater mi, obsecro ut fiat in me duplex spiritus tuus, ut imitator tui sim, sicut et tu Christi. Trahe

me post te; curram in odorem unguentorum tuorum, memoria enim tua in compositionem odoris, facta opus pigmentarii. Ex qua die consepultus sum cum Christo per baptismum in mortem, datus es mihi testis et custos propositi mei. Deprecor ergo te ut adjuves me in orationibus tuis pro me ad Deum, ut teneam spei meæ confessionem indeclinabilem; et satagens ut per bona opera certam meam vocationem et electionem faciam, ad destinatum persequar, ad bravium supernæ vocationis Dei in Christo Jesu. Amen.

ORATIO CLERICI

Sola Tonsura initiati.

Domine Jesu Christe, qui initiasti nobis viam novam et viventem per velamen, id est, carnem tuam in introitu sanctorum; da leges tuas in corde meo, et in mente mea superscribe eas, et iniquitatum mearum jam non recorderis amplius. In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam, Deus meus, volui et legem tuam in medio cordis mei; in quocumque enim loco fueris, Domine mi rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus. Scio, Deus meus, quod probes corda, et simplicitatem diligas, unde et ego in simplicitate cordis mei lætus offero meipsum. Domine Deus patrum nos-

trorum, custodi in æternum hanc voluntatem cordis mei, et semper in venerationem tui mens mea permaneat. Nunquam sit in me consilium discedendi a Deo vivo, nec te relinquam diligens hoc sæculum: sanctifica me in veritate, ut sim sanctus corpore et spiritu, utens hoc mundo tanquam non utens, et solummodo sollicitus quomodo placeam tibi, ut sis portio mea in terra viventium. Amen.

ORATIO CLERICI

In Minoribus Ordinibus constituti.

Tu solus, Domine Jesu Christe, habes clavem David; aperis enim, et nemo claudit; claudis, et nemo aperit. Tu solus aperis sensum ut intelligamus Scripturas. Tu solus in potestate imperas spiritibus immundis. Tu lux mundi, quam qui sequitur non ambulat in tenebris. Confige me zelo domus tuæ, ut stans jugiter ad ostium tabernaculi, et observans custodias Domini nocte et die, prohibeam profanari templum gloriæ tuæ. Revela oculos meos ut legam in libro legis Dei distincte et aperte ad intelligendum. Contere Satanam sub pedibus meis velociter: et præsta ut sic luceat lux mea coram hominibus, ut videant opera mea bona, et glorificent Patrem meum qui in cælis est. Amen.

ORATIO SUBDIACONI.

Domine Jesu Christe, qui sanctificari vis in iis qui appropinquant tibi, et mundari eos præcipis qui ferunt vasa Domini; continentiam jubes, da quod jubes, et jube quod vis: quis enim potest facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu qui solus es? Munda me ergo ab omni inquinamento carnis et spiritus, ut perficiam sanctificationem meam in timore Dei: non præsumam circumdare altare tuum, aut tangere vasa quæ ad usum sanctuarii pertinent, nisi laverint inter innocentes manus meas, et fulserint velut mundissimæ manus meæ; nequando irascaris indignatione contra me, et percussas me super temeritate. Qui vivis, etc.

ORATIO DIACONI.

Domine Jesu Christe, sanctorum minister et tabernaculi veri, quod fixit Deus et non homo; qui quos constituerent Apostoli tui super Leviticum opus, viros plenos Spiritu sancto et sapientia eligi voluisti; et qui me non meis meritis intra eorundem Levitarum numerum dignatus es aggregare: da mihi et omnibus qui tanto ministerio gloriantur, vigili sollicitudine pauperum tuorum curam habere, ut singulis prout cuique opus est, dividantur bona tua: da Spiritum sanctum ad robur quibus commisisti consummando-

rum consortium sacramentorum: da habere mysterium fidei in conscientia pura, et calceatos pedes in præparatione Evangelii pacis; ut dignos nos facias in partem sortis sanctorum in lumine. Qui vivis, etc.

ORATIO PRESBYTERI.

Domine Jesu, Apostole et Pontifex confessionis nostræ, semper vivens ad interpellandum pro nobis; qui cum essem parvulus in oculis meis, ex hominibus assumpsisti me, et pro hominibus constituisti me in iis quæ sunt ad Deum, ut offeram dona et sacrificia pro peccatis, et condolere possim iis qui ignorant et errant: emenda, quæso, per sanguinem tuum conscientiam meam ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi, et sanctifica me in veritate; ut sacrificia mea consumantur igne quotidie, et tibi confixus cruci immoler ipse supra sacrificium. Fac ut bonus dispensator multiformis gratiæ Dei, in membra tua illam administrans, impendam et super impendar ipse pro animabus fratrum meorum, servorum tuorum; et concede ut te clarificans super terram, et opus consummans quod dedisti mihi ut faciam, ubi es tu et ego sim tecum, ut videam claritatem tuam quam dedit tibi Pater, quia dilexit te ante constitutionem mundi. Qui vivis et regnas, etc.

ORATIO PASTORIS.

Clementissime Domine Jesu Christe, Pontifex æternæ, qui me indignum famulum tuum, ignorantem egressum et introitum meum, ad functionem muneris Apostolici vocare dignatus es, ut oves hujus ovilis salutaris pabulo doctrinæ pasceres, et Ecclesiæ huic quam tuo pretioso sanguine redemisti, in his quæ ad te sunt præessem: horreo et toto corpore contremisco, quoties considero quis ego sim, et quid requirat onus quod infirmis humeris meis incumbit. Qui enim pro una et sola animula mea rationem non possum reddere, pro toto hoc grege quomodo reddam? Quid ego infelix? quomodo vertam, si tantum thesaurum, si pretiosum depositum illud quod tibi sanguine proprio comparasti, contingat me negligentius custodire? Si stillantem in Cruce sanguinem tuum collegissem, essetque repositus penes me in vase vitreo quod portare sæpius oporteret, quid animi habiturus essem in tanto discrimine? At certe pretiosum illum sanguinem quem tu, mercator non insipiens, imo ipsa Patris sapientia, ut pretium animarum dedisti, servandum accepi a te Domine, idque in vasis fictilibus, et quovis vitro fragilioribus. Impares sunt sane humeri mei tanto oneri, si meas vires respiciam:

impeditioris et tardioris linguæ sum; nescio loqui, puer sum, et regi quam regere magis idoneus. Obsecro igitur te principem Pastorum et nostrum Archiepiscopum, qui nullum vocare soles ad aliquod munus obeundum, cui non etiam eas largiaris dotes quibus ornatus et instructus dignè opus ad quod vocatus est perficere possit: me etiam inutile sarmentum insere in te qui es vitis vera, ut fructus feram uberrimos. Da servo tuo cor docile, ut voluntatem tuam annuntiem populo tuo. Da mihi amplecti eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem, ut potens sim exhortari in doctrina sana, et eos qui contradicunt arguere. Verbum veritatis ne auferas ab ore meo, et da mihi gratiam, ut ferventi spiritu eloquar illud, ne aures tantum feriat, sed cor penetret, et fructum optatissimum afferat. Renova vitam meam, et mores meos in melius commuta; ne dum aliis prædicaverim ipse reprobus efficiar. Tolle a me superbiam, iracundiam, sensualitatem, et turpis lucri cupiditatem. Largire hospitalitatem, benignitatem, sobrietatem, justitiam, sanctitatem et continentiam; ne ulli hominum scandalum præbeam, aut blasphemandi verbum tuum occasionem afferam. Concede mihi spiritum quo oves meas in visceribus tuis diligam, nec aliter tractem quam mater unicum quem habet filium

fractare soleat; nulla infirmetur, cum qua ego non infirmer; nulla scandalizetur, et ego non urar: libentissime mea omnia impendam, et super impendar ipse pro animabus earum. Juva me, Domine, ut quod infirmum est consolidem; quod ægrotum, sanem; quod contractum, alligem; quod abjectum, reducam; quod perierat, requiram: quos credidisti mihi custodiam, et unus ex eis non pereat. Sanctifica nos in veritate, o sanctificator hominum benignissime, atque illos ab omnibus inimicis et adversitatibus corporis et animæ custodi: sic mihi obtemperent, sic me diligant, ut sit rationabile obsequium eorum, et vias Christiano dignas ambulent; ut ego et verbo et exemplis eos præcedendo, et illi me sequendo, pariter curramus ad te verum animarum nostrarum Pastorem, qui nos in loco pascuæ collocabis, ubi vivis et regnas, etc.

DEPRECATIO

*Pro illustrissimo et reverendissimo in Christo
Patre et Antistite nostro.*

Pastorum princeps Christe, qui posuisti Episcopos regere Ecclesiam quam acquisisti sanguine tuo; exaudi preces servorum tuorum, et respice propitius ad famulum tuum Antistitem nostrum N. in æternum serva illi misericordiam tuam; et testamentum tuum

fidele ipsi. Sanctifica eum in veritate, et abundet in spe, et virtute Spiritus sancti: memor sis omnis sacrificii ejus, et holocaustum ejus pingue fiat; ut sequester et medius sit inter te et populum tuum omni tempore, et ascendat ex adverso, opponatque murum pro domo Israel. Da viro dexteræ tuæ contra inimicos tuos potentiam, et indue illum virtute ex alto, ut valeat irrumperè iniquitates, non respiciens personam hominum, sed in promptu habens ulcisci omnem inobedientiam, et destruere omnem altitudinem extollentem se adversus scientiam Dei; ad nihilum deducatur in conspectu ejus malignus, timentes autem Dominum glorificet, et sit honorabile nomen eorum coram illo. Oves tuæ vocem ejus audiant, et subjaceant illi; ipse enim pervigilet quasi rationem pro animabus nostris redditurus, ut eum gaudium hoc faciat et non gemo, hoc enim non expedit nobis. Tu qui corda nosti omnium, ostende filio hominis quem confirmasti tibi, quos elegeris accipere locum ministerii, ut neque volentis neque currentis ratione habita, eos tantum in partem ministerii adsciscat quibus datum est a Patre; ut dum Sacerdotalem gentem per eum multiplicas, Ecclesiæ tuæ magnificetur lætitia, et de profectu sanctarum ovium fiant æterna gaudia Pastoris. Amen.

GEMITUS ANIMÆ

*Pro conversione Sacerdotum aberrantium
a pietate.*

Benignissime JESU, traditè Sacerdotibus, et impiis ad illudendum, et flagellandum, et crucifigendum: sanguis quem effudisti clamat ad te, ut intuearis et respicias opprobrium Ecclesiæ quam dilexisti, et pro qua teipsum tradidisti, ut illam sanctificares et exhiberes tibi gloriosam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta et immaculata. Plorans ploravit in nocte, et lacrymæ ejus in maxillis ejus, et egressus est a sponsa tua decor ejus, propter peccata Prophetarum ejus, et iniquitates Sacerdotum ejus: conjuratio enim ipsorum in medio ejus; sicut leo rugiens rapiensque prædam, animas devorant, contemnunt legem tuam, polluunt sanctuaria tua, inter sanctum et prophanum non habent distantiam, a sabbatis tuis avertunt oculos suos, et coinquinari in medio eorum. Omnes isti æs, et stannum, et ferrum, et plumbum in medio fornacis, scoria argenti facti sunt; non circa altaris officia dediti, sed contempto templo et sacrificiis neglectis, implicant se negotiis sæcularibus et festinant participes fieri convivorum, ludorum et scurrilitatis, nihil habentes dignum Sacer-

dotio; mensa quam parasti in conspectu nostro adversus eos qui tribulant nos, sit ipsis in laqueum, et in retributiones et in scandalum, quia offerunt panem pollutum, ignem alienum super altare tuum. Quanta malignatus est inimicus in sancto? Quid est quod dilecti tui in domo tua faciunt scelera multa? O mi JESU! Demoliti sunt vineam tuam, conculcaverunt partem tuam, dederunt portionem tuam desiderabilem in desertum solitudinis, retrahunt homines a sacrificio, scandalizant plurimos in lege, et per eos nomen tuum jugiter tota die blasphematur in Gentibus: dedisti eos contemptibiles et humiles omnibus populis; et ecce iniquitas eorum facta est confusio populi tui; etenim propter eos facti sumus opprobrium vicinis nostris, subsannatio et illusio his qui in circuitu nostro sunt. Domine judex noster, Domine legifer noster, Domine rex noster, quando respicies? Restitue Ecclesiam tuam a malignitate eorum, a filiis Belial sponsam tuam: leva manus tuas in superbias eorum; et quia gloriati sunt qui oderunt te, in medio solemnitatis tuæ, imple facies eorum ignominia, ut quærant nomen tuum. Tempus faciendi, Domine: dissipaverunt legem tuam; converte manum tuam ad eos, et excoque ad purum scoriam eorum, et aufer omne stannum eorum, et restitue

ministros tuos ut fuerunt prius, et Christos tuos sicut antiquitus: ingrediatur in eis ignis a Domino; ignis, inquam, non comburens, sed illuminans; non consumens, sed lucens: esto illis quasi ignis conflans et quasi herba fullonum: purga filios Levi, et cola eos quasi aurum et quasi argentum: sint tibi offerentes sacrificia in justitia; placeat Domino sacrificium Juda et Jerusalem sicut dies sæculi, et sicut anni antiqui: ubi abundavit delictum, superabundet et gratia; et qui hactenus fuerunt ovibus tuis odor mortis in mortem, sint ipsis odor vitæ in vitam; omnes qui viderint eos cognoscant illos, quia isti sunt semen cui benedixit Dominus. Amen.

ORATIONES PRO UNIVERSO CLERO.

Deus, qui ad excolendum agrum tuum hominibus plantatoribus et rigatoribus ita uteris, ut des solus incrementum; da gratiam tuam adiutoribus tuis, ut profectu eorum manifesto seipsum salvos faciant et eos qui ipsos audiunt. ** Ministros augusti sacrificii fac nos tibi, Deus, totos consecrari et deoveri; ut qui in partem venimus Sacerdotii unigeniti Filii tui, ejusdem etiam oblationis et sacrificii pars esse mereamur. ** Quos elegisti et posuisti, Domine, ad pascendum Unigeniti tui carne et sanguine

populum tuum, fac Ministros tuos omnes eundem cum Filio tuo cibum habere; ut faciant voluntatem tuam, et impigre ac sincere opus tuum perficiant. Per Dominum, etc.

SINGULIS HEBDOMADIBUS.

CONFESSIO PECCATORUM PERAGENDA.

Quandoquidem juxta Spiritus sancti oraculum, *Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, et veritas in nobis non est.* (1), ad salutarem pœnitentiæ piscinam sæpissime recurrere operæ pretium est; ut, omnibus conscientiæ sordibus abstersis, castis dilecti animæ nostræ sponsi frui mereamur amplexibus.

Nimirum sacramentum hoc, ille ipse fons esse videtur de quo vaticinatus est Zacharius his verbis: *In die illa erit fons patens domui David, et omnibus habitantibus Jerusalem, in ablutionem peccatoris, fons utique justitiæ, et aquæ salientis in vitam æternam.* (2).

Illud est omnipotentis Medici conclave, in quo remedia omnibus animæ morbis et vulneribus sanandis comparata reperies; remedia, inquam, ipsomet pretioso et efficacissimo Christi sanguine concreta.

(1) 1 Joan. 1. — (2) Zach. 13.

Ipsum est cœleste vestiarium, in quo reconditur vestis illa luculenta et nuptialis, sine qua ad regale Agni immaculati convivium nemini panditur aditus.

Explanare quænam sint hujusce sacramenti partes, quibusve conditionibus et dotibus unaquæque pars constare debeat, nec instituti nostri ratio, nec præfixæ patiuntur præsentis voluminis angustia. Sufficiat igitur aliquos actus ad accendendam tuam pietatem hic subicere.

I ORATIO.

Juxta exemplum Filii Prodigii. Luc. 15.

Pater, peccavi in cœlum et coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus. Desideriis et concupiscentiis meis optemperavi, te fidelissimo Patre contempto: fodi mihi cisternas consolationum terrenarum, cisternas dissipatas quæ continere non valent aquas, te fonte aquæ vivæ derelicto. Gaudium in creaturis quæsivi, quod in te solo inveniri potest. Vere non est pax extra te: quare ad te redeo, o benignissime Pater, cujus misericordiæ non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus. Iterum exclamo: Pater, peccavi in cœlum et coram te: redde mihi, obsecro, licet filii nomine indigno, gratiæ tuæ vestem, quam peccatis meis perdi: restituæ amoris tui annulum, quem amore crea-

turarum pessumdedi; ut hoc ornatu in cœna tua Eucharistica gratosus comparere merear, tibi que in æternum conjungi. *Mihi enim adhærere Deo bonum est. Ps. 72.*

II ORATIO.

Juxta parabolam Ovis perditæ. Luc. 15.

Erravi sicut ovis quæ periit, Pastor bone, pie JESU, quære servum tuum et reduce me in viam mandatorum tuorum. Tu enim dixisti: Visitabo oves meas; quod perierat, requiram; et quod abjectum erat, reducam; quod contractum, alligabo; et quod infirmum, consolidabo. Aspice vulnera peccatorum meorum, quorum non est numerus, et sana ea. Tuis me humeris, licet indignum, excipe et adduc ad gregem electorum tuorum: ibi *miseri cordias Domini in æternum cantabo. Ps. 88.*

III ORATIO.

Utinam te, Domine Deus meus, ex toto corde meo, ex tota anima mea, et ex omnibus viribus meis super omnia (quod opto) diligam! Utinam ipsum Seraphinorum amorem exæquem, in eo que æternum persistam! Tu scis, Domine, quia amo te, magisque amare cupiam; quod millies malim mori quam in talia..... peccata relabi. O quam do-

leo quod te summum et amantissimum bonum meum unquam offenderim! Utinam (quod firmissime tua fretus ope propono) te nunquam vel minimo delicto offendam! Tu enim omni amore, honore et cultu dignus es, cujus sanctissimam voluntatem in omnibus exequi cupio. Amen.

GRATIARUM ACTIO POST CONFESSIONEM.

Juxta exemplum Leprosi. Luc. 17.

Ad te, o benignissime JESU, revertor, et gratias ago, quod a foedissima peccatorum meorum lepra mundare me dignatus fueris. Sit nomen tuum benedictum in saecula. Vere tu JESUS, hoc est, Salvator es, qui neminem a te quamlibet flagitiosum repellis, qui omnes vere poenitentes in gratiam recipis, et in numerum filiorum tuorum adscribis. Misericordiae tuae viscera, o JESU, agnosco et amplector; meque totum servitio tuo deinceps addico. Adjuva, obsecro, imbecillitatem meam, ut nunquam hujus tui praestiti beneficii oblitus, amore ullius delectationis, aut praeposteri affectus impulsu, in priora peccata relabar, meque a te separem. Cor et animam meam dilectionis tuae brachiis ita tecum constringe, ut dicere cum Apostolo audeam: *Quis me separabit a charitate Christi; etc. Rom. 8.*

ALIA GRATIARUM ACTIO.

Per Psal. 102.

Benedic, anima mea, Domino; et omnia quae intra me sunt, nomini sancto ejus. * Benedic, anima mea, Domino; et noli oblivisci omnes retributiones ejus. * Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis; qui sanat omnes infirmitates tuas. * Qui redimit de interitu vitam tuam; qui coronat te in misericordia et miserationibus. * Qui replet in bonis desiderium tuum: renovabitur ut aquilae juvenus tua. * Faciens misericordias Dominus, et judicium omnibus injuriam patientibus. * Notas fecit vias suas Moysi, filiis Israel voluntates suas. * Misericors Dominus, longanimis et multum misericors. * Non in perpetuum irascetur, neque in aeternum comminabitur. * Non secundum peccata nostra fecit nobis, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis. * Quoniam secundum altitudinem caeli a terra, corroboravit misericordiam suam super timentes se. * Quantum distat ortus ab occidente, longe fecit a nobis iniquitates nostras. * Quomodo miseretur pater filiorum, misertus est Dominus timentibus se. * Quoniam ipse cognovit figmentum nostrum; recordatus est quoniam pulvis sumus. * Homo sicut fenum dies ejus; tanquam flos

agri sic effloreat. * Quoniam spiritus pertransibit in illo, et non subsistet, et non cognoscat amplius locum suum. * Misericordia autem Domini ab æterno, et usque in æternum super timentes eum. * Et iustitia illius in filios filiorum, his qui servant testamentum ejus. * Et memores sunt mandatorum ipsius, ad faciendum ea. * Dominus in cœlo paravit sedem suam; et regnum ipsius omnibus dominabitur. * Benedicite Domino, omnes Angeli ejus, potentes virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum ejus. * Benedicite Domino, omnes virtutes ejus, ministri ejus qui facitis voluntatem ejus. * Benedicite Domino, omnia opera ejus: in omni loco dominationis ejus, benedic, anima mea, Domino. Gloria Patri, etc.

ORATIO S. THOME AQUINATIS,

Qua virtutes Christiani hominis petuntur.

Concede mihi, misericors Deus, quæ tibi placita sunt ardentem concupiscere, prudenter investigare, veraciter agnoscere, perfecte adimplere ad laudem et gloriam nominis tui. Ordina statum meum, et quod a me requiris ut faciam, tribue ut sciam, et da exsequi sicut oportet et expedit animæ meæ. Da mihi, Domine Deus meus, inter

prospera et adversa non deficere; ut in illis non extollar, in istis non deprimar; de nullo gaudeam vel doleam, nisi quod ducat ad te, vel abducat a te; nulli placere appetam, vel displicere timeam, nisi tibi. Vilescent mihi, Domine, omnia transitoria, et chara mihi sint omnia tua propter te, et tu, Deus, præter omnia. Tædeat me gaudii quod est sine te; nec aliquid cupiam quod est extra te. Delectet me, Domine, labor qui est pro te; et tædiosa sit mihi omnis quies quæ est sine te. Frequenter da mihi, Domine, cor ad te dirigere, et lapsus meos cum emendationis proposito dolendo pensare. Fac me, Domine Deus, obedientem sine contradictione; pauperem sine defectione; castum sine corruptione; patientem sine murmuratione; humilem sine fictione; hilarem sine dissolutione; tristem sine dejectione; maturum sine tarditate; agilem sine levitate; timentem sine desperatione; veracem sine duplicitate; operantem bona sine præsumptione; proximum corrigere sine latione; ipsum ædificare verbo et exemplo sine simulatione. Da mihi, Domine Deus, cor pervigil, quod nulla abducat a te curiosa cogitatio: da cor nobile, quod nulla deorsum trahat indigna affectio: da rectum, quod nulla obliquet sinistra intentio; da invictum, quod nulla frangat tribulatio; da liberum, quod nulla sibi vindicet

perversa et violenta animi commotio. Largire mihi, Domine Deus meus, intellectum te cognoscentem; diligentiam te quaerentem; sapientiam te invenientem; conversationem tibi placentem; perseverantiam te fideliter expectantem; et fiduciam te finaliter amplectentem. Da mihi tuis poenis configi per poenitentiam; tuis beneficiis uti in via per gratiam; et tandem tuis gaudiis perfrui per gloriam. Per Dominum, etc.

SINGULIS MENSIBUS.

AD MORTEM SESE PRÆPARANDUM.

In hoc totius felicitatis nostræ cardo volvitur, ut bene moriamur; summa vero miseriarum est, si quis male vitam finierit: neque hac in parte bis peccare datur; error, si aliquis contingat, non potest compensari: semel morimur, et exinde omnia pendent: *Si ceciderit lignum ad Austrum, aut ad Aquilonem, in quocumque loco ceciderit, ibi erit* (1), per totam utique æternitatem.

Beatus igitur, inquit auctor de Imitatione Christi, qui horam mortis suæ semper ante oculos habet, et ad moriendum quotidie se disponit (2): vere beatus, quia procul dubio, *in Domino morietur, amodo dicit ei*

(1) Eccles. 11. — (2) Lib. 1, 23.

spiritus ut requiescat a laboribus (1). Quam infelices e contra et miseri, qui ab hoc salutari prospectu oculos mentis avertunt, in cœno terrenarum voluptatum liberius sese volutaturi! *sicuti enim pisces capiuntur hamo, et sicut aves laqueo comprehenduntur; sic capiuntur homines isti in tempore malo, cum eis extemplo supervenerit* (2).

Fidei itaque ac rationi consentaneum esset, cum quilibet actus ultimus vitæ tuæ esse possit, ut juxta Ecclesiastici consilium (3), in omnibus operibus tuis memor esses novissimorum tuorum, et sic in æternum non peccares. Æquum esset, ut saltem singulis diebus ad tantum opus te accingeres, ut suadet auctor Imitationis supra laudatus, mane scilicet, cogitando te ad vesperam forsan non perventurum; vespere autem facto, non audendo mane tibi polliceri, sed qualem excusationem prætereundere poteris apud summum Judicem, si vel per aliquot horas in mense, soli negotio tuo, quod est negotium æternitatis, vacare recusaveris?

Hoc est præparationis hujus artificium, ut nempe die mensi tibi præfixa, omnibus aliis posthabitis curis, sedulo conscientiam discutiens, in hunc statum te conferre satagas, in quo optares inveniri si mors in foribus adstaret, et mox ad Dei judicium esses ci-

(1) Apoc. 14. — (2) Eccles. 9. — (3) Eccli. 7.

tandus. Haec ipsa die confessionem tuam perage quasi esses in ultimo vitae discrimine, et corpore Dominico, si hoc tibi concedatur, quasi caelesti viatico agonem tuum munire ne praetermittas. Ad devotionem tuam magis excitandam, nec etiam abs re erit, pro teipso commendationem animae praestare quam Ecclesia fieri praecipit pro fidelibus in extrema vitae lucta versantibus. Hanc ad calcem Breviarii reperies.

SINGULIS ANNIS.

EXERCITIIS SPIRITUALIBUS IN SECESSU
VACANDUM.

Ex quo tempore Patris caelestis, Christum ut Magistrum et Doctorem nobis praemonstrantis, audita est in deserto vox ista, *Hic est Filius meus dilectus in quo mihi bene complacui, ipsum audite* (1); ad solitudinem, quasi ad divinae doctrinae scholam, interdum se recipere non dubitat, quisquis pie et religiosae vitae tyrocinium ponere, vel ad ampliores profectus sese conferre satagit.

Enimvero in quocumque statu versetur anima tua, ibi omnia salutis adminicula reperies. Noxis gravioribus inquiraris? Habes

(1) Matth. 17.

in solitudine veluti quoddam mare Rubrum in quo omnia submergentur delicta tua; transmigra in hunc montem sicut passer, ibi cum Psal. canticum istud concines: *Deus, cum pertransires in deserto, terra mota est, seu cor terrenum conturbatum est: Et enim caeli distillaverunt a facie Dei Sinai, a facie Dei Israel* (1); cum eodem et istud iterabis: *Torrentem pertransiit anima nostra, torrentem utique poenitentiae, forsitan, alioqui, pertransisset aquam intolerabilem* (2). *Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium; laqueus contritus est et nos liberati sumus* (3).

Unde pulchre admodum exclamat S. Basilii: « O solitudo, mors vitiorum, purgatorium sordidorum! Te potentis medici » conclave experiuntur qui vulnerati in » praelio hostiles manus effugiunt; tu mundi » persequentis felix refugium, ab aestu saeculi refrigerium; tu Dominicae sepulturae » propemodum aemula, quae peccato mortuos suscipis, et per afflatum S. Spiritus » Deo reviviscere facis (4). »

Si praenimio torpore languescas, et non nisi remisse jugum Domini sustinueris; habes in solitudine columnam igneam quae viam tibi demonstrando quam carpere te-

(1) Ps. 67. — (2) Ps. 123. — (3) Ibid. — (4) De laude Eremitae.

nearis, novo te accendet fervore ut illam impigre prosequaris. Ibi Spiritus sanctus blande cordi tuo illapsus, ista Apocalypsis clementi objurgete te percellit: *Habeo adversum te pauca, quod charitatem tuam primam reliquisti: memor esto unde excideris, et age pœnitentiam, et prima opera fac* (1). Tunc concalescet cor tuum intra te, et in meditationibus tuis ignis divini amoris exardescet, licebitque cum Psalmista istud ingeminare: *Ecce elongavi, fugiens et mansi in solitudine, expectabam eum qui saluum me fecit a pusillanimitate spiritus* (2).

Si vero strenue viam mandatorum Dei cucurreris, pluet tibi in solitudine manna absconditum, et in fortitudine cibi illius desertum hujus vitæ inoffenso pede percalcans, ambulabis usque ad montem Dei, ad terram fluentem lac et mël. Etenim si petra ista solitudinis refugium est herinaceis, seu pusillanimis; cervi pariter, seu mentes excelsæ et ad pietatem agiles, novos in ea perfectionis montes percurrendos deprehendunt. Ibi justus novas in corde suo disponit ascensiones, et illius *semita quasi lux splendens procedit et crescit usque ad perfectam diem* (3). Tunc adimpletur in ipso istud Isaïæ vaticinium: *Consolabitur Dominus Sion, ponet desertum ejus quasi delicias, et soli-*

(1) C. 2. — (2) Ps. 54. — (3) Prov. 14.

tudinem ejus quasi hortum Domini, gaudium et lætitia invenientur in ea, gratiarum actio et vox laudis (1). Quicumque ergo, concludit S. Basilius, ad perfectionem pervenerint, tuum, o solitudo, noverint præconium.

Sed et ipsa virorum Apostolicorum institutrix est et magistra: illam Christus Dominus ad exemplum nostrum colere non dedignatus est. Nempe, ut ait illustrissimus Hallier, episcopus Caballicensis: « Divinæ dispensationis mysteria aggressurus, cessit Christus a turbis, quem frequentia populorum non turbabat; solitudinem petiit, cui in solitudine nota omnia et obvia erant; meditationi vacaturus discessit, qui divinam jugiter Dei faciem et sine cessatione intuebatur; oraturus desertum petiit, qui tamen exaudiri merebatur pro sua reverentia, poteratque præstare quod petebat, et largiri quod volebat.

» Ea ergo omnia fecit Christus, non quod aliquibus egeret vitæ melioris adminiculis, sed perfectum vitæ quam imitaremur exemplum tradere volens; ne prius Hierarchicum gradum subeamus, vel Ecclesiastica ministeria aggrediamur, quam ad nostri Ducis imitationem, secreti a turbis, terrestrium silente tumultu curarum, ora-

(1) Isa. 51.

» tione et aliis piis operibus totos nos Deo
» committamus, instruendosque et imbuen-
» dos tradamus.

» Ad hoc exemplum formati Apostoli,
» priusquam divinitus sibi commissam lega-
» tionem implerent, aut prædicandi Evange-
» lii munere fungerentur, unanimes in ea-
» dem domo precantes, et divinis medita-
» tionibus sedulo intenti, nobis describun-
» tur, ut se ad divinum illud verbi Divini
» semen fructuose per totum orbem spar-
» gendum præpararent (1). » Ut quid ergo
tam eximiis vestigiis insistere recusares? Ad
sancta proposita tua corroboranda, operæ
pretium erit, promissa professionis Cleri-
calis redintegrare per Psal. 15. *Conserva me,
Domine, quoniam speravi in te.*

(1) Lib. de Sacris Electionibus, Sect. 4. Præpa-
rat. ad Ordines, parag. 2.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

PARS SECUNDA.

SPECULUM SACERDOTUM

ET CLERICORUM.

Nihil est, ait sacro-sanctum Conc. Tri-
dent. quod alios magis ad pietatem et Dei
cultum assidue instruat, quam eorum vita
et exemplum qui se divino ministerio dedi-
carunt; cum enim a rebus sæculi in altio-
rem sublato locum conspiciantur, in eos tan-
quam in speculum reliqui oculos conjiciunt,
ex iisque sumunt quod imitentur. Quapro-
pter sic decet omnino Clericos in sortem Do-
mini vocatos, vitam moresque suos omnes
componere, ut habitu, gestu, incessu, ser-
mone, aliisque omnibus rebus, nihil nisi
grave, moderatum ac religione plenum præ-
se ferant; levia etiam delicta, quæ in ipsis
maxima essent, effugiant, ut eorum actio-
nes cunctis afferant venerationem. *Sess. 22,
de Reform. c. 1.*

I. — *Notio optimi Clerici et Sacerdotis.*

Clericus qui Christi servit Ecclesiæ inter-
pretetur primo vocabulum suum, et nomi-
nis definitione prolata, nitatur esse quod
dicitur: si enim Κληρος; græce, *sors* latine
appellatur; propterea vocantur Clerici, vel

» tione et aliis piis operibus totos nos Deo
» committamus, instruendosque et imbuen-
» dos tradamus.

» Ad hoc exemplum formati Apostoli,
» priusquam divinitus sibi commissam lega-
» tionem implerent, aut prædicandi Evange-
» lii munere fungerentur, unanimes in ea-
» dem domo precantes, et divinis medita-
» tionibus sedulo intenti, nobis describun-
» tur, ut se ad divinum illud verbi Divini
» semen fructuose per totum orbem spar-
» gendum præpararent (1). » Ut quid ergo
tam eximiis vestigiis insistere recusares? Ad
sancta proposita tua corroboranda, operæ
pretium erit, promissa professionis Cleri-
calis redintegrare per Psal. 15. *Conserva me,
Domine, quoniam speravi in te.*

(1) Lib. de Sacris Electionibus, Sect. 4. Præpa-
rat. ad Ordines, parag. 2.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

PARS SECUNDA.

SPECULUM SACERDOTUM

ET CLERICORUM.

Nihil est, ait sacro-sanctum Conc. Tri-
dent. quod alios magis ad pietatem et Dei
cultum assidue instruat, quam eorum vita
et exemplum qui se divino ministerio dedi-
carunt; cum enim a rebus sæculi in altio-
rem sublato locum conspiciantur, in eos tan-
quam in speculum reliqui oculos conjiciunt,
ex iisque sumunt quod imitentur. Quapro-
pter sic decet omnino Clericos in sortem Do-
mini vocatos, vitam moresque suos omnes
componere, ut habitu, gestu, incessu, ser-
mone, aliisque omnibus rebus, nihil nisi
grave, moderatum ac religione plenum præ-
se ferant; levia etiam delicta, quæ in ipsis
maxima essent, effugiant, ut eorum actio-
nes cunctis afferant venerationem. *Sess. 22,
de Reform. c. 1.*

I. — *Notio optimi Clerici et Sacerdotis.*

Clericus qui Christi servit Ecclesiæ inter-
pretetur primo vocabulum suum, et nomi-
nis definitione prolata, nitatur esse quod
dicitur: si enim Κληρος græce, *sors* latine
appellatur; propterea vocantur Clerici, vel

quia de sorte sunt Domini, vel quia ipse Dominus sors, id est, pars Clericorum est. Qui autem vel ipse pars Domini est, vel Dominum partem habet, talem se exhibere debet, ut et ipse possideat Dominum et possideatur a Domino. *S. Hieron. Epist. ad Nepottianum.*

Idæam hanc optimi Ecclesiæ ministri uberius explicat Apostolus. Homo est mundo crucifixus et cui mundus crucifixus est; qui exhibet corpus suum hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, suis se affectibus exuens ut Christum induat, et peccatis mortuus iustitiæ vivat; providens bona non tantum coram Deo, sed etiam coram hominibus, ita ut in omnibus seipsum præbeat exemplum honorum operum in doctrina sana, in integritate, in gravitate; abnegans impietatem et sæcularia desideria, ut sobrie, juste, et pie vivat in hoc sæculo.

Dei ministrum et operarium inconfusibilem sese exhibet, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu sancto, in charitate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei, per arma iustitiæ a dextris et a sinistris, per gloriam et ignobilitatem, per infamiam et bonam famam, per prospera et adversa;

donec ad perfectionis apicem provectus, post legitimum certamen et cursus consummationem, coronam iustitiæ a Domino recipiat. *Ex variis S. Pauli Epist.*

II. — *Ejusdem argumenti series.*

Sint Clerici memores perpetuo vocationis qua eos Dominus dignatus est, ejusque quod scriptum est: Sancti estote quia ego sanctus sum; nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum. Cælestem in terris vitam tanquam Angeli Dei agant, expoliantes veterem hominem cum actibus suis, et novum induentes. Sint electi Dei, sancti, et dilecti; viscera misericordiæ, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam induentes.

Sobrii sint, ornati, pudici, prudentes, sed non apud semetipsos, supportantes invicem, non invicem provocantes, non invicem invidentes, subjecti invicem in timore Christi, non dominantes in Cleris, sed charitate fraternitatis invicem diligentes, et honore invicem prævenientes, hospitales, invicem suscipientes, et justitiam induentes; si fieri potest, cum omnibus hominibus pacem habentes, omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines: non vinolenti sint, non percussores, sed modesti; non litigiosi, non cupidi, non bilingues, non turpe lucrum

sectantes, habentes mysterium fidei in conscientia pura.

Sint etiam spiritu ferventes, Domino servientes et orationi instantes, ut ambulent digne Deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes, et crescentes in scientia Dei, et quæcumque sunt vera, quæcumque sancta, quæcumque amabilia, quæcumque bonæ famæ, si qua virtus, si qua laus disciplinæ, hæc cogitent. *Ex variis SS. Apost. Epist.*

III. — *Sacerdos sicut dignitate, ita et sanctitate sit præcellens,*

Audite me, beatissimi Patres, et si dignum ducitis, sanctissimi Fratres; audite me, stirps Davidica, germen Sacerdotale, propago sanctificata, duces ac rectores gregis Christi. Audite me rogantem vos pariter et monentem, et honorem sacerdotalem demonstrare volentem; ut cum honoris vobis prærogativas monstramus, merita etiam congrua requiramus. Dignum est enim ut dignitas sacerdotalis prius noscatur a nobis, et sic deinde servetur a nobis, ut psalmographi sententia queat repelli a nobis: homo cum in honore esset non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis. *S. Ambros. lib. de dign. Sacerd. cap. 2.*

Sacerdotium ipsum in terra quidem peragitur, sed in rerum cœlestium classem ordinemque referendum est... Idcirco necesse est sacerdotem sic esse purum ut si, in cœlis ipsis collocatus, inter cœlestes Virtutes medius staret. Terribilia namque atque honorifica sunt quæ administrat. Si quis consideret quantum sit id Mysterium, is probe intelliget quanto honore quantaque dignitate Sacerdotes Spiritus sancti gratia dignati fuerint: etenim iis qui terram incolunt atque in ea versantur commissum est, ut ea quæ in cœlis sunt dispensent; iis datum est ut potestatem habeant quam Deus opt. nec Angelis nec Archangelis datam esse voluit; neque enim ad illos dictum est: *Quæcumque ligaveritis super terram, etc.*

Etenim quidnam hoc aliud esse dicas nisi omnium rerum cœlestium potestatem illis a Deo esse concessam? Quid cum hoc honore conferri potest? A terra iudicandi principalem auctoritatem sumit cœlum: servus sedet iudex in terra, et Dominus sequitur ejus sententiam atque confirmat, ut quidquid hic in inferioribus judicaverit, hoc ille in superioribus comprobet. Quænam, obsecro, potestas hac una major esse queat? Pater omnem potestatem dedit Filio; cæterum video eandem ipsam potestatem a Deo Filio Sacerdotibus traditam: nam quasi jam in cœlum

translati, ac supra humanam naturam positi, sic illi ad principatum istum perducti sunt. *S. Chrysost. lib. 3 de Sacerdot. cap. 3 et 4.*

IV. — *Ejusdem argumenti veritas confirmatur.*

Quo igitur non oportet esse puriorem tali fruente sacrificio; quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividendem, os quod igne spirituali repletur, linguam quæ tremendo nimis sanguine rubescit? Cogita quali sis insignitus honore; quali mensa fruaris. Quod Angeli videntes horrescunt, neque libere audent intueri propter emicantem inde splendorem, hoc nos pascimus, huic unimur; et facti sumus unum Christi corpus et una caro. Audiamus ergo et Sacerdotes et subditi, quali esca facti sumus digni; audiamus et horreamus: sanctis carnibus suis nos dedit impleri; semetipsum apposuit immolatum: quænam igitur erit nobis excusatio, cum talibus pasti talia peccemus, cum lupi fiamus agnum comedentes? *S. Chrysost. Hom. 83 in Matth. et Hom. 60 ad pop. Antioch.*

O Sacerdotes, si anima cujuslibet Justi sedes est Dei, multo magis sedes et templum Dei vos esse debetis purum et immaculatum. Si sepulcrum ejus gloriosum est, in quo corpus ejus jacuit exanime, multo

gloriosiora debent esse corpora vestra, quæ a mortuis suscitatus quotidie inhabitare dignatur. Si beatus est venter qui novem mensibus Christum portavit, et beata debent esse corda vestra, in quibus hospitium quotidie eligit Filius Dei; si beata sunt ubera quæ parvulus suxit, beatum debet esse os quod carnem ejus sumit, et sanguinem sugit. Carnes ergo vestras cum ejus timore configite, et vobis diligenter providete, ne lingua quæ vocat de cælo Filium Dei, contra ipsum Dominum loquatur; et ne manus quæ intinguntur sanguine Christi, polluantur sanguine peccatorum. *S. August. Serm. 37, ad Fratres in Eremo, citatus a Molina Carth. Tract. 1, cap. 1, par. 2.*

V. — *De cura salutis propriæ.*

Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiat? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum Angelis suis, et tunc reddet unicuique secundum opera sua. *Matth. c. 16, v. 26.*

Si quod vivis et sapis, totum das actioni, considerationi nihil, laudo te? In hoc non laudo. Si item totus vis esse omnium, instar illius qui omnibus omnia factus est, laudo humanitatem, sed si plena sit: quomodo au-

tem plena, te excluso? Et tu homo es: ergo ut integra sit et plena humanitas, colligat et te intra se sinus qui omnes recipit: alioquin quid tibi prodest, juxta verbum Domini, *si universos lucreris, te unum perdens?* Quamobrem cum omnes te habeant, esto etiam tu ex habentibus unus. Quid solus fraudaris munere tui? Usquequo vadens spiritus et non rediens? Usquequo non recipis te et ipse inter alios vice tua? Sapientibus et insipientibus debitor es, et soli negas te tibi? Stultus et sapiens, servus et liber, dives et pauper, vir et femina, senex et juvenis, justus et impius, omnes pariter participant te, omnes de fonte publico bibunt pectore tuo, et tu seorsum sitiens stabis? Si maledictus qui partem suam facit deteriorem, quid ille qui se penitus reddit expertem? sane deriventur aquæ tuæ in plateas... sed inter cæteros bibe et tu de fonte putei tui; denique qui sibi nequam, cui bonus? *S. Bern. lib. 1 de Consider. cap. 5.*

VI. — *Zelus gloriæ Dei.*

Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel: *3 Reg. cap. 19.* Phinees, filius Eleazari filii Aaron sacerdotis, avertit iram meam a filiis Israel: quia zelo meo commotus est contra eos, ut non ipse delerem filios

Israel in zelo meo. Idcirco loquere ad eum: Ecce do ei pacem fœderis mei, et erit tam ipsi quam semini ejus pactum Sacerdotii sempiternum, quia zelatus est pro Deo suo, et expiavit scelus filiorum Israel. *Num. 25.*

Zelum habere debet Sacerdos, qui incorruptam servare studet Ecclesiæ castitatem: et ideo Princeps Sacerdotum dicit: Zelus domus tuæ devoravit me... Zelus igitur Dei vita est. Sicut enim ante in Adam devoraverat hominem mors prævalens, ita zelus devoravit quem vivificavit in Christo. Zelum habuit Elias, et ideo raptus ad cælum est: Zelans, inquit, zelavi Dominum.... Quid multa? Apostolus quoque Domini hoc declaratus est nomine, ut Simon Zelotes diceretur. Zelo fidei populus Gentilium vitam sibi acquisivit æternam, quam negligentia atque desidia Judæorum populus amisit... Angeli quoque sine zelo nihil sunt, et substantiæ suæ amittunt prærogativam, nisi eam zeli ardore sustentent... Et quid miremur, si Angeli eum habent? ipse Deus Pater ait: Zelans zelabo Jerusalem zelo magno... Zelo vindicatur Jerusalem, zelo Ecclesia congregatur, zelo fides acquiritur, zelo pudicitia possidetur. *S. Ambros. in Ps. 118, octon. 18.*

VII. — *Zelus domus Dei.*

Zelus domus tuæ comedit me, et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me (1). Hoc zelo comeditur qui omnia quæ forte ibi perversa sunt satagit emendare, cupit corrigere, non quiescit; si emendare non potest, tolerat, gemit (2). Quam terribilis est locus iste! Non est hic aliud nisi domus Dei et porta cæli (3). Ergone credibile est ut habitet Deus cum hominibus super terram? Si cælum et cæli cælorum te non capiunt, quanto magis domus ista quam ædificavi (4)?

Domine, dilexi decorem domus tuæ, et locum habitationis gloriæ tuæ (5); unde et addit idem Propheta Regius: Ecce ego, in paupertate mea, præparavi impensas domus Domini... Talis esse debet ut in cunctis regionibus nominetur... opus namque grande est; neque enim homini præparatur habitatio, sed Deo (6). Quanto magis Sacerdoti convenit ornare Dei templum decore congruo, ut etiam hoc cultu aula Domini resplendeat (7).

Hoc Presbyteri munus apprime noverat

(1) Ps. 68. — (2) S. Aug. Tract. 10 in Joannem, c. 2. — (3) Genes. 28. — (4) 2 Paralip. c. 6. — (5) Ps. 25. — (6) 1 Paralip. 22 et 29. — (7) S. Ambr. lib. 2 Off.

Nepotianus, de quo S. Hieronymus ait: Erat sollicitus si niteret altare, si parietes absque fuligine, si pavimenta tersa, si janitor creber in porta, vela semper in ostiis, si sacrarium mundum, si vasa luculenta; et in omnes cæremonias pia sollicitudo disposita. Non majus, non minus negligebat officium; ubicumque eum quæreret, in ecclesia invenires.... Basilicas ecclesiæ diversis floribus et arborum comis, vitiumque pampinis adumbravit, ut quidquid placeret in ecclesia, tam dispositione quam visu, Presbyteri laborem et studium testaretur (1).

VIII. — *Zelus salutis animarum.*

Simon Joannis, diligis me plus his?... Pasce oves meas (2). Quasi diceret: Si dilectionem erga me habes, ubi ostendas habes, ubi exerceas habes: pasce agnos meos (3). Ex hoc loco agnoscunt fidei magistri non aliter se summo Pastori, id est Christo, gratos fore, quam si omni studio caveant, ut rationales oves recte curentur et bene habeant (4).

Quam multa propter hunc gregem passus est Filius Dei! Homo factus est, servi

(1) S. Hier. Epist. 3, ad Heliodor. — (2) Joan. 21. — (3) S. Aug. Serm. 149 de temp. — (4) S. Cyr. Alex. 12 in Joan. c. 21.

formam assumpsit, consputus est, alapis cæsus est; postremo ne mortem quidem recusavit, nec ignominiosissimam: quin et ipsum sanguinem suum effudit. Itaque si quis voluerit illi commendatus esse, curam habeat ovium illius, publicam quærat utilitatem, fratrum suorum saluti prospiciat; nullum enim officium hoc Deo charius est (1). Deo nec addere nec detrachere sufficit: reliquit in hoc sæculo similitudinem sui, videlicet hominem, quatenus, quod illi honoris impendere volumus, in ejus exhibeamus imagine.... erigendo illum de lacu miseriæ et de luto fæcis (2).

Illud profecto Pastoris munus apprimè noverat Apostolus, cujus hic sermo erat: Si evangelizavero, non est mihi gloria; necessitas enim mihi incumbit, vè enim mihi est si non evangelizavero.... Cum liber essem ex omnibus, omnium me servum feci ut plures lucrificerem. Factus sum Judæis tanquam Judæus, ut Judæos lucrarer.... Factus sum infirmis infirmus, ut infirmos lucrificerem. Omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos (3). Quis infirmatur, et ego non infirmor? Quis scandalizatur, et ego non uror (4)? Ego autem libentissime impendam,

(1) S. Chrysost. Orat. de B. Philogonio. —
 (2) B. Laur. Justin. de Compl. Christ. perf. —
 (3) 1 Cor. 9. — (4) 2 Cor. 11.

et superimpendar ipse pro animabus vestris; licet plus vos diligens minus diligar (1). Tanquam si nutrix foveat filios suos, ita desiderantes vos, cupide volebamur tradere vobis non solum Evangelium Dei, sed etiam animas nostras, quoniam charissimi nobis facti estis (2).

IX. — *Catechizandis Pueris et Rudibus danda opera.*

Attende exhortationi et doctrinæ (3). Adhæsit enim lingua lactentis ad palatum ejus in siti, parvuli petierunt panem, et non erat qui frangeret eis (4). Ne ergo contemptis unum de pusillis istis (5). Intuere Dominum Jesum in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi (6). Offerebant illi parvulos, ut tangeret illos; discipuli autem comminabantur offerentibus. Quos cum videret Jesus, indigne tulit et ait illis: Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos, talium est enim regnum Dei. Amen, dico vobis, quisquis non receperit regnum Dei velut parvulus, non intrabit in illud. Et complexans eos, et imponens manus super illos, benedicebat eos (7).

O piissime Jesu, quis ultra post te vere-

(1) 2 Cor. 12. — (2) 1 Thess. 2. — (3) 1 Tim. 4.
 — (4) Thren. 4. — (5) Matth. 18. — (6) Coloss. 2.
 — (7) Marc. 10.

cundabitur esse humilis ad parvulos; quis tumescens et elatus de sua vel magnitudine vel scientia, parvitatem deinceps parvulorum, ignorantiam vel imbecillitatem audebit aspernari; quando tu, qui es Deus benedictus in sæcula, in quo sunt omnes thesauri, etc. usque ad castissimos parvulorum amplexus beata brachia mansuetus inclinas atque circumligas? Procul ergo, procul ex hinc omnis elatio, seorsum sit indignabunda quælibet parvulorum effugatio (1).

Audi Paulum dicentem: Sive mente excessimus, Deo; sive temperantes sumus, vobis: charitas enim Christi compellit nos, judicantes hoc, quia unus pro omnibus mortuus est. Quomodo enim paratus esset impendi pro animabus eorum, si eum pige-ret inclinari ad aures eorum? Hinc ergo factus est parvulus in medio nostrum, tanquam nutrix fovens filios suos. Num enim delectat, nisi amor invitet, decurtata et mutilata verba immurmurare?... Non ergo recedat de pectore etiam cogitatio gallinæ illius quæ languidis plumis teneros fetus operit, et susurrantes pullos contrafracta voce advocat; cuius blandas alas refugientes superbi, præda fiunt alitibus (2).

(1) Gers. Tract. de Parvul. trab. ad Christ. cons. 4.
— S. Aug. de Catech. Rudib. c. 10, n. 15.

X. — *Christus in omnibus imitandus.*

Hoc sentite in vobis quod et in Christo Jesu (1): si quis enim spiritum Christi non habet, hic non est ejus (2). Et qui dicit se in ipso manere, debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare (3). Nam quos præscivit Deus, et prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus (4). Unde et Christus ait: Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci ita et vos faciatis (5). Et rursus: Manete in me: et ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semetipso, nisi manserit in vite: sic nec vos, nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites: qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere: si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, et arescet, et colligent eum, et in ignem mittent, et ardet (6).

Parum erat Deo, si Filium suum faceret demonstratorem viæ; eum ipsum viam fecit, ut per illum ires, regentem te ambulantem per se (7). Si mundana sapientia ita in suis gloriatur erroribus, ut quem sibi quisque duce[m] elegerit, ejus opiniones et

(1) Philip. 2. — (2) Rom. 8. — (3) 1 Joan. 1. —
(4) Rom. 8. — (5) Joan. 13. — (6) Joan. 15. —
(7) S. Aug. enar. in Ps. 109.

mores atque omnia instituta sectetur; quæ nobis erit communio nominis Christi, nisi ut ei inseparabiliter uniamur, qui est, ut ipse insinuavit, via, veritas et vita? via scilicet conversationis sanctæ, veritas doctrinæ divinæ, et vita beatitudinis sempiternæ (1).

Istud præcipue rectorem spectat, qui ad hoc studere debet, ut sibi commissas faciat Christiformes..... Unde Apostolus dicit: Estote imitatores Dei, sicut filii charissimi; et: Filioli mei quos iterum parturio, donec Christus formetur in vobis. Sed cum ex verborum doctrina minus capiant de doctrina Christi, debent etiam formam ejus visibilem in se ipsis ostendere, ut eis profundius imprimatur, dicentes cum Apostolo: Imitatores mei estote, sicut et ego Christi. Quasi dicat: Si formam Christi desideratis ad imitandum agnoscere, in meis hanc moribus considerate et vivo: jam non ego, vivit vero in me Christus. Vicarius enim Christi vicem Christi debet gerere, in beneplaciti ejus promotione, in potestatis ejus auctoritate, et in similitudinis ejus repræsentatione, scilicet ut ea quæ vult promoveat in subditis (2).

(1) S. Leo Serm. de Resurr. — (2) S. Bonav. Tract. de sex. alis Seraph.

XI. — *Ecclesie vulnus, improborum mores.*

Christus dilexit Ecclesiam, et seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquæ in verbo vitæ; ut exhiberet sibi gloriosam Ecclesiam non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta et immaculata (1). Inspice, et fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est (2), ut possis dicere cum Apostolo: Adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore ejus quod est Ecclesia (3): non est enim qui consoletur eam ex omnibus caris ejus; omnes amici ejus spreverunt eam, et facti sunt ei inimici..... et ipsa oppressa amaritudine (4). Olim prædictum est, et nunc tempus impletionis advenit. Ecce in pace amaritudo mea amarissima, amara prius in nece Martyrum, amarior postea in conflictu Hæreticorum, amarissima nunc in moribus domesticorum; non fugare, non fugere eos potest, ita invaluerunt et multiplicati sunt super numerum. Intestina et insanabilis plaga Ecclesiæ, et ideo in pace amaritudo ejus amarissima; sed in qua pace? Et pax est, et non est pax; pax a Paganis, et pax ab Hæreticis, sed non profecto a filiis. Vox

(1) Ephes. 5. — (2) Exod. 25. — (3) Coloss. 1. — (4) Thren. 1.

plangentis in tempore isto, Filios enutrivi et exaltavi, ipsi autem spreverunt me; spreverunt et maculaverunt me a turpi vita, a turpi quæstu, a turpi commercio, a negotio denique perambulante in tenebris (1).

XII. — *Peccata Sacerdotum gravissima.*

Si Sacerdos, qui unctus est, peccaverit, delinquere faciens populum, offeret pro peccato suo vitulum immaculatum Domino, etc. (2). Igitur ante Prophetarum tempora ostendere volens Deus hominum peccata longe majori supplicio expiari dum a Sacerdotibus, quam dum a privatis perpetrantur, mandat, ut tantumdem pro Sacerdotibus quantum pro universo populo sacrificium offeratur. Quod quidem quid aliud signat, quam Sacerdotis vulnera majori medicamento atque auxilio indigere; atque adeo tanto quanto conjuncta simul universi populi vulnera indigent? Porro majori nequaquam indigerent, nisi ea graviora forent. Atqui graviora certe fiunt, non natura ipsa, sed Sacerdotis qui ea commiserit conditione ac dignitate (3).

Unde dicitur: Erat ergo peccatum puerorum (Ophini et Phinees) grande nimis coram Domino, quia retrahebant homines a

(1) S. Bern. Ser. 33 in Cantic. — (2) Levit. 4. —

(3) S. Chrys. l. 6 de Sacer. c. 11.

sacrificio Domini (1). Et ab Ecclesiæ Ministro se non mediocriter offensum Deus per Prophetam conqueritur: Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique.... Tu vero homo unanimes dux meus et notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos (2). Et rursum: Homo pacis meæ in quo speravi, qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem (3).

Neque licet imperitiã prætere, neque ad ignorantiam confugere, neque aut necessitatis aut violentiæ speciem opponere.... Quandoquidem qui delegatus est ut alienam emendet ignorantiam, tum vero diabolicum instare bellum denunitet, is certe ignorantiam prætere minime poterit, neque vocem hanc usurpare: Tubam non audivi, bellum non prævidi (4).

Illud idem monet Apostolus: Confidit seipsum esse ducem cæcorum, lumen eorum qui in tenebris sunt, eruditorem insipientium, magistrum infantium, habentem formam scientiæ et veritatis in lege. Qui ergo alios doces, seipsum non doces; qui prædicas non furandum, furaris; qui dicis non mœchandum, mœcharis; qui abominaris idola, sacrilegium facis; qui in lege gloriaris, per prævaricationem legis Deum

(1) 1 Reg. 2. — (2) Ps. 54. — (3) Ps. 40. —

(4) S. Chrys. l. 6 de Sacerd. t. 1.

inhonoras. Nomen enim Dei per vos blasphematur inter gentes. Gravissimum igitur ipsi impendet exitium (1). In terra Sanctorum iniqua gessit, non videbit gloriam Domini (2).

XIII. — *De modestia seu de vita exemplari.*

Induite vos sicut electi Dei sancti et dilecti.... modestiam (3), quæ nota sit omnibus hominibus; Dominus enim prope est (4). Hæc ad omnes fideles scribit Apostolus. Quanto magis virum Ecclesiasticum decet, qui in omnibus seipsum præbere debet exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate (5); ut is qui ex adverso est vereatur nihil habens malum dicere de illo (6), et obmutescere faciat imprudentium hominum ignorantiam (7). Sacerdotalis enim animi pulchritudinem undique splendescere oportet, ut oblectare pariter et illustrare possit eorum animos qui suos in eum oculos convertunt (8).

Decet enim Pastorem, decet Dominicum Sacerdotem moribus et vita clarescere; quantenus in eo tanquam in vitæ suæ speculo plebs commissa, et eligere quod sequatur,

(1) Rom. 2. — (2) Isaïæ 26. — (3) Coloss. 3. — (4) Philip. 4. — (5) Tit. 2. — (6) Ibid. — (7) 1 Pet. 2. — (8) S. Chrys. l. 3 de Sacerd. c. 14.

et videre possit quod corrigat (1). Decet, inquam, actuum nostrorum testem esse publicam æstimationem et attestationem, ne derogetur muneri: ut qui videt ministrum altaris congruis ornatum virtutibus, auctorem prædicet, et Dominum veneretur qui tales servulos habeat (2). In te, nimirum, oculi omnium diriguntur. Domus tua et conversatio, quasi in specula constituta, magistra est publicæ disciplinæ. Quidquid feceris, id sibi omnes faciendum putant: cave ne committas quod, aut qui reprehendere volunt, digne laerasse videantur, aut qui imitari, cogantur delinquere (3). Quod si dixeris: Et mihi sufficit conscientia mea, habeo Dominum judicem qui meæ vitæ est testis; non curo quid loquantur homines. Audi Apostolum scribentem: Providentes bona, non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus (4).

XIV. — *In exterioris hominis compositione immodestia vitanda.*

Ex visu cognoscitur vir, et ab occursum faciei cognoscitur sensatus. Amictus corporis, et risus dentium, et ingressus ho-

(1) S. Greg. in Reg. lib. 7. Indict. l. Ep. 32. — (2) S. Ambr. lib. 1 Offic. ultim. — (3) S. Hieron. Ep. 3 ad Heliod. — (4) S. Hieron. Ep. 47.

minis enuntiant de illo (1). Ipsa etenim corporis species, simulacrum est mentis, figura probitatis. Bona quippe domus in ipso vestibulo debet agnosci (2). Quapropter Clerici in habitu, gestu, incessu, sermone, et omni alia eorum actione, nihil nisi grave, moderatum et religione plenum præ se ferant (3).

Sic sacerdotalem vultum gravitas matura componat, ne rigorem nimium intuentium infirmitas perhorrescat; sic alios hilaritatis nostræ dulcedo permulceat, ut serenitas nostra sese in petulantiam vel lasciviam non resolvat (4). Oculis Christum spectaturis, nihil aliud digneris aspicerre (5): ne igitur multum circumpicias in plateis, ne forte videas unde teneris postmodum, vel ab oratione impediaris, vel phantasias contrahas eorum quæ intente respexisti (6).

Sit præterea incessus tuus maturitate plenus, gravis et honestus; videlicet non fractis gressibus ambules, aut scapulas dextrorsum aut sinistrorsum vergendo, non erecta cervice, non prominente corpore, seu etiam inclinato capite super humerum: quæ omnia

(1) Eccli. 19. — (2) S. Ambr. l. 2 de Virg. — (3) Con. Trid. sess. 22, c. 1. — (4) Pet. Dam. lib. 2, Ep. 1. — (5) S. Hier. de S. Joann. Bapt. loquens. — (6) S. Bonav. de Inst. c. 31.

aut levitatem redolent, aut elationem ostendant, aut hypocrisim sapiunt. Nonnullos etiam reperies, qui, ne plantas húmidior via spargat, vix imprimunt summa vestigia (1). Tales cum videris, sponso magis existimato quam Clericos.

Gestus quoque corporis signum est mentis (2). A notabilibus igitur corporis, seu membrorum extensionibus, quæ cum oscillationibus vel aliis, non sine quadam inhonestate fieri solent, omnino abstine (3). Honesto enim incongruum est viro, pigra membra distensione resolvi. Quibus addam istud sancti Gregorii Nazianz. *Orat. 2 cont. Julianum*. Neque enim mihi quidquam boni significare aut ominari videbantur, cervix non stata, humeri subsultantes, ad æquilibrium subinde agitati, oculus insolens ac vagus, furioseque intuens, pedes instabiles ac titubantes, nasus contumeliam et contemptum spirans, vultus lineamenta ridicula idem significantia. Risus petulantes et effrænes, nutus et renutus temerarii, sermo hærens, spiritusque concisus, interrogationes stultæ et præcipites, responsiones nihilo his meliores, aliæ in alias insultantes, nec graves et constantes, nec

(1) S. Bern. form. hon. vit. c. 5 — (2) S. Hier. Ep. 22, ad Eustoch. — (3) S. Isid. de norm. viv. c. 4.

eruditionis ordine progredientes.... ut hæc conspexi, statim his verbis usus sum: Quale Romanorum regio malum alit (1)!

XV. — *Lingua refrænanda.*

Sis velox ad audiendum, et tardus ad loquendum (2); quia in multiloquio non derit peccatum (3). Si quis autem putat se religiosum esse, non refrænans linguam suam, sed seducens cor suum, hujus vana est religio (4). Si quis vero in verbo non offendet, hic perfectus est vir: potest etiam fræno circumducere totum corpus.... Lingua modicum membrum est, et magna exaltat. Ecce quantus ignis quam magnam sylvam incendit! et lingua ignis est universitas iniquitatis. Lingua constituitur in membris nostris, quæ maculat totum corpus, et inflammat rotam nativitatis nostræ, inflammata a gehenna.... Linguam nullus hominum domare potest, inquietum malum, plena veneno mortifero. In ipsa benedicimus Deum et maledicimus homines, qui ad similitudinem Dei facti sunt (5).

Si mordeat serpens in silentio, nihil eo minus habet qui occulte detrahit: verba oris sapientis gratia, et labia insipientis præcipi-

(1) S. Bonav. Spec. discip. part. 1, c. 24. —
(2) Jacob. 1. — (3) Prov. 10. — (4) Jacob. 1. —
(5) Ibid. c. 3.

tabunt eum, initium verborum ejus stultitia, et novissimum oris illius error pessimus. Stultus verba multiplicat (1). Plenus sum sermonibus (ait unus ex illis), et coarctat me spiritus uteri mei: en venter meus quasi mustum absque spiraculo quod langunculas novas dirumpit, loquar et respirabo paululum (2). Terribilis est in civitate sua homo linguosus, et temerarius in verbo suo odibilis erit (3).

Nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos, aut turpitude, aut stultiloquium, aut scurrilitas quæ ad rem non pertinet (4). Labia Sacerdotis custodiunt scientiam, et legem requirunt de ore ejus, non nugas profecto vel fabulas. Verbum scurrile, quod faceti urbanive nomine colorant, non sufficit peregrinari ab ore, procul et ab aure relegandum; sæde ad cachinnos moveris, sædus moves (5). Magna utique mala habitant in anima quæ verba usurpat urbana et faceta, magna effusæ lætitiæ dissolutio, et ironia ac simulatio; hiat compago; marcescit et putrescit ædificium; exterminatur timor; abest pietas ac reverentia. Habes linguam, non ut comicis dictis incessas, sed ut Deo gratias agas (6).

(1) Eccles. 10. — (2) Job. 32. — (3) Eccli. 9. —
(4) Eph. 3. — (5) S. Bern. l. 2 de Cons. c. 13. —
(6) S. Chrys. in Ep. ad Eph. c. 5.

XVI. — *De Habitu et Tonsura Clericali.*

Et si habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre; ut per decentiam habitus extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendant: tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religionisque contemptus, ut propriam dignitatem et honorem clericalem parvi pendentes, vestes etiam deferant publice laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus. Propterea omnes Ecclesiasticæ personæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacumque ecclesiastica obtinuerint, si postquam ab episcopo suo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honestum habitum clericalem illorum ordini et dignitati congruentem, et juxta ipsius episcopi ordinationem et mandatum, non detulerint, per suspensionem ab Ordinibus ac officio et beneficio, ac fructibus, redditibus et proventibus ipsorum beneficiorum, necnon si semel correpti denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum et beneficiorum hujusmodi coerceri possint et debeant, secundum Constitutionem Clement. V, in

conc. Vienn. editam, quæ incipit, *Quoniam innovando* (1).

Solent dicere: Num de vestibus cura est Deo, et non magis de moribus? At forma hæc vestium, deformitatis mentium et morum indicium est. Quid sibi vult quod Clerici aliud esse, aliud videri volunt? Id quidem minus castum, minusque sincerum. Nempe habitu milites, quæstu Clericos, actu neutrum exhibent. Nam neque pugnant ut milites, neque ut Clerici evangelizant. Cujus ordinis sunt? cum utriusque esse cupiunt, utrumque deserunt, utrumque confundunt. Vereor istos non alibi ordinandos, quam ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat (2).

Quisquis vero Clericus ad sortem Domini vocatus comam nutrit, et capillos radere vel tondere erubescit, profecto se non de Dei, sed de mundi sorte esse testatur: quanto enim quisque carnis crines diligit, fovet et nutrit, tanto cor suum non in caelis, sed in terra fixum esse ostendit; quanto autem radit et edomat, tanto se non terrena, sed æterna diligere comprobatur (3). Unde statuit conc. Trid. ut is etiam fori privilegio non

(1) Conc. Trid. sess. 14 de Ref. c. 6. — (2) S. Bern. l. 3 de Cons. c. 5. — (3) Auct. lib. de Contemp. mundi, cap. 3, inter Opera S. Aug. tom. 9.

gaudeat qui clericalem habitum et tonsuram non defert (1).

XVII. — *Derisiones malorum virtus superet.*

Deridetur Justī simplicitas (2). Ambulans recto itinere et timens Deum despicitur ab eo qui infami graditur via (3). Etenim detestantur stulti eos qui fugiunt mala (4). Venite, inquit, circumveniamus Justum, quoniam inutilis est nobis, et contrarius est operibus nostris, et improperat nobis peccata legis, et diffamat in nos peccata disciplinae nostrae (5). Omnes igitur qui pie volunt vivere in Christo Jesu persecutionem patientur (6).

Illo ergo spiritu vive, quo dictum est: Vidi insensatos et tabescebam. Pia est ista tristitia, et, si dici potest, beata miseria, vitis alienis tribulari, non implicari; mœrere, non hærere; dolore contrahi, non amore attrahi. Hæc est persecutio quam patiuntur omnes qui volunt in Christo pie vivere, secundum Apostolicam mordacem veracemque sententiam. Quid enim hic magis persequitur vitam honorum, quam vita iniquorum, non cum cogit imitari, sed cum cogit dolere quod videt? quoniam coram pio

(1) Sess. 23 de Refor. c. 6. — (2) Job. 12. — (3) Prov. 14. — (4) Ibid. 13. — (5) Sap. 2. — (6) 2 Tim. 3.

vivens impie, etsi non obligat consentientem, cruciat sentientem.... Sed inhære illi a quo audisti: Qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit. Coniungere Deo, ut crescat in novissimis vita tua. Scio enim non deesse recreationem cordis de fratribus bonis. Huic adijunge promissiones Dei fideles, magnas, certas, sempiternas, ipsiusque tolerantiae imperturbabilem ineffabilemque mercedem, et vide quam verum Domino cantes: Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificaverunt animam meam (1).

XVIII. — *De Castitate custodienda.*

Teipsum castum custodi (2). Et omni custodia serva cor tuum (3). Hæc est enim voluntas Dei sanctificatio vestra: ut abstinence vos a fornicatione; ut sciat unusquisque vestrum vas suum possidere in sanctificatione et honore, non in passione desiderii, sicut et gentes quæ ignorant Deum (4). An nescitis quia templum Dei estis, et spiritus Dei habitat in vobis? Si quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus. Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos (5). Glorificat et portate Deum in corpore vestro (6).

(1) S. Aug. Ep. 248, alias 145. — (2) 1 Tim. 5. — (3) Prov. 4. — (4) 1 Thess. 4. — (5) 1 Cor. 3. — (6) 1 Cor. 6.

Omnibus igitur castitas pernecessaria est, sed maxime Ministris Christi altaris, quorum vita aliorum debet esse eruditio, et assidua salutis prædicatio. Tales enim decet Dominum habere ministros, qui nulla contagione carnis, sed potius continentia castitatis splendeant (1). Sit itaque in ipsis castitas propria, et, ut ita dixerim, pudicitia sacerdotalis, ut non solum ab opere se immundo abstineant, sed etiam a jactu oculi, et cogitationis errore, mens Christi corpus confectura sit libera (2).

Quid nimirum castitate splendidus? quid ministerio nostro magis honorificum? Ipsa mundum de immundo conceptum semine, de hoste domesticum, angelum denique de homine facit. Differunt quidem inter se homo pudicus et angelus, sed felicitate non virtute. Sed etsi illius castitas felicior, hujus tamen fortior esse cognoscitur. Sola est castitas, quæ in hoc mortalitatis et loco et tempore statum quemdam immortalis gloriæ repræsentat... Vas interim fragile quod portamus, in quo et crebro periclitamur, tenet castitas, ut monet Apostolus, in sanctificationem et honorem, et, instar odoriferi balsami quo condita cadavera incorrupta servantur, sensus ipsa et artus constringit et

(1) S. Aug. Serm. 249 de temp. — (2) S. Hier. in cap. 1 Ep. ad Tit.

continet, ne dissolvantur oliis, ne corrumpatur desideris, ne carnis voluptatibus computrescant; quemadmodum legitur de quibusdam (Joel 1), quia computruerunt ut jumenta in stercore suo. Hoc itaque tantæ pulchritudinis ornamentum digne dixerim sacerdotium honorare, quod dilectum Deo et hominibus faciat Sacerdotem, cujus quippe memoria non in carnis successione, sed in spirituali benedictione sit, reddatque similem in gloria Sanctorum, in hac licet adhuc regione dissimilitudinis constitutum (1).

XIX. — *Cavenda cum Mulieribus familiaritas.*

In medio mulierum noli commorari; de vestimentis enim procedit tineæ, et a muliere iniquitas viri. Melior est enim iniquitas viri quam mulier benefaciens et confundens in opprobrium (2). Averte faciem tuam a muliere compta, et ne circumspicias speciem alienam.... speciem mulieris multi admirati, reprobi facti sunt; colloquium enim illius quasi ignis exardescit. Virginem ne conspicias, ne forte scandalizeris in decore illius (2); seu ne forte interim, dum tu illius os defixis oculis intueris, suscepto ab hoste et malorum satore libidinis semine, cor-

(1) S. Bern. Ep. 42, ad Henr. Senon. c. 3. — (2) Eccli. 42. — (3) Eccli. 9.

ruptionis postea ac perditionis manipulos metas (1). Numquid etenim potest homo abscondere ignem in sinu suo ut vestimenta illius non ardeant? aut ambulare super prunas, ut non comburantur plantæ ejus (2)?

Cum proximat stipula, incendit ignem; flammigero igne percutit scœmina conscientiam pariter habitantis, exuritque fundamenta montium (3).

Quid tibi necesse est in ea versari domo, in qua necesse habes quotidie aut perire aut vincere? Securius est perire non posse, quam juxta periculum non periisse (4). Hospitium tuum aut raro, aut nunquam mulierum pedes terant. Omnes puellas et virgines Christi, aut æqualiter ignora, aut æqualiter dilige. Memento semper quod Paradisi colonum de possessione sua mulier ejecerit. Egrotanti tibi quilibet sanctus frater assistat, et germana vel mater, aut probatæ quælibet apud omnes fidei.... Scio quosdam convaluisse corpore et animo ægrotare cœpisse; periculose tibi ministrat ejus vultum frequenter attendis.... Solum cum sola, secreto, et absque arbitro vel teste non sedeas (5).

(1) S. Bas. de Abdicat. sæculi. — (2) Prov. 27. — (3) S. Hier. Ep. ad Ocean. — (4) S. Hier. l. 2, Ep. 9, de vitand. susp. contaber. — (5) S. Hier. Epist. ad Nepot.

Caveto omnes suspiciones; et quidquid probabiliter fingi potest, ne fingatur, ante devota. Crebra munuscula, et sudariola, et fasciolas, et oblatos ac degustatos cibos, blandasque ac dulces litterulas sanctus amor non habet... Omnes delicias, et lepores, et risu dignas urbanitates, et cæteras ineptias amatorum, in comœdiis erubescimus, in sæculi hominibus detestamur; quanto magis in Clericis, quorum et Sacerdotium proposito, et propositum ornatur Sacerdotio! Quid tibi revera cum scœminis, quid ad altare cum Domino fabularis? Te cuncti in publico, te in agro rustici, aratores ac vitatores quotidie lacerabunt (1).

Neque etiam in præterita castitate confidas. Nec sanctior David, nec Samsone fortior, nec Salomone potes esse sapientior (2). Crede mihi, Episcopus sum, veritatem loquor in Christo, non mentior: cedros Libani, et gregum arietes sub hac specie corruisse vidi, de quorum casu non magis præsumebam, quam Gregorii Nazian. aut Ambrosii (3). Tua ergo cum mulieribus colloquia vel nulla sint, vel rarissima et brevissima (4).

(1) S. Hier. Ep. ad Ocean. — (2) Idem, Ep. ad Nepot. — (3) S. Aug. apud S. Bonav. Reg. Nov. c. 11. — (4) S. Basil. const. c. 3 et 4.

XX. — *Observanda sobrietas, convivia declinanda.*

Sobrius esto (1): et noli esse in conviviis potatorum, nec in comessionibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt; quia vacantes potibus consumentur. Cui vae? cuius patri vae? cui rixae? cui foveae? cui sine causa vulnera? cui suffusio oculorum? Nonne his qui commorantur in vino, et student calicibus epotandis? Ne intuearis vinum quando flavescit, cum spelnduerit in vitro color ejus; ingreditur blande, sed in novissimo mordebit ut coluber, et sicut regulus venena diffundet (2). Vae qui potentes estis ad bibendum vinum, et viri fortes ad miscendam ebrietatem (3)! Non sit igitur vinolentus Sacerdos, sed sic bibat, ut ignoretur an hiberit (4). Annon confusio et ignominia est, Jesum crucifixum magistrum pauperum atque esurientem, fartis praedicare corporibus, jejuniorumque doctrinam rubentes buccas tumentiaque ora proferre (5)?

Vinolentos Sacerdotes et Apostolus damnat, et vetus lex prohibet: Qui altario deserviunt, vinum et siceram non bibant... Nec hoc dico, quod Dei a nobis creatura

(1) 2 Timot. 4. — (2) Prov. 23. — (3) Isai 5. — (4) S. Ans. in cap. 1 ad Timoth. — (5) S. Hier. in cap. 2 Mich.

damnetur; siquidem et Dominus vini potator est appellatus, et Timotheo dolenti stomachum, modica vini sorbitio relaxata est; sed modum pro aetatis, et valetudinis, et corporum qualitate exigimus in potando: quod si absque vino ardeo adolescentia, et inflammor calore sanguinis, et succulento validoque sum corpore, libenter carebo poculo in quo suspicio veneni est (1). Ebrietas in alio crimen est, in Sacerdote sacrilegium: qui alter animam suam necat vino, Sacerdos spiritum sanctitatis extinguit (2).

Convivia tibi vitanda sunt saecularium, et maxime eorum qui honoribus tument.... Consolatores potius nos in mœroribus suis quam convivas in prosperis noverint. Facile contemnitur Clericus qui saepe vocatus ad prandium non recusat. Nunquam petentes, raro accipiamus rogati; beatius enim est magis dare quam accipere: nescio enim quomodo etiam ipse qui deprecatur ut tribuat, cum acceperis, viliores te judicat; et mirum in modum, si eum rogantem contempseris, plus te posterius veneratur (3).

(1) S. Hier. Ep. ad Nepot. — (2) S. Petr. Chrys. serm. 25 de Fidel. dispens. — (3) S. Hier. Ep. ad Nepot.

XXI. — *Otium fugiendum.*

Qui sectatur otium stultissimus est (1); multam enim malitiam docuit otiositas (2); tu vero vigila in omnibus, labora, opus fac Evangelistæ, ministerium tuum imple (3). Labora sicut bonus miles Christi Jesu... nam et qui certat in agone non coronabitur nisi legitime certaverit. Sollicite cura teipsam probabilem exhibere Deo operarium inconfusibilem; ne istud Evangelium in te impleatur (4): Inutilem servum ejicite in tenebras exteriores, ibi erit fletus et stridor dentium (5).

Dicas enim velim: si famulum haberes qui, etsi nec furaretur, nec conviciaretur, nec contradiceret, imo nec inebriaretur, nec reliquorum malorum quicquam designaret, sederet tamen perpetuo otiosus, nec aliquid eorum quæ servus hero præstare debet faceret; nonne flagellares eum ut perversum (6)?

Videtur et sanctus David cauterio gravi inurere quosdam Clericos: In labore, inquit, hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur; ideo tenuit eos superbia. Habent enim singula quæque genera homi-

(1) Prov. 12. — (2) Eccli. 33. — (3) 2 Tim. 4. — (4) 2 Tim. 2. — (5) Matth. 25. — (6) S. Chrysost. Hom. 16 in Ep. ad Eph.

num laboris aliquid, aliquid voluptatis. Sed advertere est prudentiam aliquorum (Clericorum), et mirari quemadmodum novo inter hæc artificio discernentes, et ab invicem sequestrantes ea, totum quod delectat eligunt et amplectuntur, quod molestum est fugiunt et declinant... Cum ceperint resurgere homines unusquisque in ordine suo, ubi putas generatio ista locabitur? Si, ad milites forte diverterint, exsufflabunt eos, quod minime secum labores aut pericula tolerarint. Sic agricolæ, sic negotiatores, et singuli quique ordines hominum, a suis eos similiter arcebunt finibus, utpote qui in hominum labore non fuerint. Quid igitur restat, nisi ut quos omnis ordo repellit pariter et accusat, eum sortiantur locum ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat (1)?

XXII. — *Præpositis suis obtemperandum.*

Numquid vult Dominus holocausta et victimas, et non potius ut obediat voci Domini? Melior est enim obedientia quam victimæ, et auscultare magis quam offerre adipem arietum: quoniam quasi peccatum ariolandi est repugnare, et quasi scelus idolatriæ nolle acquiescere (2); vir autem obediens loquetur victorias (3). Obedite igi-

(1) S. Bern. de vit. et mor. Cleric. cap. 4. — (2) 1 Reg. 15. — (3) Prov. 21.

tur præpositis vestris, et subjacete eis. Ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant, et non gementes, hoc enim non expedit vobis (1).

Nempe cum in præpositos delinquimus, ejus ordinationi qui eos nobis prætulit obviamus. Unde Moyses dum contra se et Aaron conqueri populum cognovisset, ait: Nos enim quid sumus? Nec contra nos est murmur vestrum, sed contra Deum (2). Omnes, idcirco, Episcopum sequimini ut Christus Patrem (3); et quasi animæ parentem suscipite; ipsi subjecti tanquam capiti membra deserviant, et ejus præcepta, velut imperium Dei summopere custodiant (4). Namque Jesus Nave filius perfecta sua obedientia tantum donum promeruit ut Moysis successor fieret. Et Samuel per obedientiam quam Heli sacerdoti præstitit, dignus habitus est qui vocem Dei audiret. Elisæus vero, hujus adminiculo, pallium et gratiam sui accepit magistri (5).

Imo ut secure præesse possitis, subesse et vos cui debetis non dedignemini. Dedignatio quippe subjectionis, prælationis

(1) Hebr. 13. — (2) S. Greg. Regis l. 12, Indict. 7, Ep. 32. — (3) S. Ign. Ep. 1 ad Smyrn. — (4) S. Petr. Ep. ad Nep. — (5) S. prosp. Præf. l. 2 de vita Act. Sac.

reddit indignum. Sapientis est consilium: Quanto major es, tanto humilia te in omnibus. Sapientiæ vero præceptum: Qui major est vestrum, fiat sicut junior. Quod si expedit etiam minoribus esse subjectum, majorum jugum quomodo licebit contemnere? Videant in vobis potius subditi quod vobis redhibeant. Intelligitis quæ dico? Cui honorem, honorem. Omnis anima, inquit Apostolus, potestatibus sublimioribus subdita sit. Si omnis, et vestra. Quis vos excipit ab universitate? Si quis tentat excipere, conatur decipere (1).

Alioquin quomodo illud implebitur: Principem te constituerunt; esto inter illos tanquam unus ex illis? Quomodo tanquam unus ex illis, manens inter humiles superbus, inter subditos rebellis? Ut te putemus tanquam unum ex illis, videamus tam exhibere paratum quam exigere obedientiam; videamus tam libenter præpositis obtemperare subjectum, quam imperare subjectis. Quod si semper vis obedientes habere, et nunquam esse, probas te non esse tanquam unum ex illis, dum unus esse renuis ex obedientibus (2).

(1) S. Bern. Ep. [42, ad Henr. Sen. Ep. c. 8. — (2) S. Bern. ibid. c. 9.

XXIII. — *Quanta esse debeat Sacerdotis
Humilitas.*

Quanto major es, humilia te in omnibus, et coram Deo invenies gratiam : quoniam magna potentia Dei solius, et ab humilibus honoratur (1). Rectorem te posuerunt, noli extelli; esto in illis quasi unus ex ipsis (2). Qui major est in vobis, fiat sicut minor; et qui præcessor est, sicut ministrator (3). Nam Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, et dare animam suam redemptionem pro multis (4). Vos, inquit, vocatis me, Magister et Domine, et bene dicitis; sum etenim. Si ergo ego lavi pedes vestros, dominus et magister, et vos debetis alter alterius lavare pedes : exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita et vos faciatis. Amen, amen dico vobis; non est servus major domino suo, neque apostolus major est eo qui misit illum (5) Et rursus: Scitis quia principes gentium dominantur eorum, et qui majores sunt potestatem exercent in eos. Non ita erit inter vos: sed quicumque voluerit inter vos major fieri, sit vester minister; et qui voluerit inter vos primus esse, erit vester servus (6).
Forma igitur Apostolica hæc est: domi-

(1) Eccli. 3. — (2) Eccli. 32. — (3) Luc. 22. —
(4) Matth. 20. — (5) Joan. 13. — (6) Matth. 20.

natio interdicatur, indicatur ministratio; quæ et commendatur ipsius exemplo Legislatoris, qui adjungit: Ego autem in medio vestrum sum tanquam qui ministrat. Quis se jam titulo hoc inglorium putat, quo se prior Dominus gloriæ præsignavit? Merito Paulus gloriatur in eo, dicens: Ministri Christi sunt, et ego. Et addit: Ut minus sapiens dico, plus ego, in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter. O præclarum ministerium, quo non id gloriosius principatu! Si gloriari oportet, forma tibi sanctorum præfigitur. Parvane tibi illa videtur? Quis mihi tribuat similem fieri in gloria Sanctorum?... Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi (1). Bonus profecto fundus humilitas, in qua omne ædificium spirituale constructum crescit in templum sanctum in Domino: per hanc nonnulli possedere etiam portas inimicorum. Quæ enim virtutum æque potest dæmonum debellare superbiam, et tyrannidem hominum (2)? Unde Apostolus ait: Videte vocationem vestram, fratres, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles; sed quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes: et infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia: et ignobilia mundi, et con-

(1) S. Ber. de Cons. l. 2, c. 6. — (2) Idem ibid.

temptibilia elegit Deus, et ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret; ut non gloriatur omnis caro in conspectu ejus (1).

XXIV. — *Mundus odio habendus.*

De mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus (2); nolite ergo diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt. Si quis diligit mundum, non est chraitas Patris in eo: quoniam omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorum, et superbia vitæ, quæ non est ex Patre, sed ex mundo est. Et mundus transit, et concupiscentia ejus (3). Nescitis quia amicitia hujus mundi, inimica est Dei? Quicumque ergo voluerit amicus esse sæculi hujus, inimicus Dei constituitur (4). Unde ait Apostolus: Mihi mundus crucifixus est, et ego mundo (5).

Verum tu Sacerdos Dei altissimi, cui ex his placere gestis: mundo, an Deo? Si mundo, cur Sacerdos? Si Deo, cur qualis populus, talis est Sacerdos? Nam si placere vis mundo, quid tibi prodest Sacerdotium? Nec enim potes duobus dominis servire.... Deus, inquit Propheta, dissipabit ossa eorum qui hominibus placent; confusi sunt,

(1) 1 Corint. 1. — (2) Joan. 15. — (3) 1 Joan. 2.
— (4) Jacob. 4. — (5) Galat. 6.

quoniam Deus sprevit eos. Et Apostolus: Si hominibus placerem, Christi servus non essem. Volens itaque hominibus placere, Deo non places; si non places, non places (1).

Qui mundum diligit, et Dei constitutus est inimicus. Suspiciat autem qui ejusmodi est reconciliationis officium. Num mediatoris, qui etiam proditoris scelere inimicitias cumulavit? Ut merito jam non ut hostis, sed ut traditor judicetur; ut Judas utique, non ut Saulus.... Quid enim? horum sibi conscius homo, tanquam qui justitiam fecerit, divino sese vultui sistere non veretur, tanquam domesticus intrat et exit, magistrum salutatur, genua flectit, osculatur ore sacri-lego, dolose agit! sed in conspectu Dei: ut inveniat iniquitas ejus ad odium (2).

XXV. — *Divitiæ contemnendæ.*

Cavete ab omni avaritia (3), quæ est idolorum servitus (4). Nam qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, et in laqueum diaboli, et desideria multa inutilia, et nociva, quæ mergunt homines in interitum et perditionem; radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes, erraverunt a fide, et inseruerunt se doloribus

(1) S. Bern. Ep. 42, ad Henr. Sen. cap. 2. —
(2) Idem Declam. cap. 8. — (3) Luc. 15. —
(4) Eph. 5.

multis. Tu autem, o homo Dei, hæc fuge, sectare vero justitiam, pietatem (1).

Quænam sub sole major vanitas? Unus est, et secundum non habet, non filium, non fratrem, et tamen laborare non cessat, nec satiantur oculi ejus divitiis; nec cogitat, dicens: Cui laboro, et fraudo animam meam bonis? In hoc quoque vanitas est, et afflictio pessima (2). Audi igitur quis horum sit fructus. Agite nunc, divites, plorate ululantes in miseriis vestris quæ advenient vobis. Divitiæ vestræ putrefactæ sunt, et vestimenta vestra a tineis comesta sunt; aurum et argentum vestrum æruginavit, et ærugo eorum in testimonium vobis erit, et manducabit carnes vestras sicut ignis. Thesaurizastis vobis iram in novissimis diebus (3). Divitias quas devoravit evomet, et de ventre ejus extrahet eas Deus (4).

Obsæcro itaque te, et repetens, iterum iterumque monebo, ne officium clericatus genus antiquæ militiæ putes, id est, ne lucra sæculi in Christi quæras militia: ne plus habeas quam quando Clericus esse cœpisti.... nonnulli enim sunt Clerici qui possident opes sub Christo paupere, quas sub locuplete et fallaci diabolo non habuerant (5). Quid enim; funes ceciderunt tibi in præclaris, et tu opi-

(1) 1 Tim. 6. — (2) Eccle. 4. — (3) Jacob. 5. — (4) Job. 20. — (5) S. Hieron. Ep. 2 ad Nepot.

bus inhias terrenis? Si vis habere simul hæc et illa, breviter tibi respondebitur: Memento, fili, quia recepisti bona in vita tua. Recepisti, dixit, non rapuisti: nec etiam tibi frustra blandiaris, quod tuis contentus aliena non rapias.... Quidquid præter necessarium victum, ac simplicem vestitum de altario retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est (1).

XXVI. — *Honores metuendi.*

Noli quærere a Domino ducatum, neque a rege cathedram honoris (2). Quoniam iudicium durissimum his qui præsumunt fiet: exiguo enim conceditur misericordia, potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cujusquam Deus, nec verebitur magnitudinem cujusquam: quoniam pusillum et magnum ipse fecit, et æqualiter cura est illi de omnibus: fortioribus autem fortior instat cruciatio (3).

Considero gradum, et casum vereor. Considero fastigium dignitatis, et intueor faciem abyssi jacentis deorsum. Attendo celsitudinem honoris, et e vicino periculum reformido; pro eo quod scriptum est: Homo, cum in honore esset, non intellexit.... ac si diceretur: Honor absorbuït intellectum....

(1) S. Bern. Epist. ad Fulconem. — (2) Eccle. 7. — (3) Sap. 6.

Itaque ascendisti in altum; noli altum sapere, sed time: ne forte contingat sero miserabilem illam emittere vocem, A facie iræ et indignationis tuæ elevans allisisti me. Altiorum quippe locum sortitus es, sed non tutiorem; sublimiorem, non securiorem. Terribilis prorsus, terribilis est locus iste: locus, inquam, in quo stas, terra sancta est (1).

Si igitur ii qui necessitate trahuntur, non habent quo fugiant et quo se excusent, si rem male administrent et sint negligentes... quanto magis ii qui in hoc studium suam ponunt, et in illud irruunt! Qui est autem talis, longe magis se omni privabit venia (2). Sed et hoc prætereundum non est, quia sicut is qui regiminis apicem invitus assequitur, si quid illic asperum, si quid patiatur adversum, ad cumulum sibi provenit meritum, et, pro tribulatione quam tolerat, non incassum exultationis æternæ præmium sperat; sic ille qui ultroneus ambit vel importunus ingeritur, vix pro adversitate quam in regimine patitur, præmium consequetur.... Domino de talibus attestante, quia receperunt mercedem suam (3).

(1) S. Bern. Ep. 238, ad Eug. — (2) S. Chrys. Hom. 34 in Ep. ad Heb. — (3) S. Pet. Dam. Opusc. 22 contra Cler. Aulicos.

XXVII. — *Inordinatus erga propinquos affectus reseccandus.*

Nolite arbitrari, inquit Christus, quia pacem venerim mittere in terram: non veni pacem mittere, sed gladium; veni enim separare hominem adversus patrem suum, et filiam adversus matrem suam, et nurum adversus socrum suam; et inimici hominis domestici ejus. Qui amat patrem, aut matrem plus quam me, non est me dignus (1). Nemo mittens manum ad aratrum et respiciens retro aptus est regno Dei (2). Sequere me, et dimitte mortuos sepelire mortuos suos (3).

Quid facis in paterna domo, delicate miles? ubi vallum? ubi fossa? ubi hiems acta sub pellibus? ecce de cælo tuba canit; ecce cum nubibus, debellaturus orbem, Imperator armatus ingreditur; ecce bis acutus gladius, ex Regis ore procedens, obvia quæque metit: et tu mihi de cubiculo ad aciem, tu de umbra egrederis ad solem! Corpus assuetam tunicis lorice onus non fert. Caput opertum linteo galeam recusat.... Recordare tyrocinii tui diem, quo Christo in baptismo consepultus, in Sacramenti verba jurasti, pro nomine ejus non te patri paritum esse, non matri. Ecce adversarius, in pectore tuo, Christum conatur occidere;

(1) Matth. 10. — (2) Luc. 9. — (3) Matth. 8.

ecce donativum, quod militaturus acceperas, hostilia castra suspirant. Licet parvulus ex collo pendeat nepos; licet sparso crine, et scissis vestibus, ubera, quibus te nutrierat, mater ostendat; licet in limine pater jaceat: per calcatum perge patrem; siccis oculis ad vexillum Crucis evola. Solum pietatis genus est, in hac re esse crudelem.... Gladium tenet hostis ut me perimat: et ego de matris lacrymis cogitabo? Propter patrem militiam Christi deseram, cui sepulturam Christi causa non debeo, quam etiam omnibus ejus causa debeo? Domino passuro timide Petrus consulens scandalum fuit, Paulus retinentibus se fratribus ne Jerosolymam pergeret respondit: Quid facitis plorantes et conturbantes cor meum? Ego enim non solum ligari sed et mori in Jerusalem paratus sum, etc. (1).

XXVIII. — *Quorum devitanda consuetudo.*

Subtrahe te ab omni fratre ambulante inordinate (2). Neque cum his qui in levitate ambulant, participem te præbeas (3); multum enim proficiunt ad impietatem, et sermo eorum ut cancer serpit (4). Si ergo te lactaverint peccatores, ne acquiescas eis. Si dixerint, Veni nobiscum.... ne ambules cum

(1) S. Hier. Ep. 1 ad Heliod. — (2) 2 Thess. 3. — (3) Tob. 3. — (4) 2 Tim. 2.

eis; prohibe pedem tuum a semitis eorum; pedes enim illorum ad malum currunt (1); nam qui cum sapientibus graditur, sapiens erit; amicus stultorum similis efficietur (2).

Tales, igitur, habeto socios quorum contubernio non infameris; si lector, si acolythus te sequantur, non ornentur veste sed moribus; nec calamistrato crispent comas, sed pudicitiam habitu polliceantur.... Negotiatorem Clericum, et ex inope divitem; ex ignobili gloriosum, quasi quamdam pestem fuge. Corruptant bonos mores confabulationes pessimæ. Tu aurum contemnis, alius diligit: tu calcas opes, ille sectatur: tibi cordi silentium, mansuetudo, secretum; illi verbositas, attrita frons, cui nundinæ, fora placent, et plateæ: in tanta morum discordia, quæ potest esse concordia (3)?

Non audistis? Vitate canes, vitate malos operarios. Qui sunt isti? Homines hujus sæculi, qui non sequuntur vestigia Christi. Rogo te, quid tibi demonstrant? dic mihi: castitatem, quam non habent? jejunium, quod odiant?.... humilitatem, quam opprimunt? sobrietatem, quam negligunt, etc.? Nescio autem quid vis studere cum ipsis (4).

Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea:

(1) Prov. 1. — (2) Prov. 13. — (3) S. Hier. Ep. ad Nepot. — (4) S. Bas. Tract. ad Virg. devotam, cap. 1.

et qui communicaverit superbo induet superbiam. Pondus super se tollet, qui honestiori se communicat; et ditiori te ne socius fueris.... Si necessarius illi fueris, supplantabit te, et subridens spem dabit, narrans tibi bona, et dicet: Quid opus est tibi? Et confundet te in cibis suis, donec te exinamiat bis et ter, et in novissimo deridebit te, et postea videns derelinquet te, et caput suum movebit ad te.... Advocatus a potentiore discede, ex hoc enim magis te advocabit. Ne improbus sis, ne impingaris; et ne longe sis ab eo, ne eas in oblivionem. Ne retineas ex æquo loqui cum illo, ne credas multis verbis illius; ex multa enim loquela tentabit te, et subridens interrogabit te de absconditis tuis. Immitis animus illius conservabit verba tua, et non parcat de malitia: cave tibi, et attende diligenter auditui tuo, quoniam cum subversione tua ambulas (1).

XXIX. — *Qui frequentandi et consulendi.*

Amicus fidelis protectio fortis: qui invenit illum, invenit thesaurum. Amico fideli nulla est comparatio, et non est digna ponderatio auri et argenti contra bonitatem fidei illius. Amicus fidelis, medicamentum vite et immortalitatis; et qui metaunt Dominum inveniunt illum.... In multitudine Presby-

(1) Eccli. 33 integro fere capite.

terorum prudentium sta, et sapientie illorum ex corde conjungere, ut omnem narrationem Dei possis audire, et proverbialaudis non effugiant a te (1). In proverbiiis eorum conversare: ab ipsis enim discas sapientiam et doctrinam intellectus (2).

Horum acquiescendo consiliis, nec præceps eris in sententia, nec vehemens in vindicta; non in corrigendis remissior, non severior in parcendis, non pusillanimis in expectandis, non superfluous in victu, nec notabilis in vestitu; non citus ad promittendum, non ad reddendum tardus, nec prodigus dator.... Et ut brevi omnia sermone concludam, si his credideris, in omnibus, exemplo Apostoli, honorificabis ministerium tuum (3).

Habeas igitur tecum, quorum vitam verearis et verba, qui te, etiam si velis, deviare non sinant, refrænent præcipitem, confirment dubium, et excitent torpescentem. Insolentia magna est non pro ratione, sed pro libidine agere, et bestiale est appetitum consilio anteferre... omnia ergo cum consilio et modesta maturitate disponas. Si rem proposueris arduam, prius tecum delibera, postea cum multis quorum fidem probaveris.. Ubi autem consilium fa-

(1) Eccli. 6. — (2) Ibid. cap. 8. — (3) S. Bern. Ep. 42, ad Henr. Sen. Episc. c. 1.

miliare non sufficit, eorum consilium explora, licet familiares tui non sint, quos organa Spiritus sancti esse non ambigis (1).

XXX. — *Ductore in via salutis opus est.*

Est via quæ videtur homini recta, et novissima ejus ducunt ad mortem (2). Inquire ergo tibi aliquem fidelem virum qui eat tecum (3), consiliarius sit tibi unus de mille (4). Evigila ad eum, et gradus ostiorum illius exterat pes tuus (5); sine consilio ejus nihil agas, et post factum non pœnitebis (6).

Quamdiu igitur mortali hoc peregrinamur in corpore, habemus opus ductore pervigili, cujus sano consilio, cujusve circumspecta prudentia adversariorum spiritualium cognoscamus insidias, emergentia evadamus pericula, casus vitemus noxios, carnis fugiamus vitia, adhortemurque quotidie ad studia, actusque virtutum (7); quia privato nos amore diligimus, clausis oculis in nostra nobis deceptio blandimur (8). Caveamus vero tales tentationes superbissimas, et periculosissimas, magisque cogitemus et ipsum Apostolum Paulum, licet divina et cœlesti

(1) Petr. Eles. de Vita, morib. et offic. Præs. et Clerici. — (2) Prov. 16. — (3) Tob. 5. — (4) Eccli. 6. — (5) Ibid. v. 36. — (6) Eccli. 32. — (7) B. Laur. Just. de Inst. et Regim. Præs. c. 33. — (8) S. Greg. Hom. 4 in Ezech.

voce prostratum et instructum, ad hominem tamen missum esse.... Cogitemus centurionem Cornelium, quanquam exauditas orationes ejus, eleemosynasque respectas Angelus nuntiaverit, Petro tamen traditum imbuendum.... Nonne cum Moyse Deus loquebatur, et tamen consilium regendi atque administrandi tam magni populi, a socero suo, alienigena scilicet homine, et maxime providus, et minime superbus accepit (1)?

Quin et hæc institutio non solum per veram discretionis viam recto tramite docebit incedere; verum etiam a cunctis fraudibus et insidiis inimici servabit illæsum.... Illico namque ut patefacta fuerit cogitatio maligna, marcescit, et antequam discretionis judicium proferatur, serpens teterrimus, velut e tenebroso ac subterraneo specu, confessionis virtute protractus ad lucem, et traductus quodam modo ac dehonestatus abscedit (2).

XXXI. — *Beatissima Virgo Maria speciali cultu honoranda.*

Maria de qua natus est Jesus qui vocatur Christus (3). Quid nobilius Dei matre, quid splendidius ea quam splendor elegit? Quid castius ea quæ corpus sine corporis contagione generavit? Virgo erat non solum cor-

(1) S. Ang. Prolog. de Doct. Christ. — (2) Cass. Coll. 2, c. 10. — (3) S. Matth. 1.

pore, sed etiam mente; corde humilis, verbis gravis, animo prudens, loquendi parcius, legendi studiosior, non in incerto divitarum, sed in prece pauperum spem reponens, intenta operi, verecunda sermone, arbitrum mentis solita non hominem sed Deum querere... Talis fuit Maria, ut ejus unius vita omnium sit disciplina.. Quanta in una Virgine species virtutum emicant! Secretum verecundiae, vexillum fidei, devotionis obsequium... hinc sumatis exempla vivendi, ubi, tanquam in exemplari, magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid fugere, quid tenere debeatis ostendunt (1).

Maria nobilis illa Stella ex Jacob orta, cujus radius universum orbem illuminat; cujus splendor et praefulget in supernis, et inferos penetrat; terras etiam perlustrans, et calefaciens magis mentes quam corpora, fovet virtutes, excoquit vitia. Ipsa, inquam, est praecleara et eximia Stella, super hoc mare magnum et spatiosum necessario sublevata, micans meritis, illustrans exemplis. O quisquis te intelligis in hujus saeculi profluvio magis inter procellas et tempestates fluctuare, quam per terram ambulare, ne avertas oculos a fulgore hujus sideris, si non vis obrui procellis. Si insurgunt venti

(1) S. Ambr. l. 2 de Virg. c. 2.

tentationum, si incurras scopulos tribulationum, respice Stellam, voca Mariam. Si iracundia, aut avaritia, aut carnis illecebra naviculam concusserit mentis, respice ad Mariam: si criminum immanitate turbatus, conscientiae sceditate confusus, judicii horrore perterritus, barathro incipias absorberi tristitiae, desperationis abysson, cogita Mariam: in periculis, in angustiis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam invoca; non recedat ab ore, non recedat a corde... Ipsam sequens non devias, ipsam rogans non desperas, ipsam cogitans non erras; ipsa tenente non corruis, ipsa protegente non metuis, ipsa duce non fatigaris, ipsa propitia pervenis (1).

His omnibus adjiciemus sequens Speculum, ex placitis SS. Gregorii et Bernardi conflatum, et ab illustrissimo Aurelianensi Episcopo pastoribus suae diocesis oblatum.

SPECULUM BONI PASTORIS,

EX SS. GREGORIO ET BERNARDO.

Pastor eligendus sit vir probatus, non probandus, quia in curia plus deficient boni quam meliorantur mali.

(1) S. Bern. Hom. 2 super Missus est.

Assumendus potius cunctans et renuens
quam volens et recurrens.

Compellendus intrare, qui præter Dominum
timeat nihil, nihil speret nisi a Dom ino

Sit in cunctis bene moratus,

In consilio providus,

In jubendo discretus,

In disponendo industrius,

In agendo strenuus,

In loquendo modestus,

In silentio discretus,

In adversitate securus,

In prosperitate devotus,

In zelo sobrius,

In misericordia non remissus,

In otio non otiosus,

In convivio non effusus.

Sit actione præcipuus,

Præ cunctis contemplatione suspensus,

In verbo utilis,

Singulis compassione proximus,

Bene agentibus per humilitatem socius,

Contra delinquentium vitia per zelum jus-
titiae erectus,

Internorum curam in externorum occupa-
tione non minuens,

Externorum providentiam in internorum
sollicitudine non relinquens.

Cunctis passionibus moriens spiritualiter vi-
vat.

Prospera mundi postponat.

Nulla adversa pertimescat.

Sola interna desideret.

Pietatis visceribus affluat.

In curis rei familiaris non anxius,

Iis præficiat fidelem servum qui non frau-
det, prudentem qui non fraudetur.

Si non inveniatur fidelem, vel prudentem, po-
tius sustineat minus fidelem, quam se im-
mergat labyrintho huic. Judas fuit ceco-
nomus Salvatoris.

Non de dote viduæ et patrimonio crucifixi
se vel suos ditare festinet.

Sæcularia negotia aliquando ex compassione
toleranda nunquam ex animo requirat.

Vulgus non spernat, sed doceat.

Divites non palpet, sed terreat.

Pauperes non gravet, sed foveat.

Pascat gregem exemplo ædificationis, verbo
prædicationis, fructu orationis.

Habeat bonitatem, disciplinam, scientiam:
prima dat exemplum, secunda corripit,
tertia instruit.

Habeat eruditionem, sed multo magis uncti-
onem quæ sola docet de omnibus.

Caveat ne alios juvando se deserat, ne alios
elevans cadat.

In vultu, in habitu, in incessu illorum qui
circa se sunt nihil residere impudicum,
nihil indecens patiatur.

Non de severitate sit oneri, nec de familiaritate contemptui.

Sit illi necessaria oris custodia, quæ tamen affabilitatis gratiam non excludat.

Orandi officium gerat.

In omni re plus fidat orationi, quam suo labori.

Amabilem se præbeat non verbo, sed opere.

Reverendum se exhibeat non fastu, sed actu.

Humilis sit cum humilibus.

Duros dure arguat.

Malignantes coerceat.

Reddat retributionem superbis.

Animum habeat liberum, nobilem, firmum, invictum, amplum:

Liberum, quem nulla sibi vindicet violenta occupatio;

Nobilem, quem nulla trahat indigna affectio;

Firmum, quem nulla concutiat repentina turbatio;

Invictum, quem nulla fatiget etiam continua tribulatio;

Amplum, quem nulla coarctet rei temporalis amissio.

Actu sit severus, vultu serenus, verbo serius.

Tales habeat familiares quos postmodum elegisse non pœniteat; tales, qui frænent præcipitem, dormitantem excitent; quorum libertas excedentem corrigat, extol-

lentem reprimat; quorum constantia nutantem firmet, erigat diffidentem.

Si, Pastor dilecte, tuos componere mores
Est animus, Speculum consule, tolle, lege.

MONITIONES

S. CAROLI BORROMÆI,

AD CLERICOS ET SACERDOTES,

*Excerptæ ex concil. IV Mediolan. parte 3,
num. VII.*

Pervetus illud institutum est, tum sanctorum Patrum usu, tum Ecclesiæ auctoritate comprobatum, ut quæ sacerdotalem clericalemque disciplinam, officia ac partes maxime attigunt, ea certis monitionibus comprehensa, ab Episcopo Clero proponantur. Cujus instituti ratione atque exemplo nos adducti, Monitiones infra ordine præscriptas, edendas censuimus, ut diligentius ac religiosius iis universus Clerus sese conformet.

AD UNIVERSUM CLERUM.

Primo, fratres et filii in Christo charissimi, memores perpetuo estote vocationis qua vos dignatus est Dominus noster. Qua assi-

dua recordatione, memoriaque excitati, eam vos virtutem induite, ut videant alii quasi lumen aliquod, vestram sanctitatem elucere. Quæ si magna in aliis vitæ christianæ institutis requiritur, certe in vobis, qui mysteriorum Dei ministri, divinæque gratiæ dispensatores estis, major inesse debet. Et sicut ordine sacro a reliquis hominibus sejuncti estis, ita a communis fidelium vitæ usu sejuncti, præcipuum quoddam atque hoc præstantius vivendi genus sequimini, quo ordinis dignitate præcellitis. Cœlestem in terris vitam, tanquam angeli Dei, moribus vestris exprimere usque adeo studete, ut a vobis divinarum virtutum exempla ad cæteros emanent. Una animi contentione, unoque spiritu in iis elaborate, ut divino cultui, et cœlestium rerum meditationibus, et orationi, et sacrarum ecclesiasticarumque litterarum studiis vacetis; tum depositis sæcularibus vanisque sollicitudinibus, ab omni vitio alieni in via Domini recte ambuletis.

2. Charitatem imprimis, quæ seminarium est omnium virtutum, omni studio amplectimini. Humilitatem, mansuetudinem, patientiam, justitiam, temperantiam, officiaque Christianæ pietatis reliqua colite. Quæcumque denique sunt vera, quæcumque pudica, quæcumque sancta ac religiosa, ea cogitate, eaque agite. Virtutes sanctorum Patrum,

quas præcipuas et quasi hæreditarias vobis ad imitationem reliquerunt, non adumbrare solum, sed omnino exprimere certatim contendite; utque illi, sic vos, abstinentiæ et jejuniis dediti, clericalis disciplinæ, ac vitæ castissimæ studiosi, tum patriæ cœlestis sitientes, Deo servire assiduis divinarum laudum officiis, et in ecclesia, quasi in perpetua vestra sacerdotali clericalique statione, continenter versamini.

3. Omnes qui canonicarum horarum officiis devincti estis, stas eas preces horarias recitate ad præscriptam rationem ac ritum: nec vero negligenter, sed attente, pie, decore, supplicique mente illas dicite. Expletis canonicarum horarum officiis, si quid in illis aut negligentia aut alia culpa commiseritis, paululum colligentes vos, veniam a Deo petite.

4. Qui Sacerdotes estis, Missæ sacrificium sæpius facite sancte ac religiose. Ad illud faciendum parate vos omni pietate, in tam alti mysterii meditatione toto animo defixi, et quo purius id faciatis, propriam conscientiam diligenti, accurato, frequentique examine discutite; tum singulis saltem hebdomadis, atque adeo sæpius, et omnino semper cum peccati mortalis conscii estis, confiteamini. In ea sanctissimi Sacrificii actione ab erroribus vel levissimis omnino ca-

vete. Quæ de illo pie riteque celebrando præscripta sunt, ea vos studiosè diligenterque servate.

5. Diaconi, Subdiaconi et Clerici inferiorum ordinum, quicumque estis, quæ de confitendis sæpe peccatis, de communione frequenter sumenda vobis jussa sunt, integre et sanctè omnia, ut debetis, præstate. Ecclesiasticæ militiæ omnes vos adscripti estis, ad pietatis religionisque exercitationes vos vocatos esse cognoscite. In omni imprimis sancta oratione vos assidue exercete, tum in meditationis, tacitæque piæ orationis studio singulis diebus, certo temporis spatio, toto castissimi animi sensu incumbite.

6. Hæc sanctis precibus, præter cætera, supplices, præsertim afflictis rei christianæ temporibus, orate Patrem misericordiarum et Deum totius consolationis, ut misereatur populi sui; ut fidelium animos ad vitia fugienda, ad virtutesque amplectendas sancti Spiritus sui ardore inflammet; ut e principum regumque animis evellantur, si quæ sint, discordiæ semina; ut si una animi consensione Christi regnum propagare studeant, unamque Dei gloriam, atque Ecclesiæ matris defensionem propositam habeant.

7. Quidquid vero temporis a divinis officiis, ab orationis contemplationisque exercitatione, ab ecclesiasticis functionibus, et

ab aliis necessariis actionibus vacuum habetis, non in otio, neque in desidia, nec vero in rerum novarum curiositatibus illud conterite; sed cum in sortem Domini vocati sitis, in ejus lege die ac nocte meditemini. Sacrarum igitur litterarum studia diligentius colite, quæ usque adeo complecti debetis, ut qui aspernetur, contra eum dicat Dominus: *Quia tu scientiam repulisti, et ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi.* Frequentes ad statas lectiones, et ad litterarum tractationes vobis præscriptas convenite. Attento animo in iis adeste: atque in dies ad uberiores sacrorum studiorum fructum progressionem aliquam habete, ut ad Episcopum aliquando vocati et diligentis et doctrinæ testimonium detis.

8. Lectione librorum spiritualium et clericalium qui probati sint, animos mentesque vestras pascite; cum iis et præceptorum Ecclesiæ cognitionem, et preces horarias recitandi peritiam, et ecclesiasticorum rituum cæremoniarumque notitiam conjungite. At libros de rebus jocosis, ridiculis, obscænis, inanibus, ad poesisque profanæ studium pertinentibus, vulgari aut latino sermone conscriptos procul abjicite. Nec vero musicas cantiones ridicule, voluptarie, parumque pudice exaratas adhibete.

9. Quotidie aliquid ex sacris Bibliis legite,

ac, si per ecclesiasticas occupationes licet, aliquid item ex sanctorum Patrum opusculis; atque alios præterea libros de sacerdotalis clericalisque vitæ rationibus et officiis, de animarum cura, de christianæ pietatis studiis et exercitationibus, de aliisque ejusdem generis pie confectos, ita legite, ut quæcumque ad vitæ sanctæ normam accommodata ex illis animadvertistis ac didicistis, moribus exprimat.

10. Conciliorum item provincialium ac diœcesanorum Constitutiones et Decreta non percurrere solum, sed usque adeo studiose legite, ut quæ legeritis, post etiam taciti vobiscum aliquando mente reputetis; ac videatis simul, non solum si quidquam est quod contra illorum præscriptum egeritis, verum si quid etiam aliud est quod ex eisdem exsequi præstareve omiseritis aut neglexeritis. Quod ut præstetis, curate omnino atque efficit.

11. Estis divina misericordia in ecclesiastico ordine constituti, ad gloriam Dei conservandam propagandamque; ideo tum ordinis vestri ministerium, quod explere debetis, videte; tum dignitatem ac decorem servate. In incessu, statu, gestu, ita vos præbet, ut ab ordinis, quem suscepistis, nomine et ratione nullo sane modo discrepetis, proposito vobis beati Ambrosii iudicio, qui

clero adscribi hominem recusavit, propterea quod ejus gestus et incessus dedeceret.

12. Habitu non exquisito, non delicato nimis; rursus non sordido, non neglecto, sed gravi et talari, atque ejusmodi tum domi tum foris pro uniuscujusque vestrum ordinis gradusque ratione utimini, ut a decretis eo de genere editis, nulla in re vel minima discedatis. Coronam quod insigne est ordinis Clericalis, pro ratione ordinis quo vos singuli initiati estis, latam et conspicuam deferte.

13. Parca et frugali mensa contenti sitis, et suppellectili etiam modesta ac tenui potius. Ab omni splendido apparatu, pompaque sæculari abstinete. Imagines domi non profanas, sed eas habete quæ pietatis et religionis argumentum et adjumentum præbeant. In omni vita a fastu, luxu, ambitu, ambitione et a vanitate longe refugite.

14. Nec verbis quidem præscriptum vitæ modum pervertite. Nihil scurriliter, nihil jocose, nihil indecore, nihil turpiter loquamini. Absint a vobis maledicta, obtreactiones, curiositas, levitas, assentationes ac nugæ.

15. Temperantiæ clericalis disciplinam vobis præscriptam in reliquis etiam omnino tenete. Comestiones, computationes, convivia publica, laicaliave, tum maxime in

quibus mulieres intersunt, evitate. Hospites excipite; at illis excipiendis intra parcimoniæ fines vos continete; ita ut clericalis frugalitatis, non sumptuosi convivii testes illos habeatis.

16. A ludis, spectaculis, circulatorumque atque id genus vilium hominum præstigiis procul estote. Arma abjicite. Sic denique cor vestrum corroborate, ut inania spectacula non appetat, a mundi ludis atque ineptiis abhorreat.

17. Sensus autem vestros ita dirigite, ut cum a Deo utiliter dati sint tanquam rationis ministri, ne eos perperam adhibeatis sicut satellites cupiditatum. Sit igitur vester oculorum aspectus simplex et pudicus, aurium sensus castus et prudens, casta mens, casti omnes sensus, vitæ et morum consuetudo casta et spiritualis. Ad eorum Sacerdotum qui in ejusmodi vitæ studiis ac disciplina exercitati sunt, familiaritatem vos adjungite, ex qua nobis vestræ ad sancte agendum progressionem constent.

18. Ad castitatem autem conservandam munitè omnem viam: legite propterea sæpe illum (inter opera) Beati Cypriani martyris de Singularitate Clericorum librum, qui vos in hac ut in aliis instruet virtutibus. Suspectarum autem mulierum consortium omnino vitate. In famulatu laicorum ne sitis, mul-

tominus sceminarum quamvis nobilium; ne vero illas musicam litterasve docete. Ædes vestras ne locationi laicis date quorum vita moresque suspecti sint.

19. Sacularibus negotiis, ut est S. Pauli Apostoli documentum, ne vos implicate. A cujusvis generis mercatura quæstuosa, omni negotiatione, prædiorum conductione, tum aliis, prorsus cavete. Ne pecuniæ lucrive avidi sitis. *Nemo potest servire Deo et mammonæ: aut enim unum odio habebit, et alterum diliget; aut unum sustinebit, et alterum contemnet*, inquit Christus Dominus. Si qui pauperes estis, ne cupiatis divites fieri, ut ne incidatis in tentationes multas, et in laqueum diaboli.

20. Paupertatem vestram ne moleste ferite: paupertatem dilexit et docuit cœlestis magister Christus, qui nascens in præsepio ponitur, et nudus in cruce moritur. Scitote paupertati socias adjungi sobrietatem, abstinentiam, et reliquas virtutes quibus præ-lucere oportet ministros Dei.

21. Proponite vobis sanctorum veterum Patrum vitam, qui lucrum non spectabant, temporalia non quærebant, et nihil iis tamen deerat; imo in paupertate illis aliquando abundabat, quod aliis erogarent. Ne igitur, quia tenuem reditum habetis, lucrum quærite; nec quæstum appetendo, injuriam ves-

tro ordini facite avaritiæ sordibus volutati.

22. Non sæculi vos mercatores, non mammonæ ministri estis, sed Christi mercatores. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra; sed honorum operum abundantia cum charitate conjuncta, facite thesauros in cœlis. Studete vos lucrari animas Deo, et cœleste horreum augere. Exemplo Sanctorum, vos paupertate, sobrietate, et parcimonia ita agite, ut, non modo a supervacanearum rerum usibus abstinentes, sed vestro etiam defraudantes victu, ecclesias vestras et altaria exornetis, sarta tecta habeatis, sacra suppellectili instruatis; alienis etiam necessitatibus subveniatis et pauperibus opitulemini.

23. Qui vero uberiores ecclesiasticos redditus habetis, ecclesias e quarum prædiis fructus percipitis, eo magnificentius et augustius quo amplioribus donis, bonisve, angustiorique liberalitate illæ dotatæ sunt; illustri structura, præclaro opere reficite, egregiisque muneribus exornate, tum omni ecclesiasticæ suppellectilis apparatu instruite.

24. Christi visceribus substantiam ecclesiasticam erogate, pauperibus scilicet, peregrinis, viduis, pupillis, ægrotis, in vincula conjectis, captivis; quibus egentibus et esurientibus, cum subvenire possitis, si alimenta necessaria denegatis, violatæ charitatis rei estis in conspectu Domini. Memores

estote ejus quod a sanctissimo Ambrosio scriptum est, *Sua fideles eo animo obtulisse Ecclesiæ ministris, ut per eorum manus, quorum fidei atque integritati summam omnia tribuebant, ad pauperes pervenirent.* Vos item alii, quicumque estis, quorum fidei Christi patrimonium proprie ad divini cultus pauperumque usum commissum est, cavete ne ambitione aut cupiditate prolapsi, in alium quam cui addictum est convertatis, idque propterea sacrilegii rei damnationem æternam subeatis.

25. Universi autem vos et singuli Ecclesiastici ordinis homines, ut summatim complectamur, quæ muneris vestri sunt, vobiscum frequenter recolite; ministerium vestrum explere studete; sanctissima studia religionis et officii vestri rebus aliis potiora ducite. In rerum divinarum sacrarumque cognitionem omni cura incumbite: quæ divina, quæ sempiterna sunt, divitiarum, et honorum, et terrenarum rerum cogitationibus abjectis, amplectamini: restincto cupiditatum ardore, integros castosque vos servate; mundi voluptates, quæ a divinis præceptis detorquent, declinate: prædiorum ecclesiasticorum, quæ non avaritiæ præda, sed instrumenta charitati relicta sunt, redditu et fructibus non abutamini.

26. Humilitati studete; charitatis opera

præstate : induimini Dominum Jesum Christum, Sanctorumque ejus facta imitami; ut et horum imitatione, et illius imprimis divinis præceptis institutisque conformati, *in vocatione qua vocati estis, digne Deo ambuletis*; tum, vitæ vestræ splendore, laicis hominibus lumen præferatis ad vitam sancte instituendam; tum vos repositam vobis justitiæ coronam demum percipiatis.

27. Omnes præterea et singuli qui Ecclesiæ ministerio adscripti aliquo modo estis, diœcesim, et ecclesias quas in ea obtinetis, quibusve adscripti estis, stationes vestras, in quibus manendum vobis sit, putate : in illis ipsi residete, debitis muneribus atque oneribus satisfacite. Alia item agite ac præstate ex præscripta, conciliaris decretis, fructuosæ salutarisque residentiae ratione.

28. Quicumque item Clerici minorum ordinum estis, in ecclesiis quibus adscripti estis, singuli ordinis quo initiati estis functiones tali pietate obite, ut digni habeamini qui deinceps altiorem gradum assecuti, sanctæ Dei Ecclesiæ inserviat. Nemo autem vestrum, quicumque estis, si alicui functioni estis deputati, ab ecclesiastica statione, personalisque residentiae munere discedat, nisi causis per episcopum probatis. Hæc quæ communiter atque universe vos moniti estis, singuli servate studiose ac diligenter,

AD PRÆPOSITOS CAPITULORUM
ET CANONICOS.

29. At præterea sigillatim nominatimque vos qui in Cathedrali ecclesia dignitates obtinetis; Canonici item, tum ejusdem ecclesiæ, tum reliquarum quarumvis ecclesiarum collegiatarum, vel urbanarum, vel diœcesanarum, quicumque sitis, in omni canonice disciplinæ officio ita agite, ut canonice, nempe canonum legibus ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, congruenter vivatis. Id primo maxime studete, ut in conspectu Dei omnipotentis, puro corde et casto corpore ministretis. Tum singuli vos ordinis, dignitati aut canonicatui annexi, functiones explete, canonicalisque muneris partes præstate.

30. Omnes in choro statis horis assistite, et ad Deum pro fidelibus pias religiosasque fundite preces. Dum eo loco estis, memores estote adesse Christum Jesum Dominum, cui servite cum timore et tremore. Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adestote, non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu. Attente, studiose, rite, pie, religiose, divinas laudes concelebrate, et psallite Deo in conspectu Angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.

31. In choro nemo privatim, nemo tacite Officium recitet; sed omnes pariter, quicumque adestis, senes cum junioribus, laudate nomen Domini in psalmis, hymnis, et canticis. A quibuscumque colloquiis, et a litterarum, librorum lectionibus, atque ab omni vagatione abstinete. Pro temporis autem et Officii ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite et inclinate; accurate demum omnia observate quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ita ut vestro exemplo aliis Sacerdotibus, Clericisque, et recte riteque psallendi, et sancte orandi, et pie agendi animum addatis. In psalmorum autem, canticorum, et hymnorum intelligentiam studiose incumbite; ut dum psallitis, pro sensuum sanctissimorum quos mente concepistis ratione, vos ad omnem pietatis devotionisque affectum excitetis.

32. Non ordinariæ distributionis lucro ad ducti, sed Dei charitate Religionisque cultu commoti, divinis Officiis adeste; ut vere, ex animoque psalmi verba illa concinatis: *Voluntarie sacrificabo tibi, et confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est.* Divinis Officiis absolutis, paululum omnes in choro pie orate.

33. Canonicales vestros conventus statis hebdomadæ diebus capitulariter habete. Omnes, qui debetis, ad illos convenite. Sin-

guli ordine et loco sedete, sententiam modeste dicite, et suo quisque loco, non præpostere. A verbis scurrilibus abstinete. In rebus consultandis rixas, jurgia et contumelias cavete. Priori loco tractanda proponite quæ ad divinum cultum, ad spiritualis vitæ progressionem, ad ecclesiasticam disciplinam tuendam; tum quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent ne negligite.

34. Omnia imprimis agite pace mutua, concordii voluntate, et charitate fraterna vos invicem diligite; canonici enim estis, qui, sicut pro collegii ratione, ex antiquo instituto, una in collegiata ecclesia, unoque item in canonicali domicilio collocati fuistis, ita uno pacis et charitatis fœdere, unaque animorum consensione conjunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ Ministri, quorum erat cor unum et anima una, experiundo videte, sicut in psalmo scriptum est, *Quam bonum et quam jucundum sit, habitare fratres in unum!*

35. Quicumque vero estis, qui inter Canonicos præpositi, aut Archipresbyteri, aut alterius dignitatis nomen gradumve obtinetis, sicut honore et dignitate præstatis, ita virtutum exemplis, vigilantique in vestri muneris curæve partibus obeundis sollicitudine præluceat.

AD PAROCHOS ET ALIOS ANIMARUM
CURAM GERENTES.

36. Parochi præterea, et cæteri quicumque estis, etiam Præpositi, Archipresbyteri, aliive qui animarum curam geritis, præter ea quæ vos cum reliquo Clero communia universe monuimus, illa etiam quæ præcipue de vobis decreta sunt, præstate omni sollicitudine.

37. Imprimis oves vobis concreditæ cognoscendæ sunt, et appellandæ nominatim, pascendæ et custodiendæ. Animarum igitur numerum in catalogum redigite. Eorum qui baptizantur, qui item confirmantur, et compatrum etiam qui adhibentur, nomina describite. Matrimonia in codicem referte. Parochiæ vestræ incolarum vitam et mores investigate.

38. Indagate omni studio, si qui hæresi contaminati sint, aut suspecti; aut qui sint qui hæreticorum libros habeant, vendant, emant, importent, vel legant. Investigate præterea de iis qui in vestra parochia docent; eorumque vitam, mores et fidem observate: cavete et videte, ne superstitiones, magicæ cantiones, et ejusmodi diabolicæ superstitiones in populo vestro sint. Cognoscite publicos peccatores, corruptores aliorum, concubinarios, adulteros, usurarios,

blasphemos. Cognoscite etiam alios populorum corruptores, qui, festis diebus, non Deo, sed aleis, ludis, choreis, diabolo serviunt, quique festorum dierum cultum quovis modo violant: illos omnes ab ea male agendi corruptela revocare, ac deterrere, omni pietatis officio studete; tum Episcopo etiam, si opus erit, significate, ut, pro curæ episcopalis officio, salutare remedium afferatur.

39. Rursus agnoscite etiam pauperes, viduas, pupillos, cæterosque aliena ope egen-tes, quibus et salutari consilio, et consolatione, et re subvenite; aut si minus re potestis, cohortatione alios accendite ad eos sublevandos. Sique illorum gravior inopia deposcit, festis etiam diebus, a pia fidelium liberalitate aliquid in ecclesia colligendum curate, ut ab Episcopo præscribetur, quod ipsis in eleemosynam conferatur. Seorsum etiam locupletes parochiæ incolas convenite, quibus pauperum egestates proponite, et ostendite eis divitias a Deo propterea etiam esse tributas, ut inopibus succurrant.

40. Pascite imprimis populum vobis commissum prædicatione verbi Divini, salutaribus monitis, administratione item sacramentorum, exemplo et oratione. In verbo Dei exponendo plane observate quæ vobis præscripta sunt. Pueros festis, dominicisque

diebus, in doctrinæ christianæ rudimentis instruite. Provectoris ætatis homines ad eadem intelligenda invitate. Patres matresque familias monete, ut filios, filias, cæterosque quos in familia habent, ad stas doctrinæ christianæ scholas ipsi conducant. Eorum qui iis scholis adscripti sunt, operam ad hoc institutum adhibete. Curateque ut inter eos charitas, morumque disciplina conservetur.

41. Ne omittite, diebus festis inter missarum solemniam, aliquid ex iis quæ in missa leguntur fidelibus exponere, et sanctissimi illius sacrificii mysterium aliquod explanare, et aliquando sanctiores illius sacrarum cæremoniarum rituumque rationes et significationes explicare, quo diligentius instructi in dies sacrosancto illi sacrificio religiosius intersint. Docete item quomodo fideles signo missæ celebrandæ dato, se corde contrito ad eam sancte audiendam parent. Curate atque efficitæ perpetuis vestris monitionum officiis, ut in illa, viri aperto capite, mulieres velato, et in omni ejus parte utroque genu flexo, præterquam in evangelio, adsint.

42. Instruite etiam eos, quam religiose non solum in missæ sacro, verum etiam in divinis aliis officiis versandum; quando standum, quando genua flectenda, quando assurgendum; quam valde, dum illa fiunt, celebranturve, fugiendæ confabulationes,

colloquia, deambulationes, strepitus, clamores, imo vero inanes cogitationes, quibus a pia meditatione, et mysteriorum quæ aguntur contemplatione, religiosaque oratione animus distrahitur; quam denique studiose vitanda reliqua ab eorum officiorum sanctitate et cultu aliena.

43. Rursus, quam sancte, item quam religiose, et quam demisso humilique habitu in supplicationibus, litanis et stationibus versandum sit; qua reverentia, quoque pietatis studio in ecclesiis locisve sacris manendum sit, quæve ab illis procul abesse debeant; qua etiam, non solum intima religiosi animi præparatione, sed externa etiam cultus vestitusque modestia, humili genuflexione et armis depositis, ad sanctissimam communionem, tum etiam ad cætera sacramenta accedendum sit.

44. Tum docete ac monete, quomodo dies festi colendi et sanctificandi sint: ostendite indignissimum esse sacris illis diebus, non modo a nefariis operibus illicitisque negotiis non abstinere, verum etiam religionis ac pietatis opera non præstare omni diligentia; ac præterea nefas esse, sacros dies ad maxima Dei colenda beneficia, summasque ei laudes persolvendas, ac debitum Sanctis honorem tribuendum institutos, ad illa traduci quæ ab illo cultu abhorrent:

qualia sunt tripudia, ludi, choreæ, spectacula, quibus ad turpes illecebras incitantibus salutis humanæ hostis diabolus oblectatur.

45. Denuntiate item stata sacrorum temporum jejunia, docete quomodo jejunandum, quæ peccati gravitas in violandis sacris jejunis; quæ præterea christianæ pietatis officia in Sanctorum vigiliis; quam sancte observandum quadragesimale jejunium. Statis autem solemnibus, vel Adventus, vel Septuagesimæ, vel aliorum temporum celebritatibus præmonete fideles, atque diligenter instruite ad sacra illorum temporum mysteria sanctis pietatis officiis religiose colenda. Utque iis pro temporum solemnitatumque ratione illi instrui possint, sæpe monete, ut dominicis aliisque festis diebus ad parochialem ecclesiam conveniant.

46. Sæpe autem ac diligenter eosdem docete quam assidue orandum sit, quomodo et tacita supplicis mentis meditatione; et piis statis orationibus precandum; quam studiose ac religiose suscipiendum vespertinæ communis orationis institutum, quam diligenter illud semel susceptum pie retinendum. Diebus Dominicis instruite populum, et monete pro quibus oret; tum præterea, quas singulis hebdomadæ feriis præcipuas precatones, christianasque meditationes, atque in orando exercitationes sibi propo-

sitas in promptu habere possit. Quam sæpissime vero sermonibus vestris populo proponite locos perpetuæ christianæ meditationis, de morte, de iudicio, de inferno, de gloria et de præmio paradisi.

47. Monete præterea sedulo ac frequentissime patres matresque familias, ut liberos familiamque suam ad pietatis christianarumque virtutum disciplinam religiose instituant. Ad hoc propterea patresfamilias inducite, ut de vitæ spiritualis ratione et piis exercitationibus libros probatos domi suæ habeant in quorum lectione versentur, seseque ac familiam instituant ad sancte agendum. Tum alia præterea docete, quæ opportuna existimaveritis quibus illi se suamque familiam in christianæ vitæ institutis atque exercitationibus conforment.

48. In officinis etiam et tabernis disciplinæ vitæque christianæ rationem observate: si quid autem vel ab artificibus, vel ab institutoribus operariisve committi animadvertitis quod dissolutæ disciplinæ sit, id officinarum tabernarumve dominos graviter monete, ostenditeque ea in re officii sui partes. Estis participes et socii laborum curæque Episcopalis, et in messe Episcopo commissa operarii estis; elaborate una cum eo, et contendite ut populus ejus cura geritur, tanquam purum triticum, auxiliante

divina misericordia, congregetur in horrea caelestia.

49. *Depositum custodi*, inquit beatus Apostolus Paulus: id quod vobis singulis dictum esse putate, ut in grege, tanquam deposito fidei curæque vestræ commisso, diligenter custodiendo, ab omnique peccati labe conservando, cogitationem, sollicitudinem, curam studiumque omne colloceatis. Parochiæ igitur unicuique vestrum creditæ viciniæ, cum a cæteris vitiis omnibus vos singuli sollicitè custodite, tum curate etiam ne odia, simultates, inimiciæ, factiones, necnon temere jurandi, maledicendi, imprecandi pravæ consuetudines, ac ne detractiones quidem in ea sint.

50. At vitia imprimis et peccata ad quæ populum procliviorē esse animadverteritis reprehendite atque exagitate. Nec vero dissimulate peccata, sed annuntiate populo scelera ejus: publice peccantes coram omnibus arguite, ut et alii timorem habeant. Idque agite spiritu fortitudinis Domini, et ut strenui ejus milites bonam militiam militate, nihil inde trepidantes. *Si ab increpatione*, vos monet sanctus Gregorius, *retinueritis, quia contra vos odia insurgere reformidatis, non jam Dei lucra, sed vestra quaeritis*. Non maledictis, non vexationibus, non calumniis, non alicujus generis contu-

meliis, illud vel increpandi, vel palam arguendi officium deserite, modo Christi gloriæ et animarum salutis serviat.

51. Rursus non aucupandæ hominum gratiæ studio id agere desistite; *Servus Dei non essem si hominibus placerem*, ait Apostolus: vae vobis tacentibus aut dissimulantibus, si grex curæ vestræ commissus perierit! sanguinem ejus de manibus vestris requiret justus et omnipotens Deus. Si igitur peccatur, ne in increpationibus verba vestra blandientia sint, sed, ut a Spiritu sancto scriptum est, *stimuli sint, et quasi clavi in altum defixi*. Instate opportune, importune privatis etiam admonitionibus, consiliis, correptionibus, objurgationibus, ut peccantes, adjunctrice divina gratia, in viam salutis revocetis. In usum etiam sancte ita revocate fraternam correptionem, ut non modo mutua christiana charitate vos ipsos corripiat, sed reliquos item, præsertim parochiæ incolas, id charitatis et correptionis officium recte doceatis.

52. Ad sermonum vero, admonitionum, correptionum partes explendas, locos vobis comparate præsertim ex doctrina Catechismi Romani, in quibus magna cum populorum vestrorum salutari utilitate versari diligenter potestis: neque ad hoc multiplicis vestræ ecclesiasticæ tractationis negligite adjumen-

ta, quæ aliunde utiliter capere potestis. Cætera autem officia, quæ in sacramentorum administratione, ut assidua ad frequentem eorum usum cohortatione, in agrorum cura, in aliis parochialis muneris functionibus, vobis præscripta sunt, præstate, atque exsequimini accurate.

53. Videte imprimis ac perpendite, quæ sint et quam religiosæ muneris vestri partes: caveteque ut in officiis, et curæ vestræ functionibus, non modo quidquam vos non committatis, sed ne omittatis quidem; cum in sacerdotali vita, pro muneris quod sustinetis ratione, tum graviore, tum longe plures quam in cæteris hominibus esse possint omissionis culpæ.

AD RELIQUOS SACERDOTES ET CLERICOS
INFERIORIS ORDINIS.

54. Vos præterea reliqui Sacerdotes, quicumque estis, quibus animarum cura non incumbit, cum alia omnia quæ Ecclesiastici ordinis hominibus, de divinorum Officiorum cultu, de vitæ honestate, et studiis, et vitæ spiritualis exercitationibus præscripta aut monita generatim sunt, tum quæ nominatim sigillatimque ad præcipuam vestram executionem attinent, præstate omnino.

55. Vos item reliqui Clerici inferiorum

ordinum, quæcumque ad vos vel nominatim vel generatim spectant, agite omnia sicut Clericalis vitæ ratio Canonum et Conciliorum Decretis præscripta, postulat. Christi estis, nempe de sorte Domini, et ipse Dominus sors, pars scilicet vestra; tales præbete vos, ut et ipsi possideatis Dominum, et possideamini a Domino, vereque dicatis: *Dominus pars hæreditatis meæ.*

56. Filii mei, nolite negligere: vos elegit Dominus ut stetis coram eo, et ministretis illi. Videte igitur, quam valde intentos vos esse oporteat ministeriis vestris, et quam magna vitæ morumque castitate prælucere debeatis. Proborum hominum tantum, præcipue Sacerdotum vitæ spiritualis laude præstantium, familiaritate utamini, ex quorum consuetudine tum fructus vos capiat, tum Episcopus meliorem in dies de vobis opinionem concipiat.

57. Majores vereamini, et observate; eisdemque recte monentibus obtemperate. Præter latinæ linguæ, et litterarum studia, Ecclesiasticæ imprimis disciplinæ iustitutionibus diligenter incumbite. Sic demum vos moribus et vitæ modestia probate, ut et a parochis, tum etiam a populo bonum testimonium Episcopus habeat, vosque dignos judicet quos majoribus ordinibus adscribat.

AD PAROCHiarum Lustratores.

58. Vos vero qui visitationis munus geritis, in explendis muneris atque officii vobis commissi partibus sedulo invigilate atque elaborate; onus quod sustinetis, quam grave sit, quam plenum curis perpendite; tum quam in eo vobis committendo spem, fiduciamque Episcopus habuit, videte; tum efficit, ut ejus expectationi respondeatis vigiliarum vestrarum studiis, assiduaque sollicitudine.

59. Ecclesias quæ in uniuscujusque vestrum regione sunt, sedulo visitate; earumque partes singulas inspiciate. Pervestigate in uniuscujusque parochiæ finibus, an aliqua publicorum peccatorum labes sit, an flagitia quibus episcopali cura Episcopus medeatur necesse sit.

60. Ecclesiarum item cultum, nitorem, cæteraque ejus generis omnia curate vestra diligentia quæ totis in Christo visceribus ab unoquoque vestrum expetitur.

MONITIONUM CONCLUSIO.

61. Hæc omnia, et singula his Monitionibus nominatim sigillatimque expressa, vos omnes ac singuli quorum interest, quanto potestis amore et pietate non amplectamini solum et legite, sed mente animoque com-

prehendite, servate, omnique sollicita executione præstate, totosque vos ad cohortationum, admonitionum, decretorum et constitutionum rationem accomodate.

62. Quod omne ut faciatis, sicut nos pro Episcopali nostri officii munere vos commonefecimus, ita etiam unumquemque vestrum per unigeniti Filii Dei adventum, per ejus crucem, perque animarum vestrarum salutem obsecramus, obtestamur, divinaque contestatione monemus... Cavete igitur ne quem vobiscum paterno modo agentem, sollicitæque monentem et in conspectu Dei vos deprecantem auditis, eundem rursus, non in hac vita solum culpas vestras animadvertentem, sed in divino præterea judicio eadem accusantem audiatis.

63. At ipse Deus, et Pater noster, et Dominus Jesus Christus dirigat vias vestras in omni sancta obedientia; exhortetur corda vestra, et confirmet in omni opere et sermone bono, ita ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis, per omnia ei placentes; sicque sanctis vestrarum virtutum progressionibus probati, appareatis ante Deum et Patrem nostrum in adventu Domini nostri Jesu Christi cum omnibus sanctis ejus. Amen.

PARS TERTIA.

DE SACROSANCTO

MISSÆ SACRIFICIO.

Non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus exercituum (ad Sacerdotes veteris legis), et munus non suscipiam de manu vestra: ab ortu enim solis usque ad occasum, magnum est nomen meum in Gentibus, et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda (1). Quoniam igitur sub priori testamento, teste Apostolo Paulo, propter Levitici Sacerdotii imbecillitatem consummatio non erat; oportuit, Deo Patre misericordiarum ita ordinante, Sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech surgere Dominum nostrum Jesum Christum, qui posset omnes quotquot sanctificandi essent, consummare, et ad perfectum adducere (2).

Is igitur Deus et Dominus noster, etsi semel seipsum in ara crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur, quia tamen per mortem sacerdotium ejus exstin-

(1) Malach. 1. — (2) Concil. Trid. sess. 22, c. 1.

guendum non erat; in cœna novissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud semel in cruce peragendum repræsentaretur, ejusque memoria in finem usque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum quæ a nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech se in æternum constitutum declarans, corpus et sanguinem suum sub speciebus panis et vini Deo Patri obtulit, ac sub eandem rerum symbolis Apostolis, quos tunc Sacerdotes novi testamenti constituebat, ut sumerent tradidit; et eisdem, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent præcepit per hæc verba: *Hoc facite in meam commemorationem.*

Hæc est oblatio munda, de qua supra Malachias, quæ omnium legalium hostiarum differentiam tanto excellentius complectitur, quanto excellentior Deoque acceptabilior est victima quæ offertur et immolatur.

Nam dum conspicis Dominum immolatum, et illic situm Sacerdotem sacrificio incumbentem ac preces fundentem, tum vero turbam circumfusam pretioso illo sanguine intingi ac rubefieri, etiamne te inter

mortales versari, atque in terra consistere censes? an non potius, e vestigio, in caelos transferris? an non carnis cogitationem omnem abjiciens, nudo animo, mente purâ, circumspicis quæ in caelo sunt (1).

Quanta idcirco cura adhibenda sit, ut sacrosanctum illud Missæ sacrificium omni religionis cultu ac veneratione celebretur, quivis facile existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in sacris litteris vocari qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessario fatemur nullum aliud opus adeo sanctum ac divinum a Christi fidelibus tractari posse, quam hoc ipsum tremendum mysterium, quo vivifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per Sacerdotes quotidie immolatur; satis etiam apparet, omnem operam et diligentiam in eo ponendam esse, ut quanta maxima fieri potest cordis munditia et puritate, atque exteriori devotionis ac pietatis specie peragatur. Quod quidem ut assequatur Christi Sacerdos, varia præstare debet tum ante celebrationem sacrificii, tum ipso celebrationis tempore, tum demum peracto jam sacrificio (2).

(1) S. Chrysost. l. 3 de Sacerd. c. 3. — (2) Conc. Trid. sess. 22. Decreto de obser. et evit. in celeb. Miss.

CAPUT PRIMUM.

Ante orationem præpara animam tuam, et noli esse quasi homo qui tentat Deum (1). Quod si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur qui ipsum audet in oratione interpellare non præmissa diligenti et accurata præparatione; quanto magis eundem sua temeritate et audacia irritabit qui Unigenitum suum illi offerre, ipsumque Angelorum et hominum Regem ac Dominum suscipere imparatus præsumet? *Præparare igitur in occursum Dei tui* (2). Hæc autem præparatio in tribus potissimum consistit, nempe in puritate vitæ, in rectitudine intentionis, et in actuali devotione.

ARTICULUS PRIMUS.

De vitæ puritate.

Christus Dominus, quamvis Apostolis, quos Sacerdotes consecraturus, et sacra Eucharistia refecturus erat, dixisset: *Vos mundi estis, illud tamen adjecit: Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet* (3). His verbis indicans homini, etiam a gravioribus peccatis libero, affectus inordinatos, qui

(1) Eccli. 18. — (2) Amos 4. — (3) Joan. 13.

sunt animæ pedes, abluendos esse. Etenim si in veteri testamento, ubi tantum hujus divinisissimi sacrificii umbra erat, sub mortis comminatione priscis Sacerdotibus mandabatur, ut ab omni macula et immunditia essent expertes: *Omnis homo qui accesserit de stirpe vestra ad ea quæ consecrata sunt, in quo est immunditia, peribit coram Domino* (1); quo non oportet esse puriorem Sacerdotem novæ legis tali fruente sacrificio, quo solari radio non splendidiorem manum Agni immaculati carnem dividente, os quod igne spirituali repletur, linguam quæ tremendo nimis sanguine rubescit (2)?

Atque hujus puritatis defectus sæpe in causa est, cur Sacerdotes non pauci tam parvum ex frequenti hujus divini sacrificii participatione fructum reportent; adeo ut non immerito hanc Prophetæ objurgationem eis adaptaveris: *Comedistis et non estis satiati: bibistis et non estis inebriati: operuistis vos et non estis calefacti: et qui mercedem congregavit misit eas in sacculum pertusum* (3), nempe in cor distractum et vanitatibus discissum. Ne tamen omnino diffidas, si perfectam istam munditiam tibi deesse deprehenderis; sed frequenti quotidianorum de-

(1) Levit. 22. — (2) S. Chrys. Hom. 83, in Matth. — (3) Agg. 1.

fectuum confessione et cordis contritione, animæ tuæ labes resarcire satagas.

ARTICULUS SECUNDUS.

De rectitudine intentionis.

Secunda Sacerdotis dispositio ad celebrandum est intentio recta; constat enim omnes actiones nostras vel vituperii notam, vel virtutis laudem mereri, prout finis quem intendimus laudabilis est vel vitiosus. Væ igitur iis Sacerdotibus qui dum... divina mysteria accipiunt, non cœlestem panem, sed terrenum quærunt; non spiritum, sed lucrum; non Dei honorem, sed suam ambitionem; non salutem animarum, sed quæstum pecuniarum; et ita corpus Domini non tam accipiunt quam rapiunt, quia accedunt non vocati a Deo, sed impulsivi a sua cupiditate et avaritia (1)!

Quin et illud peculiariter cavendum est, ne ex sola quadam arida et insipida consuetudine ad sacrificium offerendum accedas; sed excelsum aliquem et cœlestem finem tibi proponas, quales sunt qui sequuntur. 1. Dei suprema laus et adoratio. 2. Sanctorum in cœlis coronatorum religiosa memoria. 3. Peccatorum venia atque remissio. 4. Propriæ infirmitatis subsidium. 5. Tenta-

(1) S. Bonav. tract. de Præp. ad Miss. c. 3.

tionis amotio. 6. Alicujus boni spiritualis impetratio. 7. Pro acceptis Dei donis gratiarum actio. 8. Auxilium vivorum atque mortuorum. 9. Gratia interioris augmentum. 10. Perseverantiæ in bene cœptis impetratio. 11. Sanctificatio ab omni inquinamento carnis et spiritus. 12. Continuus in virtute et mentis puritate profectus, ut Deo ardentissima charitate adhæreas.

Alii ex septem Orationis Dominicæ petitionibus, vel ex septem verbis a Christo in cruce prolatis, totidem fines eliciunt, quos in singulos hebdomadæ dies distribuunt.

Quoniam vero personam Christi geris, qui seipsum in salutem totius generis humani Deo Patri obtulit; item et nomine Ecclesiæ agis communis omnium fidelium matris, cui satisfactionum suarum dispensationem Salvator noster commisit; ideo in applicatione valoris sacrosancti sacrificii maxime largum et profusum esse te oportet: non est enim quod repulsam aut audaciæ sugillationem pertimescas, utpote cum offeras Deo Filium suum unigenitum illi summe dilectum, ac per omnia æqualem; quæ quidem victima meriti est infiniti, cujus pretium nullis limitibus terminisve concluditur.

Sed ne a recto tramite in hujusmodi applicatione deviare, et in re tanti momenti

officio tuo deesse contingat, operæ pretium est advertere triplicem valoris Missæ portionem, seu triplicem ejus fructum distinguere, nimirum generalem, specialem, et medium.

Primus pertinet ad omnes fideles, quos Christus et Ecclesia fructuum sacrificii participes esse volunt, dummodo capaces sint, et in eis nullus obex reperiatur: nec ulla ex parte ministri requiritur applicatio, ut communis iste fructus in omnes diffundatur.

Secundus ita Sacerdoti proprius est, ut alteri non possit applicari; cum enim tanquam minister publicus pro seipso sacrificium offerat, dicendo *offero pro innumerabilibus peccatis et offensionibus, et negligentibus meis*, eo ipso portionem fructus ejus sibi applicat, quæ semel ipsi vindicata, non potest ab altero participari.

Tertius subest liberæ Sacerdotis offerentis dispositioni; debet autem fructum illum eis applicare pro quibus specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, vel elemosynæ, vel præcepti superioris, vel alio quocumque titulo: idque ante missam, vel saltem in missa ante consecrationem; si enim essentia consecratione consistat, applicatio post illam facta non prodesset iis pro quibus fieret, sacrificio quoad substantiam jam consummato.

Cum autem fieri possit ut illi pro quibus peculiariter offerre intendis, fructuum sacrificii capaces non sint, vel eo non indigeant; ideo optimum fore censent theologi, si in eo casu conditionatam habeas voluntatem, et alios substituas qui eo fructu potiantur.

Ad scrupulos denique evitandos qui circa applicationem istam oriri possunt, debes, rejectis incertis opinionibus, hunc sacrificii fructum primo et principaliter illis applicare pro quibus celebrare teneris; tum, sine eorum præjudicio, aliis etiam applicare licebit tibi charitate aut alia quavis ratione conjunctis seu commendatis, tuam intentionem voluntati Christi summi Sacerdotis perfecte conformando et submittendo: sic enim poteris tuta conscientia, ex infinito et nunquam exhauriendo satisfactionum et meritorum ejus thesauro cujus dispensator constitueris, partem aliquam in plures derivare, quæ ex infinita Dei misericordia et bonitate non nisi uberrima sperari potest.

ARTICULUS TERTIUS.

De actuali devotione.

Ignem, inquit Christus Dominus, veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendatur (1)? In hoc igitur sedulo tibi in-

(1) Luc. 12.

cumbendum est, ut ardentissimum Christi amorem, cujus deliciae sunt esse cum filiis hominum, flagrantissima charitate et devotione compenses. Vix autem fieri poterit ut fervida illa devotione non exardescas, si fide viva et intimo sensu sequentia capita mente conceperis.

Primum desumitur ex victima quae offertur: nempe ipsa est Christus Dominus, verus Deus et verus homo, Salvator et Judex omnium, non jam mortalis et passibilis, sed immortalis et impassibilis; unde ratione ipsius, actio ipsa sacrificandi omnes humanas actiones transcendit, etiam actus Caelitum tanta charitate Deo adhaerentium. Cavendum ergo ne tua irreverentia tantae rei oblationem dehonestes.

Secundum, ex Persona cui offertur, quae est solus Deus: nulli enim Sanctorum, nec ipsi beatæ Virgini offerri potest, sed ex ipsa intrinseca rei natura soli Deo debetur; quia per victimæ illius mactationem incruentam, agnoscimus Deum esse rerum omnium auctorem et Dominum, profitemurque nos divinæ Majestati totos devoveri cum victima, cujus sanguinem in hujusce nostri affectus testimonium offerimus.

Tertium, ex modo quo offertur, nempe ex ipsa consecratione, qua panis et vinum in corpus et sanguinem Christi transsubstan-

tiantur, manentibus accidentibus sine subiecto. Est autem ista actio omnino miraculosa, et excedit omnem creaturæ virtutem et potentiam, a nulloque nisi a solo Deo præstari potest.

Quartum, ex valore ipsius sacrificiæ, qui ratione victimæ infinitus est, sicut merita et passio Christi; ac proinde æque placet Deo ac mors ipsius in cruce perpessa; licet actualem efficientiam, Deo ita volente, non nisi finitam habeat.

Quintum, ex fine propter quem institutum fuit: ut nimirum Deo creatori nostro supremum patriæ cultum exhiberemus, nostramque servitutem et subjectionem humillime testificaremur; ut dignas ei gratias pro universis beneficiis ejus perpetuo persolvamus; ad auxilia divinæ gratiæ impetranda, et Dei protectionem in omnibus vitæ hujus angustis comparandam; ad obtinendam peccatorum veniam, ad iram Dei placandam, et immibentia flagella avertenda; ad succurrendum omnium vivorum et defunctorum necessitatibus. Uno verbo spectaculum factus es Deo et Angelis et hominibus; cave ergo ne quid indecens et ineptum in te appareat, quod Dei ac cælestium civium purissimos oculos offendat; item ne quid agas quo, et Ecclesiæ militantis in terra, et patientis in Purgatorio expectatio defraudetur.

Sextum: quoniam vero in hoc incremento sacrificio, cruentum illud quod semel in cruce peractum est, ex quo omnia bona omnesque thesauri divinæ gratiæ profluxerunt, non verbis tantum, sed reipsa representatur et exprimitur, una siquidem et eadem est hostia, idem principalis offerens, idem Christus qui immolatur; idcirco, cum ad sacrum faciendum te præparas, fasciculum tibi colligere debes ex omnibus anxietatibus et amaritudinibus Domini, et inter ubera tua collocare, cordisque medullis inserere, mente et affectu sedulo revolvens omnia tormenta quæ pro salute nostra perpressus est: hæc frequenter in ore, hæc semper in corde habeas; et hæc tibi sit sublimior philosophia, scire Jesum, et hunc crucifixum.

Denique necessaria est ad excitandam devotionem humilitas, quæ, præ cæteris virtutibus, in institutione hujus sacrificii maxime enituit; item et ingens fames, fervens desiderium, atque ardentissimus amor hujus Angelici panis, ad quem sumendum nos amatissime invitavit Dominus dicens: *Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos* (1).

(1) Matth. 11.

CAPUT SECUNDUM.

Quid præstare debeat Sacerdos in ipsa missæ celebratione.

Quam triste est et deplorandum, ait Card. Bellarminus (1), videre Sacerdotem divina mysteria peragentem, Angelorum choris undique septum, qui ad ea quæ operatur et loquitur stupent ac tremunt, et præ admiratione ingentes clamores excitant; et tamen ipse Sacerdos in medio positus, totus frigidus et quasi stupidus, non attendit quid agat, non intelligit quid loquatur; et ita properat ad finem, ita signa involvit, ita verba præcipitat, quasi latronibus a tergo insequentibus urgeretur! Clamamus in Sacramento Altaris Christum, ipsum esse præsentem, et interim nonnulli ita se gerunt, ita sacra tractant mysteria, quasi nihil minus verum esse putarent. Nonne Sacerdoti ejusmodi illud aptissime convenit quod olim Tertullianus, cum diversam rem pertractaret, postulavit: *Sacrificat? an insultat?*

Ut hanc tam gravem objurgationem a te avertas, sedulo a laborabis ut parato mœ-

(1) Con. 9, Dom. 4 Advent. et lib. de Arte bene moriend. c. 14.

rentique per pœnitentiam animo ad sacrum faciendum accedas; ita ut per exteriora pietas interior indicetur, rectumque populus exemplum a te desumat: quæ agenda sunt non intempestive properes, ea simul cum verbis conglobando, ubi actus prius absolventi sunt quam verba pronuntientur; quæ non secreta, alta et intelligibili voce proferas; quæ vero secreta, morose et distincte, submissa tamen voce, exprimas; omnis linguæ festinatio prorsus amandetur; quidquid demum vel agendum vel ore proferendum est, cum seria mentis consideratione jungatur. Ad hoc comparatum est præsens caput, in quo præmissis, ad singulas Missæ partes, brevibus institutionibus, ex præclaro SS. Dom. nostri Papæ Benedicti XIV tractatu de sacrificio Missæ ut plurimum excerptis, pii affectus, ex asceticis optimæ notæ auctoribus deprompti, tibi suppetent, ex quibus et uberores profectus spirituales haurire, et pietatem tuam magis ac magis inflammare poteris.

ARTICULUS PRIMUS.

*De ablutione manuum, vasis sacris,
et vestibus sacerdotalibus.*

1. Vetus est Ecclesiæ consuetudo, ut Sacerdotes antequam missam celebrent manus

lavent: hanc commemorant S. Paulinus Episc. Nolanus Epist. 32 ad Severum; et S. Chrysostomus, Hom. 20 ad Populum Antioch. num. 7, ubi sic arguit Sacerdotem: *Non audes illotis manibus sacram victimam attrectare. etiamsi mille necessitatibus premaris? Ne igitur illota accedas anima; hoc enim multo, quam illud, est gravius, et acerbius supplicium importat.* Dum igitur manus lavat Sacerdos, ferventissimo contritionis actu ab omni vel levissima culpa cor suum abluere conetur: eo tendit oratio quam profert. *Da, Domine, virtutem manibus meis, ad abstergendam omnem maculam, ut sine pollutione mentis et corporis valeam tibi servire.*

2. In Rubrica Missalis præscribitur, ut calix omnino vel aureus sit, vel saltem argenteus, cujus tamen cuppa interne sit auro illita; itidem patena vel aurea sit, vel ex argento, et deaurata: super os calicis ponatur Purificatorium, et super illud Patena cum Hostia, quæ Palla operiatur; deinde Calix cum his omnibus obducto tegatur velo, et huic Bursa, ejusdem coloris quo sunt cætera Paramenta, imponatur, in quam Corporale coniectum sit plicatum, e lino, ab omni vel serica vel aurea fimbria nudum, omni ornatu detracto. Calicem et Patenam, antequam iis utaris, Episcopus consecraverit; Purificatio-

rium vero, Corporale et Pallam, vel Episcopus benedixerit, vel quilibet alius Sacerdos, cui ejusmodi sit potestas talia benedicendi. Calix novum sepulcrum quo conditus est Christus Dominus; Patena revolutum lapidem significat supra portam monumenti; Corporale syndonem mundam exprimit qua Joseph ab Arimathea corpus Christi involvit, ut patet ex his Ildeberti archiepiscopi Turonensis carminibus:

Ara Crucis Tumulique Calix, Lapidisque Patena;
Sydonis officium candida Byssus habet.

Ex quibus admoneris, ut dum ista componis, Passionem Christi jugiter mente revolvas.

3. Ad illud idem spectant vestes Sacerdotales, quarum multiplices sunt symbolici significatus. In ordinatione Subdiaconi, Episcopus ordinandi caput Amictu obnubit dicens: *Accipe Amictum per quem designatur castigatio vocis.* Et Sacerdos Missam celebraturus, accipiens illum, ait: *Impone, Domine, capiti meo galeam salutis, ad expugnandos diabolicos incursus.* Juxta hanc orationem, ex Ecclesiae sensu, Amictus designat normam illam rectam qua Sacerdos uti debet in omnibus suis verbis; itemque robur illud significat, quo diabolicas tentationes retundere debet et frangere. Non de-

sunt aliæ Amictus mysticæ significationes: quidam aiunt Amictum velum illud significare quo Judæi Christo Jesu faciem velarunt, cum illi colaphos impeerunt; aut spineam coronam quam ejus capiti imposuerunt; vel etiam exprimi Christum sub humanitatis amictu suam abscondisse divinitatem. Quod vero ad moralem significationem pertinet, nonnulli putant, Amictu salutis galeam significari, spemque in Deum, qua hostes nostros superemus, et fortitudinem in divinis exsequendis officiis. Dicunt etiam, ex eo quod Amictu collum contegimus, de voce, quæ per os et guttur emittitur, custodienda; quod super humeros extendatur, de suavi jugo Domini portando nos admoneri; denique quod supra pectus alligetur, Sacerdotibus illud in memoriam revocari, nullis fas esse quam divinis cogitationibus eorum animum patere.

4. Cum Albam induit Sacerdos, ait: *Dealba me, Domine; et munda cor meum, ut in sanguine Agni dealbatus gaudiis perfruar sempiternis.* Ex hac oratione facile intelligi potest, per Albam significari Jesu Christi integerrimam et sacratissimam conversationem, quam ab initio suæ conceptionis usque in finem in carne duxit: unde Sacerdos dum hoc se indumento induit, acceptæ in baptismo novæ et candidæ stolæ

memor, seipsum admoneat, quomodo in sancta et candida conversatione persistat. Docent nonnulli per Albam nobis ob oculos poni albam illam vestem qua indutum Christum Jesum Herodes illisit; atque addunt, Alba de cordis et linguæ puritate, quam petimus per Agni immaculati merita; itemque ejus longitudine, de perseverando nos admoneri, eam denique esse beatæ symbolum æternitatis.

5. Cum se cingulo præcingit Sacerdos, ait: *Præcinge me, Domine, cingulo puritatis, et exstingue in lumbis meis humorem libidinis, ut maneat in me virtus continentiae et castitatis.* Ex his verbis claret, non ea duntaxat de causa Cingulum adhiberi, ut impediatur ne vestis fluat, neve Sacerdoti offendiculum præbeat; sed quis facile intelliget, in illo non deesse mysticum significatum. Itaque Sacerdos ex hoc admonetur, quomodo, juxta Salvatoris nostri verbum, lumbos per continentiam debeat præcingere, atque ab omni carnis luxuria appetitum frænare. Quidam pie putant Cingulo funem significari, quo Christus Jesus est alligatus in horto.

6. Episcopus dum sinistro Subdiaconi brachio Manipulum aptat, hæc profert verba: *Accipe Manipulum, per quem designatur fructus bonorum operum.* Et Sacerdos, quan-

do illum sumit, ait: *Merear, Domine, portare Manipulum fletus et doloris, ut cum exultatione recipiam mercedem laboris.* Per Manipulum igitur pœnitentia debet intelligi, qua quotidiani excessus labes extergitur: in sinistro brachio gestatur, quia in præsentī tempore tantum vita nostra pœnitentia emundatur. Addunt præterea nonnulli Manipulo e brachio pendente vincula significari quibus iterum Christus alligatus est, cum ad columnam flagellandus esset.

7. Episcopus, in ordinatione, sinistro Diaconi humero Stolam imponit, dicens: *Accipe Stolam candidam de manu Dei; adimple ministerium tuum; potentia est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam.* Cum vero Diacono Presbyteratus ordinem confert, Stolæ, quæ ex sinistro humero pendet, partem alteram super dextrum humerum ponit, dicens: *Accipe jugum Domini; jugum enim ejus suave est, et onus ejus leve.* Cum Stolam induit Sacerdos, ait: *Redde mihi, Domine, Stolam immortalitatis, quam perdidisti in prævaricatione primi parentis; et quamvis indignus accedo ad tuum sacrum mysterium, merear tamen gaudium sempiternum.* Itaque Stola suave Christi jugum significat; quia vero nonnisi per obedientiam, et jugo Domini colla subjiciendo, ad eum statum restituendū sumus unde per inobedientiam primi pa-

rentis decidimus; propterea Sacerdos Stolum sibi imponens a Deo petit stolam immortalitatis, quam in Adæ prævaricatione amisit.

8. Episcopus, quando Diaconum ad Sacerdotium promovet, et super ejus humeros Planetam imponit, quæ ex anteriori parte pendet, in posteriori complicatur, ait: *Accipe vestem sacerdotalem, per quam charitas intelligitur; potens est enim Deus, ut augeat tibi charitatem, et opus perfectum.* Cum vero Planetæ complicatam partem explicat ac demittit, ait: *Stola jucunditatis induat te Dominus.* Sacerdos Missam celebraturus, dum Planetam induit, ait: *Domine, qui dixisti, Jugum meum suave est, et onus meum leve; fac ut illud sic portare valeam, quod consequar tuam gratiam.* Planeta igitur charitatem significat, quæ cunctis virtutibus supereminet, et earum decorem suo tutamine protegit et illustrat. Huic explicationi suffragantur et aliæ quæ afferuntur Planetæ significationes. Vocatur jugum Domini, et jugum leve, ejus suavitas e charitate proficiscitur. Alii subdunt Planetam esse vestem illam nuptialem de qua loquitur Dominus in Evangelio; at per vestem illam nuptialem, charitatem intelligunt SS. Patres. Denique qui dicunt per Planetam significari Christi tunicam inconsutilem quam illi detraxerunt Judæi quando

cruci illum affixerunt, moralem etiam hunc innuunt significatum, dicendo Christum Jesum charitate impulsam crucem subiisse, et charitatem nostrorum operire multitudinem peccatorum.

9. Denique, ne aliquid huic argumento desit, Episcopus, dum Subdiaconum indit Tunica, ait: *Tunica jucunditatis et indumento lætitiæ induat te Dominus.* Dum vero Diaconum Dalmatica induit, dicit: *Induat te Dominus indumento salutis, et vestimento lætitiæ; et Dalmatica justitiæ circumdet te semper.* Ad Clericum prima Tonsura initiatum, illi induendo Superpelliceum, ait: *Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est, in justitia et sanctitate veritatis.* Ex quibus admonentur Clerici et Altaris ministri, simul et quænam sint horum indumentorum symbolicæ significationes, et quænam sint orationes quas mutato pronomine recitare debeant, dum hujusmodi vestes induunt.

ARTICULUS SECUNDUS.

De initio Missæ usque ad Symbolum.

Quæcumque in Missa præmittuntur Symbolo, olim Missam Catechumenorum conficiebant, et sunt veluti præparatio ad Missam Fidelium, ut olim dicebatur. Aliqui putant

Missæ nomen ductum esse a verbo hebraico *missach*, quod est oblatio voluntaria: sed eruditorum vulgus hanc vocem e latino derivatam putant; idem enim valet ac missio, seu abeundi licentia, quia in nostrâ liturgia binæ dimissiones erant, quarum altera Diaconus catechumenos et pœnitentes post evangelium et concionem, altera cæteros omnes, Missa peracta, dimittebat illis verbis, *ite Missa est*; quæ secunda dimissio etiamnum remanet.

1. Sacerdos stans ante altaris gradus, in plano sanctuarii, Missam incipit signo crucis, unde, ex Apostolica traditione cuius testis est Tertullianus, lib. de Corona militis, omnium suarum actionum Christiani sumunt initium. Postea dicit antiphonam *Introibo*, qua nihil præsentis actioni accommodatius; tum Psal. 42, *Judica me, Deus*, quem David rex cecinit cum, patria absens ut Saülis iram vitaret, seipsum solabatur spe Hierosolymam tandem redeundi, quo sibi liceret ad altare accedere, et sacrificia offerre. Psalmi hujus suum quisque versum alternis recitant Sacerdos, et Minister vices populi gerens; communem enim oportet esse utriusque ad altare accedentis fiduciam et gaudium in sacrificii oblatione. Concluditur Psalmus per *Gloria Patri*, quem glorificationis hymnum appellaverunt veteres Patres:

illum fideles in ipsis Ecclesiæ primordiis, sacro abluti baptismate in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, in honorem trium Divinarum Personarum canere cœperunt; huic additum est a Conc. Nicæno, ut probabilis est, *Sicut erat*, etc. ad Arianorum hæresim retundendam. Hic Psalmus omittitur in Missis defunctorum, et Passionis tempore, quia Psalmus est lætitiæ, ut constat ex illis verbis: *Quare tristis es, anima mea?* nullus autem in prædictis Missis lætitiæ locus.

2. Dicto *Gloria Patri*, Sacerdos ex Psal. 123 dicit: *Adjutorium nostrum in nomine Domini*, cui respondet Minister: *Qui fecit cælum et terram*. Deinde Sacerdos et Minister dicunt *Confiteor* et orationem *Miserereatur*; quia Sacerdos et populus, pro quo Minister loquitur, mutua ejusmodi confessione et oratione assecuturos sese confidunt levium peccatorum remissionem, quo puriori mente Deo sacrificium offerant. Trina percussio pectoris ad hæc verba *mea culpa*, etc. contritionem cordis significat, ab exemplo ducta Publicani in Evangelio Luc. 18.

3. Stans adhuc infra gradus altaris Sacerdos, quasdam preces ex sacris Paginis depromptas, *Deus tu conversus*, etc. Ministro itidem respondente, recitat, quibus pecca-

torum a Deo veniam petit, eamque mentis postulat puritatem, qua opus est sacrificio Missæ sancte celebrando. Has preces concludit ista salutatione quæ per totam Missam septies dicitur, *Dominus vobiscum*, educta ex lib. Ruth. cap. 11. Huic Minister respondet, *Et cum spiritu tuo*, quæ verba ex S. Pauli ad Galat. cap. 6, v. 18, desumpta videntur. Mutua ista salutio signum est mutuæ communionis et pacis, qua fideles invicem in fide et charitate Christi conjunguntur. Observa, ex septem vicibus quibus in Missa dicitur *Dominus vobiscum*, ter Sacerdotem ad populum non se convertere: primo post *Confiteor*, utpote qui totus fit in anima sua expianda; secundo ante evangelium, quia verbo Dei annuntiando intentus est; tertio ad præfationem, cum sublatum ad Deum animum proximoque sacrificio defixum habeat, ut animadvertit Gavantus.

4. Deinde Sacerdos, postquam adstantes ad preces Deo fundendas excitavit, dicens *Oremus*, gradus altaris conscendens, recitat orationes *Aufer a nobis*, et *Oramus te, Domine, per merita Sanctorum*, etc. ac tum primum osculatur altare, quod aliquoties fit in Missæ cursu: altare autem typus est Christi, eoque osculo adhærere se Christo profiteri, cui, sicut membra capiti, connexi sunt Sancti quorum reliquiæ ibi asservantur: ne-

que enim Missam celebrare fas est in altari quod vel sacratum non fuerit, vel petra sacra non sit instructum: altaris autem et petræ consecratio postulat, ut in iis condantur reliquiæ Sanctorum.

5. Sacerdos osculato altari, ad cujus sinistram partem se confert, quæ *cornu Epistolæ* dicitur, legit *Introitum*, qui constat ex antiphona, Psalmo, et Gloria Patri. Introitus dicitur, seu quod Missæ principium est, seu quia a choro canebatur, cum Sacerdos ad altare accederet: hujus auctorem fuisse S. Gregorium communis est opinio. Cum autem plerumque ex verbis veteris Testamenti depromatur, docet Ivo Carnotensis cum quibusdam aliis, per eum nobis in memoriam revocari clamores et desideria veterum Patrum Messæ adventum expectantium.

6. Lecto Introitu, Sacerdos venit ad medium Altare, et dicit, alternis cum Ministro vicibus, ter *Kyrie eleison*, ter *Christe eleison*, et rursus ter *Kyrie eleison*: græca sunt hæc verba quæ significant, *Domine*, vel *Christe, miserere*; qua precatioe nihil ad ea quæ nobis opus sunt accommodatius, ut ea fugiamus pericula quæ semper nostræ imminent animæ, ni Deus nostri misereatur. Novies repetitur tum ad designandum vehementem postulantium affectum, tum quia, ut ait S. Thomas, trina fit supplicatio per-

sonæ Patris, trina personæ Filii, et trina personæ Spiritus sancti, contra triplicem miseriam ignorantiae, culpæ, et pœnæ; vel ad significandum quod omnes Personæ sunt in se invicem.

7. Postulationem misericordiæ Divinæ excipit hymnus *Gloria in excelsis Deo*, quem græci Doxologiam vocant: illius principium ortum est ab angelis qui Christo Jesu nato illud cecinerunt, Lucæ 2; cætera quis addiderit incertum. Ab Oriente in Occidentem transiit, nec continuo in Missam illatus. Septimo sæculo in Missa tantum Nativitatis Domini cani consueverat, deinde vero ad alias quoque Missas propagatus fuit; ita tamen, ut ab Episcopo tantum die dominica et solemnibus festis recitaretur, a Presbyteris vero non nisi die Paschatis, quod evincitur ex lib. Sacramentorum S. Gregorii. Ab undecimo sæculo hymnus ille in omnibus dicitur Missis, exceptis illis quæ celebrantur pro defunctis, et iis quæ in feriis infra annum, extra tamen tempus Paschale, et in dominicis a Septuagesima ad sacrum diem Paschæ; quia tempus illud, tempus est luctus et pœnitentiæ, in quo non decet hymnus lætitiæ et exultationis.

8. Post hymnum *Gloria in excelsis*, si ex Rubrica dicendus sit, Sacerdos salutatur populum per hæc verba, *Dominus vobiscum*;

Episcopus vero per ista, *Pax vobis*, quibus verbis Christus Dominus post resurrectionem suam discipulos salutavit; episcopus enim Christi figura est: in diebus tamen pœnitentiæ dicit *Dominus vobiscum*, ut reliqui Sacerdotes. Tum Sacerdos adstantes excitat ut Deum deprecetur, dicens *Oremus*, et recitat orationes quæ vocantur *Collectæ*. Collecta eo donatur nomine, vel quia Sacerdos, qui veluti mediator est Deum inter et homines, vota omnium colligit; vel quia brevis est oratio quam recitat supra populum congregatum; vel quia omnes, collectis in se animis, cogitationes et affectus suos ad Deum elevant. Sacerdos interim, sicut in cæteris orationibus, elevatas ad humeros manus tenet, qui quidem orandi modus in veteri ac novo Testamento commendatur. In veteri David cecinit: *In nomine tuo levabo manus meas. Expandi manus meas ad te*. In novo S. Paulus 1 ad Timoth. 2: *Volo, inquit, viros orare in omni loco levantes puras manus*.

9. Oratio seu Collecta ut plurimum ad Patrem dirigitur, et desinit in hæc verba *Per Dominum nostrum Jesum Christum*; tum quia Dominus Jesus ad illum modum orare nos docuit, Joan. 6: *Quidquid petieritis Patrem in nomine meo*; tum quia nullum aliud nomen sub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri, Actuum 4; tum

denique quod *per eum habemus accessum ad Patrem*, Rom. 5. Ex quibus intelligitur hanc clausulam ab Apostolis esse derivatam, qui eam a Christo Domino acceperunt. Quædam tamen collectæ diriguntur ad Filium cum clausula, *Qui vivis et regnas*, ne fortasse, inquit Bellarminus, alicui in mentem caderet, non aliam quam personam Patris posse disertis verbis invocari. Post Collectam Minister, populi nomine, respondet *Amen*. Hæc vox hebraica est, et interdum est affirmantis, cum post fidei dogma adhibetur; quandoque est desiderantis, si post aliquam orationem adhibeatur qua opem a Deo efflagitamus: aliquando etiam est assentientis, si Sacerdotis oratio rem aliquam respiciat quam nostrum sit exsequi et perficere.

10. Dicta oratione seu Collecta, legitur Epistola: eo nomine donatur, quia etsi interdum ex aliis quoque veteris novique Testamenti libris desumatur, plerumque tamen ex Epistolis S. Pauli depromitur. Statui posse videtur hanc lectionem in Missa ab Apostolis esse introductam, ut colligitur ex luculento S. Pauli textu ad Coloss. c. 4: *Cum lecta fuerit apud vos Epistola hæc, facite ut et in Laodicensium ecclesia legatur, et eam quæ Laodicensium est vos legatis*; nullòs enim alios conventus Christiano-

rum novimus quam qui ad sacram synaxim agebantur. Ideo Epistola magna cum attentione et reverentia legenda est, tanquam sermones Dei per Prophetas et Apostolos nos edocentis; promptusque respondendus animus ad servanda ipsius mandata: de his admonent nos manus, in lectione Epistolæ, supra librum positæ, et veluti operi admotæ. In fine respondet Minister, *Deo gratias*, quam vocem vetustissimam esse et maxime commendandam patet ex S. Augustino, qui exprobat Donatistis quod illam Catholicorum vocem irriderent.

11. Antiphona quæ post Epistolam dicitur, *Graduale* appellatur, a gradibus; vel quia juxta quosdam in altaris gradibus canebatur; vel quod cani consueverit, dum Diaconus gradus suggestus seu ambonis ascenderet. Addunt morem illum fuisse introductum, ne tempus quo Diaconus, recedens ab altari, in ambonem conscendit, sine cantu laboretur. Antiphona illa exsequendi desiderium significat, et ascensum ad apicem christianæ perfectionis, qui sunt fructus Prophetarum et Apostolorum prædicationis.

12. *Alleluia* dicitur post Graduale; hebraica vox est, et significat *Laudate Dominum*. Hujus vocis auctorem fuisse David regem colligitur e Psalmis, quorum multi hoc titulo inscribuntur; ea vox est etiam

Tobiae cap. 13. In nova Lege narrat sanctus Joannes Apoc. 19, se audivisse choros angelorum in caelo canentium *Alleluia*; unde licet conijcere pulcherrimum illud canticum e caelis in Ecclesiam fuisse deductum.

13. Quidam e Scriptura versiculi qui post Graduale, diebus luctus et poenitentiae, loco *Alleluia* recitantur, vocantur *Tractus*; cuius etymologia vocis est a trahendo, eo quod tractim et cum prolixitate verborum canatur. Denique *Sequentia* rhithmus est qui et Jubilatio appellatur, atque etiam *Prosa*, quod in ea nulla carminis lex aut mensura servetur; *Sequentiae* autem illi nomen inditum, quia Graduale consequitur.

14. Lecta Epistola et iis quae eam consequuntur, Sacerdos ad medium altare redit, ubi, ut Evangelio legendo sese paret, recitat orationem *Munda cor meum*, qua Deum deprecatur ut cor et labia sibi purificet, quo digne sanctum annunciare possit Evangelium, quemadmodum (ministerio Sera- phim, Isai. 6) labia Isaiae calculo mundavit ignito. Tum a Deo benedictionem petens dicit: *Jube, Domine, benedicere*; Diaconus vero, qui eam postulat a sacerdote, dicere debet: *Jube, Domine*: cuius rei apertissima ratio est; nam vox *Dominus* proprie Deo tantum convenit; *Domnus* vero, quae trunca et diminuta vox est, tribuitur hominibus:

illud autem discrimen est inter benedictionem quae a Deo, et illam quae ab homine petitur, quod a Deo gratias quibus nobis opus est postulemus; ab homine autem petamus, Deum ut pro nobis oret, qui super nos benedictionem suam effundat.

15. Post eas orationes, Sacerdos ad dexteram altaris partem se confert, et ibi legit Evangelium, sive privatam celebret Missam, sive solemnem. Illud in Ecclesiae primordiis legi coeptum esse patet ex S. Clemente et Papia apud Eusebium Hist. Eccles. l. 2, c. 15, ubi narrat S. Marcum, Romanis flagitantibus, suum scripsisse Evangelium; quod cum S. Petrus cognovisset, librum illum auctoritate sua comprobasse dicitur, ut deinceps in ecclesiis legeretur. Sacerdos, dum incipit Evangelium, signo crucis librum signat, quasi dicat, ait Gavantus post Innocent. III, Hic Crucifixi liber est; seipsum vero signat in fronte, ore et pectore: in fronte quidem, juxta id quod ait S. Augustinus in Ps. 141: *Usque adeo de cruce non erubesco, ut non in occulto habeam crucem Christi, sed in fronte portem*; tum in ore et pectore juxta illud Apostoli ad Rom. c. 10: *Corde creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem*. In fine osculatur principium Evangelii submissa voce dicens: *Per Evangelica dicta deleantur nostra delicta*, ad significandum amorem quo

ea doctrina amplexanda est et executioni mandanda. Illud tamen non osculatur in Missis Defunctorum, neque cum celebrat coram Cardinali vel Episcopo, in locis ubi jurisdictionem habent, quibus Evangelium ut osculentur ipsum Missale defertur. Deum Sacerdoti dicenti *Initium*, sive *Sequentia sancti Evangelii*, respondet Minister: *Gloria tibi, Domine*; et ad finem Evangelii idem dicit: *Laus tibi, Christe*, in gratiarum actionem pro beneficio tantæ et tam salutari doctrinæ. Populus vero stat, cum Evangelium legitur, ut significet paratum se esse ad ea Domini perficienda mandata quæ in Evangelio leguntur.

16. Diximus, lecto Evangelio, Catechumenorum Missam esse peractam; ad cujus rei intelligentiam, sciendum publicos pœnitentes olim in quatuor classes distribui. Alii *Flentes*, alii *Audientes*, alii *Prostrati*, alii *Consistentes* dicebantur. Flentes stabant extra templi januam, ubi sua peccata deflebant; Audientes et Prostrati, in ea templi parte quæ Narthex appellabatur, ubi etiam Catechumeni morabantur cum Energumenis. Hi omnes, ut patet ex Conc. Arausic. I, dicto Evangelio et Sermonem habito, Diacono ad eos proclamante ut abscederent, extra templum dimittebantur. Quarta pœnitentium classis, scilicet Consistentes, una cum cæ-

teris fidelibus, Missæ integræ aderant, non tamen Eucharistiæ participes erant. Huic priori Missæ licet pœnitentes, seu *Audientes et Prostrati* adessent, Catechumenorum tamen nomen attributum est, eo quod major eorum esset numerus.

ARTICULUS TERTIUS.

De Symbolo usque ad Canonem.

Missæ quæ olim Fidelium, seu Missa Sacramentorum dicebatur, incipit a Symbolo et in tres partes dividitur. Prima complectitur quæ præcedunt Canonem, secunda quæ sunt Canonis, tertia quæ Canonem sequuntur. De prima parte in præsentî articulo dicturi sumus.

1. Itaque Symbolum signum est quoddam seu tessera, qua fideles ab infidelibus secerantur; ducta similitudine ex militari signo, quo milites a transfugis distinguebantur. Quatuor sunt Symbola: primum, *Apostolicum*, quod Apostoli condidere; istud non fuit litteris commendatum, sed voce traditum fidelibus, atque ita ore ad os translatum. Secundum, Nicænum est, in concilio Nicæno I compositum ad profligandam Arii impietatem. Tertium, *Constantinopolitanum*, in concilio Constantinopolitano I editum ad confutandam Macedonii hæresim. Quartum,

Athanasianum est, quod sub S. Athanasii nomine circumfertur. Ubi observandum, quatuor illa Symbola non sic accipienda, quasi Ecclesia, *columna et firmamentum veritatis*, in fide variaverit; sed quod illam unam et semper eandem fidem a Christo semel per Apostolos acceptam, et immobilem retentam, pro data novarum hæreseum occasione, uberius explicet et evolvat: ita ut si ea Symbola conferamus, nullum inter ea discrimen appareat, sed Nicænum et Constantinopolitanum Concilium expressius enucleasseprehendatur quæ in Symbolo Apostolico ab Arianis et Macedonianis oppugnabantur.

2. Symbolum Constantinopolitanum illud est quod in Missa recitatur, eo quod in illo, juxta Cardinalem Bona, orthodoxæ fidei articuli disertius et luculentius explicantur, et exortæ usque ad ea tempora hæreses profligentur. Ecclesiæ Orientis multo ante quam Occidentalis Ecclesiæ illud in Missare citare cœperunt. Jam in Hispania et in Gallia Narbonensi ritus ille sæculo sexto invaluerat, ut colligitur ex can. 2 Conc. III Tolentani an. 589 habiti: in Germania vero ante annum 804, ut claret ex collatione quam sub Carolo Magno Leo III Pontifex, cum quibusdam Episcopis habuit, quæque a Baronio ad illum annum refertur. Nonnulli sunt quibus videtur Ecclesiam Romanam non

ante undecimum sæc. cœpisse Symbolum in Missa recitare, istudque colligunt ex testimonio Bernonis Abbatis, qui narrat Romanos ab imperatore Henrico interrogatos, ipso Bernone assistente, cur Symbolum non canerent, respondisse, id ita fieri quod Romana Ecclesia non fuisset aliquando ulla hæreseos fæce infecta, sed secundum S. Petri doctrinam, in soliditate Catholicæ fidei permansisset inconcussa; sed Imperatorem non antea desüsse, quam omnium consensu id Dom. Benedicto Apostolico persuaserit, ut ad publicam Missam illud decantarent: verum ut recte annotat Martene, non negat Beruo Romæ Symbolum recitari consuevisse, sed cantari; unde dicendum Imperatorem a Pontifice illud impetrasse, non ut recitaretur, sed ut quemadmodum in aliis Ecclesiis caneretur. Multa enim Mabillonius, Pater Le Brun et ipse Martene congerunt argumenta quibus evincitur jam ante nonum sæc. Symbolum illud in Ecclesia Romana recitari consuevisse.

3. Quod attinet ad actiones Sacerdotis cum dicit *Credo*, Rubricæ hæc præscribunt: dicto Evangelio stans in medio altaris versus crucem elevans et extendens manus, incipit (si dicendum sit) *Credo*. Cum dicit, *in unum Deum*, jungit manus et caput cruci inclinât; quo erecto, stans ibidem junctis

ante pectus manibus, ut prius, prosequitur usque ad finem. Cum dicit, *Jesum Christum*, caput cruci inclinat. Cum dicit, *Et incarnatus est*, usque ad, *et Homo factus est* inclusive, genuflectit. Cum dicit, *simul adoratur*, caput cruci inclinat. Cum dicit, *et vitam venturi sæculi*, producit sibi manu dextra signum crucis a fronte ad pectus. Ex his quæ Sacerdos ex Rubrica facere jubetur, notanda est genuflexio ad ea verba, *Et incarnatus est*, usque ad illa inclusive, *et Homo factus est*; quæ quidem genuflexio religiose instituta est in repræsentationem ac venerationem illius eximiæ humilitatis, qua humiliavit et exinanivit seipsum Filius Dei, *formam servi accipiens, et habitu inventus ut homo*. Rationem affert S. Thomas cur in Missa post Evangelium dicatur Symbolum, et quamobrem in quibusdam Missis dicatur, in quibusdam vero omittatur. *Lecto*, inquit, *Evangelio Symbolum cantatur; in quo populus ostendit, se per fidem doctrinæ Christi assentiri. Cantatur autem hoc Symbolum in festis de quibus fit aliqua mentio in Symbolo, sicut in festis Christi, B. Virginis et Apostolorum, qui hanc fidem fundaverunt, et aliis hujusmodi.*

4. Dicto Symbolo, si juxta Rubricam recitandum sit, Sacerdos osculatur altare, salutatur populum dicens, *Dominus vobiscum*,

et excitato populo ad orandum verbo illo *Oremus*, dicit *Offertorium*, quod quidem ex eo nomen traxisse videtur, quia cani consueverat dum fideles, ex veteri consuetudine, panem et vinum in sacrificii usum offerebant. Offertorii nomine ea omnia continentur quæ fiunt a Sacerdote et Ministris, quæque recitantur ab illis verbis *Dominus vobiscum* usque ad clausulam Secretæ orationis, cum Sacerdos elata voce dicit, *Per omnia sæcula sæculorum*; quia nempe, prævia quadam oblatione, Deo dicat et devovet materiam panis et vini in corpus et sanguinem Christi convertendam. Illa igitur oblatio duntaxat præparatoria est; neque enim in Missa fit sacrificium panis et vini, sed corporis et sanguinis Domini. Dum autem illam perficis oblationem, offer etiam Deo cor tuum, et omnium fidelium, ut sicut panis et vinum mox convertenda sunt in corpus et sanguinem Christi, ita cor tuum et omnium fidelium, in ipsum Christum per amorem et imitationem transformentur; adeo ut dicere omnes possint: *Vivo ego, jam non ego, vivit vero in me Christus.*

5. Ut singula prosequamur, dicto Offertorio Sacerdos Calicem detegit. Patenam capit cum Hostia, et utrisque manibus sublatam usque ad pectus sustinens, elevatis ad cælum oculis et statim demissis, dicit ora-

tionem *Suscipe sancte Pater*. In ea oratione æternum Patrem quem Deum vivum et verum appellat, ut est apud Danielelem c. 14, orat, ut immaculatam Hostiam suscipiat pro suis innumerabilibus peccatis, offensionibus et negligentis; non se solum, sed quotquot adstant, et fideles omnes vivos mortuosque Deo commendans, ut salutem æternam consequantur, juxta præceptum S. Pauli qui ad Hebr. c. 7 Sacerdotes ait debere *prius pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populo*. In hac oratione Hostiam etsi nondum consecratam vocat immaculatam, quod quidem nemo miretur; neque enim ea verba ad panem referenda sunt, sed ad corpus Christi, in quod panis hic, vi futuræ consecrationis, remanentibus speciebus, quam primum est convertendus. In fine orationis Sacerdos faciens crucem cum Patena, deponit Hostiam super Corporale, et ad dexteram collocat Patenam, ita ut ejusdem quædam pars sub Corporali tecta sit. Illud autem signum crucis juxta quosdam significat Hostiam super crucem poni, ubi Christus Jesus æterno Patri ipse se obtulit, ut nos a peccatis redimeret.

6. Pergit Sacerdos, et in cornu Epistolæ Calicem apprehendit, Purificatorio extergit, et sinistra illius nodum tenens, accepta de Ministri manu ampulla vini, ingerit vinum

in Calicem; deinde eodem modo tenens Calicem producit signum crucis super Ampullam aquæ, dicens orationem *Deus qui humanæ substantiæ*; et infundens paululum aquæ in Calicem prosequitur, *da nobis per hujus aquæ et vini mysterium*. Quod si celebret pro defunctis, non facit signum crucis super aquam, sed infundens illam absque benedictione, dicit orationem ut supra. Quodnam sit mysterium quod in ea vini et aquæ commixtione continetur, explicat S. Cyprianus Epist. ad Cæcil. *Videmus, inquit, in aqua populum intelligi, in vino ostendi sanguinem Christi; quando autem in Calice aqua vino miscetur, Christo populus adunatur, et credentium plebs ei in quem credidit copulatur et conjungitur*. Inde infert Gavantus nullam fieri aquæ benedictionem in Missis Defunctorum, quia aqua in his significat populum Purgatorii, qui jam est in gratia. Quidam per eam aquæ et vini commixtionem putant Incarnationis ostendi mysterium, in quo humana natura cum divina hypostatice juncta est; quam explicationem tueri videntur hæc orationis verba ex 2 S. Pet. Epist. c. 1 desumpta, *ejus divinitatis esse consortes qui humanitatis nostræ fieri dignatus est particeps* J. C. Alii deum per eam commixtionem putant intelligi aquam et sanguinem quæ defluerunt a

latere Christi; et sane Sacerdos juxta Ritus Ambrosianum, et Carthusiani cum aquam in Calicem infundunt, dicunt: *De latere Christi exiit sanguis et aqua. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.*

7. Sacerdos Calicem dextera apprehendit manu, eumque sublatum utraque manu tenens ad altitudinem oculorum, videlicet sinistra pedem, dextera autem nodum infra cuppam, stans in medio altaris, elevatis in cœlum oculis, eam dicit orationem, *Offerimus tibi, Domine*: qua dicta, facit signum crucis cum Calice super Corporale, et ipsum in medio ita post Hostiam collocat, ut Hostia media sit inter Sacerdotem et Calicem, quem Palla tegit. Observat Card. Bona, in prædicta oratione, Sacerdotem dicere *offerimus*, non vero *offero* sicut in oblatione Hostiæ, eo quod juxta Romanum Ritus in Missa solemnè Sacerdos simul cum Diacono hanc orationem recitat; qui quidem ritus in Missa privata retentus est. Animadvertit Bellarminus, Sacerdotem in prædicta oratione non dicere *Calicem salutarem*, sed *Calicem salutaris*, id est Calicem Christi Salvatoris, qui instituit ut calix ille offerretur et consecraretur; et addit, quod etiamsi diceretur *Calicem salutarem*, tamen vera esset eorum verborum sententia, quæ referenda essent non ad præsentem Calicis sta-

tum, sed ad eum quo redigendus est per consecrationem.

8. Facta oblatione Calicis Sacerdos junctis manibus super altare positus, aliquantulum inclinatus, submissa voce ait: *In spiritu humilitatis*, quæ quidem verba desumuntur ex longiori trium Puerorum oratione qui Babilone in fornacem conjecti sunt, *Daniel*, c. 3. Postea erectus, elevans oculos, manusque expandens, et statim jungens ante pectus, ait: *Veni, Sanctificator*, etc. et cum dicit *benedic*, dextera manu super Hostiam et Calicem simul signum crucis producit. Circa postremam hanc orationem observandum, quod quamvis propter hæc verba, *omnipotens æternæ Deus*, directa illa videatur ad Patrem, seu indiscriminatim ad tres Personas, quæ sunt unus Deus, revera tamen illam ad Spiritum sanctum dirigi. Istud indicant veteres Liturgiæ Ecclesiæ Græcæ et Latinæ: in iis enim petitur ut ignis Spiritus sancti delabatur, absumatque panem et vinum, et in corpus ac sanguinem Christi convertat. Id etiam aperte significat verbum *Veni*; nam juxta sacrarum Scripturarum idiotismum, duas tantum personas, Filium et Spiritum sanctum, invitat Ecclesia ut dilabatur e cœlo: cum vero sermonem dirigit ad Patrem, non dicit, *Veni*, sed, *Mitte nobis Redemptorem*, vel, *Mitte Spiritum tuum*. Quam-

obrem, cum oratio *Veni Sanctificator* non possit intelligi de Filio, pro quo fit deprecatio, sequitur illam de Spiritu sancto esse intelligendam.

9. Dicta oratione *Veni Sanctificator*, Sacerdos a medio altari se confert ad cornu Epistolæ, et Ministro aquam fundente, lavat manus, id est extremitates digitorum pollicis et indicis, dicens Psalmum *Lavabo inter innocentes*, cum *Gloria Patri*; qui tamen versus in Missis Defunctorum, et a dominica Passionis usque ad sabbatum Sanctum omittitur. Binas hujus ablutionis rationes affert S. Thomas, primam quidem naturalem, quia aliqua pretiosa tractare non consuevimus nisi manibus ablutis; unde indecens videtur, quod ad tantum sacramentum aliquis accedat manibus inquinatis. Secunda moralis est, quia extremitatum ablutio significat emundationem etiam a minimis peccatis, et talis emundatio requiritur ab eo qui accedit ad tantum sacramentum. Psalmus *Lavabo* huic actioni aptissime convenit. Quamvis in eo Sacerdos ex intima animi sui conscientia suam innocentiam declaret his verbis, *Ego autem in innocentia mea*, etc. quod nonnullis visum est absonum a christiana humilitate, attamen eodem tempore contestatur sibi opus esse Redemptoris ope et misericordia; addit enim: *Redime me,*

et miserere mei; nec timore peccandi caret nisi Deus præsto sit: *Ne perdas cum impiis*, etc. quibus sensibus laudata virtus continetur.

10. Sacerdos extergit manus, iisque ante pectus junctis ad medium altare redit; ubi, elevatis ad Deum oculis, statimque demissis, paululum se inclinans dicit orationem *Suscipe, Sancta Trinitas*. Manus junctæ, et corporis inclinationes de quibus hic et alibi fit mentio, humilitatem Sacerdotis expriment, et Christi humilitatem significant juxta doctrinam S. Thomæ. Supradictæ orationis substantia in Græcis Liturgiis et in Missali Ambrosiano reperitur: in ea mentio fit de Passione, Resurrectione et Ascensione Domini nostri Jesu Christi, idque ut totum exprimat Christi sacrificium: victima enim hujus sacrificii in Incarnatione primum electa et sanctificata, et in cruce mactata, in Resurrectione demum ac in Ascensione consummata fuit et in odorem suavitatis accepta, quando absorptum fuit in Christo *quod mortale erat a vita*, ut ait Apostolus, et victima a Deo accepta est in odorem suavitatis, et ad ejus dexteram fuit collocata. Quatuor primis Ecclesiæ sæculis fideles veritatem quam reprobabant deorum multitudinem sibi exprobrarent ñ qui trium Personarum mysterium ignorabant, a sanctissima Trini-

tate nominanda abstinebant, et omnes orationes ad Deum Patrem dirigebant: at vero sublato illo metu, nihil verita est Ecclesia tum Latina, tum Græca, in offerendo sacrificio, dicere: *Suscipe, Sancta Trinitas*. In eadem oratione Sacerdos sanctissimam Trinitatem deprecatur, oblationem ut accipiat in honorem B. Mariæ Virginis, S. Joannis-Baptistæ, SS. Apostolorum Petri et Pauli, Sanctorum quorum reliquiæ conduntur in altari, et omnium aliorum Sanctorum, *ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem*; quidquid enim honoris et gloriæ adepti sunt Sancti, id omne vi sacrificii Christi sunt consecuti, et Christi honor et gloria diffunditur in Sanctos, qui sunt viventia membra cum eo, veluti cum capite, conjuncta.

11. Post orationem *Suscipe Sancta Trinitas*, Sacerdos osculatur altare, et ad populum conversus dicit: *Orate, Fratres*, et submissa voce prosequitur, *ut meum ac vestrum sacrificium*, etc. Non absimili oratione respondet Minister Deum deprecans, ut sacrificium suscipiat ad laudem et honorem nominis sui, et ad nostram et Ecclesiæ universæ utilitatem. Deinde Sacerdos in gyrum vertitur ad eam partem ubi est Missale, ita ut circulum describat, et in medio altari remaneat, ac submissa voce dicit, *Amen*;

subinde sine *Oremus* orationes prosequitur quæ dicuntur *Secretæ*. Ideo ex Minucio Felice Sacerdos dicit, *Orate, Fratres*, quia Christiani olim invicem se fratres appellare consueverant, utpote qui unum Deum parentem haberent, essentque ejusdem fidei consortes, et spei cohæredes. Præfatæ orationes vocantur *Secretæ* eo quod submissa voce a Sacerdote recitandæ sint, ita ut Sacerdos ipsemet se audiat, et a circumstantibus non audiatur.

12. Sacerdos ubi ad postremæ orationis *Secretæ* finem pervenit, vocem attollens dicit, *Per omnia sæcula sæculorum*, quæ clausula ad orationes pertinet quæ jam recitatae sunt, et ideo elata voce profertur, ut populus respondeat *Amen*, et orationes a Sacerdote recitatas confirmet. Sequitur deinde Præfatio; ipsa est oratio, seu gratiarum actio, quæ Canoni quasi proloquium quoddam præmittitur, et qua disponitur Sacerdos et populus ad tremendorum Mysteriorum confectionem: unde Sacerdos post salutationem ad populum, in qua tamen ad eum non se convertit, incipit per hæc verba, *Sursum corda*, ut dum respondet plebs per Ministrum, *Habemus ad Dominum*, admoneatur nihil aliud se quam Dominum cogitare debere: simili ratione prosequitur Sacerdos et dicit: *Gratias agamus Domino Deo nostro*, et

respondet Minister: *Dignum et justum est.* Tum facultatem a Deo Sacerdos petit in angelorum choros ingeri, humili supplicatione dicens, *cum quibus nostras voces*, etc. Demum præfatio in illum desinit hymnum quem Græci triumphalem, nos Angelicum appellamus, *Sanctus, Sanctus*, etc. qui desumptus est ex Isaïæ cap. 6, et concluditur per hæc verba, *Benedictus qui venit*, quæ turbæ cecinerunt cum Christus Jesus ante Passionem suam solemniter ingressus est Hierosolymanam, ut habetur Matth. c. 21. Cum Sacerdos ad illa verba pervenit, *Sanctus, Sanctus*, etc. junctis ante pectus manibus, et inclinatus reliqua verba voce non ita elata prosequitur; interea Minister campanulam pulsat ad excitandos adstantium animos ad devotionem: et cum dicit Sacerdos, *Benedictus qui venit*, se erigit, sibi que a fronte ad pectus signum crucis producit.

ARTICULUS QUARTUS.

De Canone usque ad Consecrationem.

I. Canon idem valet ac Regula: ea utitur voce Ecclesia, ut significet Canonem Missæ firmam esse regulam, juxta quam novi Testamenti sacrificium est celebrandum: vocatur etiam Actio per excellentiam, quod in eo sacramenta Domini conficiantur; quamob-

rem in Canone ad orationem *Communicantes* appositus est titulus *infra* seu *intra Actionem*. De Canone sic loquitur Conc. Trid. sess. 22, cap. 4: « Cum sancta sancte ad-
» ministrari conveniat, sitque hoc omnium
» sanctissimum sacrificium, Ecclesia catho-
» lica, ut digne reverenterque offerretur ac
» perciperetur, sacrum Canonem multis ante
» sæculis instituit ita ab omni errore pu-
» rum, ut nihil in eo contineatur quod non
» maxime sanctitatem et pietatem quamdam
» redoleat, mentesque offerentium in Deum
» erigat: Is enim constat cum ex ipsis Do-
» mini verbis, tum ex Apostolorum tradi-
» tionibus, ac sanctorum quoque Pontificum
» piis institutionibus. »

2. Circa Canonem hæc in antecessum observare juvat. 1. Præscribit Rubrica omnium sæculorum monumentis confirmata, ut secreto recitetur; imo Conc. Trid. ejusdem sess. can. 6, sic decernit: *Si quis dixerit Ecclesiæ Romanæ ritum, quo submissa voce pars Canonis et verba Consecrationis proferruntur, damnandum esse: anathema sit.* Respicit S. Synodus ad Eucharistici sublimitatem Mysteriorum, et ad majorem venerationem quæ ex secreto paritur erga res divinas, quæque silentio excitatur et alitur; tum etiam Spiritus sancti operationem, quæ panem et vinum convertens in corpus et san-

guinem Christi, non cadit sub sensus. Aliam rationem affert S. Thomas 3 part. quæst. 83, art. 4, ubi ait, Sacerdotem ea clara voce dicere quæ ad se et ad populum demissa vero quæ ad se solum pertinent, cujusmodi est Oblatio et Consecratio. 2. Sacerdos multa crucis signa ducit super Hostiam et Calicem: circa quæ observat Bossuetius, benedictiones quæ fiunt super panem et vinum ante Consecrationem suos effectus habere, tum erga ipsum Sacramentum consecrandum, tum erga homines per Sacramentum sanctificandos; benedictiones vero quæ fiunt super panem et vinum jam consecratum, non ad Corpus Divinum, sed ad eos referri qui illud sumpturi sunt, ut illud digne suscipiant; aut si Corpus Christi respiciant, ita ad illud referri, ut benedictiones expriment et gratias quibus abundat, quasque large cupit in nos effundere, nisi peccatis nostris præpediatur. Aliam hujusmodi signorum significationem profert S. Thomas quæst. supra cit. Sacerdos, inquit, post Consecrationem non utitur crucis signatione ad benedicendum et consecrandum, sed solum ad commemorandum virtutem crucis, et modum passionis Christi. Nempe nihil Ecclesia prætermittit, quo in animis imprimat Sacerdotum et adstantium, idem esse sacrificium Altaris cum sacrificio Crucis; vult igitur omne verbum quod ex-

primit corpus et sanguinem Domini, cum signo crucis proferri, ut declaretur Hostiam, et liquorem in Calice contentum, idem esse corpus quod cruci fuit affixum, et ipsum sanguinem qui in cruce effusus est. Nunc singulas Canonis orationes prosequamur.

3. Finita Præfatione ut supra, Sacerdos stans ante medium altaris, aliquantulum elevat manus, oculisque etiam ad Deum elevatis, et sine mora demissis, ac manibus junctis, et super altare positis, profunde inclinatus incipit Canonem, secreto dicens, *Te igitur, clementissime Pater.* Hæc prima Canonis oratio pergit usque ad eam, *Hanc igitur oblationem;* nam *Memento, Domine,* et *Communicantes* non sunt diversæ orationes, sed pars primæ, ut deducitur ex clausula *per eundem Dominum,* quæ apponitur ad finem omnium orationum. In hac oratione Deo Patri preces diriguntur pro Ecclesia sancta catholica, pro summo Pontifice, pro Episcopo diœcesis in qua Missa celebratur, pro Rege, et pro omnibus fidelibus; Sacerdos cum dicit, *Uti accepta habeas et benedicas,* prius osculatur altare in medio, deinde erigit se, jungit manus ante pectus, et dextera manu ter signum crucis ducit communiter super Hostiam et Calicem, cum dicit, *Hæc dona, hæc munera, hæc sancta sacrificia illibata.* De osculo altaris, et signis

crucis supra jam diximus. Tria autem crucis signa fiunt, ut significetur maximum hoc mysterium a sanctissima per Trinitate. Verba ista, *hæc sancta sacrificia illibata*, sic explicat Innocent. III: Dicuntur illibata, id est, immaculata, quæ sine macula cordis et corporis oportet offerri.

4. Postquam oravit Sacerdos pro Ecclesia sancta catholica, pro Papa, pro Episcopo, pro Rege, ac pro omnibus Catholicis; pro iis pergit orare quibus sacrificii fructum applicare intendit quorum tamen nomina voce non pronuntiat, sed eas personas præsentis animo habet, *Memento, Domine, famulorum*, etc. ac pro iis itidem orat qui sacrificio intersunt, *et omnium circumstantium*. Notanda sunt hæc verba, *pro quibus tibi offerimus, vel, qui tibi offerunt*: quæ quidem non ita sunt intelligenda quasi laici consecrare possint; sed eo sensu quod quanquam Sacerdotis duntaxat sit celebrare, tum quia virtute Christi solus Sacramentum perficit, tum quia solus ex persona Christi consecrationis verba pronuntiat, tamen laici hoc etiam sensu sunt offerentes, tum quod per ministerium Sacerdotum offerant, tum quod suam cum Sacerdotum intentione conjungant, tum quod externum aliquid conferant, Missæ ministrando, necessaria ad Sacrificium suppeditando, vel eleemosynam largiendo.

5. Verba illa, *Communicantes et memoriam venerantes*, quæ, ut supra diximus, pars sunt primæ orationis, conjungunturque cum his vocibus, *supplices rogamus*, significant unionem Sanctorum qui in cælo sunt, cum fidelibus qui degunt in terris, pro quibus preces fundit Ecclesia. Nempe novit pia mater Deum ea propter Sanctos suos facere, quæ propter nos facturum ne audet quidem sperare; unde ut eum sibi propitium faciat, Sanctorum virtutem, merita et gloriam commemorat. Omnium prima a qua opem petimus est beata Virgo Maria, cæteris omnibus sanctior et gloriosior; deinde Sanctorum duodecim Apostolorum, qui Ecclesiæ columnæ sunt sit commemoratio: illis additur S. Paulus, quem a B. Petro nunquam Ecclesia Romana sejungit. Post duodecim Apostolos mentio fit duodecim Martyrum, omniumque Sanctorum intercessionem implorat Ecclesia. Cum autem apprime sciat ne tantilli quidem momenti esse eorum suffragia nisi per merita et virtutem Christi, ideo orationem istam, sicut et reliquas omnes, per hanc clausulam concludit, *Per Christum Dominum nostrum*.

6. Secunda Canonis oratio illud habet initium, *Hanc igitur oblationem*, et in ea petitiones quatuor continentur: quarum prima est, ut Deus oblationem nostram proxime

per consecrationem faciendam, quæque in intentione præsens habetur, placatus accipiat; secunda, ut dies nostros in sua pace disponat; tertia, ut ab æterna nos liberet damnatione; quarta denique, ut in electorum suorum grege nos jubeat numerari, seu ut nobis tribuat electorum ingredi viam, ut cum iis æterna pace perfruamur. In pervigiliis Paschatis et Pentecostes, ac per totam octavam, quædam in hac oratione adduntur, quæ ad eos qui in his diebus baptizantur pertinent. Nam juxta veterem disciplinam, in pervigiliis Paschatis et Pentecostes, catechumeni baptismo abluebantur; deinde vestibis albis amicti sacrificio Missæ aderant, et sacram Eucharistiam suscipiebant. In hac oratione Sacerdos extensas tenet manus super Hostiam et Calicem, donec ad illa verba pervenerit, *Per Christum*, etc. ubi manus jungit. Hic ritus fit ad imitationem moris qui vigeat in veteri lege, in cujus sacrificiis super victimam manus imponebantur, quod indicium erat Sacerdotem conjungi cum victima, et cum ea Deo consecrari. Eo igitur ritu Sacerdos sese populumque Christianum Deo offert cum Christo jamjam mystice immolando, ut ejus virtute sacrificii impetret a Deo remissionem peccatorum, vitæ præsentis pacem, et æternæ gloriam.

7. Tertia Canonis oratio ab illis incipit

verbis, *Quam oblationem tu Deus*; quæ oratio ad finem usque consecrationis continuatur. In hac oratione respiciens Ecclesia non solum oblationem panis et vini, eorumque proxime instantem transsubstantiationem in corpus et sanguinem Christi, sed etiam sui ipsius, et Sacerdotis celebrantis, adstantiumque oblationem, Deum orat, ut eam facere dignetur *benedictam*, hoc est, ut recte explicat Paschasius, « per quam benedicimur; » *adscriptam*, per quam nos omnes in coelo » conscribamur; *ratam*, per quam in visceribus Christi censeamur; *rationabilem*, per » quam a bestiali sensu exuamur; *acceptabilemque facere dignetur*, quatenus et nos » per quod in nobis displicuimus, acceptabiles in ejus unico Filio simus. » In eadem oratione Deum orat Ecclesia ut panis et vini transsubstantiatio nobis fiat in Christi corpus et sanguinem; id est nobis fiat fructuosa. Quinque sunt crucis signa quæ in hac oratione fiunt, dum ea pronuntiantur verba, *benedictum*, *adscriptam*, etc. His vero signis quidam putant Christum significari, qui secundum carnem passus est in quinque sensibus: ita S. Bonavent. in expositione Missæ.

8. In progressu tertiæ hujus orationis Sacerdos ea exponit quæ pridie mortis suæ Christus Dominus fecit et dixit: nimirum accepisse panem in sanctas ac venerabiles

manus suas, et elevatis oculis in cœlum ad Deum Patrem suum Omnipotentem, gratias illi egisse, panem benedixisse, fractum dedisse Discipulis suis, ac dixisse: *Accipite et manducate ex eo omnes*; Hoc est, etc. similiter et Christum Jesum, post cœnam, in sanctas suas manus Calice accepto, item gratias egisse Deo Patri, Calicem benedixisse, ac præbuisse Discipulis suis dicendo: *Accipite et bibite ex eo omnes*; Hic est, etc. Cum autem Sacerdos prædicta Christi verba vel recitative tantum seu historice tanquam a Christo dicta, et materialiter, ut aiunt, proferre possit; vel etiam significative et formaliter, ut loquuntur Theologi, ita ut intendat facere quod fecit Christus et verba exprimunt; graviter profecto erraret qui aaderet affirmare ista consecrationis verba, *Hoc est enim corpus meum*, *Hic est enim Calix sanguinis mei*, a Sacerdote dici recitative tantum, et non significative; alias non loqueretur aut ageret ex persona Christi: quod certe communi sanctorum Patrum, Theologorum, ipsiusque Concilii Florentini doctrinæ in decreto Unionis prorsus adversatur. Utrum vero verba illa non modo significative, ut diximus, sed etiam recitative proferantur, disputant inter se Theologi; communior est sententiâ affirmans, in quam propensior est S. Thomas 3 part. quæst. 78, art. 5. Obser-

vat idem S. Doctor vocem istam *Calix* per metonymiam poni pro liquore in eo contento; ita ut sensus sit: *Hic est sanguis meus in Calice contentus*. Addit, dici sanguinem novi Testamenti, eo quod non per figuram, ut in veteri Testamento, sed revera effusus sit. Docet pariter vocari sanguinem æterni Testamenti, tam ratione æternæ Dei præordinationis, quam ratione æternæ hæreditatis, quæ per hoc sacramentum disponitur. Demum vox illa *pro multis* idem significat ac pro omnibus, juxta modum loquendi Scripturæ sacræ, qui quidem patet ex v. 18 et 19, cap 5 Epist. ad Rom. inter se collatis.

9. Reliquum est ut actiones quasdam prosequamur quas in hac tertia oratione peragit Sacerdos. Itaque manibus sumit Hostiam, cum dicit, *accepit panem*; oculos ad cœlum tollit, cum dicit, *elevatis oculis*; crucis ducit signum super Hostiam, cum dicit, *benedixit*; manibus sumit Calicem, cum dicit, *accipiens et hunc præclarum Calicem*; caput inclinat, cum dicit, *item tibi gratias agens*; signat signo crucis, cum dicit, *benedixit*. Has autem actiones facile quivis intelligit verbis quæ interea proferuntur omnino respondere, ac quidquid Christus gessit expresse repræsentare. Consecrata Hostia, Sacerdos unum tantummodo genu flectit usque ad terram, manibusque interea altare innititur, quo facilius

sese restituat in pedes: deinde Hostiam in altum elevat et ostendit populo adorandam: idem facit consecrato Calice. Observat Cardinalis Bona Græcos non statim post consecrationem, sed paulo ante communionem Calicem simul et Hostiam elevare; ostendit vero P. Le Brun, in Ecclesia Romana et Gallicana ab initio duodecimi sæculi Presbyteros consuevisse, ubi ad ea verba pervenissent, *omnis honor et gloria*, Hostiam et Calicem elevare, quam nunc secundam seu parvam elevationem appellamus; eam vero quæ nunc fit post consecrationem eo esse introductam, ut Mysteriorum veritas, quæ a Berengario impetebatur, publico hoc testimonio declararetur. Ecclesia Græca et Latina semper credidit, post consecrationem ipsos Angelos venerabundos circum Eucharistiam stare, tanquam circum imperatorem custodes; consentaneum est igitur Sacerdoti cœlitum undique choris circumdato, ut, quantum fert humana fragilitas, illorum reverentiam æmuletur.

ARTICULUS QUINTUS.

A Consecratione usque ad Communionem.

In tertiæ orationis fine Sacerdos profert ista verba: *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis*, ut declaretur, neminem tam audacem futurum, qui ad altare

Domini accederet, et augustissimum celebraret mysterium, nisi Christus id jussisset. Quamobrem apposite sequitur quarta Canonis oratio, quæ incipit, *Unde et memores*, et ducitur usque ad *Memento*; nam ante illud verbum ponitur clausula *Per Christum*, etc. In hac oratione Sacerdos iterum nomine populi, ut in oratione *Suscipe Sancta Trinitas*, Passione, Resurrectione et Ascensione Christi commemoratis, æterno Deo Patri corpus et sanguinem offert ejus Filii; *Hostiam* scilicet *puram*, et purificantem; *Hostiam sanctam*, et sanctificantem; *Hostiam immaculatam*, et maculas tergentem; *Panem vitæ æternæ et Calicem salutis perpetuæ*, quia Christiani esu et potu sacrosancti sacrificii spiritualem vitam, atque adeo salutem æternam sibi comparant: subsunt hæc verba, *de tuis donis et datis*, propter panis et vini in corpus et sanguinem Christi transsubstantiationem, quod quidem præstantissimum Dei donum est. Tria crucis signa ducit Sacerdos super Hostiam et Calicem, cum dicit: *Hostiam puram, Hostiam sanctam, Hostiam immaculatam*; quartum super Hostiam, cum dicit, *Panem sanctum*; quintum denique super Calicem, cum dicit, *et Calicem salutis perpetuæ*, ut innuatur virtute Crucis Christi hæc omnia bona in nos diffundi. Interim præscribit Rubrica ut Sacer-

dos post consecrationem duos digitos, pollicem et indicem, conjunctos teneat, quos non sejungat nisi quando Hostiam tangere vel tractare debet, usque ad ablutionem digitorum post communionem; ne videlicet si aliqua particula digitis adhæserit, dispergatur; quod quidem, ut ait S. Thomas, pertinet ad reverentiam Sacramenti.

2. In progressu hujus orationis Sacerdos Deum orat, ut propitio ac sereno vultu respicere dignetur ad oblata sibi dona corporis et sanguinis Christi; non quod, ut calumniatur Lutherus, censeat se mediatorem esse inter Patrem et Christum, sed quia, ut observat Bellarm. etsi oblatio consecrata ex parte rei quæ offertur, et ex parte Christi principalis offerentis semper Deo placeat, tamen ex parte Ministri, vel populi adstantis, qui simul etiam offerunt, potest non placere. Præterea Sacerdos Deum precatur, ut sacra dona sic dignetur accipere quemadmodum accepit Abelis munera, et Abrahæ sacrificium, et quod illi olim Melchisedech obtulit. Trium illorum sacrificiorum præcipuam in Canone mentionem facit Ecclesia, eo quod expressius novæ legis sacrificium significant; sicuti enim Abel, Genes. 4, obtulit de primogenitis gregis sui, ita Christus sese obtulit ut *primogenitum in multis fratribus*, ad Rom. c. 8. Præterea sanguis Abel

justi a fratre Cain interfecti, Christum Jesum a Judæis necatum ac pro peccatis nostris mortuum repræsentat. Item in Abrahæ sacrificio Isaac immolatus, quin vitam amitteret, figura fuit Jesu Christi, qui mortuus est ut resurgeret et ad novam vitam rediret. Denique Melchisedech obtulit panem et vinum; et Christus in altari, sub specie panis et vini, corpus et sanguinem suum offert Deo Patri pro nobis, ipsum nobis pacificans: ita S. Bonav. in exposit. Missæ. Adduntur hæc verba, *sanctum Sacrificium, immaculatam Hostiam*, quæ quidem rectum et integrum continent sensum sive ad sacrificium Melchisedech, de quo fit mentio in præcedentibus verbis, sive ad ipsum novæ legis sacrificium referantur; ita ut verba illa, *sanctum sacrificium*, cum istis conjungantur, et *accepta habere*, cæteris omnibus, *sicuti accepta* usque ad *Melchisedech*, in parenthesis conclusis.

3. Hæc oratio in eam desinit precationem: *Supplices te rogamus.... Jube hæc perferri, per manus sancti Angeli tui, in sublime Altare tuum*, etc. S. Thomas sub nomine *Angeli* ipsum Jesum Christum intelligit, qui vocatur magni consilii Angelus. Ad hæc verba, *in sublime Altare tuum*, observat Odo Cameracensis in Ecclesia Christi duo esse altaria, quorum alterum hic apud

nos visibile, ex quo visibiliter, nempe ratione specierum, corpus et sanguinem Christi sumimus; alterum invisibile in Cælo, ad quod, per ministerium Angelorum, vota et supplicationes nostræ perferuntur, ut inde benedictionem et gratiam Dei percipiamus. Sacerdos sese profunde inclinat, et manus junctas super altare tenet, cum dicit, *Supplices te rogamus*, quod quidem bene supplicanti competit; cum dicit, *ut quotquot ex hac altaris*, osculatur altare, quod typus est Christi; cum Christi corpus nominat, signum crucis ducit super Hostiam; atque itidem super Calicem, cum nominat sanguinem; ac cum benedictionem cælestem et gloriam appellat, ipse se signo crucis signat: quorum quidem rituum significationes supra jam attulimus.

4. Quinta Canonis oratio incipit, *Memento etiam, Domine*, ubi oratur pro defunctis; hoc enim ab Apostolis traditum universa per totum orbem observat et observavit Ecclesia, ut pro animabus defunctorum qui in Purgatorio igne expiantur inter sacrificandum oret. In hoc loco Sacerdos, quorum voluerit defunctorum memoriam agit specialem; et pergens orat etiam pro animabus omnibus quæ in Purgatorio detinentur, ut verba illa indicant, *ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus*: pro iis scilicet

omnibus postulat *locum refrigerii*, quod respicit ignem illum quo cremantur; *locum lucis*, quod spectat ad eas tenebras in quibus versantur; *locum pacis*, quod ad illam pertinet mentis anxietatem, qua conflictantur; quo triplici pœnarum genere miseræ illæ animæ a divina expiantur justitia. Ideo autem diximus pro omnibus qui sunt in Purgatorio orationem fieri, quia ipsis solis defunctis Missæ sacrificium tanquam satisfactorium prodest. Testatur id S. August. Enchirid. cap. 109: « Neque negandum est, » inquit, defunctorum animas pietate suorum viventium relevari, cum pro illis sacrificium Mediatoris offertur, vel eleemosynæ in Ecclesia fiunt; sed eis hæc prosunt qui, cum viverent, ut hæc sibi postea possent prodesse meruerunt. » Idem statuit Conc. Trid. sess. 22 de sacrificio Missæ, c. 2, et sess. 25 decreto de Purgatorio. Supra jam monuimus quando quis specialem Missæ fructum applicare vult etiam pro defunctis, applicationem illam fieri debere ante consecrationem, in qua, juxta probabiliorē opinionem, essentia stat sacrificii.

5. Sexta et ultima Canonis oratio incipit, *Nobis quoque peccatoribus*, quæ verba elata paululum voce dicuntur ad excitandam præsentium devotionem, et desinit in clausulam *Per omnia sæcula sæculorum*, quæ proxi-

me orationem præcedit Dominicam. Quam obrem feria sexta in Parasceve, cum integer Canon omittitur, qui ad consecrationem pertinet, nulla e senis hisce orationibus dicitur, nec *Per omnia sæcula sæculorum*; sed post ablutionem manuum, initium sumitur absolute ab oratione Dominica. Sacerdos igitur ante consecrationem Deum est precatus, ut dignetur Ecclesiam Militantem in Triumphantis consortium admittere; idem petiit post consecrationem pro Ecclesia Patiente; in hac vero oratione idem sibi adstantibus petit, quorum nomine offert sacrificium; petit autem his verbis, *intra quorum* (Sanctorum qui in cælo sunt) *nos consortium, non aestimator meriti, sed veniæ, quæsumus, largitor admittite*. Novit scilicet Ecclesia Deum non nisi intercedentibus meritis tribuere beatitudinem; sed nec illud ignorat, ut in Sanctorum admittamur consortium, non modo necessariam esse gloriam, sed etiam gratiam et veniam peccatorum, quæ nobis datur per Christum Dominum nostrum. S. Joannem Baptistam putant rerum liturgicarum periti in hac oratione nominari: observant S. Mathiam in prima Canonis parte inter Apostolos fuisse prætermisum, quia Passionis tempore nondum erat Apostolus; et ipsum post S. Stephanum nominari propter Martyrii ordinem, non di-

gnitatis. Denique advertunt Sanctos ex diverso quoque ordine hęc appellari, ex ordine Prophetarum, S. Joannem; Diaconorum, S. Stephanum; Apostolorum, S. Mathiam; Discipulorum, S. Barnabam; Episcoporum, S. Ignatium; Summorum Pontificum, S. Alexandrum; Presbyterorum, S. Marcellinum; Clericorum, S. Petrum Exorcistam; Conjugatorum, SS. Perpetuam, Felicitatem et Anastasiam; Virginum, SS. Agatham, Luciam, Agnetem et Cæciliam: quæ quidem SS. virginum et mulierum nomina a sancto Gregorio Canoni fuerunt addita.

6. Post Sanctorum imploratam intercessionem Sacerdos ut cum adstantibus per Jesu Christi merita inter Sanctos admittatur in cælum, ait: *Per quem hæc omnia, Domine, semper bona creas*, etc. Nonnulli censent verba illa ad novarum frugum referri benedictionem quæ in hac Missæ parte fiebat; alii existimant novis illis frugibus benedicendis aliam peculiarem adhibitam fuisse orationem ante prædicta verba: utcumque sit de præsentis controversia, certum est, non in qualibet Missa novarum frugum aliarumve id genus potuisse fieri benedictionem, in omnibus tamen Missis verba ista dici consuevisse; illud quoque certum est, in hac Missæ parte, non amplius fieri frugum benedictionem, eademque verba nunc in qua-

libet Missa dici supra Corpus et Sanguinem Christi, unde necessitas oritur hæc et sequentia explicandi nulla habita novarum frugum ratione. De illorum explicatione verborum plures scripserunt, hæc autem est, veluti in compendium referta, horum omnium interpretatio. *Per quem hæc omnia, Domine, semper bona creas; Deus enim Pater omnia creavit per Jesum Christum: atque ita panem et vinum in Christi corpus et sanguinem conversum sanctificas, vivificas, benedixit et præstas nobis; nam in Christo Jesu dona ad altare oblata fiunt dona sacra, verum vitæ spiritualis alimentum, et fons cælestium benedictionum: Per ipsum, et cum ipso, et in ipso est tibi Deo Patri omnipotenti, etc.* Deo enim Patri omnis honor et gloria per Filium Mediatorem Dei et hominum, ipsi Deo Patri æqualem et consubstantialem, et in unitate Spiritus sancti, qui ex utroque procedens æque cum Patre et Filio simul adoratur in sæcula sæculorum. Interea Sacerdos juxta præscriptum Rubricæ cum dicit, *sanctificas, vivificas, benedixit*, ad singula verba signum crucis ducit super Hostiam et Calicem: deinde discoperit Calicem, genuflectit, surgit, dexteræ manus pollice et indice apprehendit Hostiam, sinistra Calicem supra nodum tenens, et Hostia ipsa ab una ad alteram Calicis

oram tria crucis signa ducit cum dicit, *per ipsum, et cum ipso, et in ipso*. Duo postea, tenens adhuc Hostiam inter se et Calicem, crucis signa facit: primum cum dicit, *est tibi Deo Patri*; alterum cum ait, *in unitate Spiritus sancti*: ac denique ad illa verba, *omnis honor et gloria*, tenens Hostiam supra Calicem, utrumque paululum extollit.

7. Sequitur oratio Dominica, quæ non ex S. Gregorii jussu, ut quidam falso putant, recitatur in Missa, sed ex vetustissima et Apostolica traditione, cujus testes sunt SS. Optatus Milevitanus, Cyrillus Hierosolymitanus, etc. Ante eam orationem Sacerdos devote præfatur verbis illis: *Oremus: Præceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati audemus dicere, quæ vetustissima sunt. Ad ea respexisse videtur S. Hieronymus lib. 3 adversus Pelag.* « Sic » docuit, inquit, Apostolos suos (Christus) » ut quotidie in corporis illius sacrificio credentes audeant loqui: *Pater noster.* » Hanc orationem elata voce recitat Sacerdos; cujus ritus ratio desumitur ex Areani disciplina, juxta quam neque oratio Dominica, neque Symbolum in publicis conventibus recitabantur, in quibus esse poterat aliquis infidelis, vel catechumenus ad baptismum suscipiendum non satis instructus et probatus: ex quo patet quamobrem in Horis Canonicis

submissa, elata vero voce in Missa recitarentur Symbolum et oratio Dominica; infideles, enim et catechumeni Horis Canonicis adesse poterant, huic vero Missæ parti, ut supra diximus, non poterant, sed post Evangelii explanationem dimittebantur. Testatur S. Gregorius Magnus, lib. 7, Epist. 64, orationem Dominicam in Missa Græcorum non a Sacerdote solum, sed ab universo etiam populo, recitari: hanc disciplinam aliquanto tempore retinuit Ecclesia Gallicana, ut constat ex S. Gregorio Turon. lib. 2, de Miraculis S. Martini; nunc vero ultima tantum verba, *sed libera nos a malo*, in Missa solemni, elata voce profert populus; et in Missa privata, Minister populi vices gerens, ad cujus desideria confirmanda Sacerdos submissa voce dicit *Amen*.

8. Oratio *Libera nos*, quæ proxime sequitur, orationis Dominicæ continuatio quædam est: in ea Sacerdos Dominum precatur, ut nos liberet *ab omnibus malis præteritis*, quæ sunt peccata; *præsentibus*, quæ sunt variæ tentationes, quibus ad peccandum impellimur; *futuris*, quæ sunt poenæ peccatis debitæ, sive temporales, sive æternæ. In hac eadem oratione confugimus ad B. Mariam semper virginem, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, et Andræam, quia primus ad Apostolatam vocatus, fratrem suum Petrum

ad Jesum adduxit; et ad omnes Sanctos, ut eorum meritis Deus largiatur nobis gratiam, indulgentiam et pacem. Sacerdos dum incipit orationem *Libera nos*, Purificatorio extergit Patenam quæ jacebat sub Corporali, eamque manu dextera apprehendit inter digitum indicem et medium, verticatem illam tenens super altare; ubi ad ea verba pervenerit, *et omnibus Sanctis*, sibi a fronte ad pectus crucis signum ducit; et ad ea verba, *in diebus nostris*, Patenam osculatur: cum autem dixerit, *ab omni perturbatione securi*, Patenæ Hostiam superimponit, Calicem discooperit, et genuflectit. Post Panis seu Hostiæ oblationem, Patena statim Corporali supponitur; ea enim nihil opus est usque ad fractionem Hostiæ et Communionem: atque inde fit, ut cum dicit Sacerdos, *Libera nos, quæsumus*, instante tempore quo Hostiam frangat et sese communicet, Patenam apprehendat. Jam vero Patena sibi crucis signum ducit, eamque osculatur, quia Patena instrumentum est pacis, utpote quæ sit vas ubi ponitur sacra Eucharistia, quæ Christianorum est pax: eaque utitur ad signum crucis sibi faciendum; per crucem enim Christus ea omnia disjecit quibus pax nostra perturbatur. *Ipse enim est pax nostra, etc. solvens inimicitias in carne sua*, inquit Apostolus Eph. c. 2.

9. Sacerdos facta genuflectione surgit, sumit Hostiam, quam supra Calicem tenens utraque manu reverenter frangit per medium in duas partes dicens: *Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.* Dimidium illud Hostiæ quod habet in dextera, ponit super Patenam, et ab altera media parte quam habet in sinistra, fragmentum detrahit dicens, *qui tecum vivit et regnat*; et illud fragmentum retinens inter pollicem et indicem dexteræ manus, partem quam sinistra tenet adjungit mediæ super Patenam positæ, interim dicens, *in unitate Spiritus sancti Deus*; ac manu dextera fragmentum illud tenens supra Calicem, quem sinistra per nodum infra cuppam retinet, elata voce dicit, *Per omnia sæcula sæculorum*; Minister respondet *Amen.* Tum Sacerdos ipso fragmento terna crucis signa ducit supra Calicem dicens: *Pax Domini sit semper vobiscum*; Minister respondet: *Et cum spiritu tuo.* Denique Sacerdos fragmentum illud in Calicem immittit dicens: *Hæc commixtio et consecratio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi fiat accipientibus nobis in vitam æternam. Amen.* Est autem Fidei Catholice dogma, incorruptibile, et impassibile esse corpus Christi in Eucharistia, ipsum integrum esse in quolibet Hostiæ fragmento, integrumque a fidelibus sumi

in quacumque Hostiæ particula; unde quando in Rubrica legitur *frangitur Hostia*, illud non potest ad ipsum Christi corpus referri, sed tantum ad accidentia seu species sacramentales. Hostiæ fractio ad ipsiusmet Christi institutum refertur, qui, in institutione Eucharistiæ, accepit panem in sanctas manus suas, benedixit, fregit, deditque Discipulis suis, idque jussit eosdem in sui facere memoriam.

10. Varii varias sacrorum illorum rituum mysticas afferunt rationes; sufficiat nobis annotasse illos plenos esse mysterii; in Missa enim, usque ad hanc de qua loquimur partem, Jesu Christi passio et mors representatur per consecrationem corporis et sanguinis separatim factam: namque vi verborum consecrationis, mystica fit separatio corporis a sanguine, et sanguinis a corpore; sub speciem panis corpore Christi, et sub speciem vini sanguine subeunte; licet reipsa corpus Christi, utpote vivens, non sit sine sanguine, nec sanguis vicissim sine corpore. Reliquum erat igitur ut gloriosa exprimeretur Christi resurrectio; neque id concinuis fieri poterat, quam si Hostiæ particula immitteretur in Calicem, atque ita corpus iterum conjungeretur cum sanguine. In hanc significationem consentit Innocentius III, lib. 6 Myst. c. 2, qui et observat ideo ter signum crucis produci cum fragmento Hostiæ

super Calicem, quia virtus Trinitatis animam Christi crucifici corpori ejus reddidit. Olim consuetudo erat, ut Episcopus antequam diceret, *Pax Domini sit semper vobiscum*, quibusdam conceptis precationibus solemnitati respondentibus populo benediceret, ut constat ex Missalibus vetustissimis a cardinali Bona *Rerum Liturgicarum lib. 2, cap. 16*, probe inspectis, ex perantiquo Pontificali Romano Leoni X. dedicato, et ex codicibus manuscriptoris antiquæ notæ apud Monardum in notis ad Sacramentar. S. Greg. pag. 27. Hunc autem ritum retinuit et observat Episc. Aurelianensis, quando Missam celebrat in pontificalibus. Demum ista verba, *Hæc commixtio et consecratio Corporis et Sanguinis Domini*, etc. sunt notanda. Vox illa *commixtio*, ut observat Innocent. III, referri debet ad species panis et vini quibus continetur corpus et sanguis. Ad vocem vero *consecratio* illud animadvertit P. Lebrun, pag. 589, quod, cum corpus consecratum sub specie panis consecratio corporis dicatur, et sanguis consecratus sub specie vini dicatur consecratio sanguinis, corpus et sanguis in Calicem simul commixta, dici possunt consecratio corporis et sanguinis.

11. Sacerdos, dicta oratione *Hæc commixtio*, inclinatus in SS. Sacramentum, manibus junctis, ter dicit intelligibili voce,

Agnus Dei, etc. et dextera percutiens sibi pectus, sinistra supra Corporale posita, dicit *miserere nobis*: deinde non jungit manus, sed iterum percutit sibi pectus cum dicit secundo *miserere nobis*, quod et tertio facit eum dicit *dona nobis pacem*. Verba illa, *Agnus Dei qui tollis peccata mundi*, verba sunt S. Joannis Bapt. cum primum vidit Christum ad se venientem; Joan. c. 1, v. 29. Sergius sum. Pont. ut refert P. Lebrun, instituerat ter dici *miserere nobis*: qui quidem usus usque ad annum millesimum invaluit, ut constat ex antiquis illius ævi Missalibus; sed multis postea ingruentibus Ecclesiæ adversitatibus, ut ait Innocentius III, sive ad tollendum schisma, ut alii scribunt, statutum fuit ut in tertio diceretur, *dona nobis pacem*. Pectus sibi percutit Sacerdos in signum contritionis, non modo cum dicit *miserere nobis*, sed etiam cum dicit *dona nobis pacem*, fortasse quia olim tertio itidem dicebatur *miserere nobis*. In Missis defunctorum, juxta nostram Rubricam, Sacerdos non percutit sibi pectus, neque dicit *miserere nobis*, sed *dona eis requiem*, ut ostendat defunctorum se magis quam sui esse memorem. Ita sentit Hugo a S. Victore, cui assentitur Gavantus.

12. Manibus junctis super altare positis, oculisque ad Sacramentum intentis, Sacerdos mediocriter inclinatus dicit tres orationes,

Domine Jesu Christe, qui dixisti; Domine Jesu Christe Fili Dei, et, Perceptio Corporis, prout in ordine Missæ apponuntur. Tres illæ orationes non ex antiqua summorum Pontificum institutione, sed ex piorum et religiosorum hominum traditione communioni præmitti solent, ut scribit Micrologus, cui consentiunt Bona, Bellarminus, Gavantus. In prima oratione Sacerdos Ecclesiæ pacem precatur; illa expleta, siquidem danda sit pax, osculatur altare, et dicit, Pax tecum; quique accipit pacem respondet, Et cum spiritu tuo. Olim dabatur pax cum osculo: de illo, quod etiam sanctum appellatur, loquitur Apostolus 1 ad Corinth. c. 16, et B. Apost. Petrus Epist. 1, c. 5: Salutate, inquit, invicem in osculo sancto; ejusdem meminert Tertullianus, Athenagoras, S. Augustinus, Chrysostomus, etc. unde videtur esse institutionis Apostolicæ. Hujus oseuli causam hanc affert Isidorus, « nempe ut charitate omnes reconciliati invicem, digni Sacramento Corporis et Sanguinis Christi consocientur, quia non recipit dissensionem » cujusdam Christi indivisibile corpus. » Veneri tandem simplicitate in malitiam degenerante, subtractum paulatim est osculum, et ejus vice mos introductus porrigendi tabellam cum cruce vel Christi imagine, quam quidam osculatorium appellant; alii mutuo

amplexu munus illud persolvunt. Sacerdos antequam det pacem osculatur altare, ut ostendat se pacem dare non posse nisi a Christo, cujus figura est altare, pacem prius acceperit. In Missis Defunctorum non datur osculum pacis, et trium orationum prima ex præscripto Rubricæ omittitur, quia, ut observat S. Thomas, 3 part. quæst. 83, art. 4, in Missis Defunctorum non pro præsentis pace sacrificium offertur, sed pro requie mortuorum. Pax etiam omittitur in signum mœroris in Missa feriæ sextæ in Parasceve.

ARTICULUS SEXTUS.

De Communione usque ad finem Missæ.

1. Dicta oratione tertia, quæ incipit *Perceptio*, Sacerdos genuflectit, surgit, et voce submissa dicit, *Panem cœlestem accipiam, et nomen Domini invocabo*; quo dicto dextera manu accipit de Patena reverenter ambas Hostiæ partes, et collocat inter pollicem et indicem sinistræ manus, quibus Patenam inter indicem et medium supponit; ac parum inclinatus, dextera ter sibi pectus percutiens, ter etiam dicit voce aliquantulum elevata: *Domine, non sum dignus*, et secreto prosequitur *ut intres sub tectum meum; sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea*; quibus dictis accipit duas Hostiæ par-

tes a sinistra manu inter pollicem in indicem dexteræ, eademque Hostia seipsum signat crucis signo dicens : *Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam æternam, Amen* : et se inclinans, cubitis super altare positus, reverenter sumit utramque Hostiæ partem : quibus sumptis, Patenam deponit super Corporale, et erigens se junctis manibus ante faciem, aliquantisper quiescit in sanctissimi Sacramenti meditatione. Verba illa, *Panem cœlestem*, etc. sunt ex Psal. 115, et ista, *Domine, non sum dignus*, verba sunt Centurionis de quo Matth. c. 8, in quibus parva est quædam immutatio, substituuntur enim voces istæ, *anima mea*, pro iis, *puer meus*. Consuetudinem prædicta verba recitandi ad communionem esse perantiquam, constat ex Origene Hom. 5, et S. Chrysostomo Homil. de S. Thoma Apostolo.

2. Sumpta sanctissima Hostia, Sacerdos depositis manibus dicit secreto : *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi?* quæ verba sunt ex Psal. 115; deinde discooperit Calicem, genuflectit, se erigit, accipit Patenam, inspicit Corporale, colligit fragmenta cum Patena, si qua in eo sint; pollice vel indice dexteræ manus Patenam supra Calicem, et ipsos digitos extergit, ne quid in eis fragmentorum remaneat; dextera

Calicem accipit, Patenam sinistra tenens, et dicit : *Calicem salutaris accipiam.... Laudans invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero*; quæ postrema verba sunt ex Psalmo decimo septimo; et signans se signo crucis cum Calice, dicit : *Sanguis Domini nostri Jesu Christi custodiat*, etc. et manu sinistra supponens Patenam Calici, quem tenet dextera infra nodum, reverenter sumit totum Sanguinem cum particula in eo posita. Deinde secreto dicit orationem : *Quod ore sumpsimus, Domine*, etc. et super altare porrigit Calicem Ministro in cornu Epistolæ, quo vinum fundente, se purificat; postea vino et aqua pollices et indices abluit super Calicem, quos purificatorio abstergit, interim dicens : *Corpus tuum, Domine, quod sumpsi*, etc. Deinde idem vinum et aquam sumit. De Purificatione quæ post communionem fit solo vino, loquuntur Innocentius III, in cap. *Ex parte* de celebrat. Missar. et S. Thomas 3 part. quæst. 83 : ideo sumitur, ut os abluatur. De digitorum ablutione, quæ fit cum vino et aqua, loquitur idem S. Doctor, nec innuit illam a Sacerdote assumi. Existimat Durandus hanc ablutionem olim in locum mundum conjici consuevisse : nunc vero ob reverentiam Sacramenti, et propter periculum ne aliquid fragmentum digitis, aut Calici aliqua san-

guinis gutta adhæserit, Sacerdos vinum hoc bibit aqua mixtum; S. Pius V scribit hanc ablutionem sumendam esse ab ea Calicis parte e qua haustus fuerit sanguis. Peccaret Sacerdos, ait Pontas Diction. verbo *Missæ*, cas. 27, qui in regione vini minime feraci, ubi propterea vinum esset maximi pretii, tum in prima, tum in secunda purificatione uteretur sola aqua, quia faceret contra præceptum et usum Ecclesiæ, et sacræ etiam Trident. Synodi, quæ novos ritus in Missa novasque cæremonias omnino prohibet.

3. Si qui eorum qui Missæ adsunt, Eucharistiæ velint participare, postquam Sacerdos sumpsit sub utraque specie Sacramentum, Minister recitat *Confiteor*, et Sacerdos ad eos qui ad mensam accedunt Eucharisticam conversus, recitat orationes, *Misereatur vestri*, et *Indulgentiam*, etc. ubi Minister responderit *Amen*, Sacerdos se ad altare convertit, genuflectit, accipit Pyxidem vel Patenam, et dextera tenens Corpus Christi, conversus ad eos qui Sacramenti fieri volunt participes, semel dicit: *Ecce Agnus Dei*, etc. Deinde ter dicit: *Domine, non sum dignus*, etc. Tum unicuique porrigit Sacramentum, faciens cum eo signum crucis supra Pixidem seu Patenam, et singulis dicit: *Corpus Domini nostri Jesu Christi*, etc. Omnibus communicatis, revertitur ad altare

nihil dicens; et non dat eis benedictionem, quia illam daturus est in fine Missæ. Si particulæ positæ erant super Corporale, extergit illud cum Patena, et si qua in eo fuerint fragmenta, in Calicem immittit. Observat Baronius ad ann. Christi 57, olim sumpturis Eucharistiæ quasdam mensulas spongia expolitas apponi consuevisse; his hodie lintamina nuda successerunt, ut si quid forte decidat, iis excipiatur. Rubrica Missalis et Rituale Romanum præscribunt, ut communicatio populi intra Missam fiat, nisi quandoque ex rationabili causa post Missam sit facienda; cum orationes quæ post communionem in Missa dicuntur, non solum ad Sacerdotem, sed etiam ad alios communicantes spectent. Est autem apud Auctores rationalis et justa causa: si plurimi adessent Missæ, et suspitioni locus esset ne plures tædio afficerentur finem Missæ expectantes, qui finis longe abesse posset si multi ad Eucharistiæ suscipiendam accederent. Ex quo apparet eos errare qui, nullo discrimine, post finem Missæ sacram præbent Eucharistiæ.

4. Adversus Missas quæ ideo privatæ dicuntur quod in iis solus Sacerdos nec quisquam alius Sacramentum suscipiat, calumnias evomere suas Lutherus, Calvinus, Kemnitius, et alii ejusdem furfuris homines: ad

eos confutandos sufficiat sacrosanctum, firmissimisque nixum fundamentis referre Trident. Synodi decretum sextum sess. 22 de sacrif. Miss. « Optaret quidem sacrosancta » Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes, non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione, communicarent; quo ad eos sanctissimi hujus sacrificii fructus uberius proveniret: nec tamen si id non semper fiat, propterea Missas illas, in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat, ut privatas et illicitas damnat, sed probat atque adeo commendat; si quidem illæ quoque Missæ vere communes censi debent, partim quod in eis populus spiritualiter communicet, partim vero quod a publico Ecclesiæ Ministro, non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus qui ad Christi Corpus pertinent, celebrentur. » Unde ejusdem sess. can. 8 sic decernit: « Si quis dixerit, Missas in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse adeoque abrogandas; anathema sit. » Et sane ad sacrificii essentiam non pertinet, ut ei aliqui intersint, et de Sacramento participant; omne enim sacrificium ad Deum refertur, et ejus fructus æque ad eum qui abest quam ad eum qui adest pervenire potest; cum præsertim sacrificium efficacissima sit ora-

tio, possit autem oratio eum adjuvare qui nesciat etiam illam pro se offerri. Nunc Missæ cursum repetamus.

5. Postquam Sacerdos Sacramentum ipse sumpsit, et adstantibus distribuit, si qui sint communicandi, et sumpsit ablutiones, extergit os et Calicem Purificatorio; quo facto, disponit Calicem et collocat in medio altari ut in Missæ initio. Tum se confert ad cornu Epistolæ quo Minister Missale transtulit: junctis manibus legit Antiphonam quæ *Communio* dicitur; redit ad medium altare illudque osculatur; conversus ad populum dicit *Dominus vobiscum*, Ministro respondente, *Et cum spiritu tuo*; et reversus ad librum legit extensis manibus orationem quæ dicitur *Postcommunio*; postremo librum claudit: tum redit rursus ad medium altare, quod osculatur; ad populum autem conversus dicit, *Dominus vobiscum*, atque *Ite Missa est*, vel volvens se ad altare, *Benedicamus Domino*, si ita præscribat Rubrica; cui respondet Minister, *Deo gratias*: in Missis vero Defunctorum dicit, *Requiescant in pace*, cui Minister respondet *Amen*. Denique inclinatus in medio altaris dicit orationem, *Placeat*; et conversus ad populum, ei benedicit, quod præmittit in Missis Defunctorum: inde se conferens ad cornu Evangelii dicit *Dominus vobiscum*;

recitat Evangelium S. Joannis, vel aliud Evangelium quod Rubrica præscripserit, signans in principio librum seu chartam, et seipsum in fronte, ore et pectore: cum dicit, *Et verbum caro factum est*, genuflectit versus cornu Evangelii, et surgens prosequitur ut prius; quo finito Minister respondet, *Deo gratias*. Lecto demum Evangelio, Sacerdos ab altari recedens, et sacris vestibus se exuens, Canticum recitat trium Puerorum, *Benedicite omnia opera*, etc.

6. Antiphona quæ *Communio* dicitur, idcirco eo nomine donatur quia interea canebatur dum populo Eucharistia distribuebatur. Aliæ consequuntur orationes, quæ vocantur *Postcommunio*, quia proxime post communionem recitantur, ad gratias Deo agendas quod tantorum mysteriorum nos voluerit esse participes, et ad gratiam ab eo postulandam, ut ejus fructum, et quidquid operari sanctificationem potest, conserveamus: unde hujusmodi orationes vocabantur *Gratiarum actio*, in aliquibus locis appellabantur *Orationes ad complendum*, quia iis res tota fiebat. Rubrica Missalis præscribit ut prædictæ orationes multiplicentur secundum numerum Collectarum in Missæ principio, et Secretarum ante Præfationem præmissarum. Per Quadragesimam in Missa feriali, post orationes quæ vocantur *Post-*

communio, Sacerdos præfatus formulam *Humiliate capita vestra Deo*, dicit orationem *super populum*. Vetustissima est ista oratio, ut colligitur e Sacramentario Gelasiano: olim per totum annum, nunc per Quadragesimam tantum recitatur; ut divino populus muniatur præsidio adversus insidias Diaboli, quas hostis generis humani diebus pœnitentiæ multiplicat: ita rem explicant Amalarius et Micrologus.

7. De illa formula dimittendi populum, *Ite Missa est*, alibi sermonem habuimus; sensus horum verborum hujusmodi est, *Vobis abire licet, nam fit Missa seu dimissio*. Juxta eam quæ nunc invaluit disciplinam, quoties in Missa dicitur *Gloria in excelsis*, toties dicitur *Ite Missa est*; toties autem in Missa dicitur *Gloria in excelsis*, quoties in Nocturno officio dictus est hymnus *Te Deum*: si vero hymni illi omittantur, dicitur *Benedicamus Domino*, ut invitetur populus ad gratias de expleto Missæ sacrificio Deo agendas; quamobrem in Missis ferilibus et etiam dominicis Adventus et Quadragesimæ omittitur prædicta formula. Alii dicunt cum Micrologo, id fieri ad designandam temporis mœstitiam, quia videtur aliquid lugubre præ se ferre, quod non publica denuntiatur dimissio, sed unusquisque per se discedat. Alii, cum cardinali Bona,

sentiuunt omissam fuisse formulam *Ite Missa est*, quando populus absoluta Missa non illico Ecclesiâ abibat, sed exspectabat dum Horæ recitarentur Canonice, eamque consuetudinem etiam in Missis minus solemnibus et quotidianis invaluisse. In Missis Defunctorum dicitur *Requiescant in pace*, vel ex sola generali consuetudine, ut prætendunt quidam; vel quia tota Missa pro defunctis in eo est, ut ipsis a Deo quietem impetret; vel quia post Missam non erat dimittendus populus, qui remanebat ad cadaveris sepulturam, aliasque preces pro animabus defunctorum.

8. Oratio *Placeat* in pluribus reperitur sacramentariis post sæculum nonum scriptis. Eam Sacerdos secreto recitat, est enim pro ipso peculiaris oratio, illamque dicit inclinatus, ut æquum est, ad altare, in signum humilitatis et religionis, siquidem ad sanctissimam Trinitatem illam dirigit. Haud ita vetus est consuetudo qua Sacerdos benedicit populo in fine Missæ; de ea altum est silentium apud auctores noni sæculi. Guido abbas, qui undecimo floruit sæculo, asserit hunc ritum inolevisse, cum jam populus communicare cessaret, nec tamen a Divinis mysteriis se subtraheret; ne videlicet Presbyteri eum tam benedictione quam communionem privatum discedere permitterent. Ternis olim

crucis signis Sacerdotes populo benedicebant; sublatus est autem a Clemente VIII hujusmodi ritus, et solis Episcopis reservatus in omnibus Missis; nam ex Alexandri VII decretis, potestas fit Abbatibus regularibus ternas dandi benedictiones in Missis tantum pontificalibus. Vetustissima est e contra Episcoporum solemnibus benedictio; hujus antiquitatis multa reperire est argumenta apud Christianum Lupum, *tom. 5, pag. 526*. Olim ante communionem eam Episcopus largiri solebat, ut suo loco ostendimus, et tunc nulla in fine Missæ præscripta erat; quod quidem patet ex vetustissimo Missali Vaticano MS. supra laudato, in quo ritus Episcopalis benedictionis fusius explicatur; hoc enim peculiariter notatur, quod quando hæc solemnibus benedictio datur ante communionem, non est necesse in fine Missæ iterum benedicare; unde cum Episcopus Aurelianensis in Missis pontificalibus priorem det benedictionem ante hæc verba, *Pax Domini*, etc. non iterum benedicit populum in fine Missæ.

9. Sacerdos postquam a Deo benedictionem populo precatus est, et in Missis pro Defunctis post orationem *Placeat*, legit initium Evangelii secundum Joannem, signum crucis ducit super initium Evangelii, signatque sibi frontem, os et pectus: horum rituum

eædem sunt mysticæ explanationes quæ supra assignatæ sunt. Ubi ad hæc verba pervenerit, *Et Verbum caro*, etc. genuflectit, Divinumque Verbum adorat, quod eo se dimisit ut humanam carnem assumeret. Minister dicit *Deo gratias*, ut Missa in gratiarum desinat actionem. Ante recognitionem Missalis Romani a S. Pio V, nullum exstabat præceptum hujus Evangelii recitandi, ut constat ex quibusdam Missalibus tam editis quam MS. a cardinali Bona recensitis; unde aliqui illud legebant, alii vero omittebant, prout cuique collibitum erat: at vero, ut scribit Burius in vita S. Pii, statuit præfatus S. Pontifex ut in fine Missæ a Sacerdotibus recitaretur, quia est veluti compendium præcipuorum fidei nostræ mysteriorum, SS. Trinitatis, Creationis mundi, Incarnationis Christi, quæ tunc profitetur Sacerdos suo et totius Ecclesiæ nomine. Quanti illud facerent ipsimet philosophi gentiles, testatur S. Augustinus *lib. 18 de Civit. Dei, c. 19*. Censebant nempe illud aureis litteris esse conscribendum, et per omnes ecclesias in locis eminentissimis esse proponendum: fidelium vero tanta erat erga istud Evangelii initium devotio, ut illud collo appensum, tanquam fidei suæ symbolum contra Ariænorum impietatem, gestare solerent; ut refert Maldonatus *Comment. in cap. 1 Evang.*

S. J. num. 15. Lecto demum Evangelio, Sacerdos ab altari recedens, et sacris vestibus se exuens, hymnum recitat trium Puerorum *Benedicite*, ex veteri consuetudine cujus meminit Micrologus, quæque multis probatur Missalibus apud cardinalem Bona, *Rerum Liturgic. lib. 2, cap. 20*. Quædam Ecclesiæ, loco cantici *Benedicite*, recitant hymnum *Te Deum*.

10. Jam vero ex supra dictis patet, Introitum cum reliquis usque ad Evangelium in cornu Epistolæ recitari, et *Kyrie eleison*, *Gloria in excelsis* et *Credo*, cæteraque omnia quæ ad substantiam pertinent sacrificii, in medio dici altaris; Sacerdotem vero, sacrificio peracto, redire ad cornu Epistolæ, ibique orationem recitare quæ appellatur *Postcommunio*; tum facta ex medio altaris super populum benedictione, transire ad cornu Evangelii, ubi recitat initium Evangelii secundum Joannem: censent nonnulli rerum liturgicarum periti hujusmodi ritus a Missis solemnibus ad privatas fuisse derivatos. Nempe cum Offertorii tempore fideles, ut supra monuimus, oblationes ad altare soliti essent deferre, supra quas Sacerdos multas impendebat benedictiones; necesse erat ut oblationes illæ ad cornu Epistolæ reponerentur, ac proinde ab eo loco amoveretur liber, et ad alteram altaris partem

asportaretur, quo Sacerdos commode posset legere et oblationes benedicere; quia vero in præfatis solemnibus Missis post Communionem pars altaris ad cornu Epistolæ, summotis inde jam oblationibus, expedita erat, pars vero ad cornu Evangelii a Subdiacono occupabatur, qui Calicem tergebat et componebat ad Sacrarium deferendum; propterea Missale ad cornu Epistolæ referebatur; porro ulterius anxie nihil opus est querere cur non in cornu Epistolæ, sed in cornu Evangelii legatur initium Evangelii secundum Joan. fortasse in eadem parte altaris decere visum est, ut secundum Evangelium legatur ubi antea primum recitatum fuerat. Atque hoc est naturale fundamentum cur modo in hoc, modo in illo altaris loco, in diversis Missæ partibus, Sacerdos has vel illas dicat preces et orationes. Quamquam et in hujusmodi ritibus non desit mysticus sensus, quidam enim dicunt, cornu Epistolæ populum Hebræorum qui primi vocati sunt ad Evangelium, cornu autem Evangelii Ethnicos significari, qui Evangelium a Judæis aspernatum acceperunt; redditum vero ad cornu Epistolæ post communionem, futuram exprimere Hebræorum conversionem.

CAPUT TERTIUM.

Quid præstare debeat Sacerdos post Missæ celebrationem.

Peracta Missa aut communionem, permagni refert, nosse uti illo tempore quo apud nos demoratur Christus, et tanti hospitis præsentia frui. Neque enim tempus ad negotia salutis agenda magis opportunum nobis obvenire potest, quam cum ipsum penes et intra nos habemus salutis auctorem. « Oportet igitur (ait pius Imitationis Christi auctor) ut non solum præpares te ad devotionem ante communionem, sed ut etiam te sollicite conserves in ea post Sacramenti perceptionem; nec minor custodia post exigitur, quam devota præparatio prius; nam bona postmodum custodia, optima iterum est præparatio ad majorem gratiam: ex eo quippe redditur quis valde indispositus, si statim fuerit ad exteriora nimis effusus (1). »

Ex teipso discere quid facto sit opus: si quisquam te invitasset, sed domo jam exceptum mox, quasi tædio consortii tui af-

(1) Lib. 4, cap. 12.

fectus, te desereret, ad ludicra et inania quæque sese convertens, nulloque familiari colloquio aut benevolentiae et humanitatis obsequio tecum agere dignatus; nonne illi inurbanitatem istam et contemptum crimini verteres, ac hujusmodi amicum, utpote parum officii sui memorem, dedignareris? Vide itaque quid de iis dicendum qui, Deo in domum suam recepto, mox illi dorsum obvertunt, abscedunt, nec curant cum eo paulisper conversari. Quidnam hoc est, nisi talem tantumque vilipendere hospitem, imo illum graviter offendere? maxime cum is sit hospes qui in domum tuam venit, non ut reficiatur a te, sed ipse te reficiat. Quid ergo sic properas? quid quæris præter Deum tuum? Plus ille te docebit quam omnes libri; plus delectabit quam omnes amici; plura præstabit commoda, quam omnes mundi artes, honores, opes et scientiæ.

1. Canticum igitur trium Puerorum absolute, quod ad gratias Deo pro tanto beneficio persolvendas omnes debuisti creaturas invitare ardentissimo affectu et flagrantissima devotione, cave ab inanibus hominum colloquiis; in locum ab omni strepitu et distractione remotum te recipere; mane in secreto, ac suavissimo frui hospite tuo; deduc illum in interiori cordis tui cubiculo, et clauso ostio, cæterisque cogitationibus

exclusis, illi soli vacare stude, nec ab eo discedas donec ipse benedixerit tibi: his etenim pretiosis horæ momentis, larga vel tenuis fieri debet in animam tuam donorum cœlestium effusio, pro modulo charitatis, affectuum et desideriorum tuorum, animique tui gratæ significationis. Sicuti namque ingratus animus fontem divinæ largitatis exsiccet, ita et grata donorum ejus memoria torrentem aperit spiritualium benedictionum.

2. Dilata itaque cor tuum, et implebit illud honorum omnium Largitor; aperi os tuum et attrahes in te Spiritum sanctum: prout cœlestis illius aura efflaverit, vel audi quid loquatur in te Dominus Deus tuus, vel cum eo tua commiscere colloquia ne formides; *Non enim habet amaritudinem conversatio illius, nec tædium convictus ejus, sed lætitiâ et gaudium* (1).

3. Perfectissimos diversarum virtutum actus elicies. Christum adorabis, non tantum ut in throno gloriæ suæ residentem in cœlis, sed ut intima cordis tui penetralia inhabitantem; omnes animæ tuæ facultates, omnia corporis tui membra, sensus et organa, summo pietatis affectu illi subicies; adeo ut in ejus honorem et obsequium cedant.

(1) Sapient. cap. 8.

4. Firma fide credes et confiteberis tantum hospitem in vili pectoris tui tugurio receptum, et sub exiguis sacramenti speciebus delitescentem, esse verè Deum et hominem; Deum ab æterno per omnia Patri æqualem et consubstantialiam; hominem in tempore, operantem supremi Numinis virtute; cujus divinitati et humanitati ea omnia competunt quæ credit et docet Ecclesia.

5. Cum in ipso omnium bonorum pignus habeas, ipsius meritis omnia, quibus indiges, dona sperabis et gratiæ et gloriæ, imo et naturæ, in quantum ad salutem tibi sunt profutura; certo confisus illum promissis suis non defuturum, modo partes tuas expleveris.

6. Quia vero amor amore compensatur, et ipse ineffabili et infinita te prosecutus est charitate, nihil non tentabis ut eum toto corde, tota mente, totisque viribus diligas; gaudebisque quam maxime quod ipsius dotes et attributa tantæ sint excellentiæ, ut non nisi a seipso possint ex æquo percipi.

7. Infinitam Redemptoris mundi mirare benignitatem, et illam humilitatis abyssum qua in hoc sanctissimo se abscondit sacramento, ut sui ipsius, omniumque quibus affluit bonorum te faceret participem. Humiliare igitur in conspectu Dei tui, at-

tentis peccatis quibus deliquisti, præsentitæporis in quo versaris statu, excelsoque virtutum apice ad quem tendere debueras, a quo tamen longo dissides intervallo.

8. In profundo nihil tui demissus, humiliter agnosce nihil quidpiam penes te esse, quo pro tanto beneficio grates Deo persolvās; adeoque tenuitatis et indigentia tuæ tibi ipsi conscius, beatissimam Virginem, sanctos Angelos et omnes Cœlites in subsidium adhibe tuæ paupertatis, invitando eos ad magnificandum Dominum tecum, et ad exaltandum uno consensu nomen illius.

9. Quoniam verò nec intensissimi omnium Cœlestium religiosi actus ejus sunt dignitatis et valoris, ut tantam Dei erga te munificentiam valeant compensare; ipsum Dei et hominum mediatorem Jesum Christum deprecare, ut sibi vice tua et intra te satisfacere dignetur, omnesque acceptet vitæ suæ labores et angustias, omnia mortis suæ opprobria et tormenta, omnem denique gloriæ suæ excelsitudinem et excellentiam, in dignam pro gratia tibi præstita gratulationem.

10. Ad pedes Domini, cum summo doloris et amoris sensu, provolutus, ignosci tibi suppliciter exora omnes antea vitæ tuæ iniquitates, omnem torporem et negligentiam, omnemque segnitiam et ignaviam qui-

bus in exsequendis muneribus tuis et in prosecutione virtutum præpediris; quod quidem ut assequaris, tuas cum ipsius meritis consociabis satisfactiones.

11. Peramanter etiam cum ipso conquerere de quotidianis tuis excessibus, animæque tuæ languoribus et miseris; ingemisce et dolo quod, cum ipse sit qui venerit ignem mittere in terram, nihilque tantopere velit, quam ut accendatur, concretum tamen gelu pectus habeas, et ad ardorem hujus splendidissimi solis non liquefias. Roga eum ut perlustret cor tuum et omnia interiora tua, virtusque de eo exeat ad sanandum et vivificandum quidquid morbidum et vitiosum in te repererit.

12. Aperi ei totum cor tuum ea quæ congruit amicum inter et amicum, filium et patrem confidentia, cum ipse horum omnium partes tui causa sustineat. Omnes igitur anxietates tuas et ærumnas, omnes calamitates et angustias, quidquid denique ad salutem tum animæ, tum corporis conferre valeat, illi fidenter expones, certo persuasus eum tibi non defuturum; neque enim amare potest et deserere.

13. Cum eo potissimum fine sanctissimum istud sacramentum sit institutum, ut omnes qui hujus fuerint participes in Jesum transferentur: *Qui manducat me*, inquit, et

ipse vivet propter me (1); per nimiam illam charitatem qua te dilexit, obsecra eum et obtestare, ut omnes virtutes et omnia quibus ditatur spiritualia dona in te transfundat, et fiat invicem perfecta studiorum, consiliorum, voluntatumque communio; adeo ut quod vivas, jam nos vivas ipse, vivat vero in te Christus.

14. Omnia vitæ tuæ momenta, sed extremum imprimis spiritum tuum illi commendanda, eximiumque istud efflagita perseverantiæ donum, quo cætera dona cumulantur; ut moriatur anima tua morte justorum, et fiant novissima tua illorum similia.

15. Nec vero propriis tuis ita intendendum est commodis, ut et aliorum obliviscaris pro quibus orandum tibi incumbit: sacerdotis est plorare inter vestibulum et altare, et pro omnibus quibus gravatur populus necessitatibus Dominum deprecari. Supplex nimirum a Deo deposces ut sanctissimam Ecclesiam omnium fidelium matrem exaltare et amplificare dignetur; ut ad istius almæ matris sinum omnes errantes hæretici schismaticive revocentur, omnesque infideles, in regione umbræ mortis sedentes, illuminentur. Dominum exorabis ut pastores Ecclesiæ regat et tueatur; principibus Christianis pacem donet et concordiam; pec-

(1) Joan. cap. 6.

catoribus veram cordis conversionem et remissionem, justisque profectum concedat et perseverantiam, ut omnes propinquos, benefactores, amicos tuos, imo et adversantes tibi, vel eos qui te aliquando molestia affecerunt, vultu sereno et acceptabili respiciat; omnibusque fidelibus defunctis lucem æternam et requiem indulgeat.

His vel similibus exercitiis, prout Religio tibi suggesserit, peractis, cor tuum et sensus externos omni custodia conservare satages, crebrisque per diem piis affectibus, ne tanti memoria beneficii dilabatur, summam Dei erga te dignationem compensare conaberis. Cum autem ea sit humani ingenii conditio, ut illi pretiosiora, quæque ex usu vilescant et tædium afferant; ne repetitis semper iisdem actibus fervor languescat charitatis, subjiciuntur tibi quædam meditationes de præcipuis Christi dotibus, quarum sensus si attentè et sedata mente ponderaveris, non modicum fructum reportabis.

MEDITATIONES

ANTE ET POST SACRUM,

PRO SINGULIS HEBDOMADÆ DIEBUS.

DOMINICA.

JESUS DEUS NOSTER.

Quis venit? Christus Jesus: Qui est super omnia Deus benedictus in sæcula (1): Quem constituit Pater hæredem universorum, per quem fecit et sæcula: Qui cum sit splendor gloriæ et figura substantiæ ejus, portansque omnia verba virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens, sedet ad dexteram Majestatis in excelsis: Qui tanto melior Angelis effectus est, quanto differentius præ illis nomen hæreditavit. Cui enim dicit Deus aliquando Angelorum: Filius meus es tu; ego hodie genui te? Et rursus: Ego ero illi in patrem, et ipse erit mihi in filium. Unde et cum iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit: Et adorent illum omnes Angeli Dei (2).

Nec minori cultu dignus est Jesus ille noster in Eucharistia, sub speciebus panis et

(1) Rom. 9, 5. — (2) Hebr. 1, 2 ad 7.

coribus veram cordis conversionem et remissionem, justisque profectum concedat et perseverantiam, ut omnes propinquos, benefactores, amicos tuos, imo et adversantes tibi, vel eos qui te aliquando molestia affecerunt, vultu sereno et acceptabili respiciat; omnibusque fidelibus defunctis lucem æternam et requiem indulgeat.

His vel similibus exercitiis, prout Religio tibi suggesserit, peractis, cor tuum et sensus externos omni custodia conservare satages, crebrisque per diem piis affectibus, ne tanti memoria beneficii dilabatur, summam Dei erga te dignationem compensare conaberis. Cum autem ea sit humani ingenii conditio, ut illi pretiosiora, quæque ex usu vilescant et tædium afferant; ne repetitis semper iisdem actibus fervor languescat charitatis, subjiciuntur tibi quædam meditationes de præcipuis Christi dotibus, quarum sensus si attentè et sedata mente ponderaveris, non modicum fructum reportabis.

MEDITATIONES

ANTE ET POST SACRUM,

PRO SINGULIS HEBDOMADÆ DIEBUS.

DOMINICA.

JESUS DEUS NOSTER.

Quis venit? Christus Jesus: Qui est super omnia Deus benedictus in sæcula (1): Quem constituit Pater hæredem universorum, per quem fecit et sæcula: Qui cum sit splendor gloriæ et figura substantiæ ejus, portansque omnia verba virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens, sedet ad dexteram Majestatis in excelsis: Qui tanto melior Angelis effectus est, quanto differentius præ illis nomen hæreditavit. Cui enim dicit Deus aliquando Angelorum: Filius meus es tu; ego hodie genui te? Et rursum: Ego ero illi in patrem, et ipse erit mihi in filium. Unde et cum iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit: Et adorent illum omnes Angeli Dei (2).

Nec minori cultu dignus est Jesus ille noster in Eucharistia, sub speciebus panis et

(1) Rom. 9, 5. — (2) Hebr. 1, 2 ad 7.

vini delitescens; utpote qui cum omnibus suis dotibus et attributis ibi resideat, majestate nimirum, omnipotentia, æternitate, immensitate, sapientia, bonitate, justitia, et misericordia; omniaque ista simul cum humanitate sua in hoc sanctissimo recondat Sacramento, ne videlicet opprimaris a gloria.

Mirare igitur summam Dei sancti hujus erga te benignitatem, dicendo cum Propheta: *Vere tu es Deus absconditus, Deus Israel Salvator* (1); et rursus: *Ergone credibile est, ut habitet Deus cum hominibus super terram? si cælum et cæli cælorum te capere non possunt, quanto magis domus hæc mea cænosa et sordibus referta* (2)?

2. *Ad quem venit?* Ad te pauperulam et vilissimam creaturam, quæ Deum et Creatorem contemnens, *mutavit gloriam suam in idolum* (3): dereliquisti enim Dominum Deum tuum; confregisti jugum ejus, rupisti vincula ejus; dixisti, Non serviam; et ad Deos alienos, mundum, carnem, satanam declinasti.

Et nunc revertere aversatrix anima, scito et vide quia malum et amarum est reliquisse te Dominum Deum tuum (1). Ante majestatem tantam ad cujus nutum columnæ cæli pavent et contremiscunt, perfidiam et ab-

(1) Isai 45, 15. — (2) 2 Paral. 6, 18. — (3) Jer. 2, 11. — (4) Ibid. 19.

jectionem tuam confitere, exemplo illius cuius erat ista vox (1).

Numquid homo Dei comparatione justificabitur, aut factore suo purior erit vir? Ecce qui serviunt ei non sunt stabiles, et in Angelis suis reperit pravitatem (2). *Ecce inter Sanctos eius nemo immutabilis, et cæli non sunt mundi in conspectu ejus: quanto magis abominabilis et inutilis homo qui bibit quasi aquam iniquitatem* (3)?

3. *Ad quid venit?* Ut se tibi totum communicet, et cum ipso maxima et pretiosa donet promissa, ut divinæ efficiaris consors naturæ, vita illius vivas, ipsi coaduneris, unus fias spiritus et una caro, atque æternæ vitæ pignus accipias (4): *Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in illo. Qui manducat me et ipse vivet propter me. Qui manducat hunc panem vivet in æternum* (5).

Ad tantam Dei erga te stupefactus munificentiam, totus in laudibus et gratiarum actionibus effundaris, ac cælestium spirituum choris qui undequaque altare circumdant, venerabundus immiscere, sæpius istud Apocalypsis iterando: *Dignus est Agnus qui occisus est, accipere virtutem et divinitatem, et sapientiam, et fortitudinem, et honorem, et*

(1) Joh. 26; 11. — (2) Job. 4, 17. — (3) Ibid. 15, 15. — (4) 2 Pet. 1. — (5) Joan. 6.

gloriam, et benedictionem (1). Demum ditioni ejus et imperio totum te consecra, ex intimo pietatis affectu cum Psalmista dicendo: *Nonne Deo subjecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum* (2).

FERIA II.

JESUS REX NOSTER.

1. *Quis venit?* Christus Jesus. *Rex Regum et Dominus Dominantium* (3). *Qui constitutus est Rex a Deo super sion montem sanctum ejus: cui Pater dedit Gentes hæreditatem, et possessionem ejus terminos terræ* (4). Ille Jesus sapientia æterna Patris cujus sunt *consilium et æquitas, prudentia et fortitudo, divitiæ et gloria, opes superbæ et justitia: per quem Reges regnant, et legum conditores justa decernunt; per quem potentes imperant, et potentes decernunt justitiam* (5). Rex ille cujus militum non est numerus (6): nam *millia millium ministrant ei, et decies millies centena millia assistunt ei* (7).

Obstupesce igitur, tantam præpotentis hujus Principis demiratus dignationem, qui in pectore tuo tanquam in regia sua commorari peroptat, et in anima tua veluti in

(1) Apoc. 5, 12. — (2) Ps. 16, 1. — (3) Apoc. 19, 16. — (4) Ps. 2, 6. — (5) Prov. 8. — (6) Job. 25, 3. — (7) Dan. 7, 10.

throno suo sedere; iisque utere vocibus: *Domine, quid est homo quod memor es ejus, aut filius hominis quoniam visitas eum* (1)? Quasi vero non sit *homo putredo, et filius hominis vermis* (2)!

2. *Ad quem venit?* Ad servum infidellem, qui, cum ei decem millia talenta debeat, nihil habet ex quo tanto debito valeat satisfacere (3). Ad subditum perduellem, qui sæpius hanc nefariam emisit rebellionis vocem: *Nolumus hunc regnare super nos* (4). Ad ingratum qui multis a Rege suo muneribus auctus, multis donis ampliatus, ad hostilia castra frequenter transvolavit, et crudele bellum adversus supremum Dominatorem suum machinatus, arma in ipsius defensionem comparata contra ipsum convertit; omnes animæ suæ facultates, omnia corporis membra et organa, sensusve suos ad peccatum inflectendo.

Ad pedes elementis et benigni Regis tui provolutus, tuam confitere perfidiam; et summum ipsius in te professus dominium, cum Propheta dicito: *Tu es ipse Rex meus et Deus meus, qui mandas salutes Jacob* (5). Sed et roga eum et obsecra, ut adveniat in te regnum ipsius; nec peccatum regnet amplius in tuo mortali corpore (6); neve domi-

(1) Ps. 8, 5. — (2) Job. 25, 6. — (3) Matth. 18, 24. — (4) Luc. 19, 14. — (5) Ps. 43, 5. — (6) Rom. 6, 12.

netur tui omnis injustitia (1); sed virtute sua sibi subjiat quidquid in te suo adversatur imperio, iis utendo vocibus: *Domine Deus noster, possederunt nos domini absque te, tantum in te recordemur nominis tui* (2); vel istis: *Exurgat Deus et dissipentur inimici ejus, et fugiant qui oderunt eum a facie ejus, sicut deficit fumus deficiant* (3).

3. *Ad quid venit?* Non ut perfidum administratorem jubeat venundari, et omnia quæ ipsius sunt subjiat servituti; non ut transfugum, compedibus alligatum, cruciandum tradat tortoribus: sed ut, vel sui ipsius periculo, solvat eum a captivitate, atque a morte probrosa liberet. Attende et vide *Regem illum Salomonem, cum diademate spineo quo coronavit eum Synagoga mater sua, in die desponsationis illius, et in die lætitiæ cordis ejus* (4); inspicere sceptrum arundineum, chlamydem coccineam, sputa, colaphos, flagella, clavos, crucem, ludibria, et omnis generis tormenta, quorum memoriam in hoc sancto recolis sacrificio. Quid sentis de Deo tuo, de Rege tuo? Sic igitur tuas injurias non nisi maximis repensavit beneficiis.

Adde quod et beneficia tanta novis muneribus cumulavit; non enim te ut servum, sed

(1) Ps. 118. — (2) Isai. 26, 13. — (3) Ps. 67. —

(4) Cant. 3, 11.

inter familiares et amicos unanimes ac intimos adscitum, mensæ suæ te assidere fecit, in qua cibo Angelorum saginaris, et pane pasceris delicias præbente regibus. Quid plura? ut fidissimo in opere redemptionis hominum coadjutori, universos gratiæ suæ tibi concedidit thesauros. Sic nempe honorabitur quemcumque voluerit *Rex honorare* (1). Nonne ergo æquitati consonum, ut tam grandi munere donatus, e corde tuo erumpat ista Psalmistæ grati animi testificatio? *Exaltabo te, Deus meus Rex, et benedicam nomini tuo in sæculum sæculi* (2); *Quoniam Deus magnus Dominus et Rex magnus super omnes Deos* (3).

FERIA III.

JESUS MAGISTER NOSTER.

1. *Quis venit?* Christus Jesus, qui ut est Deus et verbum Patris, *lux est vera quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum* (4); et quatenus homo, *datus est testis populis, dux et præceptor Gentibus* (5), ille est de quo Dominus ad Moysen ait: *Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum similem tui; et ponam verba mea in ore ejus, et loquetur ad eos omnia quæ præce-*

(1) Esth. 6, 9. — (2) Ps. 144. — (3) Ps. 94, 3. —

(4) Joan. 1, 9. — (5) Isai. 55, 4.

pero illi; qui autem verba ejus, quæ loquetur in nomine meo audire noluerit, ego ultor existam (1).

Promissum istud adimplevit Deus in plenitudine temporum: *Multifariam enim multisque modis olim loquens Patribus in Prophetis, novissime diebus istis locutus est nobis in Filio* (2). Apparuit, si quidem, *gratia Dei salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos ut, abnegantes impietatem et sæcularia desideria, sobrie, et juste, et pie vivamus in hoc sæculo* (3). Unde et in monte, dum transfiguraretur Christus, audita est ista vox æterni Patris: *Hic est Filius meus dilectus in quo mihi bene complacui, ipsum audite* (4).

Exsulta igitur et lætare, fili Sion, quia, in hoc sanctissimo Sacramento, dedit tibi Deus doctorem justitiæ (5) *in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi* (6). Namque *non faciet a te ultra avolare doctorem tuum, et oculi tui videbunt præceptorem tuum, et aures tuæ audient vocem post tergum monentis: Hæc est via, ambulate in ea, et non declinetis neque ad dexteram neque ad sinistram* (7). Ora ergo eum et obtestare, ut erigat tibi aurem cordis, et audias eum quasi magistrum (8), atque ex intimo

(1) Deut. 18. — (2) Heb. 1. — (3) Tit. 2. — (4) Matth. 17. — (5) Joel 2. — (6) Coloss. 2. — (7) Isai. 30. — (8) Ibid. 40.

affectedu dicito: *Loquere, Domine, quia audit servus tuus* (1).

2. *Ad quem venit?* Ad rudem et indocilem discipulum, qui præcepta Domini sui et sanam doctrinam non sustinens, coacervavit sibi magistros prurientes auribus, et a veritate quidem auditum avertit, ad fabulas autem conversus est (2); qui vocem Christi unius magistri sui despiciens, prophetis prophetantibus mendacium manibus applausit (3). Quoties enim, eloquia sapientiæ et disciplinam Domini Dei tui defretatus, instigantibus mundo, carni, satanæ, morem gessisti! Quoties Christo legem suam ad aures tui cordis afflanti, si non verbo, saltem factis respondisti: *Recede a nobis, scientiam viarum tuarum nolumus* (4): *Durus est sermo tuus, et quis potest eum audire* (5)? Nonne iis annumerari posses ad quos spectabat hæc Salvatoris exprobratio: *Sermo meus non capit in vobis* (6); et ista Dei apud Jeremiam objurgatio: *Populo huic factum est cor incredulum et exasperans, recesserunt et abierunt* (7)?

Verumtamen scito iniquitatem tuam, quia in Dominum tuum prævaricatus es, et dispersisti vias tuas alienis, et vocem meam

(1) 1 Reg. 3. — (2) 2 Tim. 4. — (3) Jer. 31. — (4) Job. 21. — (5) Joan. 6. — (6) Ibid. 8. — (7) Jer. 5.

non audisti : convertere, fili revertens, ait Dominus (1). Ora eum qui docet hominem scientiam, ut det tibi scientiam sanctorum, spiritu intelligentiæ repleat te : præbeat servo suo cor docile, fiantque omnes animæ tuæ facultates a Deo edoctæ. Veniam deprecare quod, verum tuum aversatus Doctorem, ad magistros inanes fallacesque deflexeris, dicendo cum Psalmista : *Narraverunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut lex tua* (2). Denique cum fidelibus Christi Discipulis, summum illi studium tuum his verbis profiteri : *Domine, ad quem ibimus? verba vitæ æternæ habes* (3).

3. *Ad quid venit? Ad dandam scientiam salutis plebi ejus, in remissionem peccatorum eorum; ad illuminandum his qui in tenebris et in umbra mortis sedent* (4); ut scilicet instruaris in charitate, et in omnes divitias plenitudinis intellectus, in agnitionem mysteriî Dei Patris, et ipsius Christi Jesu, qui est in nobis spes gloriæ (5). Ut doceat te non sapientiam hominum qui destruuntur, *sed Dei sapientiam, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram, quam nemo principum hujus sæculi cognovit* (6). Ut implearis in omnem plenitudinem Dei, et possis comprehendere cum om-

(1) Jer. 3. — (2) Ps. 118. — (3) Joan. 6. — (4) Luc. 1. — (5) Coloss. 2. — (6) 1 Cor. 2.

ribus sanctis quæ sit latitudo, et longitudo, et sublimitas, et profundum, scire etiam supereminentem scientiæ charitatem Christi (1). Metire etenim istam Hostiæ brevitatem, qua sese exinanivit Deus majestatis ut tui juris fieret, et perspectas habebis omnes ejus amoris dimensiones.

Verum et agnosce quæ sit supereminens virtus Magistri tui; non enim vox ejus forinsecus tantum corporis auribus insonabit, sed ipse *dabit leges suas in corde tuo, et in mente tua superscribet eas* (2); ipse largietur tibi *spiritum sapientiæ et revelationis, in agnitione ejus, et illuminatos oculos cordis, ut scias quæ sit spes vocationis ejus, et quæ divitiæ gloriæ hæreditatis ejus in sanctis* (3). Tantam igitur eximii tui Doctoris demiratus virtutem et sapientiam, cum regina Saba (ecce enim plusquam Salomon hic) exclama : *Beati servi tui, qui stant coram te semper, et audiunt sapientiam tuam* (4); vel cum Psalmista : *Beatus homo quem tu erudieris, Domine, et de lege tua docueris eum* (5).

Sedens cum Magdalena secus pedes Domini, ausculta sermones ejus, quoniam veniens evangelizabit tibi pacem. *Audiam, inquires, quid loquatur in me Dominus Deus, quoniam loquetur pacem in plebem suam* (6).

(1) Eph. 3. — (2) Hebr. 8. — (3) Eph. 1. — (4) 3. Reg. 10. — (5) Ps. 93. — (6) Ps. 84.

Hactenus viam tam desiderandæ pacis non cognovisti, quæ in perfecta cupiditatum et pravorum affectuum posita est cohibitione, carnisque et sensuum afflictatione: obsecra itaque cœlestem tuum Magistrum, ut edoceat te absconditam illam crucis sapientiam; adeo ut cum Apostolo possis dicere: *Non judicavi me scire aliquid nisi Jesum Christum, et hunc crucifixum* (1).

FERIA IV.

JESUS NOSTRARUM MEDICUS ANIMARUM.

1. *Quis venit?* Christus Jesus sanans omnem languorem, et omnem infirmitatem in populo (2). Etenim ab Adami lapsu, omne genus humanum, veluti quidam ægrotus jacebat in terra desperato morbo laborans: *Omne caput languidum, et omne cor mœrens; a planta pedis usque ad verticem non erat in eo sanitas, sed vulnus et livor et plaga tumens, quæ non erat circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo* (3).

« Quærendus erat medicus, inquit beatus Ambrosius; sed quis iste tantus, qui san-
ciæ mentis (humanæ) medeatur ulceribus? Quis homo tantus, qui possit aliis
subvenire, cum ipse sibi non possit? Quis
aliis posset vitam reddere, cum ipse mor-

(1) 1 Cor. 2. — (2) Matth. 4. — (3) Issai. 1.

tem non possit evadere? Omnes enim in
Adam moriuntur; quia *per unum hominem peccatum intravit in mundum, et per peccatum mors, et ita in omnes homines mors pertransiit* (1). Denique missi sunt sancti, missi sunt Prophetæ qui oracula divina loquerentur, nec quidquam promovere potuerunt. Quæramus ergo aliquem de Angelis aut Archangelis medicum: sed quomodo mihi possunt præsidium ferre ne peccem, cum ipse Archangelus a peccato non abstinuerit? Qua ratione ad Paradisum Angelus revocare me poterit, cum ipse Satanas et Angeli sui sedem quam acceperant non servaverint? (2)

Idcirco misit Pater Verbum suum ut ægrum sanaret, et ipse æterni Patris Filius magnus de cœlo descendit Medicus; viso ægroto quem latrones, seu dæmones, despoliatum, et, multis plagis impositis, semivivum reliquerant, non pertransiit, sed misericordia motus est, et approprians alligavit vulnera ejus infundens oleum et vinum, et curam illius egit (3). Collige ergo et adhortare omnes animæ tuæ facultates, ut superexaltent nomen sanctum ejus, istud Psalmist. iterando: *Benedic, anima mea, Domino, et omnia quæ intra me sunt nomini*

(1) Rom. 5. — (2) Comment. in. cap. 4 Joan. — (3) Luc. 10.

sancto ejus. *Benedic, anima mea, Domino, et noli oblivisci omnes retributiones ejus; qui sanat omnes infirmitates tuas, qui redimit de interitu vitam tuam, qui replet in bonis desiderium tuum; renovabitur ut aquilæ juvenus tua* (1).

2. *Ad quem venit?* Ad ægrotum quem circumdederunt mala quorum non est numerus (2). Namque in corpore mortis hujus circumfers ubique legem membrorum repugnantem legi mentis, et captivantem te in lege peccati (3): intellectum tuum excavavit ignorantia; animalis siquidem homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei, stultitia enim est illi et non potest intelligere (4). Voluntatem vero inflammavit triplex illa concupiscentia apud B. Joannem recensita, ex qua, veluti e fonte quodam, scaturiunt et exæstuant omnes animæ pravi motus et affectus, qui sicuti febres acutissimæ mentem, animum sensumque perturbant et excruciant (5): « Febris enim nostra, ait S. Ambrosius, avaritia est, Febris nostra libido est, febris nostra luxuria est, febris nostra ambitio est, febris nostra iracundia est (6). » Hæ omnes utpote febre flagrantiores, animam gravius præcipitant.

(1) Psal. 102. — (2) Psal. 39. — (3) Rom. 7. — (4) 1 Cor. 2. — (5) 1 Joan. 2. — (6) Comm. in c. 4 Joan.

At vero, quod deterius est, inquit S. Augustinus (1), venit ad ægrotum qui mentem febribus perdidit, quique eo periculosius et desperatius ægrotat, quo sanum se esse judicat; venit ad phreneticum, qui et ipsa ægritudine qua mentem perdidit, ipsum medicum cecidit, vulneravit, occidit. Quænam igitur digna scelere tuo pœna? Nonne hanc justam audire comminationem promeruisti: Curavimus Babylonem, et non est sanata, derelinquamur eam, quoniam pervenit usque ad cælos judicium ejus, et elevatum est usque ad nubes (2)? Verumtamen ne desperes: ubi medicus Deus est, nullus insanabilis morbus ei potest occurrere: *Unxit me Dominus, ait ille, ut mederer contritis corde* (3): confitere ergo peccatum tuum, et ipsius misericordiam his Psalmistæ verbis deposce: *Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum; sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea, et anima mea turbata est valde, sed tu, Domine, usquequo* (4)? *Ego dixi, Domine, miserere mei, sana animam meam quia peccavi tibi* (5).

3. *Ad quid venit?* Non ut tolleret massam de ficis, sicut Isaias, et cataplasma ret super vulnus tuum, et sanaretur (6); sed ut de ipso sanguine suo ægrotis medicamenta fa-

(1) Serm. 175. — (2) Jer. 51. — (3) Isai. 61. — (4) Ps. 6. — (5) Ps. 41. — (6) Isai. 38.

ceret (1): namque *vere languores nostros ipse tulit, et dolores nostros ipse portavit; vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra, disciplina pacis nostrae super eum, et livore ejus sanati sumus* (2). Christus enim, inquit S. Augustinus, « etiam cum occideretur medicus erat, »
 » vapulabat et curabat, patiebatur phreneticum, nec deserebat ægrotum; tenebatur, »
 » alligabatur, colaphis percutiebatur, arundine plagas accipiebat, irridebatur, insultabatur ei, postremo audiebatur, damnabatur, ligno suspendebatur, undique circumfremebatur et medicus erat. Vis illum, inter tot opprobria et supplicia, medicum agnoscere? Audi ista verba: *Pater, dimitte illis, non enim sciunt quid faciant* (3). »
 » (Peccatores) perdita mente sæviebant, et medici sanguinem sæviendo fundebant.... »
 » verum quando Dominus sanguinem fundebat, ipsam suam mortem ad medicamenti confectionem impendebat. (4) »

Cum igitur in hoc sanctissimo Sacramento, tam efficax, tam præsens remedium præsto sit tibi, omnibus etiam desperatissimis vulneribus curandis sufficientissimum, *Quare non est obducta cicatrix tua* (5)? Non medicamenti, sed ægrotantis vitio. *Vis sanus*

(1) S. Aug. Sup. — (2) Isai. 53. — (3) Luc. 23. — (4) Sup. — (5) Jer. 8.

fieri? Da locum medico tuo cœlesti, et non discedat a te, quia opera ejus tibi sunt necessaria (1). Expone illi omnes animæ tuæ morbos, omnia vulnera. Dicito cum Lasari sororibus: *Domine, ecce quem amas infirmatur* (2); vel cum Propheta: *Sana me, Domine, et sanabor, saluum me fac et salvus ero* (3): verum et tu noli poculum recusare, ait S. Augustinus: « Sanari non potes nisi » amarum calicem biberis, calicem tentationum, quibus abundat hæc vita, calicem tribulationum, angustiarum, passionum. » Bibe, inquit medicus, bibe ut vivas; et ne » responderet ei languidus, Non possum, non » fero, non bibo, prior bibit medicus sanus, ut bibere non dubitaret ægrotus (4). » Ne ergo manum ejus repellas, etiam si amputare voluerit et exurere: sed cum eodem S. Doctore clames: *Hic ure, hic seca, modo parcas, et in æternum parcas.*

FERIA V.

JESUS PASTOR NOSTER.

1. *Quis venit?* Christus Jesus, Pastor et Episcopus animarum nostrarum, ad quem conversi sumus: *Omnes enim nos quasi oves*

(1) Eccli. 38. — (2) Joan. 17. — (3) Jer. 88. — (4) 1 Pet. 2.

aliquando erravimus; unusquisque in viam suam declinavit (1). Ecce ait Dominus Deus: *Dispersæ sunt oves meæ, eo quod non sūt eis pastor, et factæ sunt in devorationem omnium bestiarum agri; erraverunt greges mei in cunctis montibus, et in universo colle excelso; super omnem faciem terræ dispersi sunt, et non est qui requirat. Propterea suscitabo super oves meas Pastorem unum, qui pascat eas, servum meum David; ipse pascet eas, et erit eis in pastorem (2): ille sicut pastor gregem suum pascet; in brachio suo congregavit agnos, et in sinu suo levabit; fœtas ipse portabit (3). Venit itaque Christus Patris sui mandatis obtemperans, requisivit oves suas, et visitavit eas, liberavitque de omnibus locis in quibus dispersæ fuerant in die nubis et caliginis, requiescere eas fecit in herbis viventibus, et in pascuis pinguibus pavit eas super montes Israel (4).*

Exsultemus igitur Domino et jubilemus Deo salutari nostro; nos enim populus ejus, et oves pascuæ ejus (5); quia per viscera misericordiæ suæ visitavit nos oriens ex alto (6). Verum et superexaltemus infinitam tanti Pastoris charitatem, qui in hoc sanctissimo Sacramento, ipse nostra fieri pascua non dedignatur. « Quis pastor, inquit S. Chry-

(1) Isai. 53. — (2) Ezech. 34. — (3) Isai. 40. — (4) Ezech. sup. — (5) Ps. 94. — (6) Luc. 1.

» sostomus, oves proprio pascit cruore? Et » quid dico pastor? matres multæ sunt, quæ » post partus dolores filios tradunt aliis nutritricibus: hoc autem ipse non est passus, » sed ipse nos proprio sanguine pascit, et per » omnia sibi coagmentat (1). » Ineffabilem ergo tanti Pastoris amorem amore summo repensans, pro tam admirabili illius erga te munificentia ipsi gratulare, cum Psalmista dicendo: *Dominus regit me, et nihil mihi deerit, in loco pascute, ibi me collocavit, super aquam refectionis educavit me, animam meam convertit (2).*

2. *Ad quem venit?* Forsitan ad lupum ovina pelle circumvestitum, qui gregem Domini depopulatus, quod crassum est occidit, dum lanis ovium operiretur. Ad pastorem et idolum, qui derelicta non visitavit, dispersum non quæsivit, non sanavit contritum, quod stabat non enutrivit, carnes comedit pinguium, et ungulas earum dissolvit. Saltem ad ovem venit fugitivam, quæ ad caulas Domini Pastoris hujus boni humeris sæpius reportata, rursus ovile ejus deseruit, sollicitudinem illius fefellit, et patientiam ipsius molestis defatigavit laboribus. Venit ad ovem regiminis impatientem, quæ nulla ovis fidelis munia exsecuta est (3).

(1) Hom. 83 in Matth. — (2) Ps. 22. — (3) Zachar. 11.

Ausculta etenim Christum pastorem tuum, et confundere. *Ego*, inquit, *cognosco meas et cognoscunt me meæ, oves meæ vocem meam audiunt, et sequuntur me* (1). Tu vero, nedum hujusmodi partes adimpleveris, imo, cum hoste gregis ipsius infensissimo, operibus tuis multoties clamitasti; *Nescio Dominum: et quis est Dominus; ut audiam vocem ejus* (2)? Vocavit te, et renuisti; extendit manum suam, nec dignatus es aspicere; despexisti omne consilium ejus, et increpationes illius neglexisti. Quoties, crucem veluti pedum pastorale suum elevans, ad quod congregat oves electas, in-clamat in Evangelio (3): *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam quotidie, et sequatur me* (4)! Tu e contra cœlestem hanc vocem aspernatus, et concupiscentiis falsis omnibusque carnis illecebris obsecutus, in vitiorum et flagiti-
 orum ima prouisti.

Quando igitur supremus Pastor gregem suum in ultimo judicii die visitaturus est, unicuique prout gessit, sive bonum sive malum, redditurus; ex qua parte consistere promereberis; an a dextra cum ovibus et electis, an a sinistra cum hædis et reprobis? Age ergo, dum tempus est; omnes tuas a

(1) Joan. 10. — (2) Exod. 5. — (3) Prov. 1. — (4) Matth. 16.

recto tramite aberrationes detestatus, sup-plex boni tui Pastoris auxilium et miserationem implora, qui *benignus et misericors est et præstabilis super malitia* (1); iisque Regis pœnitentis utere vocibus: *Erravi sicut ovis quæ perit, quære servum tuum* (2). *Domine, ne elongaveris auxilium tuum a me, ad defensionem meam respice. Erue a framaea, Deus, animam meam et de manu canis unicam meam; salva me ex ore leonis, et a cornibus unicornium humilitatem meam* (3).

3. *Ad quid venit?* Ut boni erga nos pastoris officio fungatur: omnes enim quotquot ante ipsum venerant pastores, paucis exceptis, fures erant et latrones; id unum intendebant, ut gregem Domini mactarent et occiderent: mercenariorum more, propriis suis inhiabant commodis, seipsum solummodo pascabant, ovibus Dei fovendis et enutriendis parum intenti (4); non ita vero Christus Jesus: *Venit enim Filius hominis querere et salvum facere quod perierat* (5); *Ego*, inquit, *veni ut vitam habeant oves, et abundantius habeant: Ego sum Pastor bonus* (6). O sapidum et suave verbum! Recogita cœlestem illum Pastorem omnes Judeæ civitates, omnia castella, non sine molestis laboribus et sudoribus peragrantem ut oves

(1) Joel. 2. — (2) Ps. 118. — (3) Psal. 21. — (4) Joan. 10. — (5) Luc. 19. — (6) Joan. 10.

domus Israel dispersas congregaret: attende quali misericordia Samaritanam prævenit, quanta benignitate Zachæum visitat, qualive mansuetudine mulierem in adulterio deprehensam indemnatam dimittit. Quænam est ista tanta dignatio et clementia? Nonne dulcis hujus oraculi executio: *Ego sum Pastor bonus?*

Verum audi quid sequatur: *Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis. Mercenarius, veniente lupo, dimittit oves et fugit, quia non pertinet ad eum de ovibus.* Haud ita se gessit Pastor noster eximius: ille pro nobis animam suam ponere non dubitavit; nimirum ut nos lupi infernalis dentibus eriperet; ipse satanæ ministrorum et satellitum eruentis morsibus lacerari et interimi non recusavit: *Circumdederunt me, inquit, vituli multi, tauri pingues obsederunt me, aperuerunt super me os suum sicut leo rapiens et rugiens* (1): demum sicut ovis ad occisionem ductus est, et sicut agnus ad victimam deportatus.

Quid ergo cunctaris tanto Pastori adhærere, et in omnibus sedulo obtemperare? Omnem sollicitudinem tuam in eum projice, quoniam ipse tui curam gerit. Rogâ eum et obtestare, ut omnium tuarum infirmitatum evagationumve miseratus, a boni erga te

(1) Ps. 21.

Pastoris officio non cesset; quæ perierint in te merita, requirat; quod ægrotum repererit, sanet; quod abjectum fuerit, reducat; quod contractum, alliget; quod infirmum, consolidet; quod pingue et forte, custodiat: adeo ut istud in te et in omnibus fidelibus adimpleatur boni hujus Pastoris promissum: *Oves meæ vocem meam audiunt, et ego cognosco eas, et sequuntur me: et ego vitam æternam do eis, et non peribunt in æternum, et non rapiet eas quisquam de manu mea* (1). Deprecare etiam pro universis ab Ecclesiæ sinu avulsis, ut ad unitatem catholicam revocati *fiat unum ovile, et unus Pastor*; et omnes unanimis, idem sapientes, uno ore honorificemus Deum, et Patrem Domini nostri Jesu Christi.

FERIA VI.

JESUS REDËMPTOR NOSTER.

I. *Quis venit?* Christus Jesus, unus Mediator Dei et hominum qui dedit semetipsum redemptionem pro omnibus (2). Enimvero iniquitates nostræ diviserant inter nos et Deum nostrum, et peccata nostra faciem ejus a nobis absconderant, ne exaudiret (3). Cum igitur omnes mortui essemus delictis nos-

(1) Joan. sup. — (2) 1 Tim. 2. — (3) Isai. 59.

tris.... *eramus pariter omnes natura filii iræ, filii vindictæ, filii pœnæ* (1), *vasa apta in interitum* (2). Nobis itaque redemptore opus erat et mediatore, qui nos a tam funesta liberaret maledictione. Verum quis ille tantus, qui peccata nostra, exitiosum hunc inter Deum et hominem divisionis parietem dissolvat, et cum Deo nos reconciliet? Non aliquis ex Patriarchis et Prophetis, non Moyses ipse; omnes enim peccaverunt et redemptione indigent: lex vero per Moysen promulgata, umbram duntaxat habens futurorum bonorum (3), ad nihil perfectum ex se adducebat, et melioris spei erat tantum introductio (4).

Reprobatione igitur facta præcedentis hujus mandati propter infirmitatem illius et inutilitatem, volens Deus ostendere in sæculis supervenientibus abundantes divitias gratiæ suæ in bonitate super nos (5), et propter nimiam charitatem suam qua nos dilexit, *proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum* (6). Ingredivens itaque mundum Jesus, præstantioris testamenti sponsor factus, Patri suo ait: *Hostiam et oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi: Holocaustumata pro peccato non tibi placuerunt; tunc dixi, Ecce venio* (7). Dedit

(1) Eph. 2. — (2) Rom. 9. — (3) Hebr. 10. — (4) Ib. 7. — (5) Eph. 2. — (6) Rom. 8. — (7) Hebr. 10.

semetipsum pro nobis, ut nos redimeret ab omni iniquitate; *et delens chirographum decreti quod erat contrarium nobis, ipsium tulit de medio, affigens illud cruci; exspoliansque principatus et potestates a quibus captivi tenebamur, traduxit confidenter palam triumphans illos in semetipso* (1).

Consurge ergo, solve vincula colli tui, captiva filia Sion; quia ecce venit tibi salvator noster (2): Spiritus Domini super me, inquit, eo quod unxerit me, et miserit me ut prædicarem captivis indulgentiam et clausis apertionem (3). Ad tantam Dei erga te obstupescens benignitatem, exclama: *Sic Deus dilexit mundum ut Filium suum unigenitum daret* (4); *dilexit me Christus et tradidit semetipsum pro me* (5); frequenterque istud usurpa justi Zachariæ canticum: *Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitavit et fecit redemptionem plebis suæ, et erexit cornu salutis nobis in domo David pueri sui*, etc. (6).

2. *Ad quem venit?* Ad nefarium peccati servum, qui diaboli laqueis aliquando irretitus, captivus ab eo tenebatur ad ipsius voluntatem (7). Ambulasti etenim secundum consuetudinem perversi hujus sæculi, et secundum principem potestatum aeris hujus,

(1) Col. 2. — (2) Isai. 52. — (3) Ibid. 61. — (4) Joan. 3. — (5) Gal. 2. — (6) Luc. 1. — (7) 2 Tim. 2.

spiritum nequitiae, qui diffidentiae filios operatur: conversatus igitur in desideriis carnis peccati, et instabilium cogitationum tuarum (1), quam bene te deceret humilis ista beati Pauli confessio: *Ego carnalis sum mundatus sub peccato* (2)! Numquid ignoras, quoniam cui teipsum exhibuisti servum ad obediendum, servus factus es hujus cui obedisti, sive peccati ad mortem, sive obeditio- nis ad justitiam; atque adeo cum peccato morem gesseris, et ab ipso fueris superatus, servum hujus te profiteri necesse est (3)?

Illud tamen tui sceleris auget atrocitatem quod, supremi Numinis donis male usus, pretium ad redemptionem tuam impensum, in Salvatoris contumeliam et in tui ipsius perniciem dissipaveris. Quenam enim utilitas in Christi sanguine, qui sacramentorum canalibus pro te et per te tam large et copiose diffunditur? Si irritam quis faciens legem Moysis sine ulla miseratione moritur; quanto tu deteriora mereris supplicia, qui Filium Dei saepius conculcasti, et sanguinem testamenti in quo sanctificatus es pollutum duxisti; en sanguis ille adversum te dicit testimonium, clamat enim ad Deum de altari, et melius loquitur quam Abel (4).

(1) Eph. 2. — (2) Rom. 7. — (3) Ibid. 6. — (4) Heb. 10.

In tanto versatus periculo ad quem confugies, nisi ad eundem Redemptorem Jesum Christum? *Non enim in alio aliquo est salus; neque aliud nomen sub caelo datum est hominibus, in quo nos oporteat salvos fieri* (1). Ne ergo te deterreat peccatorum tuorum immunitas, et a recta in illum fiducia te disturbet: quoniam si peccaverimus, ipsum habemus advocatum apud Patrem, et ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris tantum, sed etiam pro totius mundi (2). Ora eum ut Redemptoris tui partes semper sustineat, dicendo cum Psalm: *Redime me, Domine, et miserere mei: Tuus sum ego, salvum me fac*; vel cum S. August. *Ecce in manibus tuis, bone Jesu; descripsisti me, lege scripturam tuam et salva me.*

3. *Ad quid venit? Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati, serviamus illi in sanctitate et justitia coram ipso omnibus diebus nostris* (3); *Ut mundaret sibi populum acceptabilem sectatorem bonum operum* (4); *et essemus sancti et immaculati in conspectu ejus in charitate radicati et fundati* (5). Itaque non ab omni nos Christus exemit iugo, sed liberati a peccato per mortem ipsius, servi facti sumus justitiae, servi facti sumus Deo, cui servire regnare est (6). Funes igitur cecide;

(1) Act. 4. — (2) 1 Joan. 2. — (3) Luc. 1. — (4) Tit. 2. — (5) Eph. 1. — (6) Rom. 6.

runt tibi in præclaris. O quam dispar utraque servitus! cum enim servus esses peccati, liber equidem eras justitiæ; at vero quem fructum habuisti ex operibus hujusmodi libertatis in quibus nunc erubescis? Nam finis illorum mors est: nunc autem liberatus a peccato, servus autem factus Deo, habes fructum tuum in sanctificationem, finem vero vitam æternam (1).

Æquum est ergo ut hoc idem quod et Christus sentias, et quæ bene de te speravit, opitulante ipsius gratia, perficere coneris. Induere igitur Dominum Jesum Christum, et curam carnis ne feceris in desideriis (2); sed sicut exhibuisti membra tua servire immunditiæ, et iniquitati ad iniquitatem, ita tunc exhibe illa servire justitiæ in sanctificationem (3): adeo ut adimplens quæ desunt passionum Christi in carne tua (4), et mortificationem ejus in corpore tuo circumferens, vita Jesu in corpore tuo manifestetur (5).

Verum æmulare charismata adhuc meliora, excellentior enim via tibi demonstratur: nempe *mortuus est Christus, ut et qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei qui pro ipsis mortuus est* (6); empti enim et redempti sumus pretio magno (7), non corruptibilibus

(1) Rom. 6. — (2) Rom. 13. — (3) Ibid. 6. — (4) Coloss. 1. — (5) 2 Cor. 4. — (6) Ibid. 5. — (7) 1 Cor. 6.

auro vel argento.... sed pretioso sanguine quasi agni immaculati Christi, et incontaminati (1). Vive ergo in fide Filii Dei, qui dilexit te et tradidit semetipsum pro te (2); eique ita firmiter adhæreas, ut cum Apostolo valeas dicere: *Quis nos separabit a charitate Christi? An angustia? an fames? an nuditas?.... In his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos; certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus.... neque creatura alia, poterit nos separare a charitate Dei quæ est in Christo Jesu Domino nostro* (3). *Et nunc magnificabitur Christus in corpore meo, sive per vitam, sive per mortem: mihi enim vivere Christus est, et mori lucrum* (4).

SABBATO.

JESUS SACERDOS ET VICTIMA.

1. *Quis venit?* Christus Jesus *Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech* (5); qui cum sit *assistens et Pontifex futurorum bonorum*, non per tabernaculum manufactum, et hujus creationis sicuti veteris legis Pontifex, sed per *amplius et perfectius tabernaculum* (6), in quo *inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter* (7); per

(1) 1 Pet. 1. — (2) Gal. 2. — (3) Rom. 8. — (4) Philip. 1. — (5) Psal. 106. — (6) Heb. 7. — (7) Coloss. 2.

carnem videlicet suam, in utero beatissimæ Virginis operante Spiritu sancto formatam; neque per sanguinem hircorum et vitulorum, sed per proprium sanguinem, introiit semel in sancta (1), æternæ redemptionis auctor nobis factus et mediator.

Quam præcellens ille sit, quantisque dotibus cumulatus, discite ex eodem Apostolo: *Talis decebat, inquit, ut nobis esset Pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus, et excelsior cælis factus, qui non habet necessitatem quotidie, quemadmodum alii Sacerdotes, prius pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi (2); sed qui semel seipsum offerendo, universa nostra expiavit delicta.*

Ausculata et eundem Gentium Doctorem utriusque legis Sacerdotium et sacrificia ut par est æstimantem: in antiqua scilicet, omnis Sacerdos præsto erat quotidie ministrans, et easdem sæpe hostias offerens, quæ nunquam poterant auferre peccata; in nova vero *Christus una oblatione consummavit in sempiternum sanctificatus (3). Ibi sanguis victimarum et cinis vitulæ aspersus inquinatos sanctificabat ad emundationem carnis (4); hic Sanguis Christi emundat conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo*

(1) Heb. sup. — (2) Heb. 7. — (3) Heb. 10. — (4) Ibid. 9.

viventi (1). In lege veteri plures facti sunt Sacerdotes, idcirco quod morte prohiberentur permanere (2); at vero Jesus, eo quod maneat in æternum, sempiternum habet Sacerdotium (3).

Recogita ergo quali te honore Christus ampliaverit, quem ad Sacerdotium suum adseiscere non est dedignatus: de tua tibi abjectione conscius, exclama cum Psalm. *Quis sicut Dominus Deus noster qui in altis habitat.... suscitans a terra inopem et de stercore elevans pauperem, ut collocet eum cum principibus populi sui (4)? Habens tamen fiduciam in introitu Sanctorum, in sanguine ejusdem Christi, accede cum vero corde, emundatus a conscientia mala, in plenitudine fidei (5).*

2. *Ad quem venit?* Forsan ad Sacerdotem qui Dominum Deum suum multoties aspernatus obtulit super altare illius panem pollutum, dicendo, saltem operibus, *Mensa Domini despecta est, mensa Domini contaminata est, et donum quod superimponitur contemptibile (6).* «Polluimus enim, inquit S. Hieronymus, panem, id est corpus Christi, quando indigni accedimus ad altare, et sordidi cum simus, non veremur mundissimum corpus sumere, et sangui-

(1) Heb. 9. — (2) Ibid. 7. — (3) Ibid. — (4) Ps. 112. — (5) Heb. 10. — (6) Malach. 1.

» nem bibere ; tunc enim factis dicimus,
» Mensa Domini despecta est (1). »

Quoties, heu ! frumento electorum et vino
virgines germinante incrassatus, impin-
guatus, dilatatus, a Deo salutari tuo reces-
sisti, et in diis alienis eum provocasti, dæ-
moniis et non Deo cor tuum immolans (2)?

Ad te igitur spectat ista Domini apud
Prophetam increpatio : *Sacerdotes mei con-
tempserunt legem meam, et polluerunt sanc-
tuaria mea; inter sanctum et profanum
non habuerunt distantiam, et inter pollutum
et mundum non intellexerunt (3); coinqui-
nabar in medio eorum. Gravis proinde illa
tibi impendit Christi ad persecutores suos
comminatio : Fiat mensa eorum coram ipsis
in laqueum, et in retributiones et in scanda-
lum.... Quoniam super dolorem vulnerum
meorum addiderunt : appone iniquitatem super
iniquitatem eorum et non intrent in jus-
titiam tuam : deleantur de libro viventium,
et cum justis non scribantur (4). Imminet tibi
et istud quo percussus est Judas proditor
terribile anathema : *Induit maledictionem
sicut vestimentum, et intravit sicut aqua in
interiora ejus, et sicut oleum in ossibus ejus;
fiat ei sicut vestimentum quo operitur, et si-
cut zona qua semper præcingitur (5).**

(1) Comm. in Mal. — (2) Deut. 32. — (3) Ezech.
22. — (4) Ps. 68. — (5) Ps. 108.

Nunc vero ad quem confugies ? nisi ad
eundem Pontificem magnum qui penetravit
cælos, *Jesum Filium Dei* (1). Adeas ergo cum
fiducia ad thronum istum gratiæ, ut mise-
ricordiam consequaris, et gratiam invenias
in auxilio opportuno. *Neque enim habemus
Pontificem qui non possit compati infir-
mitatibus nostris; tentatum autem per omnia
pro similitudine absque peccato : in eo autem
in quo passus est et tentatus, potens est et eis
qui tentantur auxiliari (2), et omnia populi
delicta repropitiare.*

3. *Ad quid venit ? Ut fiat omnibus sibi ob-
temperantibus causa salutis æternæ : si enim
in diebus carnis suæ preces supplicationes-
que Deo Patri cum clamore valido et la-
crymis offerens, exauditus est pro sua reve-
rentiâ, quanto magis nunc consummatus in
gloria sua, et semper vivens ad interpellan-
dum pro nobis, salvare in perpetuum poterit
accedentes per semetipsum ad Deum (3) ?* Ut au-
tem æterna illa fruaris beatitudine, necesse
est ut sicut Christus didicit ex iis quæ passus
est obedientiam, discas pariter et tu ipse
Deo obtemperare (4).

Neque enim eo duntaxat consilio venit ad
te *Apostolus et Pontifex confessionis nostræ
Jesus (5), ut seipsum tradat hostiam et obla-*

(1) Heb. 10. — (2) Ibid. 2. — (3) Ibid. 5. —
(4) Ibid. 5. — (5) Ibid. 3.

tionem Deo in odorem suavitatis (1), verum ut una etiam cum ipso te exhibeas hostiam viventem sanctam, Deo placentem, et probando quæ sit voluntas Supremi hujus Numinis bona, beneplacens et perfecta, rationabile illi præstes obsequium (2).

Enim vero mente sequere æternum Sacerdotem nostrum, a primo peregrinationis suæ exordio, ad extremum usque vitæ suæ spiritum; exsultavit ille ut gigas ad currendam Dei mandatorum viam. Ingrediens videlicet mundum, his Patrem suum verbis affatur: *In capite libri scriptum est de me, ut faciam, Deus, voluntatem tuam; Deus meus volui, et legem tuam in medio cordis mei* (3). Dum oves Domus Israel dispersas quæreret, regnum Dei annuntiando: *Ego, inquit, cibum habeo manducare quem vos nescitis; meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus qui misit me Patris, et ut perficiam opus ejus* (4). Denique in cruce pendens perdidit vitam ne perderet obedientiam, *factus obediens usque ad mortem; mortem autem crucis* (5). Hoc est perpetuum quod de seipso obtulit holocaustum.

Itaque ut schisma, hac in parte, non sit inter caput et membra mystici ejus corporis, debes sicut ille ambulavit, et ipse ambulare;

(1) Ephes. 5. — (2) Rom. 12. — (3) Heb. 10. — (4) Joan. 4. — (5) Philip. 2.

quæ Deo placita sunt semper facere; in ea vocatione in qua vocatus es permanere; nullum aliud munus ambire quam illud ad quod fueris destinatus; et bona et mala de manu ipsius æquanimiter suscipere. Quo pacto, victimam quam sæpius tractas imitaberis, et cum fidelibus ejus Discipulis licebit dicere: *Propter te, Domine, mortificamur tota die, æstimati sumus sicut oves occisionis* (1). Demum et ista Psalmistæ verba fidenter proferes: *Introibo, Domine, in domum tuam in holocaustis* (2).

(1) Rom. 8. — (2) Ps. 65.

ORATIO S. AMBROSII

ANTE MISSAM,

PER SINGULOS HEBDOMADÆ DIES DISTRIBUTA.

Die Dominica.

Summe Sacerdos, et vere Pontifex, Jesu Christe, qui te obtulisti Deo Patri hostiam puram et immaculatam in ara crucis pro nobis miseris peccatoribus, quique dedisti nobis carnem tuam ad manducandum, et sanguinem tuum ad bibendum, et posuisti mysterium illud in virtute Spiritus sancti, dicens: *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis*: rogo per eundem sanguinem tuum, magnum salutis nostræ pretium; rogo per hanc miram et ineffabilem charitatem, qua nos miseros et indignos sic amare dignatus es ut lavares nos a peccatis nostris in sanguine tuo: Doce me, servum tuum indignum, quem inter cætera dona tua, ad officium Sacerdotale vocare dignatus es, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiæ tuæ; doce me, quæso, per Spiritum sanctum tuum, tantum mysterium tractare ea reverentia et hono-

ORATIO ANTE MISSAM.

299

re, eaque devotione et timore, quibus oportet et decet. Fac me, Domine Jesu Christe, per gratiam tuam semper illud de tanto mysterio credere et intelligere, sentire et firmiter tenere, dicere et cogitare quod tibi placet et expedit animæ meæ. Intret Spiritus tuus bonus in cor meum, qui sonet ibi sine sono, et sine strepitu verborum loquatur omnem veritatem tantorum mysteriorum: profunda quippe sunt nimis, et sacro tecta velamine. Propter magnam clementiam tuam concede mihi Missarum solemniam mundo corde et pura mente celebrare. Libera cor meum ab immundis et nefandis, vanis et noxiis cogitationibus. Muni me beatorum Angelorum pia et fida custodia; atque fortissima tutela, ut hostes omnium bonorum confusi discedant. Per virtutem tanti mysterii, et per manum sancti Angeli tui repelle a me, Domine Jesu Christe, et a cunctis servis tuis durissimum spiritum superbiæ, conodoxiæ, invidiæ et blasphemæ, fornicationis et immunditiæ, dubietatis et dissidentiæ. Confundantur qui nos persequuntur: pereant illi qui nos perdere festinant.

Feria secunda.

Rex virginum, et amator castitatis et integritatis, coelesti rore benedictionis tuæ exstingue in corpore meo fomitem ardentis

libidinis, ut maneat in metenor castitatis animæ et corporis. Mortifica in membris meis carnis stimulos, omnesque libidinis commotiones, et da mihi veram et perpetuam castitatem, cum cæteris donis tuis quæ tibi placent in veritate, ut sacrificium laudis casto corpore et mundo corde valeam tibi offerre. Quanta enim, Domine Jesu Christe, cordis contritione et lacrymarum fonte, quanta reverentia et tremore, quanta corporis castitate et animæ puritate illud divinum et cœleste sacrificium est celebrandum, ubi caro tua in veritate sumitur, ubi sanguis tuus in veritate bibitur; ubi summis ima, terrena divinis juuguntur; ubi adest præsentia sanctorum Angelorum; ubi tu es sacerdos et sacrificium mirabiliter et ineffabiliter constitutus!

Feria tertia.

Quis digne hoc celebrare poterit, nisi tu, Deus omnipotens, offerentem feceris dignum? Scio et vere scio, et id ipsum pietati tuæ confiteor, quia non sum dignus accedere ad tantum mysterium, propter nimia peccata mea et infinitas negligentias meas: sed scio, et veraciter credo ex toto corde, et ore confiteor, quia tu potes me facere dignum, qui solus potes facere mundum de immundo conceptum semine, et de peccatoribus jus-

tos et sanctos. Per hanc omnipotentiam tuam te rogo, ut concedas mihi peccatori hoc cœleste sacrificium celebrare cum timore et tremore, cum cordis puritate, et lacrymarum fonte, cum lætitia spirituali et cœlesti gaudio. Sentiat mens mea dulcedinem beatissimæ præsentiae tuæ, et excubias sanctorum Angelorum tuorum in circuitu meo.

Feria quarta.

Ego enim, Domine, memor venerandæ passionis tuæ, accedo ad altare tuum, licet peccator, ut offeram tibi sacrificium quod tu instituisti et offerri præcepisti in commemorationem tui pro salute nostra. Suscipe istud, quæso, summe Deus, pro Ecclesia sancta tua, et pro cuncto populo tuo quem acquisisti pretioso sanguine tuo. Et quoniam me peccatorem inter te et eundem populum tuum medium esse voluisti, licet in me boni operis testimonium non agnoscas, officium saltem dispensationis creditæ non recuses; nec per me indignum famulum tuum eorum salutis pereat pretium, pro quibus victima factus salutaris, dignatus es esse redemptio. Profero etiam, Domine, si digneris propitius intueri, tribulationes plebium, pericula populorum, captivorum gemitus, miserias orphanorum, necessitates peregrinorum, in-

opiam debiliū, desperationes languentium, defectus senum, suspiria juvenum, vota virginum, lamenta viduarum.

Feria quinta.

Tu enim misereris omnium, Domine, et nihil odisti eorum quæ fecisti. Memorare quæ sit nostra substantia; quia tu Pater noster es, quia tu Deus noster es, ne irascaris satis, neque multitudinem viscerum tuorum super nos contineas; non enim in justificationibus nostris prosternimus preces nostras ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Aufer a nobis, Domine, iniquitates nostras, et ignem sancti Spiritus in nobis clementer accende. Aufer cor lapideum de carne nostra, et da nobis cor carneum quod te amet, te diligat, te delectetur, te sequatur, et te perfruatur. Oramus, Domine, clementiam tuam, ut sereno vultu familiam tuam sacri tui nominis officia præstolantem, aspicere digneris; et ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio; tu nobis preces suggere quas ipse audire propitius et exaudire delecteris.

Feria sexta.

Rogamus etiam te, sancte Pater, pro spiritibus fidelium defunctorum, ut sit illis salus, sanitas, gaudium et refrigerium sempiternum, hoc magnum pietatis sacramentum;

Domine Deus meus, sit illis hodie magnum et plenum convivium de te Pane vivo, qui de cælo descendisti, et das vitam mundo, de carne tua sancta et benedicta, Agni videlicet immaculati, qui tollit peccata mundi, quæ de sancto et glorioso beata virginis Mariæ utero est assumpta, et de Spiritu sancto concepta, ac de illo pietatis fonte qui per lanceam militis ex tuo sacratissimo latere emanavit; ut exinde referti et satiati, refrigerati et consolati exsultent in laude et gloria tua. Peto clementiam tuam, Domine, ut descendat super panem tibi sacrificandum plenitudo tuæ benedictionis, et sanctificatio tuæ divinitatis. Descendat etiam, Domine, illa sancti Spiritus tui invisibilis incomprehensibilisque majestas, sicut quondam in patrum hostias descendebat, qui et oblationes nostras Corpus et Sanguinem tuum efficiat, et me indignum Sacerdotem doceat tantum tractare mysterium cum cordis puritate, et lacrymarum devotione, cum reverentia et tremore; ita ut placide ac benigne suscipias sacrificium de manibus meis ad salutem omnium tam vivorum quam defunctorum.

Sabbato.

Rogo te etiam, Domine, per ipsum sacrosanctum mysterium Corporis et Sanguinis tui, quo quotidie in Ecclesia tua pascimur et

potamur, abluimur et sanctificamur, atque unius tuæ summæ divinitatis participes effici-
 mur: da mihi virtutes tuas sanctas, quibus repletus, bona conscientia ad altare tuum accedam, ita ut hæc cœlestia sacramenta efficiantur mihi salus et vita. Tu enim dixisti ore tuo sancto et benedicto: *Panem quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Ego sum panis vivus qui de cœlo descendi. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum.* Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem amoris tui. Sana illud ab omni languore, ut nullam præter te sentiam dulcedinem. Panis candidissime, habens omne delectamentum et omniem saporem, qui nos semper reficis, et nunquam in te deficis, comedit te cor meum, et dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Manducat te Angelus ore pleno; manducet te peregrinus homo pro modulo suo, ne deficere possit in via, tali recreatus viatico. Panis sancte, Panis vive, Panis munde, qui descendisti de cœlo et das vitam mundo; veni in cor meum, et munda me ab omni inquinamento carnis et spiritus. Intra in animam meam, sana et munda me interius et exterius. Esto tutamen et perpetua salus corporis et animæ meæ. Repelle a me insidiantes mihi hostes: recedant procul a præsentia potentiæ tuæ; ut foris

et intus per te munitus, recto tramite perveniam ad tuum regnum, ubi non in mysteriis, sicut in hoc tempore agitur, sed facie ad faciem te videbimus, cum tradideris nos regnum Deo Patri, et eris Deus omnia in omnibus. Tunc enim me de te satiabis satietate mirifica; ita ut nec esuriam, nec sitiam in æternum. Qui cum eodem Deo Patre et Spiritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

PRÆPARATIO

AD MISSAM,

PRO OPPORTUNITATE SACERDOTIS FACIENDA.

ANT. Ne remiſcaris, etc. *In duplicibus tantum duplicatur, et pariter ante Missas quæ ritu duplici celebrantur, (hoc est) cum unica oratione, sive sit votiva pro re gravi, sive pro defunctis (quamquam pro defunctis omitti possunt Antiphona et Psalmi); et tempore Paschali additur, Alleluia.*

Psal. 83. Quam dilecta tabernacula tua, etc.

Psalmus 84.

Benedixisti, Domine, terram tuam : *
avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ, * ope-
ruisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam : * avertisti
ab ira indignationis tuæ.

Converte nos, Deus, salutaris noster, * et
averte iram tuam a nobis.

Numquid in æternum irasceris nobis? *
aut extends iram tuam a generatione in ge-
nerationem?

PRÆPARATIO AD MISSAM.

307

Deus, tu conversus vivificabis nos, * et
plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis, Domine, misericordiam
tuam, * et salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus
Deus; quoniam loquetur pacem in plebem
suam,

Et super sanctos suos, * et in eos qui con-
vertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eum salu-
tare ipsius, * ut inhabitet gloria in terra
nostra.

Misericordia et veritas obviaverunt sibi : *
justitia et pax osculatæ sunt.

Veritas de terra orta est, * et justitia de
cælo prospexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem; * et
terra nostra dabit fructum suum.

Justitia ante eum ambulabit, * et ponet in
via gressus suos.

Gloria Patri. Sicut erat, etc.

Psalmus 85.

Inclina, Domine, aurem tuam, et exaudi
me : * quoniam inops et pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanctus
sum : * salvum fac servum tuum, Deus meus,
sperantem in te.

Miserere mei, Domine, quoniam ad te cla-

mavi tota die : * lætifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.

Quoniam tu, Domine, suavis et mitis, * et multæ misericordiæ omnibus invocantibus te.

Auribus percipe, Domine, orationem meam; * et intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamavi ad te, * quia exaudisti me.

Non est similis tui in diis, Domine; * et non est secundum opera tua.

Omnes gentes quascumque fecisti venient, et adorabunt coram te, Domine, * et glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, et faciens mirabilia : * tu es Deus solus.

Deduc me, Domine, in via tua, et ingrediar in veritate tua : * lætetur cor meum ut timeat nomen tuum.

Confitebor tibi, Domine Deus meus, in toto corde meo, * et glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia misericordia tua magna est super me, * et eruisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus, iniqui insurrexerunt super me, et synagoga potentium quæsierunt animam meam; * et non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu, Domine Deus miserator et misericors, * patiens, et multæ misericordiæ, et verax.

Respice in me et miserere mei : * da imperium tuum puero tuo, et saluum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, et confundantur; * quoniam tu, Domine, adjuvisti me et consolatus es me.

Gloria Patri. Sicut erat, etc.

Psalmus 115.

Credidi, propter quod locutus sum : * ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo : * Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino * pro omnibus quæ retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam, * et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus : * pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus; * ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea; * tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu

omni populi ejus, * in atriis domus Domini,
in medio tui Jerusalem.

Gloria Patri. Sicut erat, etc.

Psalmus 127.

De profundis clamavi ad te, Domine : *
Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes * in vocem
deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine, * Do-
mine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est, * et propter
legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus, * spe-
ravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, *
speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, * et
copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel * ex omnibus ini-
quitatibus ejus.

Gloria Patri, etc.

Deinde repetitur Antiphona. Ne reminis-
caris, Domine, delicta nostra, vel paren-
tum nostrorum : neque vindictam sumas de
peccatis nostris. *Tempore Paschali additur :*
Alleluia.

Postea Sacerdos dicit : Kyrie eleison.
Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster, etc.

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem,

℞. Sed libera nos a malo.

Ÿ. Ego dixi, Domine, miserere mei.

℞. Sana animam meam quia peccavi tibi.

Ÿ. Convertere, Domine, aliquantulum,

℞. Et deprecare super servos tuos.

Ÿ. Fiat misericordia tua, Domine, super
nos,

℞. Quemadmodum speravimus in te.

Ÿ. Sacerdotes tui induantur justitiam,

℞. Et Sancti tui exsultent.

Ÿ. Ab occultis meis munda me, Domine,

℞. Et ab alienis parce servo tuo.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam,

℞. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum,

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Aures tuæ pietatis, mitissime Deus, in-
clina precibus nostris, et gratia sancti Spiri-
tus illumina cor nostrum; ut tuis mysteriis
digne ministrare, teque æterna charitate di-
ligere mereamur.

Deus, cui omne cor patet et omnis vo-
luntas loquitur, et quem nullum latet secre-
tum, purifica per infusionem sancti Spiritus
cognitiones cordis nostri; ut te perfecte di-
ligere et digne laudare mereamur.

Ure igne sancti Spiritus renes nostros et cor nostrum, Domine; ut tibi casto corpore serviamus, et mundo corde placeamus.

Mentes nostras, quæsumus, Domine, Paracletus, qui a te procedit, illuminet, et inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritatem.

Adsit nobis, quæsumus, Domine, virtus Spiritus sancti, quæ et corda nostra clementer expurget, et ab omnibus tueatur adversis.

Deus, qui corda Fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere.

Conscientias nostras, quæsumus, Domine, visitando purifica; ut veniens Dominus noster Jesus Christus Filius tuus, paratam sibi in nobis inveniat mansionem, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

FORMA INTENTIONIS.

Ad laudem et gloriam sanctissimæ Trinitatis, in memoriam Salvatoris nostri JESU CHRISTI vitæ, passionis, mortis, resurrec-

tionis, ac in operum et meritorum suorum omniumque Sanctorum unionem; ad laudem quoque et exaltationem beatissimæ Virginis MARIE, cœlestium Angelorum, Sanctorum atque Sanctarum, et signanter NN. et aliorum Sanctorum: offero etiam cum ipsorum beatorum Spirituum laudibus, Sanctorumque omnium precibus et meritis, nunc et semper, hoc, et omnia alia sacrificia, officia, orationes, et bona opera totius mundi, pro meis præsentibus et futuris animæ et corporis necessitatibus, in auxilium et consolationem meam, et in remissionem omnium peccatorum meorum, quorum veram contritionem semper habere intendo, conor et cupio, omniumque vivorum et defunctorum meorum parentum et consanguineorum, amicorum, inimicorum, benefactorum in spiritualibus et temporalibus, ac illorum quibus fui gravamen, scandalum, et occasio peccandi; pro omni gradu sanctæ Catholicæ Ecclesiæ, ac illius conservatione, augmento, et exaltatione, Christianorum principum unione, hæreseum extirpatione, Summi Pontificis salute, Regis nostri Christianissimi incolumitate, et animarum in Purgatorio existentium liberatione; pro conservatione et augmento omnium Religionum; pro conversione omnium infidelium; pro mihi commissis et commendatis; denique

pro illis omnibus vivis atque defunctis pro quibus Dominus noster J. C. et ejus Mater sciunt et volunt me debere orare et sacrificare, sic oro, obsecro, ac orare, obsecrare, sacrificare intendo ac propono, ac juxta intentionem sanctæ Catholicæ Ecclesiæ, ego N. Minister licet indignus: in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Amen. Pater, Ave, etc.

Gregorius XIII, Pontifex Maximus, concessit cuilibet celebranti Missam, et dicenti quæ sequuntur, 50 annorum indulgentiam.

Ego volo Missam celebrare, et conficere corpus et sanguinem Domini JESU CHRISTI, juxta ritum sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ad laudem omnipotentis Dei, totiusque Curiæ triumphantis; ad utilitatem meam, totiusque Curiæ militantis; pro omnibus qui se commendaverunt orationibus meis in genere et specie, et pro felici statu sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Amen.

Gaudium cum pace, emendationem vitæ, spatium veræ poenitentiae, gratiam et consolationem sancti Spiritus, perseverantiam in bonis operibus, tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus. Amen.

ALIA SANCTI AMBROSII ANTE MISSAM

Oratio.

Ad mensam dulcissimi convivii tui, pie Domine JESU CHRISTE, ego peccator de propriis meritis nihil præsumens, sed de tua confidens misericordia et bonitate, accedere vereor et contremisco. Nam cor et corpus habeo multis criminibus maculatum, mentem et linguam non caute custoditam. Ergo, o pia Deitas! o tremenda Majestas! ego miser inter angustias deprehensus, ad te fontem misericordiæ recurro, ad te festino sanandus: sub tuam protectionem fugio, et quem judicem sustinere nequeo, salvatorem habere suspiro. Tibi, Domine, plagas meas ostendo; tibi verecundiam meam detego. Scio peccata mea multa et magna, pro quibus timeo. Spero in misericordias tuas, quarum non est numerus. Respice ergo in me oculis misericordiæ tuæ, Domine JESU CHRISTE, Rex æternæ, Deus et homo, crucifixus propter hominem. Exaudi me sperantem in te, miserere mei pleni miseriis et peccatis, tu qui fontem miserationis nunquam manare cessabis. Salve, salutaris Victima, pro me et omni humano genere in patibulo crucis oblata. Salve, nobilis et pretiosè Sanguis de vulneribus crucifixi Domini

mei JESU CHRISTI profluens, et peccata totius mundi abluens. Recordare, Domine, creaturæ tuæ, quam tuo sanguine redemisti. Pœnitet me peccasse : cupio emendare quod feci. Aufer a me, quæso, clementissime pater, omnes iniquitates et peccata mea; ut purificatus mente et corpore, digne degustare merear Sancta Sanctorum; et concede, ut sancta prælibatio corporis et sanguinis tui, quam ego indignus sumere intendo, sit peccatorum meorum remissio, sit delictorum perfecta purgatio, sit turpium cogitationum effugatio, ac honorum sensuum regeneratio, operumque tibi placentium salubris efficacia, animæ quoque et corporis contra inimicorum meorum insidias firmissima tutio. Amen.

ORATIO AD BEATAM VIRGINEM MARIAM

Ante celebrationem Missæ.

O Mater pietatis et misericordiæ, beatissima Virgo Maria, ego miser et indignus peccator ad te confugio toto corde et affectu, et precor dulcissimam pietatem tuam, ut sicut dulcissimo Filio tuo in cruce pendenti astitisti, ita et mihi misero Sacerdoti, et Sacerdotibus omnibus, hic et in tota sancta Ecclesia ipsum hodie offerentibus, clementer assistere digneris; ut tua gratia adjuti,

dignam et acceptabilem hostiam in conspectu summæ et individuæ Trinitatis offerre valeamus. Amen.

ORATIO AD SANCTUM VEL SANCTAM

Cujus eo die festum celebratur.

O sancte N. vel sancta N. ecce ego miser peccator de tuis meritis confisus, offero nunc sacratissimum Sacramentum corporis et sanguinis Domini nostri JESU CHRISTI pro tuo honore et gloria; precor te humiliter et devote, ut pro me hodie intercedere digneris, ut tantum sacrificium digne et acceptabiliter offerre valeam, et eum tecum et cum omnibus Electis ejus, æternaliter laudare et cum eo regnare valeam. Amen.

BEDA,

De venerabili Eucharistiæ Sacramento.

Sacerdos non legitime impeditus, celebrare omittens, quantum in eo est, 1° privat sanctam Trinitatem laude et gloria; 2° Angelos lætitia; 3° peccatores venia; 4° justos subsidio et gratia; 5° in purgatorio existentes refrigerio; 6° Ecclesiam spirituali Christi beneficio; 7° et seipsum medicina et remedio.

GRATIARUM

ACTIONES

POST MISSAM.

ANT. Trium Puerorum. *In duplicibus dicitur integra.*

CANTICUM TRIUM PUERORUM. *Dan. 3.*

Benedicite, omnia opera Domini, Domino : * laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite, Angeli Domini, Domino : * benedicite, cœli, Domino.

Benedicite, aquæ omnes quæ super cœlos sunt, Domino : * benedicite, omnes virtutes Domini, Domino.

Benedicite, sol et luna, Domino : * benedicite, stellæ cœli, Domino.

Benedicite, omnis imber et ros, Domino : * benedicite, omnes spiritus Dei, Domino.

Benedicite, ignis et æstus, Domino : * benedicite, frigus et æstus, Domino.

Benedicite, rores et pruina, Domino : * benedicite, gelu et frigus, Domino.

GRAT. ACTIONES POST MISSAM. 319

Benedicite, glacies et nives, Domino : * benedicite, noctes et dies, Domino.

Benedicite, lux et tenebræ, Domino : * benedicite, fulgura et nubes, Domino.

Benedicat terra Dominum ; * laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, montes et colles, Domino : * benedicite, universa germinantia in terra, Domino.

Benedicite, fontes Domino : * benedicite, maria et flumina, Domino.

Benedicite, cete et omnia quæ moventur in aquis, Domino : * benedicite, omnes volucres cœli, Domino.

Benedicite, omnes bestię et pecora, Domino : * benedicite, filii hominum, Domino.

Benedicat Israel Dominum ; * laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, Sacerdotes Domini, Domino : * benedicite, servi Domini, Domino.

Benedicite, spiritus et animæ justorum, Domino : * benedicite, sancti et humiles corde, Domino.

Benedicite, Anania, Azaria, Mizaël, Domino ; * laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu ; * laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es, Domine, in firmamento

coeli; * et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in sæcula.

Gloria Patri.

Psalmus 15.

Laudate Dominum in sanctis ejus : * laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus : * laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ : * laudate eum in psalterio et cithara.

Laudate eum in tympano et choro : * laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus : laudate eum in cymbalis jubilationis : * omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, etc.

ANT. Trium Puerorum cantemus hymnum quem cantabant Sancti in camino ignis, benedicentes Domino.

Tempore Paschali additur : Alleluia.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem;

℞. Sed libera nos a malo.

Ÿ. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua,

℞. Et sancti tui benedicant tibi.

Ÿ. Exsultabunt Sancti in gloria;

℞. Latrabuntur in cubilibus suis.

Ÿ. Non nobis, Domine, non nobis,

℞. Sed nomini tuo da gloriam.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam,

℞. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum,

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui tribus Pueris mitigasti flammam ignium, concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni, et adjuvando prosequere; ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te cæpta finiatur.

Da nobis, quæsumus, Domine, vitiorum nostrorum flammam extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

ORATIO S. THOME AQUINATIS.

Gratias tibi ago, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui me peccatorem, indignum famulum tuum, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiatuæ, satiare dignatus es pretioso corpore et sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi;

et precor, ut hæc sancta Communio non sit mihi reatus ad pœnam, sed intercessio salutaris ad veniam. Sit mihi armatura fidei, et scutum bonæ voluntatis. Sit vitiorum meorum evacuatio, concupiscentiæ et libidinis exterminatio, charitatis et patientiæ, humilitatis et obedientiæ, omniumque virtutum augmentatio; contra insidias inimicorum omnium, tam visibilium quam invisibilium firma defensio; motuum meorum tam carnalium quam spiritualium, perfecta quietatio; in te uno ac vero Deo firma adhesio, atque finis mei felix consummatio. Et precor te, ut ad illud ineffabile convivium me peccatorem perducere digneris, ubi tu cum Filio tuo et Spiritu sancto Sanctis tuis es lux vera, satietas plena, gaudium sempiternum, jucunditas consummata, et felicitas perfecta. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

ORATIO DICENDA POST MISSAM.

Omnipotens sempiterne Deus, conservator animarum, mundi que Redemptor, me famulum tuum ante Majestatem tuam prostratum benignissime respice, et Sacrificium quod in honore nominis tui, pro salute fidelium, tam vivorum quam etiam defunctorum, et pro peccatis et offensionibus meis obtuli, piissime recipe; iram tuam a me remove; gratiam et misericordiam mihi concede; januam

Paradisi mihi pande; ab omnibus malis me potenter eripe; et quidquid proprio commisso reatu, clementer indulge. Et sic in hoc sæculo in præceptis tuis fac me perseverare, ut dignus Electorum gregi copulari efficiar, te præstante, Deus meus, cujus nomen benedictum, honor atque regnum permanet in sæcula sæculorum. Amen.

RHYTHMUS S. THOMÆ

Ad sacram eucharistiam.

Adoro te devote latens Deitas,
Quæ sub his figuris vere latitas:
Tibi se cor meum totum subjicit,
Quia te contemplans, totum deficit.

Visus, tactus, gustus in te fallitur;
Sed auditu solo tuto creditur.
Credo quidquid dixit Dei Filius,
N̄ hoc verbo veritatis verius.

In cruce latebat sola Deitas;
At hic latet simul et humanitas:
Ambo tamen credens atque confitens,
Peto quod petivit Iatro pœnitens.

Plagas, sicut Thomas, non intueor;
Deum tamen meum te confiteor:
Fac me tibi semper magis credere,
In te spem habere, te diligere.

O memoriale mortis Domini!
Panis vivus, vitam præstans homini;

Præsta meæ menti de te vivere,
Et te illi semper dulce sapere.

Pie pellicane, Jesu Domine,
Me immundum munda tuo sanguine,
Cujus una stilla saluum facere
Totum mundum queit ab omni scelere.

JESU, quem velatum nunc aspicio,
Oro fiat illud quod tam sitio,
Ut te revelata cernens facie,
Visu sim beatus tuæ gloriæ. Amen.

ORATIO AD DEI FILIUM.

Anima Christi sanctissima, sanctifica me:
Corpus Christi sacratissimum, salva me:
Sanguis Christi pretiosissime, inebria me:
aqua lateris Christi purissima, munda me:
sudor vultus Christi virtuosissime, sana me:
passio Christi piïssima, conforta me. O bone
JESU, custodi me: intra vulnera tua abs-
conde me: non permittas me separari a te:
ab hoste maligno defende me: jube me ve-
nire ad te, et pone me juxta te: ut cum An-
gelis et Archangelis tuis laudem te per in-
finita sæcula sæculorum. Amen.

Obsecro te, mitissime et bone JESU, ut
hæc immortalis hostia pro me tibi gratias
referat, me tibi reconciliet, me tibi restituat,
mihî peccatori veniam tribuat, et ad vitam
perducat æternam. Amen.

GRATIARUM ACTIO

POST MISSAM.

O dulcedo cordis mei, et vita animæ meæ,
et jucunda requies spiritus mei, dulcis Jesu:
immortales tibi ago gratias pro omnibus be-
neficiis mihi collatis; signanter vero, quia
hodie me dignum fecisti verum et immacu-
latum corpus et sanguinem tuum pretio-
sum consecrare, pertractare, illudque tibi
offerre in memoriam tuorum mirabilium, ad
tuam gloriam et in remissionem omnium
peccatorum, tam meorum, quam illorum
pro quibus orare et offerre proposui, illo-
que in salutem et consolationem animæ meæ
cibari et nutriri. Quapropter vere dicere
audeo: Cibus meus Christus, et ego ejus.
Multiplico ergo, et quotiescumque respiro,
multiplicare intendo meam voluntatem in
infinitum in tuis laudibus; precorque beatis-
simam Virginem, Angelos, Sanctos, Sanctas,
et creaturas universas, pro me immensas
tibi referre gratias. Imo quia ista minime
sufficiunt, te supplico, ut tibi ipsi gratias
agere, te laudare et glorificare compla-
ceas; et quia dignatus es istam indignam,
tuam tamen facere habitationem, dignare
quoque apud ipsam perpetuam facere man-
sionem. Effice me hominem secundum cor

tuum. Uni me tibi intime, et totum transforma et transmuta in te. Salva me, Jesu Christe, et cunctam a me hostis antiqui depelle nequitiam per innocentissimam tuam passionem. Oro itidem ut digneris gratias et indulgentias omnes quas hoc sacrificio vel communione mediante acquirere et lucrari possum, concedere tam mihi, quam aliis vivis et defunctis quibus applicare proposui; quia te ipsum pro ipsis exoro, pro quibus et tu vis et sanctissimus Pontifex intendit hæc de causa me debere orare. Amen. Pater noster, etc. Ave, etc.

ALIA ORATIO POST MISSAM.

Gratias ago tibi, omnipotens et misericors Deus, gratiarum actiones tremendæ majestati tuæ, piissime et immense Pater, habeo, quia me indignissimum et nefandissimum peccatorem, pretioso corpore et sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi, consolari et satiare dignatus es. Quæso igitur, dulcissime Domine Jesu, ut hæc sancta communio non sit mihi ad iudicium et condemnationem; sed, tua gratia et pietate, sit mihi suavitas et dulcedo, animæ meæ salus et sanctitas, in omni tentatione pax et gaudium, in omni tribulatione lumen et virtus, in omni verbo et opere solatium, et tutela finalis in morte, ad evadendas omnium ini-

micorum meorum insidias, et proficiat mihi ad salutem corporis et animæ in vitam æternam: et præsta, ut ibi nulla remaneat peccati macula, ubi tua sancta introierunt sacramenta. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

PRECATIUNCULA

Sacerdotibus quotidie legenda, ut in dies Deo ferventius deserviant.

(Ex Thom. a Kemp. de Imit. Christi.)

Adjuvet nos gratia tua, omnipotens Deus, ut qui officium Sacerdotale suscepimus, digne et devote tibi cum omni puritate et in conscientia bona famulari valeamus.

Etsi non possumus in tanta innocentia vitæ conversari, ut debemus, concede nobis tam digne flere mala quæ gessimus, ut in spiritu humilitatis, ac bonæ voluntatis proposito, tibi ferventius deservire valeamus.

ORATIO AD BE. VIRGINEM MARIAM.

O serenissima et inclyta Mater Domini nostri Jesu Christi Virgo Maria, Regina mundi, quæ eundem Creatorem omnium creaturarum tuo sanctissimo utero fuisti digna portare, cujus idem sacratissimum corpus et sanguinem sumpsi, ad ipsum pro me misero peccatore intercedere digneris, ut quidquid in hoc ineffabili sacramento ignoranter,

negligenter, irreverenter et accidentaliter omisi, tuis precibus sanctissimis mihi indulgere dignetur. Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

ALIA ORATIO S. BONAVENTURÆ.

Transfige, dulcissime Domine Jesu, medullas et viscera animæ meæ suavissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere, vera, serenaque et apostolica sanctissima charitate, ut langueat et liquefiat anima mea solo semper amore et desiderio tui, te concupiscat, et deficiat in atria tua, cupiat dissolvi et esse tecum. Da ut anima mea te esuriat, panem Angelorum, refectionem animarum sanctorum, panem nostrum quotidianum, super-substantialem, habentem omnem dulcedinem et saporem, et omne delectamentum suavitatis: te in quem desiderant Angeli prospicere, semper esuriat et comedat cor meum, et dulcedine saporis tui replcantur viscera animæ meæ; te semper sitiât fontem vitæ, fontem sapientiæ et scientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis, ubertatem domus Dei: te semper ambiat, te quærat, te inveniât, ad te tendat, ad te perveniat; te meditetur, te loquatur, et omnia operetur in laudem et gloriam nominis tui, cum humilitate et discretione, cum dilectione et delectatione, cum facilitate et affectu,

cum perseverantia usque in finem, et tu sis solus semper spes mea, jucunditas mea, gaudium meum, quies et tranquillitas mea, pax mea, suavitas mea, odor meus, dulcedo mea, cibus meus, refectionis mea, refugium meum, auxilium meum, sapientia mea, portio mea, et possessio mea, thesaurus meus, in quo fixa et firma et immobiliter semper sit radicata mens mea et cor meum. Amen.

SANCTUS AUGUSTINUS

DE DIGNITATE SACERDOTUM SIC AIT:

O veneranda Sacerdotum dignitas, in quorum manibus Dei Filius, velut in utero Virginis, incarnatur. O felices Sacerdotes, si sacerdotaliter vixeritis! O cœleste mysterium, quod per vos Pater et Filius et Spiritus sanctus tam mirabiliter operantur sub tam ineffabili ministerio vestro, quo uno eodemque momento idem Deus qui præsidet in celo, in manibus vestris est in sacrificio! Cœlum miratur, horrescit infernus, contremiscit diabolus, reveretur quam plurimum Angelica celsitudo. Quid retribuam Domino (ut taceam de cæteris) qui retribuit mihi, pro tam singulari dono mihi sacrificio impenso, quod est datum optimum et omne donum perfectum? O venerabilium sanctitudo manuum!

O felix exercitium, ubi tractat Christum Sacerdos Dei Filium, cujus deliciae sunt esse cum filiis hominum! O Sacerdotes, attendite! major est dignitas vobis collata quam Angelis, qui adorant quod vos conficitis, nec ipsi conficere possunt. O altitudo sapientiae Dei! O ineffabilis clementia Salvatoris! Quod datum non est Angelis, concessum est homini. Sacerdos hoc sacramentum ineffabile conficit: Angelus conficienti, sibi quasi famulus assistit.

SANCTUS CHRYSOSTOMUS

Idem argumentum prosequitur his verbis:

Multi Sacerdotes, et pauci Sacerdotes; multi in nomine, pauci in opere. Videte ergo, o Christi Ministri, quomodo sedeatis super cathedram, quia cathedra non facit Sacerdotem, sed Sacerdos cathedram; non locus sanctificat hominem, sed homo locum. Qui bene sederit super cathedram, honorem accipit ab illa; qui male sederit, injuriam facit cathedrae. In judicio enim sedes: si bene vixeris et bene docueris, omnium iudex eris; si autem bene docueris et male vixeris, tui solius. Nam bene vivendo et bene docendo, populum instruis quomodo vivere debeat, bene autem docendo et male vivendo, Deum instruis quomodo te debeat condemnare.

Hom. 43, oper. imperf. in Matth.

MONITUM SACERDOTI

PRO MISSE CELEBRATIONE.

Non vana gloria celebret, ut videatur devotus;

Non ex avaritia turpi, ne videatur parcus;

Non ex mera consuetudine, ne sit sacrilegus;

Non timore pravo, ne videatur servus:

Sed intendat sacrificio Deum, ut par est, colere,

Corpus et sanguinem Christi reverenter consecrare,

Mortem ejusque passionem annuntiare,

Vivis et mortuis abundanter prodesse, Deum placando peccato finem dare.

Optet anima devotionis augmentum,

Dei proximique charitatis incrementum,

Pro gloria Dei virtutis profectum,

Transformationem sui totalem in Deum.

BREVIUS EX S. LAURENTIO JUSTINIANO.

Accedat Sacerdos ad Altaris tribunal, ut

Christus,

Assistat ut Angelus,

Ministret ut Sanctus,

Populorum vota offerat ut pontifex,

Pro pace interpellat ut mediator,

Pro se autem exoret ut homo.

MENSIS
EUCCHARISTICUS.

DIES PRIMUS.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus Rex sæculorum immortalis, qui habet in vestimento et femore suo scriptum: Rex Regum, et Dominus dominantium. (1 *Timoth.* 1, 13.—*Apoc.* 19, 16.)

2. Ad quem venit? Ad subditum suum, decem millium talentorum debitorem, qui nec obolum habet unde incipiat debitum tam ingens exsolvere. (* *Matth.* 18, 24.)

3. Ad quid venit? Non ut miserum servum divendat, et omnia ejus accipiat; sed ut ei pretium corporis et sanguinis sui, immensum majus debito, ad solvendum tribuat.

ASPIRATIO.

Exsulta satis filia Sion jubila filia Jerusalem: ecce Rex tuus veniet tibi justus, et salvator. (*Zach.* 9, 9.)

MENSIS
EUCCHARISTICUS.

DIES PRIMUS.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam Regem potentissimum et benignissimum: teque veluti reum, coram eo procidentem, et rogantem: Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi. (*Matth.* 12, 26.)

2. Dilige eum ex toto corde tuo, ita ut desiderio, et firmo proposito tuo, nihil illi contrarium velis, nihil illi anteponas aut æques, nihil quod ad illum actu vel virtute, non tendat, diligas.

3. Pete ab eo spiritum fortitudinis, ut divinum honorem contra insidiatores ejus, tanquam subditus fidelis, usque ad sanguinem tuearis.

ASPIRATIO.

Tu es ipse Rex meus, et Deus meus, qui mandas salutes Jacob. In te inimicos nostros ventilabimus cornu, et in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis. (*Psal.* 43, v. 5, 6.)

DIES II.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus Dominus, qui servis suis jugum suave, et onus leve suorum mandatorum et consiliorum imponit; ac pro momentaneis obsequiis æternam gloriam pollicetur. (*Matth. 11, 20.*)

2. Ad quem venit? Ad servum suum contumacem, qui a sæculo confregit jugum ipsius, rupit vincula ejus, et dixit: Non serviam. (* *Jerem. 2, 20.*)

3. Ad quid venit? Ut e funiculis Adam trahat eum in vinculis charitatis; ereptumque a passionum jugo, in servitutem suam, omni imperio feliciorum, reducat. (* *Osee, 11, 4.*)

ASPIRATIO.

Et unde hoc mihi, ut Dominus meus et Filius Dei mei veniat ad me? (* *Luc. 1, 43.*)

DIES II.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui tanquam Dominum tuum, qui emit te pretio magno: teque veluti servum ejus fugitivum, qui ad ipsum per novum fervorem vis redire. (* *1 Cor. 6, 20.*)

2. Dilige eum ex tota anima tua, ita ut sis unus ex illis qui aiebant: Nemo nostrum sibi vivit, et nemo sibi moritur: sive enim vivimus, Domino vivimus; sive morimur, Domino morimur. (*Rom. 14, 7 et 8.*)

3. Pete ab eo spiritum timoris Domini, ut omne peccatum vel levissimum fugias, et ipsum solum casto affectu timeas.

ASPIRATIO.

Infige, Domine, pedem meum in compedes tuos, et in torques tuos collum meum. (*Eccli. 6, 25.*)

DIES III.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus magister, qui docet nos utilia, qui prius fecit quæ docuit, et ad faciendum quod docet gratiam impertit. (* *Isa.* 48, 17.)

2. Ad quem venit? Ad discipulum infimæ classis, qui nunquam, aut sero ad audiendam doctrinam virtutum venit, et cito, per animi levitatem ab auditis discedit.

3. Ad quid venit? Ut sint oculi tui videntes Præceptorem tuum, et aures tuæ audiant verbum, post tergum, (hoc est) velamen accidentium, momentis: hæc est via (conversatio Christi), ambulate in ea. (*Isa.* 30, 20.)

ASPIRATIO.

Venite et ascendamus ad montem Dei Jacob, et docebit nos vias suas. (*Isa.* 2, 3.)

DIES III.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam magistrum tuum, qui te viam perfectionis docet, et in agendis ac omittendis erudit: teque velut alteram Magdalenam, sedentem secus pedes ejus, audientem verbum ipsius, et illud unum quod est necessarium addiscentem. (*Luc.* 10, 39, 42.)

2. Dilige eum ex tota mente tua, ita ut sanctis cogitationibus jugiter illi adhæreas, et ad capienda cœlestia tranquillitatem ac puritatem mentis inquiras.

3. Pete ab eo spiritum scientiæ, ut falsa scias a veris discernere, et fidei dictamina constanter teneas.

ASPIRATIO.

Vias tuas, Domine, demonstra mihi, et semitas tuas edoce me. (*Psal.* 24, 4.)

DIES IV.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus amicus fidelis, cui nulla est comparatio; qui a nobis desertus et irritatus nunquam nos deserit, sed ex inimicis, suo sanguine, amicissimos fecit. (* *Eccl.* 6, 15.)

4. Ad quem venit? Ad infamem proditorem, qui toties ejus amicitiam contempsit, ejus gratiæ peccatum prætulit, ejus familiaritatem cum vanissimis hominum colloquiis commutavit!

3. Ad quid venit? Ut sit amicus fidelis, protectio fortis; quo invento, thesaurum inveniat; et ut eum sibi intimius per amorem copulet. (* *Eccl.* 6, 14.)

ASPIRATIO.

Ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis, et facies tua decora. (*Cantic.* 2, 14.)

DIES IV.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam amicum fidelissimum, qui te servulum suum ad amicitiam suam extulit: teque velut amicum mensæ, aut potius vilem mercenarium, qui cum consolationes recipis, eum diligis; cum ad emendationem flagellaris, in dilectione torpescis.

2. Dilige eum ex omnibus viribus tuis, ita ut vires et potentias animæ tuæ, sensus et organa corporis tui, in unione virium et sensuum ejus, Deo offeras, et illis semper in obsequium ipsius, uti constituas.

3. Pete ad eo spiritum consilii, ut apta remedia ad salutem animæ tuæ, et aliorum, de quibus curam geris, eligere scias.

ASPIRATIO.

Dilectus meus mihi, et ego illi. Ego dilecto meo, et ad me conversio ejus. (*Cantic.* 2, 16. — *Ibid.* 7, 10.)

DIES V.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus frater, qui cum sit verus Deus, et Dominus hominum, non confunditur fratres eos vocare, dicens: Nuntiabo nomen tuum fratribus meis. (*Hebr. 2, 11.* — *Psal. 21, 23.*)

2. Ad quem venit? Ad fratrem, ipsius fratricidam, qui, ceu alter Cain, Abel justum in agro hujus mundi peccatis appetit, et impie confecit.

3. Ad quid venit? Ut fratricidam hunc in vita spirituali, quam ante dederat, conservet, et non vagum et profugum super terram esse dimittat. (* *Gen. 4, 12.*)

ASPIRATIO.

Quis mihi det te fratrem meum, suggerent ubera matris meæ, ut inveniam te foris, et deosculer te, et jam me nemo despiciat. (*Cant. 8, 1.*)

DIES V.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, ut fratrem tuum natu majorem, et primogenitum in multis fratribus: teque ut fraterculum ejus merito minimum, seu potius tali nomine prorsus indignum, cum sis illi vita et moribus valde dissimilis. (*Rom. 8, 29.*)

2. Dilige eum ex tota virtute tua, ita ut omni conatu tuo consilia et exempla fratris tui primogeniti fideliter impleas.

3. Pete ab eo spiritum intellectus, ut abditos sacræ Scripturæ sensus intelligas et explanes.

ASPIRATIO.

Hoc uno tantum indigeo, ut inveniam gratiam in conspectu tuo, Domine mi et frater mi. (*Gen. 33, 15.*)

DIES VI.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus Pater futuri sæculi, qui voluntarie genuit nos verbo veritatis; Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, qui tenerrime nos amat, et filiolos vocat. (*Isa. 9, 6. — Jacob. 1, 18. — 2. Cor. 1, 3.*)

2. Ad quem venit? Ad prodigum filium, qui peregre profectus est in regionem longinquam oblivionis Dei, et ibi dissipavit bona ipsius, vivendo, si non luxuriose, at inaniter et inutiliter. (* *Luc. 15, 13.*.)

3. Ad quid venit? Ut hunc prodigum filium ad se revertentem amplectatur et osculetur, nota gratia ac donis celestibus ornet, convivio corporis et sanguinis sui reficiat, atque in domo gloriæ suæ hæreditatis æternæ possessorem constituat. (*Ibid. v. 20 et seq.*)

ASPIRATIO.

Quanti mercenarii in domo patris mei abundant panibus! Ego autem hic fame pereo. Surgam et ibo ad patrem meum. (*Luc. 15, 17.*)

DIES VI.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam Patrem piissimum, qui te in cruce summis doloribus genuit: teque veluti errandum filium, ex longa peregrinatione ac miserrimo statu, ad ipsum redeuntem, atque ab ipso benignitate incredibili exceptum.

2. Dilige eum ex tota fortitudine tua, ita ut propter illum vitam, et salutem corporis, divitias, voluptates et honores despicias, ac sine creaturis vivere assuescas.

3. Pete ab eo spiritum pietatis, ut obsequio tanto ac tali Patri debita solerter inquiras, et eminenter præstes.

ASPIRATIO.

Pater, peccavi in Cœlum, et coram te: jam non sum dignus vocari filius tuus; fac me sicut unum de mercenariis tuis. (*Luc. 15, v. 18, 19.*)

DIES VII.

PREPARATIO.

1. Quis venit? Christus Sponsus, qui dixit: Sponsabo te mihi in sempiternum: et sponsabo te mihi in justitia, et iudicio, et in misericordia, et in miserationibus: et sponsabo te mihi in fide. (*Ose. 2, v. 19, 20.*)

2. Ad quem venit? Ad infidam sponsam suam, quæ fornicata est cum amatoribus multis super omnem mentem excelsam, et sub omni ligno frondoso; per superbiam scilicet et cupiditatem, vilissimis adhærendo creaturis. (*Jer. 3, 1.*)

3. Ad quid venit? Non ut det ei libellum repudii, sed ut sibi iterum respondeat eam, et ponat signum in faciem ejus, ne ullum, præter ipsum, amatorem admittat.

ASPIRATIO.

Prudentes virgines, surgite, et ornate vestras lampades: ecce Sponsus venit, exite obviam ei. (** Matth. 25, v. 6 et 7.*)

DIES VII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam sponsum amabilissimum, qui animam tuam, projectam super faciem terræ, nudam et confusione plenam, spontanee dilexit: animamque tuam, veluti sponsam ejus ipso tot vinculis copulatam, et tot donis ad redamandum illectam. (** Ezech. 16, v. 5, 7. — * Os. 14, 5.*)

2. Dilige eum ex tota libertate tua, ita ut tui corporis et animi potestatem non habeas, sed Sponsus tuus, qui potestatem tibi fecit corporis et sanguinis sui. (*1 Cor. 7, 4.*)

3. Pete ab eo spiritum sapientiæ, ut quidquid in Deo est intimius, nempe essentiam, attributa, processiones et decreta scruteris, ad majorem ipsius amorem in te excitandum.

ASPIRATIO.

Gaudens gaudebo in Domino, et exultabit anima mea in Deo meo: quia induit me vestimentis salutis, et indumento justitiæ circumdedit me, quasi sponsam ornatam monilibus suis. (*Isa. 61, 10.*)

DIES VIII.

PREPARATIO.

1. Quis venit? Christus, Sol justitiæ, et splendor gloriæ; lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. (*Malach. 4, 2. — Hebr. 1. — Joan. 1, 9.*)

2. Ad quem venit? Ad cæcum hominem, ambulans in tenebris, et habitans in regione umbræ mortis, dolentemque quod lumen cæli non videat. (* *Isa. 9, 2. — * Tob. 5, 12.*)

3. Ad quid venit? Ut signet super eum lumen vultus sui, suaque doctrina et exemplo luceat ei, quasi lucerna in caliginoso loco, donec dies æternitatis elucescat, et lucifer gloriæ oriatur in corde ejus. (* *Psalm. 4, 7. — * 2 Petr. 1, 19.*)

ASPIRATIO.

Surge, illuminare Jerusalem, quia venit lumen tuum: super te orietur Dominus, et gloria ejus in te videbitur. (*Isa. 60, v. 1, 2.*)

DIES VIII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam candorem lucis æternæ, illuminantem abscondita tenebrarum: teque veluti cæcum illum quem jussit Jesus adduci ad se, orantem, et dicentem: Domine, ut videam. (*Sap. 7 26. — 1 Cor. 4, 5. — Luc. 18, 41.*)

2. Dilige eum præ oculis tuis, et præ omni quod est aspectu delectabile, ita ut stultas avertere oculos tuos, ne videant vanitatem. (*Psal. 118, 37.*)

3. Pete ab eo fidei donum electum, ut quæ agenda sunt videas, et ad agenda quæ videris convalescas. (*Sap. 3, 14.*)

ASPIRATIO.

Quoniam tu illuminas lucernam meam, Domine, Deus meus illumina tenebras meas. (*Psal. 117, 29.*)

DIES IX.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus viaticum peregrinantis ad beatam Sion; pharmacum immortalitatis, et pignus æternæ gloriæ, quod non minus est quam ipsa gloria promissa.

2. Ad quem venit? Ad advenam et peregrinum, qui non habet hic manentem civitatem, sed futuram inquirat. (* *Hebr.* 13, 14.)

3. Ad quid venit? Ut ceu alter Elias, ambulet in fortitudine cibi hujus per observantiam mandatorum, diebus prosperitatum, et noctibus adversitatum, usque ad montem Dei. (* *Reg.* 19, 8.)

ASPIRATIO.

Auribus percipe lacrymas meas, ne si-leas: quoniam advena ego sum apud te, et peregrinus, sicut omnes patres mei. (*Psal.* 38, 13.)

DIES IX.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, ut provisorum itineris tui ad promissam terram, pluentem tibi manna ad manducandum: teque ut peregrinum in deserto hoc cœleste manna colligentem per singulos dies, donec æternum comedas de beatis frugibus terræ illius. (* *Psal.* 77, 24. — * *Josue.* 5, 14.)

2. Dilige eum præ omnibus odoramentis aromatatum, et florum fragrantia, sic, ut post ipsum solum curras in odorem unguentorum, id est, exemplorum suorum; donec introducat te Rex in cellaria sua. (* *Cant.* 1, 3.)

3. Pete ab eo donum spei firmissimæ, ut fidenter dicas: In pace in idipsum dormiam, et requiescam: quoniam tu, Domine, singulariter in spe constituisti me. (*Psal.* 4, 10.)

ASPIRATIO.

Lætatus sum in his quæ dicta sunt [mihi]: in domum Domini ibimus. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis, Jerusalem. (*Psal.* 121, v. 1, 2.)

DIES X.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus conviva, et convivium; convivium pinguium, convivium vindemiæ; pinguium medullatorum, vindemiæ defæcatæ. (*Isa. 25, 6.*)

2. Ad quem venit? Ad hominem tam excelso convivio prorsus indignum.

3. Ad quid venit? Ut hoc convivio saginatus, insuaves ac noxios mundi hujus cibos fastidiat; et cœnam nuptiarum Agni, cujus eucharistica typus est, duntaxat anhelet. (** Apoc. 19, 9.*)

ASPIRATIO.

Quis det de carnibus ejus, ut saturemur? Caro enim ejus vere est cibus, et sanguis ejus vere est potus. (*Job. 31, 31. — * Joan. 6, 56.*)

DIES X.

GRATIARUM ACTIO.

1. Rescipe oculis fidei Christum in medio cordis tui, speciebus eucharisticis veluti præinctum, et ministrantem tibi cibum qui permanet in vitam æternam: teque, hunc suavissimum cibum ad satietatem edentem, et adhuc ex amore esurientem. (** Luc. 12, 39. — Joan. 6, 27. — Eccl. 24, 29.*)

2. Dilige eum præ omni dulcedine, et ciborum suavitate: ita ut a gulosis excessibus te temperans, incipias gustare, et videre quam suavis sit Dominus. (** Psal. 33, 9.*)

3. Pete ab eo donum charitatis ferventissimæ, ut solus Deus tibi sapiat, et omne quod Deus non est desipiat tibi.

ASPIRATIO.

Quis ego sum servus tuus, quoniam respexisti super canem mortuum similem mei, et posuisti me inter convivas mensuræ tuæ? (*2 Reg. 9, 8. — Reg. 19, 28.*)

DIES XI.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus hospes jucundissimus, qui quotidie hospitatur, et pascit, et potat ingratos, et ad hæc amara audit; qui etiam nunc stat ad ostium cordis tui, et pulsatur. (* *Eccli.* 29, 32. — * *Apoc.* 3, 20.)

2. Ad quem venit? Ad ingratham animam tuam, de qua questus est: Hospes eram, et non collegisti me, nempe ut terrenis affectibus locum dares. (*Matth.* 25, 43.)

3. Ad quid venit? Ut audiente te vocem ejus, et aperiente ei cordis tui januam, intret ille ad te, mutuam daturus, et accepturus cœnam. (* *Apoc.* 3, 20.)

ASPIRATIO.

Festinans descende (per humilitatem), quia hodie in domo tua oportet me manere. Ingredere, benedicte Domini, cur foris stas? Præparavit domum. (*Luc.* 19, 5. — *Gen.* 24, 31.)

DIES XI.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam hospitem humanissimum, colloquia super mel et favum dulcia tecum miscentem, teque, quasi villicum, tam magni hospitis præsentia nobilitatum.

2. Dilige eum super omnem melodiam, et omne quod auribus blandiatur; ita ut obsurdescas ad vocem eorum qui narrant tibi fabulationes, sed non ut lex Dei tui. (*Psal.* 118, 85.)

3. Pete ab eo virtutem prudentiæ, ut jam non sis parvulus fluctuans, et circumferaris omni vento doctrinæ, in nequitia hominum, in astutia, ad circumventionem erroris. (*Ephes.* 4, 14.)

ASPIRATIO.

Non habet amaritudinem conversatio illius, nec tædium convictus illius, sed lætitiâ et gaudium. (*Sap.* 8, 16.)

DIES XII.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus dilectus candidus, et rubicundus : candidus sub speciebus panis; rubicundus sub speciebus vini; electus ex millibus, et totus desiderabilis. (*Cant. 5, v. 10, 16.*)

2. Ad quem venit? Ad dilectam suam, quam ex amoris nimietate vocant columbam suam, formosam suam, pulchram, immaculatam; non quia talis est, sed quia talem ipse desiderat. (*In Canticis sæpe.*)

3. Ad quid venit? Ut osculetur eam, osculo oris sui Eucharistici, et introducat eam in cellaria vulnerum suorum, et ibi loquatur ad cor ejus amores suos. (* *Cant. 1, v. 1, 3. — Ose. 2, 14.*)

ASPIRATIO.

Adjuro vos, filiæ Jerusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nuntietis ei quia amore langueo. (*Cant. 5, 8.*)

DIES XII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, ut dilectum tuum, tuos amplexus et oscula postulantem : teque ut inamabilem dilectam ejus, quæ toties vagata es post greges sodalium tuorum. (* *Cant. 1, 6.*)

2. Dilige eum super omnes brutas et insanas carnis voluptates, ita ut carnem tuam crucifigas cum vitiis et concupiscentiis suis. (* *Galat. 5, 24.*)

3. Pete ab eo virtutem temperantiæ, ut omnes motus concupiscentiæ regas et comprimās, atque in omnibus modum tenere scias.

ASPIRATIO.

Inveni quem diligit anima mea : tenui eum, nec dimittam. (*Cant. 3, 4.*)

DIES XIII.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus hæres locupletissimi Patris; qui propter nos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia nos divites essemus. (2 *Cor.* 8, 9.)

2. Ad quem venit? Ad mendicum Lazarum, jacentem ad januam ipsius, ulceribus plenum, et cupientem saturari de micis quæ cadunt de mensa Divitis hujus. (* *Luc.* 16, v. 20, 21.)

3. Ad quid venit? Ut conjiciat in sinum ejus mensuram bonam, et confertam, et coagitatam, et supereffluentem gratiarum suarum. (* *Luc.* 6, 38.)

ASPIRATIO.

Ecce sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum, sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ: ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri. (*Psal.* 122, 2.)

DIES XIII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, divitias sui amoris in te veluti effluentem: teque ut pauperculum, tuas illi miserias et indigentias aperientem.

2. Dilige eum præ omnibus mundi pompis, et divitiis, ita ut quæ tibi aliquando fuerunt lucra, hæc detrimenta facias, et arbitreris ut stercora, ut ipsum lucrifacias. (*Philip.* 3, v. 7 et 8.)

3. Pete ab eo virtutem justitiæ, ut, citra omnem avaritiam, reddas quæ sunt Cæsaris Cæsari, quæ sunt Dei Deo. (* *Matth.* 22, 21.)

ASPIRATIO.

Venite, audite, et narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ. Ad ipsum ore meo clamavi, et exaltavi sub lingua mea. (*Psal.* 65, v. 16 et 17.)

DIES XIV.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Deus absconditus, Deus Israel Salvator, qui deposita majestate mutavit habitum, ut ad te et apud te familiarius diverteret. (*Is.* 45, 15. — * *3 Reg.* 22, 30.)

2. Ad quem venit? Ad hominem, quem etiam absconditum cupit, dicens ei: Intra in cubicula tua, claude ostia tua super te, abscondere modicum ad momentum. (*Is.* 26, 20.)

3. Ad quid venit? Ut abscondat eum in abscondito faciei suæ a conturbatione hominum, ducat eum in solitudinem, et loquatur ad cor ejus, et manifestet ei seipsum.

* *Psal.* 30, 21. — *Ose.* 2, 14. — * *Joan.* 14, 21.)

ASPIRATIO.

Si inveni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi faciem tuam, ut sciam te. (*Exod.* 33, 13.)

DIES XIV.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, porrigentem tibi Manna absconditum, quod nemo scit, nisi qui accepit: teque in ejus gremio gloriose delitescentem. (*Apocal.* 2, 17.)

2. Dilige eum præ omnibus honoribus et dignitatibus, ita ut gloria tua in hac vita non sit alia, quam amore ipsius latere, et abjectum esse.

3. Pete ab eo virtutem fortitudinis, ut non contemplans ea quæ videntur, sed quæ non videntur, terrena omnia tanquam vilia contempnas, difficilia et ardua superes, et semper in magna et excelsa tendas. (* *2 Cor.* 4, 18.)

ASPIRATIO.

Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, et volabo, et requiescam? Ecce elongavi fugiens, et mansi in solitudine. (*Psal.* 54, v. 7 et 8.)

DIES XV.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, vinum germinans virgines, quod præparavit Dominus his qui amaro sunt corde, ut bibant, et obliviscantur egestatis suæ, et doloris sui non recordentur amplius. (*Zach. 9, 17.*—* *Prov. 31, 7.*)

2. Ad quem venit? Ad eum quem constituit super excelsam terram, id est super Ecclesiam suam, ut sugeret mel de petra, oleumque de saxo durissimo, et sanguinem uvæ biberet meracissimum. (*Deut. 32, v. 13 et 14.*)

3. Ad quid venit? Ut det ei poculum ex vino condito, et mustum malorum granatorum suorum, quo illum inebriet charitate sua. (* *Cant. 8, 2.*)

ASPIRATIO.

Venite, comedite panem meum, et bibite vinum quod miscui vobis: relinquitte infantiam; et vivite, et ambulate per vias prudentiæ. (*Prov. 9, 5.*)

DIES XV.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, lavantem in vino stolam suam, hoc est sanguine suo animam tuam: teque introductum in cellam vinariam, et accipientem de manu ejus calicem vini, non furoris, sed amoris sui. (* *Gen. 49, 11.*—* *Cant. 2, 4.* * *Jerem. 25, 15.*)

2. Dilige eum amore casto, sicut ipsum amarunt sanctæ Virgines, ita ut non habeas maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed sis sanctus, et immaculatus. (* *Eph. 5, 27.*)

3. Pete ab eo cordis munditiam, ut purificato mentis oculo ad ejus pulchritudinem contemplandam eveharis.

ASPIRATIO.

Parasti in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me: impinguasti in oleo caput meum, et calix meus inebrians, quam præclarus est! (*Psal. 22, 5.*)

DIES XVI.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus panis Dei, qui de cœlo descendit, et dat vitam mundo; panis pinguis præbens delicias regibus. (*Joan. 6, 33.* — *Gen. 49, 20.*)

3. Ad quem venit? Ad Chananæam animam tuam, cui dici merito possit: Non est bonum sumere panem filiorum, et mittere canibus. (*Matth. 15, 26.*)

3. Ad quid venit? Ut sit panis cor tuum confirmans; teque supersubstantialiter nutriat, ne in via Dei ultra deficias. (* *Ps. 113, 16.*)

ASPIRATIO.

Domine, adjuva me: nam et catelli edunt de micis quæ cadunt de mensa dominorum suorum. (*Matth. 15, v. 25 et 27.*)

DIES XVI.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, frangentem esurienti tibi panem suum: teque ut famelicum catellum, pretiosas et uberes micas colligentem. (* *Is. 58, 7.*)

2. Dilige eum amore constanti, sicut ipsum amarunt sancti Confessores, ita ut tanquam homo sanctus in sapientia tua maneat sicut sol, non vero, tanquam stultus, sicut luna muteris. (*Eccli. 27, 12.*)

3. Pete ab eo veram spiritus paupertatem, ut abrenuntiatis omnibus, expeditior curras viam perfectionis, quæ recta ducit ad regnum cœlorum.

ASPIRATIO.

• Angelorum esca nutritivisti populum tuum, et paratum panem de Cælo præstitisti illis sine labore, omne delectamentum in se habentem. (*Sap. 16, 20.*)

DIES XVII.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus Pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus, et excelsior cœlis factus; qui in diebus carnis suæ preces supplicationesque cum clamore valido et lacrymis offerens, exauditus est pro sua reverentia. (*Hebr. 7, 26.* — *Hebr. 5, 7.*)

2. Ad quem venit? Ad unum ex illis quibus dictum est: Vos autem genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis. (*1 Petr. 2, 9.*)

3. Ad quid venit? Ut consecret in templum divinitatis pectus tuum; et in altare cor tuum; et victimam habeas acceptissimam, quam æterno Patri offeras in odorem suavitatis.

ASPIRATIO.

Ecce venit ad Templum sanctum suum Dominator, quem vos quæritis; et Angelus testamenti, quem vos vultis. (*Malach. 3, 1.*)

DIES XVII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam Pontificem magnum qui penetravit cœlos, nunc vero ad te sibi adjungendum iterum ex amore descendit: teque veluti ministrum ejus, obsequiis ipsius deputatum. (*Hebr. 4, 14.*)

2. Dilige eum amore sollicito, sicut ipsum amarunt sancti Pontifices, ita ut in ministerio tanti Pontificis omnem vel minimam incuriam devites.

3. Pete ab eo viscera misericordiæ, ut æternam misericordiam ab ipso consequaris qui, tentatus per omnia, scit compati infirmitatibus nostris. (** Hebr. 4, 5.*)

ASPIRATIO.

Susepimus, Deus, misericordiam tuam in medio Templi tui: secundum nomen tuum, Deus, sic et laus tua in fines terræ. (*Psal. 47, 10.*)

DIES XVIII.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus Vir dolorum, et sciens infirmitatem, qui vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra. (*Is. 53, v. 3 et 5.*)

2. Ad quem venit? Ad delicatissimam animam tuam inimicam crucis Christi, quæ sub capite spinoso rosis appetit coronari. (*Philip. 3, 18.*)

3. Ad quid venit? Ut absit tibi gloriari, nisi in cruce ejus per quem tibi mundus crucifixus est, et ipse mundo; et stigmata ejus in corpore tuo portes. (*Galat. 6, v. 14 et 17.*)

ASPIRATIO.

Donec aspiet dies, et inclinentur umbræ, vadam ad montem myrrhæ, et ad collem thuris. (*Cant. 4, 6.*)

DIES XVIII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam Sponsum sanguinum: teque ingratham sponsam ejus, quæ, licet quotidie annunties in Missæ sacrificio mortem Domini, nondum didicisti mori mundo. (** Exod. 4, 25. — * 1 Cor. 11, 26.*)

2. Dilige eum amore forti, sicut ipsum amarunt sancti Martyres, ita ut audeas dicere: Quis nos separabit a charitate Christi? Tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? (*Rom. 8, 35.*)

3. Pete ab eo luctum salutarem, ut abundantibus passionibus Christi in te, per Christum abundet consolatio tua. (** 2 Cor. 1, 5.*)

ASPIRATIO.

Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea (hoc est in mente ac voluntate mea) commorabitur. (*Cant. 1, 12.*)

DIES XIX.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, qui se Matrem profitetur, dicens: Numquid oblivisci potest mulier infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? Et si illa oblita fuerit, ego non obliviscar tui. (*Isa. 49, 15.*)

2. Ad quem venit? Ad te parvulum in spiritu, quem mammilla Regum lactat; et iterum atque iterum parturit, donec ipse formetur in te. (*Is. 60, 16. — * Galat. 4, 19.*)

3. Ad quid venit? Ut sicut modo genitus infans, rationabile sine dolo lac concupiscas; et veritatem faciens, in charitate crescas in illo per omnia, qui est caput Christus. (** 1 Petr. 2, 2. — * Ephes. 4, 15.*)

ASPIRATIO.

Venite, emite absque argento, et absque ulla commutatione, vinum et lac. (*Is. 55, 2.*)

DIES XIX.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam matrem amantissimam, ad ubera portantem te, et super genua blandientem tibi: teque veluti infantem recens natum, lac divinarum consolationum sugentem ab eo. (** Isa. 66, 12.*)

2. Dilige eum amore tenero, sicut ipsum amarunt sancti Apostoli, ita ut ab ipsius gremio et aspectu ne ad momentum quidem patiaris avelli.

3. Pete ab eo mansuetudinem infantilem, ut discens ab ipso, quia mitis est et humilis corde, efficiaris sicut parvulus, et sic intres in regnum cœlorum. (** Matth. 11, 29. — * Matth. 18, 3.*)

ASPIRATIO.

Pater meus et mater mea dereliquerunt me: Dominus autem assumpsit me. (*Psal. 26, 10.*)

DIES XX.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, expectatio gentium, desiderium collium æternarum; qui et desiderio desideravit hoc pascha manducare tecum, ut quantum te diligat ostenderet. (*Gen. 49, v. 10 et 26. — * Luc. 22, 15.*)

2. Ad quem venit? Ad pigram animam tuam, quam sterilia occidunt desideria, quæ vult et non vult, et facta est quasi columba seducta, non habens cor. (*Prov. 22, 25. — * Prov. 13, 4. — Ose. 7, 10.*)

3. Ad quid venit? Ut mittat de excelso ignem desideriorum efficacium in ossibus tuis, et erudiat te. Initium enim sapientiæ, verissima est disciplinæ concupiscentia. (** Thren. 1, 13. — Sap. 6, 18.*)

ASPIRATIO.

Anima mea desideravit te in nocte: sed et spiritu meo in præcordiis meis de mane vigilabo ad te. (*Isa. 26, 9.*)

DIES XX.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, ex desiderio tui velut assidentem foribus animi tui: teque velut adhuc somno torpentem, nec audentem surgere et aperire dilecto tuo. (** Sap. 6, 15.*)

2. Dilige eum amore anhelanti, sicut ipsum amarunt SS. Patriarchæ, ita ut per vias et plateas quæras quem diligit anima tua, rogesque vigiles civitatis: Num quem diligit anima mea vidistis? (** Cant. 3, 2, 3.*)

3. Pete ab eo sitim famemque justitiæ, ut ad perfectiora semper aspirans, æternam satietatem consequi merearis.

ASPIRATIO.

Tibi dixit cor meum: Exquisivit te facies mea; faciem tuam, Domine, requiram. Nomen tuum et memoriale tuum in desiderio animæ. (*Ps. 26, 8. — Isa. 26, 8.*)

DIES XXI.

PREPARATIO.

1. Quis venit? Christus, ignis consumens : qui facit Angelos suos spiritus, et ministros suos flammam ignis; qui ignem venit mittere in terram, et quid vult, nisi ut accendatur? (*Deut.* 4, 24. — *Hebr.* 1, 7. — **Luc.* 12, 49.)

2. Ad quem venit? Ad neque frigidam neque calidam animam tuam, sed eum, detestabitur epore, ad nauseam et vomitum provocantem. (* *Apoc.* 3, 15.)

2. Ad quid venit? Ut eam totam occupet et accendat, ad instinctus suos recipiendos mollificet, splendore honorum operum ornet, et vim alios urendi eidem communit.

ASPIRATIO.

Utinam disrumperes cœlos, et descenderes! A facie tua montes defluerent; sicut exustio ignis tabescerent : aquæ arderent igni. (*Isa.* 64, 1.)

DIES XXI.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam fornacem amoris ignem undique spirantem : teque veluti ferrum rubiginosum et vile, immenso igni demersum.

2. Dilige eum amore ferventi, sicut ipsum amant Cherubim et Seraphim, ita ut ex amore ipsius totus ignescas et liquefias, omniaque incendas et inflames.

3. Pete ab eo pacem perfectam, ut in ipso tua velut in sphaera requiescens, inter viros pacificos, qui Filii Dei vocabuntur, habearis.

ASPIRATIO.

Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant? (*Prov.* 6, 27.)

DIES XXII.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus Medicus peritissimus, qui vere languores nostros tulit, et dolores nostros portavit, et factus est quasi leprosus, et percussus a Deo, et humiliatus; ut livore ejus sanaremur. (*Isa. 53, 4.* — **Ibid. v. 5.*)

2. Ad quem venit? Ad hominem illum qui, per peccatum, descendens ab Jerusalem in Jericho, incidit in latrones, et despoliatus est, ac plagis impositis semivivus relictus. (*Luc. 10, 30.*)

3. Ad quid venit? Ut tanquam bonus Samaritanus approprians alliget vulnera ejus, infundens oleum misericordiæ, et vinum sanguinis sui, curamque illius agat, donec convalescat. (**Luc. 10, 30.* — *Ibid. v. 34.*)

ASPIRATIO.

Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, et sanabitur (anima mea). (*Matth. 8, 8.*)

DIES XXII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam Medicum piissimum, ex manibus et pedibus suis copiosos fontes sacri cruoris, in balneum et remedium animæ tuæ effundentem: teque veluti languidum illum in probatica piscina, multos annos habentem in infirmitate sua. (*Joan. 5, 5.*)

2. Desidera ex amore languere, viriliter a rebus creatis te subtrahendo, et tanquam sapienter ægrotus, quæ ante placebant aversando: jam ut languidus nolis ad illicita progredi, nec per superbiam erectus stare, sed per humilitatem jacere. (*Phillip. 2, 8.*)

3. Pete a Domino virtutem obedientiæ, ut ipsum imiteris qui pro tua salute humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.

ASPIRATIO.

Domine, ecce quem amas infirmatur. Dic animæ meæ: Salus tua ego sum. (*Joan. 11, 3.* — *Ps. 34, 3.*)

DIES XXIII.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus Margarita pretiosissima, pro qua si dederit homo omnem substantiam domus suæ, quasi nihil despiciet eam; quoniam omne aurum in comparatione illius, arena est exigua, et tanquam lutum æstimabitur argentum. (* *Cant.* 8, 7. — *Sap.* 7, 9.)

2. Ad quem venit? Ad stultum mercatorem, qui propter pugillum hordei et fragmen panis, gemmam hanc inæstimabilem dilapidavit. (* *Ezech.* 13, 19.)

3. Ad quid venit? Ut inventa hac una pretiosa Margarita, jam sapienter vendat omnia quæ habet, et emat eam. (* *Matth.* 13, 45.)

ASPIRATIO.

Pone me (ait Dominus) ut signaculum super cor tuum (ad amandum), ut signaculum super brachium tuum (ad operandum). (*Cant.* 6, 8.)

DIES XXIII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam sanctum datum canibus, et margaritam missam ante porcos: teque veluti brutum animal, quod nec meretur nec novit pretium ejus. (* *Matth.* 7, 6. — * *Job.* 28, 13.)

2. Desidera ex amore quærere instanter, quod præstabis si ejus perfectiones, quæ te ad amandum alliciant, contempleris, si lumen ad ipsum amplius cognoscendum petas, si de eo et modo quærendi patres spirituales roges, et in nullo quod Deus non est sistas.

3. Pete a Domino virtutem, seu donum orationis, qua quærens faciem ejus semper, sic petas, ut detur tibi; sic quæras, ut invenias; sic pulses, ut aperiatur tibi. (*Ps.* 104, 4. — * *Matth.* 7, 7.)

ASPIRATIO.

Congratulamini mihi, quia inveni drachmam quam perdideram. (*Luc.* 15, 9.)

DIES XXIV.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, Lignum vitæ, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum, et folia ligni ad sanitatem gentium. (*Apocal. 22, 2.*)

2. Ad quem venit? Ad vineam viri stulti, urticis vitiorum repletam, et opertam spinis terrenarum cupiditatum, quæ tamdiu expectata est ut faceret uvas, et fecit labruscas. (** Prov. 24, 30. — Isa. 5, 2.*)

3. Ad quid venit? Ut huic vitali ligno insita fructus S. Spiritus proferat, qui sunt charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas.

ASPIRATIO.

Veniat dilectus meus in hortum suum, et comedat fructum pomorum suorum. Omnia poma, nova et vetera, dilecte mi, servavi tibi. (*Cant. 5, 1. — Cant. 7, 13.*)

DIES XXIV.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam vitem pulcherrimam et uberem: teque veluti palmitem attrahentem ab ea succum gratiæ, quo folia sanctorum verborum, flores bonorum desideriorum, et fructus piarum actionum proferre valeas. (** Joan. 15, 5.*)

2. Desidera ex amore operari indesinenter, ita ut nullam proficiendi occasionem prætereas, ne postea quam Dominus frustra expectavit de te et hoc anno fructus, jubeat tandem te succidi et in ignem mitti. (** Luc. 13, 7.*)

3. Pete a Domino virtutem indefessæ sollicitudinis, ut habens animam tuam in manibus tuis semper, non cesses eam a vitiis purgare et excolere virtutibus. (** Psal. 118, 109.*)

ASPIRATIO.

Sub umbra illius quem desideraveram, sedi: et fructus ejus dulcis gutturi meo. (*Cant. 2, 3.*)

DIES XXV.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, Dux gentium et Dominus exercituum, qui non venit pacem mittere, sed gladium; qui fortem armatum superavit, et universa arma ejus abstulit, in quibus confidebat. (* *Isa.* 55, 4. — *Jer.* 31, 35. — * *Matth.* 10, 30, — * *Luc.* 11, 22.)

2. Ad quem venit? Ad militem suum transfugam, qui per summam perfidiam ad hostium castra transivit, vel certe in duas partes claudicavit, jurans in Domino et jurans in Melchom. (* 3 *Reg.* 18, 21. — * *Soph.* 1, 8.)

3. Ad quid venit? Ut succingat lumbos ejus in veritate, induat eum lorica justitiæ, præbeat ei scutum fidei, in quo possit omnia tela nequissimi ignea extinguere, et præbeat eidem galeam salutis et gladium spiritus, quod est verbum Dei. (* *Ephes.* 6, v. 14, 19. — *Ibid.* v. 17.)

ASPIRATIO.

Dominus conterens bella, Dominus nomen est illi: qui posuit castra sua in medio populi sui, ut eriperet nos de manu omnium inimicorum nostrorum. (*Judith.* 16, v. 3 et 4.)

DIES XXV.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam ducem strenuissimum, ducentem manus tuas ad prælium, et digitos tuos ad bellum: teque, ut militem ejus gregarium, et ignavum, jam nunc ipsi soli militare statuentem. (* *Psal.* 143, 1.)

2. Desidera ex amore sustinere infatigabiliter, ita ut laborans sicut bonus miles Christi, famem, sitim, algorem, æstum, cæteraque Christianæ militiæ incommoda æquanimiter, ac delectabiliter perferas. (* 2 *Tim.* 2, 3.)

3. Pete a Domino virtutem mortificationis et abnegationis, nec sic curras quasi in incertum, sic pugnes quasi aerem verberans; sed castiges corpus tuum, et in servitutem redigas. (* 1 *Cor.* 9, v. 26 et 27.)

ASPIRATIO.

Vivit Dominus, et vivit Dominus meus Rex; quoniam in quocumque loco fueris, Domine mi Rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus. (2 *Reg.* 15, 21.)

DIES XXVI.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, fons vitæ, fons patens domui Jacob et habitantibus Jerusalem, in ablutionem peccatoris; et ut qui sitit veniat, et qui vult accipiat aquam vitæ gratis. (*Psal. 35, 10. — Zach. 13, 1. — Apoc. 22, 27.*)

2. Ad quem venit? Ad unum ex illis insipientibus qui dereliquerunt fontem (hunc) aquæ vivæ, et foderunt sibi cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas. (*Jer. 2, 13.*)

3. Ad quid venit? Ut bibens ex hac aqua, non sitiat in æternum; sed aqua hæc fiat in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. (** Joan. 4, v. 13 et 14.*)

ASPIRATIO.

Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum: quando veniam, et apparebo ante faciem Dei? (*Psal. 41, 2.*)

DIES XXVI.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam fontem aquæ vivæ fluentem Spiritus sui effluentem super sitientem et aridam animam tuam: teque velut alteram Samaritanam amplius et amplius ab eo postulante: Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam. (*Isa. 44, 3. — Joan. 4, 15.*)

2. Desidera ex amore appetere impatienter, ita ut præ desiderio virtutis et rerum cœlestium, quasi siti tabescas, nullaque re mundi delecteris.

3. Pete a Domino virtutem humilitatis, quia emittit (Dominus) fontes in convallibus: inter medium montium pertransibunt aquæ; id est, humilibus dat gratiam, et superbis resistit. (*Psal. 103, 10. — 1 Petr. 5, 5.*)

ASPIRATIO.

Hauriamus aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. (** Isa. 12, 3.*)

DIES XXVII.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, venator cordium, cujus sagittæ nunquam redierunt retrorsum; sagittæ potentis acutæ, cum carbonibus desolatoriis. (* 2 Reg. 1, 22. — *Psal.* 119, 4.)

2. Ad quem venit? Ad animam tuam quasi unam de capreis quæ morantur in sylvis, inter spineta mundi hujus errantem, et salutare ictus fugientem. (2 Reg. 2, 18.)

3. Ad quid venit? Ut amoris ejus telo saucia, suo se tandem venatori sistat, et vulnerata vulneret, percussa percutiat alias sylvestres animas.

ASPIRATIO.

Ponet pedes meos quasi cervorum: et super excelsa mea deducet me victor, in psalmis canentem. (*Habac.* 3, 19.)

DIES XXVII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam sagittarium qui tetendit arcum suum, et posuit te quasi signum ad sagittam, et misit in renibus tuis liliæ pharetræ suæ, quæ sunt jacula charitatis. (*Thren.* 3, v. 12 et 13.)

2. Desidera ex amore currere velociter, nonjam fugiendo, sed sequendo fervoris passibus venatorem tuum, si quo modo comprehendas, in quo et comprehensa es a Christo Jesu. (* *Philip.* 3, 12.)

3. Pete a Domino zelum animarum ardentissimum, ut et tu sis robustus venator coram Domino; et aliquid ei offeras de venatione tua, ut benedicat tibi anima ejus. (*Gen.* 10, 9. — * *Gen.* 27, 19.)

ASPIRATIO.

Sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, et confirmasti super me manum tuam. (*Psal.* 37, 3.)

DIES XXVIII.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus Redemptor, qui non corruptibilibus, auro, vel argento, redemit nos de vana conversatione nostra; sed pretioso sanguine suo, quasi agni immaculati et incontaminati. (* 1 Petr. 1, v. 18 et 19.)

2. Ad quem venit? Ad captivam filiam Sion, super flumina Babylonis sedentem, et flentem; quæ gratis venundata est, et sine argento redimetur. (* Psal. 136, 1. — Isa. 52, 3.)

3. Ad quid venit? Ut propitiatur omnibus iniquitatibus ejus, et sanet omnes infirmitates ejus, ut redimat de interitu vitam ejus, et coronet eam in misericordia, et miserationibus. (* Psal. 102, v. 3 et 4.)

ASPIRATIO.

Propter Sion non tacebo, et propter Jerusalem non quiescam, donec egrediatur ut splendor justus ejus, et salvator ejus ut lampas accendatur. (Isa. 63, 1.)

DIES XXVIII.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, ut redemptorem tuum, qui præsidio crucis suæ jugum oneris tui, et virgam humeri tui, et sceptrum exactoris tui superavit: teque veluti captivum, ejus gratia, in libertatem gloriæ filiorum Dei assertum.

(* Isa. 9, 4. — * Rom. 8, 21.)

2. Desidera ex amore audere vehementer, ita ut motus et impulsus a Deo, qui proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, magna postulare, et ardua pro eo aggredi audeas. (Rom. 8, 32.)

3. Pete a Domino virtutem fraternæ charitatis, ut sicut ille animam suam pro te posuit, ita et tu pro fratribus animam ponas. (* 1 Joan. 3, 16.)

ASPIRATIO.

Ecce Deus salvator meus: fiducialiter agam, et non timebo; quia fortitudo mea et laus mea Dominus, et factus est mihi in salutem. (Is. 12, 2.)

DIES XXIX.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, omne bonum, quod Deus ostendit nobis et ad quod omnes invitat: audite audientes me, et comedite bonum, et delectabitur in crassitudine anima vestra. (*Exod.* 33, 19. — *Isa.* 55, 2.)

2. Ad quem venit? Ad miserrimam creaturam suam, quam circumdederunt mala quorum non est numerus; quæ stulta dicit malum bonum, et bonum malum. (*Psal.* 39, 13. — * *Isa.* 5, 20.)

3. Ad quid venit? Ut indicet ei quid sit bonum, et quid Dominus requirat ab ea; ut repleat in bonis desiderium ejus, et super omnia bona constituat eam. (* *Mich.* 6, 8. — * *Psal.* 102, 5. — * *Matth.* 24, 27.)

ASPIRATIO.

Quid mihi est in cœlo, et a te quid volui super terram? Defecit caro mea, et cor meum: Deus cordis mei, et pars mea, Deus, in æternum. (*Psal.* 72, v. 25 et 26.)

DIES XXIX.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, ut infinitæ bonitatis thesaurum: teque, ut abyssum miseriarum, de plenitudine ejus accipientem omne datum optimum, et omne donum perfectum. (* *Joan.* 1, 16. — * *Jacob.* 1, 1, 17.)

2. Desidera eum ex amore stringere indissolubiliter, ut scilicet intellectu et affectu semper Deum teneas, et nihil te possit a charitate Christi separare. (* *Rom.* 8, 39.)

3. Pete a Domino jure exercitium divinæ præsentiae, ut ambulans coram eo, sis perfectus; ut, sicut deliciae ejus sunt cum filiis hominum, ita deliciae tuæ sint cum Filio Dei. (* *Gen.* 17, 1. — * *Prov.* 8, 31.)

ASPIRATIO.

Omnia simul in te uno habens, lumen oculorum meorum, solatium vitæ meæ, te non debeo dimittere a me. (* *Tob.* 10, v. 4 et 5.)

DIES XXX.

PREPARATIO.

1. Quis venit? Christus, pastor animarum vigilantissimus, qui cognoscit oves suas, animam suam dat pro ovibus suis; nunc autem venit requirere et visitare eas, sicut visitat pastor gregem suum. (* 1 Petr. 2, 25. — Joan. 10, v. 14 et 15. * Ezech. 34, v. 11 et 12.)

2. Ad quem venit? Ad oviculam suam stolidam, in deserto hujus sæculi aberrantem, et ferarum ac latronum incursibus expositam.

3. Ad quid venit? Ut inveniat eam, et inventam imponat in humeros suos gaudens, et convocatis Angelis ac Sanctis dicat: Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam quæ perierat. (* Luc. 15, v. 5 et 6.)

ASPIRATIO.

Erravi sicut ovis quæ periit: quære servum tuum, quia mandata tua (utcumque) non sum oblitus. (Psal. 118, 176.)

DIES XXX.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, tanquam pastorem amantissimum, qui te carnibus suis alit et suo sanguine potat: teque velut ovem pascuæ ejus, quæ beneficio ipsius jam vocem ejus audis et post eum vadis. (* Psal. 99, 3. — * Joan. 10, 16.)

2. Desidera ex amore ardere suaviter in holocaustum, ita ut de te ipso spiritualiter facere constituas quod victimæ fiebat; nempe a grege segregabatur, ligabatur, occidebatur, excoriabatur, lavabatur, in frusta dividebatur, et super altare cremabatur.

3. Pete a Domino virtutem religionis, ut Deo cujus totus es, cultum, honorem et reverentiam exteriorem exhibeas, eique te sincerissime devoteas.

ASPIRATIO.

Dominus regit me, et nihil mihi deerit; in loco pascuæ ibi me collocavit. Super aquam refectiois educavit me; animam meam convertit. (Psal. 22, v. 1, 2 et 3.)

DIES XXXI.

PRÆPARATIO.

1. Quis venit? Christus, exemplar omnis sanctitatis atque virtutis, quod olim in monte Calvariae monstratum est, et nunc quotidie in Eucharistia monstratur; cui debent omnes electi conformes fieri. (**Exod.* 25, 40. — **Rom.* 8, 29.)

2. Ad quem venit? Ad imaginem et similitudinem suam, in qua, per culpam, obscuratum est aurum, mutatus est color optimus: quia homo cum in honore esset, non intellexit; comparatus est jumentis insipientibus; et similis factus est illis. (**Gen.* 1, 16. — **Thren.* 4, 1. — **Psal.* 48, 13.)

3. Ad quid venit? Ut revelata facie gloriam Domini speculando, in eandem imaginem transformetur a claritate in claritatem, tanquam a Domini Spiritu. (**2 Cor.* 3, 28.)

ASPIRATIO.

Præcedat Dominus meus ante servum suum; et ego sequar paulatim vestigia ejus, donec veniam ad Dominum meum. (*Gen.* 23, 14.)

DIES XXXI.

GRATIARUM ACTIO.

1. Respice oculis fidei Christum in medio cordis tui, proponentem tibi exemplar vitæ suæ, ut inspicias, et facias secundum illud: teque veluti rudem pictorem, primas imitationis ejus lineas ducentem. (**Exod.* 25, 40.)

2. Desidera ex amore assimilari perfecte, ita ut Dei perfectionibus, quantum homini fas est, induaris; et virtutes ejus, in hoc sacramento præsertim exhibitas, charitatem, humilitatem, obedientiam imiteris.

3. Pete a Domino plenissimam conformitatem cum divina voluntate, ut de te gloriari possit Deus: Inveni virum secundum cor meum, qui faciet omnes voluntates meas. (*Act.* 13, 22.)

ASPIRATIO.

Christo confixus sum cruci. Vivo autem; jam non ego, vivit vero in me Christus. (*Gal.* 2, v. 19 et 2.)

CLEMENS VIII

Recitantibus Orationem sequentem concessit remissionem omnium commissorum sive omissorum in Missa.

Obsecro te, dulcissime Domine Jesu Christe, ut passio tua sit mihi virtus, qua muiar, protegar atque defendar. Vulnere tua sint mihi cibus, potusque, quibus pascar, inebrier atque delecter. Aspersio sanguinis tui sit mihi absolutio omnium delictorum meorum. Mors tua sit mihi gloria sempiterna. in his sit mihi refectio, exsultatio, sanitas, et dulcedo cordis mei. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

ORATIONES,

Seu Meditationes de Passione Domini.

Deus qui pro redemptione mundi voluisti nasci, circumcidi, a Judæis reprobati, a Juda traditore osculo tradi, vineulis alligari, sicut agnus innocens ad victimam duci, atque inspectibus Annæ, Caiphæ, Pilati et

Herodis indecenter offerri, a falsis testibus accusari, flagellis et opprobriis vexari, sputis conspui, spinis coronari, colaphis cædi, arundine percuti, facie velari, vestibus exui, cruci clavis affligi, in cruce levari, inter latrones deputari, felle et aceto potari, et lancea vulnerari. Tu, Domine, per has sanctissimas pœnas tuas, quas ego indignus recolo, et per sanctam crucem et mortem tuam, libera me a pœnis inferni, et perducere digneris quo perduxisti latronem tecum crucifixum. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

ANTE RECITATIONEM HUIUS OFFICII.

Oratio.

Domine Jesu Christe, qui non oraris tantum a nobis ut Deus, sed et ineffabili pietate oras in nobis ut caput nostrum, et oras pro nobis ut Pontifex noster: concede nobis, ut per te, quem advocatum habemus apud Patrem, offeramus hostiam laudis semper Deo, id est fructum labiorum confitentium nomini ejus. Qui cum eodem Patre et Spiritu sancto vivis.

POST RECITATIONEM OFFICII.

Oratio.

Domine Jesu Christe, qui in diebus carnis tuæ præces, supplicationesque cum clamore valido et lacrymis offerens, exauditus es pro tua reverentia; ne irascaris super orationem servi tui, neque amoveas orationem meam et misericordiam tuam a me: sed spiritus tuus adjuvet infirmitatem meam, ut orem te semper et non deficiam, in omni loco levans puras manus Deo, et benedicens te in omni tempore. Qui cum Patre.

OFFICIUM PARVUM

PRO OBTINENDA A DEO GRATIA

PERFECTE COGNOSCENDI EXCELLENTIAM
MINISTERII ECCLESIASTICI,
ILLUDQUE RITE ADIMPLENDI.

AD NOCTURNUM.

Domine, labia mea aperies:

℣. Et os meum annuntiabit laudem tuam.

Deus, in adjutorium meum intende:

℣. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, etc.

Invitator. Dominum messis, cujus est mittere operarios in messem suam: * Venite, adoremus.

Psalmus 94.

Venite, exsultemus Domino; jubilemus Deo salutari nostro: præoccupemus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei.

Dominum messis, cujus est mittere operarios in messem suam: * Venite.

Quoniam Deus magnus Dominus, et Rex magnus super omnes deos: quoniam non repellet Dominus plebem suam; quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitudines montium ipse conspicit.

* Venite, adoremus.

Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et aridam fundaverunt manus ejus: Venite, adoremus, et procidamus ante Deum: ploremus coram Domino qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster; nos autem populus ejus, et oves pascuæ ejus.

Dominum messis, etc.

Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto, ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt, et viderunt opera mea. * Venite.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic et dixi: Semper hi errant corde; ipsi vero non cognoverunt vias meas; quibus juravi in ira mea: Si introibunt in requiem meam.

Dominum messis, cujus est mittere operarios in messem suam: * Venite.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto: Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen. * Venite, adoremus.

Dominum messis, cujus est mittere operarios in messem suam: * Venite.

Hymnus.

Jam satis fluxit cruor hostiarum,
Pristinæ cessent holocausta legis,

Christe, quos formas, meliora libant
Sacra Ministri.

Elicit flammæ Elias ab alto,
Mysta nunc major jubet, et potenti
Obsequens verbo Deus astat aris
Hostia factus.

Pingue libamen, novus et Sacerdos
Orbe jam toto Deus immolatur,
Se manu nostra litat incruento

Funere Christus.

Tale nil priscis patribus tributum,
Angelis nusquam data par potestas,
Se manu nostra Deus ipse cunctis
Præbet in escam.

Christe, fac semper tua sacra puro
Corde tractemus, manibusque puris:
Charitas aptos tua nos tremendis
Applicet aris.

Luminis splendor, Patris una Proles,
Christe, te pronus veneretur orbis,
Qui sacerdotes per amoris almi
Flamen inungis. Amen.

Ant. Ego plantavi te.

Psalmus 79.

Qui regis Israel, intende, * qui deducis
velut ovem Joseph.

Qui sedes super Cherubim, * manifestare
coram Ephraim, Benjamin, et Manasse.

Excita potentiam tuam, et veni; * ut salvos facias nos.

Deus, converte nos : * et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

Domine, Deus virtutum, * quousque irasceris super orationem servi tui?

Cibabis nos pane lacrymarum; * et potum dabis nobis in lacrymis in mensura.

Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris; * et inimici nostri subsannaverunt nos.

Deus virtutum, converte nos; * et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

Vineam de Ægypto transtulisti : * eiecisti gentes, et plantasti eam.

Dux itineris fuisti in conspectu ejus : * plantasti radices ejus; et implevit terram.

Operuit montes umbra ejus, * et arbusta ejus cedros Dei.

Extendit palmites suos usque ad mare, * et usque ad flumen prepagines ejus.

Gloria Patri, etc.

Ant. Ego plantavi te vineam electam : quomodo ergo conversa es mihi in pravam vinea aliena? *Jer. 2, 21.*

Ant. Pastores multi.

Ex eodem Psalmo.

Utquid dest xisti maceriam ejus? * et

vindemiant eam omnes qui prætergrediuntur viam?

Exterminavit eam aper de silva : * et singularis ferus depastus est eam.

Deus virtutum, convertere : * respice de cœlo, et vide, et visita vineam istam;

Et perforce eam quam plantavit dextera tua, * et super filium hominis quem confirmasti tibi.

Incensa igni, et suffossa, * ab increpatione vultus tui peribunt.

Fiat manus tua super virum dexterae tuæ, * et super filium hominis quem confirmasti tibi.

Et non discedimus a te : * vivificabis nos, et nomen tuum invocabimus.

Domine Deus virtutum, converte nos : * et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

Gloria Patri, etc.

Ant. Pastores multi demoliti sunt vineam meam; conculcaverunt partem meam; deriderunt portionem meam desiderabilem in desertum solitudinis. *Jer. 12, 10.*

Ÿ. Leva manus tuas in superbias eorum in finem.

℞. Quanta malignatus est inimicus in sancto? *Ps. 73, 4.*

Pater noster.

Absol. Deus det nobis illuminatos oculos

cordis, ut sciamus quæ sit spes vocationis ejus.

Jube, Domine, benedicere.

Bened. ad 1 Lect.

Adaperiat Deus cor nostrum in lege sua et in præceptis suis.

Ad 2 Lect.

Dominus confirmet corda nostra in omni opere et sermone bono.

Lectiones infra pro singulis hebdomadae diebus, post Completorium.

℞. *j.* Non mittebam Prophetas, et ipsi curabant; non loquebar ad eos, et ipsi prophetabant. * Si stetissent in consilio meo, avertissem utique eos a via sua mala. ✕. Ipsi regnaverunt, et non ex me; principes extiterunt, et non cognovi. * Si stetissent. *Jer.* 23, 21.

℞. *ij.* Satagite ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis; * Sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in æternum regnum Domini nostri Jesu Christi. ✕. Ministratè in fide vestra virtutem, scientiam, abstinentiam, patientiam, pietatem, charitatem. * Sic enim. *Gloria.* ℞. Satagite. 2 *Pet.* 1.

✕. Domine, exaudi orationem meam;

℞. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Deus inspirator sancti consilii, vota humilitatis nostræ benignus suscipe, et da nobis sedium tuarum assistricem sapientiam; mitte illam de cœlis sanctis tuis, ut sciamus quid acceptum sit apud te, et deducat nos in operibus nostris sobrie, et custodiat nos in sua potentia. Per Dominum nostrum, etc.

✕. Domine, exaudi orationem meam;

℞. Et clamor meus ad te veniat.

✕. Benedicamus Domino.

℞. Deo gratias.

AD LAUDES.

Deus, in adjutorium, etc.

Ant. Mane notum faciet.

Psalmus 142.

Domine, exaudi orationem meam: * auri-
bus percipe obsecrationem meam in veritate
tua; exaudi me in tua justitia.

Et non intres in judicium cum servo tuo, *
quia non justificabitur in conspectu tuo om-
nis vivens.

Quia persecutus est inimicus animam
meam; * humiliavit in terra vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mortuos sæculi: * et anxius est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: * in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: * anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me, Domine: * defecit spiritus meus.

Non avertas faciem tuam a me; * et similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericordiam tuam; * quia in te speravi.

Notam fac mihi viam in qua ambulem: * quia ad te levavi animam meam.

Eripe me de inimicis meis, Domine, ad te confugi: * doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: * propter nomen tuum, Domine, vivificabis me in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam; * et in misericordia tua disperdes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam; * quoniam ego servus tuus sum.

Gloria Patri, etc.

Ant. Mane notum faciet Dominus qui ad se pertineant, et sanctos applicabit sibi, et

quos elegerit appropinquabunt ei, et quemcumque elegerit erit sanctus. *Num.* 16, 5.

Capitulum.

Omnis qui habuerit maculam de semine Aaron Sacerdotis, non accedet offerre hostias Domino, nec panes Deo suo; nec accedat ad altare, quia maculam habet, et contaminare non debet sanctuarium meum: ego Dominus. *Lev.* 21.

℞. Deo gratias.

Hymnus.

O Sacerdotum veneranda jura!
Ceu vices Christi teneant, salutis
Arbitri claudunt reserantque nobis
Atria cœli.

Omne pendentes scelus in statera,
Cum reum solvunt, Deus ipse solvit;
Cum ligant sœptem, Deus ipse sontis
Vincula nectit.

Quam manus morbis adhibent peritas!
Cum secant, semper pia dextra cœdit;
Cum sovent, semper pia lenit ungens
Vulnera dextra.

Verba dum promunt, populus fidelis
Excipit vocem, cupidus doceri;
Nempe divinæ sacra verba legis
Mente recondunt.

Irruens prompti cohibere fulmen,

Stant ab adverso, Dominumque placant,
Vindices in nos quoties ab alto
Depluit iras.

Dum Sacerdotes tua sacra tractant,
Christe, fac sacris quibus applicasti,
Consonent mores, populique fiat
Forma Sacerdos.

Luminis splendor, Patris una Proles,
Christe, te pronus veneretur orbis,
Qui Sacerdotes per amoris almi
Flamen inungis. Amen.

ꝰ. Lavabo inter innocentes manus meas;

Ꝟ. Et circumdabo altare tuum, Domine.

Ant. Visitabo.

Canticum Zachariæ. Luc. 1.

Benedictus Dominus Deus Israel: * quia
visitavit, et fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis: * in domo
David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum, * qui
a sæculo sunt, Prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis nostris, * et de manu
omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patri-
bus nostris: * et memorari testamenti sui
sancti.

Jusjurandum, quod juravit ad Abraham
patrem nostrum, * daturum se nobis.

Ut sine timore, de manu inimicorum nos-
trorum liberati, * serviamus illi,

In sanctitate et justitia coram ipso, * om-
nibus diebus nostris.

Et tu, puer, Propheta Altissimi vocabe-
ris; * præbis enim ante faciem Domini pa-
rare vias ejus.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus: *
in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri, * in
quibus visitavit nos oriens ex alto.

Illuminare his qui in tenebris et in umbra
mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros
in viam pacis.

Gloria Patri, etc.

Ant. Visitabo oves meas, et suscitabo su-
per eas Pastorem unum qui pascat eas.
Ezech. 34.

ꝰ. Domine, exaudi orationem meam;

Ꝟ. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Spirituum ponderator, Domine, qui sanc-
tum vetas dari canibus; emitte, quæsumus,
lucem tuam et veritatem tuam, ut ad cœnam
nuptiarum Agni amici sponsi introducantur,
et arceantur alieni. Per Dominum nos-
trum, etc.

AD PRIMAM.

Deus, in adiutorium, etc.

Hymnus.

Tartari diræ paveant cohortes,
 Bella divinum meditatur agmen:
 In suis unctis Deus ipse miles
 Prælia tentat.
 Prodeunt tecti galea salutis,
 Cum crucis signo gladioque verbi,
 Intonant Christum, ruit ecce præceps
 Hostis in umbras.

Sustinent curas gregis, et quiescit:
 Leniunt flendo lacrymas gementum,
 Quas sibi duri rapiunt: egenus
 Pascitur escis.

Quæ tuis formas populis Ministros,
 Laus tibi jugis, Deitas suprema:
 Fac ut in Clero sua prima virtus,
 Christe, resurgat. Amen.

Ant. Nec quisquam.

Psalms 24.

Ad te, Domine, levavi animam meam: *
 Deus meus, in te confido, non erubescam.
 Neque irrideant me inimici mei: * etenim
 universi qui sustinent te non confundentur.

Confundantur omnes iniqua agentes, * su-
 pervacue.

Vias tuas, Domine, demonstra mihi: * et
 semitas tuas edoce me.

Dirige me in veritate tua, et doce me: *
 quia tu es Deus meus Salvator meus, et te
 sustinui tota die.

Reminiscere miserationum tuarum, Do-
 mine, * et misericordiarum tuarum, quæ a
 sæculo sunt.

Delicta juventutis meæ, * et ignorantias
 meas ne memineris.

Secundum misericordiam tuam memento
 mei tu, * propter bonitatem tuam, Domine.

Dulcis et rectus Dominus: * propter hoc
 legem dabit delinquentibus in via.

Diriget mansuetos in iudicio: * docebit
 mites vias suas.

Universæ viæ Domini misericordia et ve-
 ritas, * requirentibus testamentum ejus et
 testimonia ejus.

Propter nomen tuum, Domine, propitia-
 beris peccato meo; * multum est enim.

Quis est homo qui timet Dominum? * le-
 gem statuit ei in via quam elegit.

Anima ejus in bonis demorabitur; * et se-
 men ejus hæreditabit terram. ®

Firmamentum est Dominus timentibus
 eum; * et testamentum ipsius ut manifestetur
 illis.

Oculi mei semper ad Dominum, * quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos.

Respice in me, et miserere mei; * quia unicus et pauper sum ego.

Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt: * de necessitatibus meis erue me.

Vide humilitatem meam et laborem meum, * et dimitte universa delicta mea.

Respice inimicos meos, quoniam multiplicati sunt, * et odio iniquo oderunt me.

Custodi animam meam, et erue me: * non erubescam quoniam speravi in te.

Innocentes et recti adhæserunt mihi, * quia sustinui te.

Libera, Deus, Israel, * ex omnibus tribulationibus suis.

Gloria Patri, etc.

Ant. Nec quisquam sumat sibi honorem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron. *Heb.* 5, 4.

Capitulum.

Ne quis accedat alienigena, et qui non est de semine Aaron, ad offerendum incensum Domino, ne patiatur sicut passus est Core et omnis congregatio ejus, loquente Domino. *R.* Deo gratias. *Num.* 16, 40.

R. *breu.* Christe Fili Dei vivi: * Miserere nobis. Christe. *ŷ.* Qui non temetipsum cla-

rificasti ut Pontifex fieres: * Miserere. Gloria Patri. Christe. *Heb.* 5, 5.

ŷ. Exsurge, Christe, adjuva nos;

R. Et libera nos propter nomen tuum.

ŷ. Domine, exaudi orationem meam;

R. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Omnipotens Deus qui omnia operaris secundum consilium voluntatis tuæ; mitte, quaesumus, quos missurus es, ut qui eis fueris oneris auctor, ipse fias administrationis adjutor, et des virtutem, qui contuleris dignitatem; per Dominum.

AD TERTIAM.

Deus, in adjutorium, etc.

Hymnus.

Pax tuos ergo manet alta fines,
Christe, jam liber tibi servit orbis,
Jam tuis late tua Sponsa regnat

Tuta Ministris.

Cœlitum cantus imitandò, Numen
Laude ter Sanctum celebrant perenni:
Mente jam cœlo, sua membra casti
Vix sua credunt.

Si reo vindex minitatur ira,

Inferunt blanda prece vim tonanti;
Vincitur votis Deus, et vibrata
Tela coeracet.

Quæ tuis formas populis ministros,
Laus tibi jugis, Deitas suprema:
Fac ut in Clero sua prima virtus,
Christe, resurgat. Amen.

Ant. Si quis.

Psalmus 25.

Judica me, Domine, quoniam ego in innocentia mea ingressus sum; * et in Domino sperans non infirmabor.

Proba me, Domine, et tenta me: * ure renes meos et cor meum;

Quoniam misericordia tua ante oculos meos est, * et complacui in veritate tua.

Non sedi cum concilio vanitatis, * et cum iniqua gerentibus non introibo.

Odavi ecclesiam malignantium: * et cum impiis non sedebo.

Lavabo inter innocentes manus meas, * et circumdabo altare tuum, Domine:

Ut audiam vocem laudis tuæ, * et enarrem universa mirabilia tua.

Domine, dilexi decorem domus tuæ, * et locum habitationis gloriæ tuæ.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam, * et cum viris sanguinum vitam meam.

In quorum manibus iniquitates sunt: * dextera eorum repleta est muneribus.

Ego autem in innocentia mea ingressus sum: * redime me, et miserere mei.

Pes meus stetit in directo: * in ecclesiis benedicam te, Domine.

Gloria Patri, etc.

Ant. Si quis spiritum Christi non habet, hic non est ejus. *Rom.* 8, 9.

Capitulum.

Qui non intrat per ostium in ovile ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est et latro; qui autem intrat per ostium, Pastor est ovium, huic ostiarius aperit. *ñ.* Deo gratias. *Joan.* 10, 2.

ñ. brev. Spiritus tuus bonus * Deducet me in terram rectam. *ñ.* Spiritus. *ŷ.* Diriget mansuetos in iudicio. * Deducet. Gloria Patri. *ñ.* Spiritus. *Ps.* 142, 10.

ŷ. Ne projicias me a facie tua;

ñ. Et Spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

ŷ. Domine, exaudi orationem meam;

ñ. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Deus qui facis Angelos tuos spiritus, et Ministros tuos flammam ignis, emitte Spiritum tuum, et renova faciem Cleri; ut Sa-

cerdotes, velut administratorii spiritus in ministerium missi, de regno tuo tollant omnia scandala, et ignem quem venit Jesus mittere in terram, in omnium cordibus accendant. Per eundem... in unitate ejusdem, etc.

AD SEXTAM.

Deus, in adiutorium, etc.

Hymnus.

Jam non bella furunt: post data praelia,
In longa placidi pace quiescitis:

Pastor, pro grege pasto,
Pleno numime pascitur.

Gens per vos Superum coetibus addita,
Caelo vos geminis plausibus excipit:

Certat prompta coronas
Vestris nectere frontibus.

Os quondam madidum sanguine Numinis,
De torrente bibit gaudia plenius:

Quem sprevere, superbo
Mundum nunc pede comprimunt.

Jugis summa Trias, sit tibi gloria:

Quae solemne, tuo praepositis gregi,
Pro mercede laboris,
Te das prodiga, praemium. Amen.

Ant. Omnis plantatio.

Psalmus 23.

Domini est terra et plenitudo ejus; * orbis terrarum, et universi qui habitant in eo;

Quia ipse super maria fundavit eum, * et super flumina praeparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde; * qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino, * et misericordiam a Deo salutari suo.

Hae est generatio quarentium eum, * quarentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portae aeternales; * et introibit Rex gloriae.

Quis est iste Rex gloriae? * Dominus fortis et potens: Dominus potens in praelio.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portae aeternales; * et introibit Rex gloriae.

Quis est iste Rex gloriae? * Dominus virtutum ipse est Rex gloriae.

Gloria Patri, etc.

Ant. Omnis plantatio quam non plantavit Pater meus caelestis eradicabitur. *Matth.* 15, 13.

Capitulum.

Noli quærere a Domino ducatum, neque a rege cathedram honoris : noli quærere fieri iudex, nisi valeas virtute irrumpere iniquitates. *R.* Deo gratias. *Eccli.* 7, 4.

R. br. Proba me, Deus, * Et scito cor meum. *R.* Proba me. *Y.* Interroga me, et cognosce semitas meas : * Et scito. Gloria Patri. *R.* Proba me. *Psal.* 138, 23.

Y. Vias tuas, Domine, demonstra mihi;

R. Et semitas tuas edoce me.

Oremus.

Constituë, Domine, super opus tuum viros boni testimonii, plenos Spiritu sancto, et sapientia, qui velut fideles mysteriorum dispensatores, quæ sua sunt non quærant; sed ab ovibus recipientes necessitatis sustentationem, a Principe Pastorum expectent mercedem. Per eundem... in unitate ejusdem, etc.

AD NONAM.

Deus, in adjutorium, etc.

Hymnus.

Qui stellata Poli tangitis atria,
Proles vestra sumus, Pontifices sacri;

Quæ suprema tenetis,

Nati possideant bona.

Densis quæ fuerat nubibus obsita,
Puro nuda beet lumine veritas;

Aris quæ latitabat,

Se jam detegat Hostia.

Per vos assiduus culta laboribus,

Tellus nos segetes pinguior attulit;

Vestram ferte superni

Messem Patris in horrea.

Jugis summa Trias, sit tibi gloria;

Quæ solemne, tuo præpositis gregi,

Pro mercede laboris,

Te das prodiga, præmium. Amen.

Ant. Amice.

Psalms 14.

Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo? * aut quis requiescet in monte sancto tuo?

Qui ingreditur sine macula, * et operatur justitiam;

Qui loquitur veritatem in corde suo; * qui non egit dolum in lingua sua;

Nec fecit proximo suo malum, * et opprobrium non accepit adversus proximos suos.

Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus, * timentes autem Dominum glorificat.

Qui jurat proximo suo, et non decipit; *

qui pecuniam suam non dedit ad usuram,
et munera super innocentem non accepit.

Qui facithæc, * non movebitur in æternum.
Gloria Patri, etc.

Ant. Amice, quomodo huc intrasti non
habens vestem nuptialem? *Matth.* 22, 12.

Capitulum.

Væ filii desertores! dicit Dominus, ut fa-
ceretis consilium et non ex me, et ordire-
mini telam et non per spiritum meum, ut
adderetis peccatum super peccatum, et os
meum non interrogastis. *R.* Deo gratias. *Is.*
30, 1.

R. br. Tu Domine, * Qui corda nosti om-
nium. *R.* Tu Domine. *Y.* Ostende quem ele-
geris accipere locum ministerii hujus. * Qui.
Gloria, etc. *R.* Tu Domine.

Y. Si dixerit mihi Dominus, Non places.
R. Præsto sum, faciat quod bonum est co-
ram se.

Y. Domine, exaudi, etc.
R. Et clamor, etc.

Oremus.

Sanguis quem effudit Christus ut exhi-
beret sibi gloriosam Ecclesiam, clamat ad
te, Deus, ut a Sacerdotali ministerio fures
et mercenarios arceas; et qui mensæ dæmoni-
orum gaudent esse particeps, ejusdem

Dominici sanguinis non sinas fieri consecra-
tores. Per eundem.

AD VESPERAS.

Deus, in adjutorium, etc.

Ant. Omnis.

Psalmus 100.

Misericordiam et iudicium * cantabo tibi,
Domine.

Psallam et intelligam in via immaculata, *
quando venies ad me.

Perambulabam in innocentia cordis mei, *
in medio domus tuæ.

Non proponebam ante oculos meos rem
injustam: * facientes prævaricationes odivi.

Non adhæsit mihi cor pravum: * decli-
nantem a me malignum non cognoscebam.

Detrahentem secreto proximo suo, * hunc
persequabar.

Superbo oculo et insatiabili corde, * cum
hoc non edebam.

Oculi mei ad fideles terræ ut sedeant me-
cum: * ambulans in via immaculata, hic mi-
hi ministrabat.

Non habitabit in medio domus meæ, qui
facit superbiam: * qui loquitur iniqua, non
direxit in conspectu oculorum meorum.

In matutino interficiebam omnes peccato-
res terræ; * ut disperderem de civitate Do-
mini omnes operantes iniquitatem.

Gloria Patri, etc.

Ant. Omnis alienigena, incircumcisis
corde, non ingreditur sanctuarium meum.
Ezech. 44, 9.

Capitulum.

Dominus quasi ignis conflans, et emundans
argentum, purgabit filios Levi; et erunt Do-
mino offerentes sacrificia in justitia. *ꝛ.* Deo
gratias. *Mach. 3, 3.*

Hymnus.

Cessant figuræ, non litat impares
Impar Sacerdos amplius hostias;
Jam Pontifex fit Numen ipsum,
Seque sibi Deus Agnus offert.

Vitam cruentus qui semel obtulit,
Se non cruentum jugiter immolat:
Mactatus aris et renascens,
Perpetuo moriendo vivit.

Ad grande munus nos Deus erigit,
Quos intus ungit sacrificos sibi,
Pondus caduci sustinemus
Angelicis humeris tremendum.

O quam stupendæ quas agimus vices!
Quem prona cœli curia suspicit,
Sacras ad aras imperantes,

Nos docilis Deus ipse sentit.

Christum, Sacerdos, cœlitus evocas;
Per te creatur qui creat omnia;
Immotus orbem qui gubernat,
Se tibi dat facilem moveri.

Non impotenti, criminis arboriter,
Verbo, resolvis ferrea vincula:
Quas fers magistra voce, Numen
Ecce sibi putat esse leges.

Laus summa Patri, summaque Filio,
Qui se Parenti consecrat hostiam,
Sacro Ministri quo dicantur
Chrismate, laus tibi Flamen alium. Amen.

ꝫ. Sanctificabor in iis qui appropinquant
mihi.

ꝛ. Et in conspectu omnis populi glorifi-
cabor.

Ad Magnificat, Ant. Elegit Sacerdotes.

CANTICUM B. M. V. *Luc. 1.*

Magnificat * anima mea Dominum:
Et exsultavit spiritus meus * in Deo salu-
tari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: *
ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes
generationes.

Quia fecit mihi magna, qui potens est: *
et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus a progenie in proge-
nies * timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: * dispersit
superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede, * et exaltavit
humiles.

Esurientes implevit bonis, * et divites di-
misit inanes.

Suscepit Israel puerum suum, * recorda-
tus misericordiae suae.

Sicut locutus est ad Patres nostros, *
Abraham, et semini ejus in saecula.

Gloria Patri, etc.

Ant. Elegit Sacerdotes sine macula volun-
tatem habentes in lege Dei: et mundaverunt
sancta. *Marc.* 4, 42.

Oremus.

Domine Jesu, qui te ipsum pro nobis
sanctificasti, et irreprehensibiles esse praeci-
pis quos aliis praesse jubes corrigendis: iis
tantum reconciliationis ministerium et san-
guinis tui dispensationem committe, qui mo-
rum exornantur splendore, ut ex integritate
Sacerdotum fiat salus populorum. Qui vivis
et regnas.

AD COMPLETORIUM.

Converte nos, Deus, salutaris noster;
¶. Et averte iram tuam a nobis.

Deus, in adjutorium, etc.

Ant. Adducam eos.

Psalms 83.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine
virtutum! * concupiscit et deficit anima mea
in atria Domini.

Cor meum et caro mea * exultaverunt in
Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum, * et
turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua, Domine virtutum, * Rex meus
et Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua, Domine! *
in saecula saeculorum laudabunt te.

Beatus vir cujus est auxilium abs te; * as-
censiones in corde suo disposuit, in valle
lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator,
ibunt de virtute in virtutem: * videbitur
Deus deorum in Sion.

Domine, Deus virtutum, exaudi orationem
meam: * auribus percipe, Deus Jacob.

Protector noster aspice, Deus, * et respice
in faciem Christi tui.

Quia melior est dies una in atris tuis *
super millia.

Elegi abjectus esse in domo Dei mei, *
magis quam habitare in tabernaculis pec-
catorum.

Quia misericordiam et veritatem diligit
Deus : * gratiam et gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos qui ambulant in
innocentia : * Domine virtutum, beatus ho-
mo qui sperat in te.

Gloria Patri, etc.

Ant. Adducam eos in montem sanctum
meum, et lætificabo eos in domo orationis
meæ; holocausta eorum et victimæ eorum
placebunt mihi super altari meo. *Is.* 56, 7.

Hymnus.

Quos sibi, nostram meditans salutem,
Nexibus sanctis Deus alligavit,
Audiant Christum docili monentem
Aure Ministri.

Vos gregi Pastor voluit præire :
Inter et servos numerare cessans,
Intimos vobis animi recessus
Pandit amicus.

Vos decet pacem populis precari,
Moribus sanctis decet hanc mereri.
Sancta, dum legem populus requiret,
Vita loquatur.

Victimam sese dedit ipse Christus,
Victimam rursus litat hic Parenti,
Et manu vestra cadit immolatus
Ipse Sacerdos.

Sacra divinus eruo ora tingit,
Totus et vestro sedet ore Christus :

Totus ah! vestro sedeat refusus.
Pectore Christus.

Laus tibi detur, Genitor, perennis;
Juge sit Nato decus, et perennem
Muneris laudem referat superni
Spiritus auctor. Amen.

Capitulum.

Qui dixit patri suo et matri suæ, Nescio
vos, et fratribus suis, Ignoro vos, et nescie-
runt filios suos; hi custodierunt cloquium
tuum et pactum tuum servaverunt. *Deut.*
33, 9.

℞. *br.* Beati * Qui habitant in domo tua,
Domine. ℞. Beati. ✕. In sæcula sæculorum
laudabunt te. * Qui. Gloria Patri. ℞. Beati.
Psal. 83, 5.

✕. Elegi abjectus esse in domo Dei mei,
℞. Magis quam habitare in tabernaculis
peccatorum.

Ad Nunc dimittis, Ant. Omnes.

CANTICUM S. SIMEONIS. *Luc.* 2.

Nunc dimittis servum tuum, Domine, *
secundum verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei * salutare tuum.
Quod parasti * ante faciem omnium po-
pulorum.

Lumen ad revelationem gentium, * et
gloriam plebis tuæ Israel.

Gloria Patri, etc.

Ant. Omnes qui viderint eos, cognoscent illos, quia isti sunt semen cui benedixit Dominus.

℞. Domine, exaudi. *℞.* Et clamor, etc.

Oremus.

Domine Jesu, qui pascaris inter lilia, cœlestis nos unctionis dulcedine perfunde, quos immaculati pudoris commendare debent conscientia et fama; ut sancti corpore et spiritu, in veritate tibi serviamus, et castitatis exemplo cœteris præluceamus. Qui vivis, etc.

LECTIONES

PRO SINGULIS HEBDOMADÆ DIEBUS.

DOMINICA.

LECTIO I. — *Exod.* 3.

De Libro Exodi.

Vocavit Dominus Moysen de medio rubi, et ait: Moyses, Moyses. Qui respondit: Adsum. At ille: Ne appropries, inquit, huc; solve calceamentum de pedibus tuis: locus

enim in quo stas terra sancta est. Et ait: Ego sum Deus patris tui, Deus Abraham, Deus Isaac, et Deus Jacob. Abscondit Moyses faciem suam: non enim audebat aspicere contra Deum. Cui ait Dominus: Vidi afflictionem populi mei in Ægypto, et clamorem ejus audivi propter duritiam eorum qui præsent operibus: et sciens dolorem ejus, descendi ut liberem eum de manibus Ægyptiorum, et educam de terra illa in terram bonam et spatiosam, in terram quæ fluit lacte et melle, ad loca Chananæi, et Hethæi, et Amorrhæi, et Pherezæi, et Hævæi, et Jebusæi. Clamor ergo filorum Israel venit ad me, vidique afflictionem eorum, qui ab Ægyptiis opprimuntur. Sed veni et mittam te ad Pharaonem, ut educas populum meum filios Israel de Ægypto. Dixitque Moyses ad Deum: Quis sum ego ut vadam ad Pharaonem et educam filios Israel de Ægypto? Qui dixit ei: Ego ero tecum. Tu autem, Domine, etc.

LECTIO II.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem. *C. 10.*

Amen, amen dico vobis: qui non intrat per ostium in ovile ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est et latro: qui autem intrat per ostium, pastor est ovium. Huic ostiarius aperit, et oves vocem ejus audiunt, et proprias

oves vocat nominatim, et educit eas. Et cum proprias oves emisit, ante eas vadit, et oves illum sequuntur, quia sciunt vocem ejus. Alienum autem non sequuntur, sed fugiunt ab eo; quia non noverunt vocem alienorum. Hoc proverbium dixit eis Jesus. Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum Jesus: Amen, amen dico vobis, quia ego sum ostium ovium. Omnes quotquot venerunt, fures sunt et latrones, et non audierunt eos oves. Ego sum ostium. Per me si quis introierit, salvabitur: et ingredietur et egredietur, et pascua inveniet. Fur non venit nisi ut furetur, et mactet, et perdat. Ego veni ut vitam habeant, et abundantius habeant.

FERIA II.

LECTIO I. — *Num. 56.*

De libro Numerorum.

Surrexit Moyses et abiit ad Dathan et Abiron: et sequentibus eum senioribus Israel, dixit ad turbam: Recedite a tabernaculis hominum impiorum, et nolite tangere quæ ad eos pertinent, ne involvamini in peccatis eorum. Cumque recessissent a tentoriis eorum per circuitum, Dathan et Abiron egressi sta-

bant in introitu papilionum suorum, cum uxoribus et liberis, omnique frequentia. Et ait Moyses: In hoc scietis quod Dominus miserit me ut facerem universa quæ cernitis, et non ex proprio ea corde protulerim: si consueta hominum morte interierint, et visitaverit eos plaga qua et cæteri visitari solent, non misit me Dominus; sin autem novam rem fecerit Dominus, ut aperiens terra os suum deglutiat eos et omnia quæ ad eos pertinent, descenderintque viventes in infernum, scietis quod blasphemaverint Dominum. Confestim igitur ut cessavit loqui, dirupta est terra sub pedibus eorum: et aperiens os suum, devoravit illos cum tabernaculis suis et universa substantia eorum, descenderuntque vivi in infernum aperti humo, et perierunt de medio multitudinis.

LECTIO II.

De Actibus Apostolorum. *Cap. x.*

Exsurgens Petrus in medio fratrum dixit (erat autem turba hominum simul fere centum viginti): Viri fratres, oportet impleri scripturam quam prædixit Spiritus sanctus per os David de Juda, qui fuit dux eorum qui comprehenderunt Jesum; qui connumeratus erat in nobis, et sortitus est sortem ministerii hujus. Et hic quidem possedit agrum

de mercede iniquitatis, et suspensus crepuit medius; et diffusa sunt omnia viscera ejus. Et notum factum est omnibus habitantibus Jerusalem, ita ut appellaretur ager ille, lingua eorum, Haceldama, hoc est, ager sanguinis. Scriptum est enim in libro Psalmorum: Fiat commoratio eorum deserta, et non sit qui inhabitet in ea; et episcopatum ejus accipiat alter. Oportet ergo ex his viris qui nobiscum sunt congregati in omni tempore quo intravit et exivit inter nos Dominus Jesus, incipiens a baptisate Joannis usque in diem qua assumptus est a nobis, testem resurrectionis ejus nobiscum fieri unum ex istis. Et statuerunt duos, Joseph, qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est justus; et Matthiam. Et orantes dixerunt: Tu, Domine, qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus unum, accipere locum ministerii hujus, et apostolatus, de quo prævaricatus est Judas ut abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis, et cecidit sors super Matthiam, et annumeratus est cum undecim Apostolis.

FERIA III.

LECTIO I. — Sap. 9.

De Libro Sapientie.

Mitte (Sapientiam) de cœlis sanctis tuis, et a sede magnitudinis tuæ, ut mecum sit et mecum laboret, ut sciam quid acceptum sit apud te; scit enim illa omnia, et intelligit, et deducet me in operibus meis sobrie, et custodiet me in sua potentia. Et erunt accepta opera mea, et disponam populum tuum juste, et ero dignus sedium patris mei. Quis enim hominum poterit scire consilium Dei? aut quis poterit cogitare quid velit Deus? Cogitationes enim mortalium timidæ, et incertæ providentiæ nostræ. Corpus enim quod corrumpitur aggravat animam, et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem. Et difficile æstimamus quæ in terra sunt, et quæ in prospectu sunt invenimus cum labore. Quæ autem in cœlis sunt quis investigabit? Sensum autem tuum quis sciet, nisi tu dederis sapientiam, et miseris Spiritum sanctum tuum de altissimis; et sic correctæ sint semitæ eorum qui sunt in terris; et quæ tibi placent didicerint homines? Nam per sapientiam sanati sunt quicumque placuerunt tibi, Domine, a principio.

LECTIO II. — Act. XIII.

De Actibus Apostolorum.

Erant autem in ecclesia quæ erat Antiochiæ, prophætæ et doctores; in quibus Barnabas, et Simon, qui vocabatur Niger, et Lucius Cirenensis, et Manahen, qui erat Herodis tetrarchæ collectaneus, et Saulus. Ministrantibus autem illis Domino, et jejunantibus, dixit illis Spiritus sanctus: Segregate mihi Saulum et Barnabam in opus ad quod assumpsi eos. Tunc jejunantes, et orantes, imponentesque eis manus, dimiserunt illos. Et ipsi quidem missi a Spiritu sancto abierunt Seleuciam; et inde navigaverunt Cyprium. Et cum venissent Salaminam, prædicabant verbum Dei in synagogis Judæorum. Habebant autem et Joannem in ministerio. Et cum perambulassent universam insulam usque Paphum, invenerunt quemdam virum magum pseudoprophetam, Judæum, cui nomen Barjesu, qui erat cum proconsule Sergio Paulo, viro prudente. Hic, accersitis Barnaba et Saulo, desiderabat audire verbum Dei. Resistebat autem illis Elymas magus (sic enim interpretatur nomen ejus), quærens avertere Proconsulem a fide. Saulus autem, qui et Paulus, repletus Spiritu sancto, intuens in eum, dixit: O plene omni

dolo et omni fallacia, fili diaboli, inimice omnis justitiæ, non desinis subvertere vias Domini rectas. Et nunc ecce manus Domini super te, et eris cæcus, non videns solem usque ad tempus. Et confestim cecidit in eum caligo, et tenebræ, et circuiens quærebat qui ei manus daret.

FERIA IV.

LECTIO I. — I Reg. III, 10.

De libro primo Regum.

Venit Dominus et stetit, et vocavit sicut vocaverat, secundo: Samuel, Samuel! Et ait Samuel: Loquere, Domine, quia audit servus tuus. Et dicit Dominus ad Samuelem: Ecce ego facio verbum in Israel, quod quicumque audierit, tinnient ambæ aures ejus. In die illa suscitabo adversum Heli omnia quæ locutus sum super domum ejus: incipiam, et complebo. Prædixi enim ei quod judicaturus essem domum ejus in æternum, propter iniquitatem, eo quod noverat indigne agere filios suos, et non corripuerit eos. Idcirco juravi domui Heli quod non expietur iniquitas domus ejus victimis et muneribus usque in æternum. Dormivit autem Samuel

usque mane, aperuitque ostia domus Domini. Et Samuel timebat indicare visionem Heli. Vocavit ergo Heli Samuelem, et dixit: Samuel fili mi? Qui respondens, ait: Præsto sum. Et interrogavit eum: Quis est sermo quem locutus est Dominus ad te? Oro te ne celaveris me: hæc faciat tibi Deus, et hæc addat, si absconderis a me sermonem, ex omnibus verbis quæ dicta sunt tibi. Indicavit itaque ei Samuel universos sermones, et non abscondit ab eo. Et ille respondit: Dominus est: quod bonum est in oculis suis faciat. Crevit autem Samuel, et Dominus erat cum eo, et non cecidit ex omnibus verbis ejus in terram.

LECTIO II. — *Matth. XX, 10.*

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.

Tunc accessit ad Jesum mater filiorum Zebedæi cum filiis suis, adorans et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei: Quid vis? Ait illi: Dic ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram tuam, et unus ad sinistram, in regno tuo. Respondens autem Jesus, dixit: Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicunt ei: Possumus. Ait illis: Calicem quidem meum bibetis: sedere autem ad dexteram meam vel sinistram non est meum dare vobis, sed qui-

bus paratum est a Patre meo. Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus. Jesus autem vocavit eos ad se, et ait: Scitis quia principes gentium dominantur eorum: et qui majores sunt, potestatem exercent in eos. Non ita erit inter vos: sed quicumque voluerit inter vos major fieri, sit vester minister: et qui voluerit inter vos primus esse, erit vester servus. Sicut Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, et dare animam suam redemptionem pro multis.

FERIA V.

LECTIO I. — *Isai. 22.*

De Isaia propheta.

Hæc dicit Dominus Deus exercituum: Vade, ingredi ad eum qui habitat in tabernaculo, ad Sobnam præpositum templi, et dices ad eum: Quid tu hic, aut quasi quis hic? quia excidisti tibi hic sepulcrum, excidisti in excelso memoriale diligenter, in petra tabernaculum tibi. Ecce Dominus asportari te faciet sicut asportatur gallus galinaceus, et quasi amictum sic sublevabit te. Coronans coronabit te tribulatione; quasi pilam mittet te in terram latam et spatio-

sam : ibi morieris, et ibi erit currus gloriæ tuæ, ignominia domus Domini tui. Et expellam te de statione tua, et de ministerio tuo deponam te. Et erit in die illa, vocabo servum meum Eliacim filium Helciæ, et induam illum tunica tua, et cingulo tuo confortabo eum, et potestatem tuam dabo in manu ejus : et erit quasi pater habitantibus Jerusalem et domui Juda. Et dabo clavem domus David super humerum ejus : et aperiet, et non erit qui claudat; et claudet, et non erit qui aperiat.

LECTIO II. — *Ad Galat. c. I.*

De Epist. B. Pauli Apost. ad Galatas.

Cum placuit ei qui me segregavit ex utero matris meæ, et vocavit per gratiam suam, ut revelaret Filium suum in me, ut evangelizarem illum in Gentibus : continuo non acquievi carni et sanguini, neque veni Jerosolymam ad antecessores meos Apostolos; sed abii in Arabiam : et iterum reversus sum Damascum; deinde post annos tres veni Jerosolymam videre Petrum, et mansi apud eum diebus quindecim; alium autem Apostolorum vidi neminem, nisi Jacobum fratrem Domini. Quæ autem scribo vobis, ecce coram Deo quia non mentior. Deinde veni in partes Syriæ et Ciliciæ. Eram autem

ignotus facie ecclesiis Judææ, quæ erant in Christo; tantum autem auditum habebant, Quoniam qui persequebatur nos aliquando, nunc evangelizat fidem quam aliquando expugnabat; et in me clarificabant Deum.

FERIA VI.

LECTIO I. — *Jerem. c. I.*

De Jeremia propheta.

Factum est Verbum Domini ad me dicens : Priusquam te formarem in utero, novi te; et antequam exires de vulva, sanctificavi te, et prophetam in gentibus dedi te. Et dixi, A, a, a, Dominus Deus : ecce nescio loqui, quia puer ego sum. Et dixit Dominus ad me : Noli dicere, Puer sum; quoniam ad omnia quæ mittam te ibis, et universa quæcumque mandavero tibi, loqueris. Ne timeas a facie eorum, quia tecum ego sum ut eruam te, dicit Dominus. Et misit Dominus manum suam, et tetigit os meum; et dixit Dominus ad me : Ecce dedi verba mea in ore tuo; ecce constitui te hodie super gentes et super regna, ut evellas, et destruas, et disperdas, et dissipes, et ædifices, et plantes.

LECTIO II. — *Ad Hebr. c. 5.*

De Epist. B. Pauli Apost. ad Hebræos.

Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus, constituitur in iis quæ sunt ad Deum, ut offerat dona et sacrificia pro peccatis; qui condolare possit iis qui ignorant et errant, quoniam et ipse circumdatus est infirmitate: et propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam et pro semetipso offerre pro peccatis. Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron. Sic et Christus non semetipsum clarificavit ut Pontifex fieret, sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te. Quemadmodum et in alio loco dicit: Tu es Sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech. Qui in diebus carnis suæ preces supplicationesque ad eum qui possit illum salvum facere a morte, cum clamore valido et lacrymis offerens, exauditus est pro sua reverentia. Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex eis quæ passus est, obedientiam; et consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ, appellatus a Deo Pontifex juxta ordinem Melchisedech.

SABBATO.

LECTIO I. — *Ezech. c. 34.*

De Ezechiele Propheta.

Fili hominis propheta de pastoribus Israel, propheta, et dices pastoribus: Hæc dicit Dominus Deus: Væ pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos: nonne greges a pastoribus pascuntur? Lac comedebatis, et lanis operiebamini, et quod crassum erat occidebatis: gregem autem meum non pascebatis. Quod infirmum fuit non consolidastis, et quod ægrotum non sanastis; quod contractum est non alligastis, et quod abjectum est non reduxistis, et quod perierat non quæstistis: sed cum austeritate imperabatis eis, et cum potentia. Et dispersæ sunt oves meæ, eo quod non esset pastor; et factæ sunt in devorationem omnium bestiarum agri, et dispersæ sunt. Erraverunt greges mei in cunctis montibus, et in universo colle excelso; et super omnem faciem terræ dispersi sunt greges mei, et non erat qui requireret; non erat, inquam, qui requireret. Propterea, Pastores, audite verbum Domini... Hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego ipse super pastores requiram gregem meum de manu eorum, et cessare faciam eos ut ultra non pascant

gregem, nec pascant amplius pastores semetipsos : et liberabo gregem meum de ore eorum, et non erit ultra eis in escam.

LECTIO II. — *Luc. 14.*

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

Qui non bajulat crucem suam et venit post me, non potest meus esse discipulus. Quis enim ex vobis volens turrim ædificare, non prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum? ne posteaquam posuerit fundamentum, et non potuerit perficere, omnes qui vident incipiant illudere ei, dicentes : Quia hic homo cœpit ædificare, et non potuit consummare. Aut quis rex iturus committere bellum adversus alium regem, non sedens prius cogitat si possit cum decem millibus occurrere ei qui cum viginti millibus venit ad se? alioquin adhuc illo longe agente, legationem mittens, rogat ea quæ pacis sunt. Sic ergo omnis ex vobis qui non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Bonum est sal : si autem sal evanuerit, in quo condietur? neque in terram neque in sterquilinum utile est, sed foras mittetur. Qui habet aures audiendi audiat.

FINIS.

INDEX

RERUM QUÆ HOC LIBELLO CONTINENTUR.

IN PRIMA PARTE.

	Pag.
Exercitium diurnum.	1
Mane surgendo.	2
Orationi mentali vacandum.	4
Methodus orationis mentalis.	<i>Ibid.</i>
Horæ Canonice rite persolvendæ.	10
Ante egressum e domo.	14
In ipso templi ingressu.	15
Post Missam.	16
Post regressum in domum.	18
Piis Lectionibus ac potissimum Scripturæ sacræ intendendum.	<i>Ibid.</i>
Studio incumbendum.	24
Cibi sumptio sobrie et pie instituenda.	32
Solis oblectationibus et colloquiis licitis indulgendum.	39
Ejaculationes sæpius per diem faciendæ.	45
Conscientia discutienda.	46
Exuendo vestes.	54
Evigilando per noctem.	<i>Ibid.</i>
Diversæ orationes.	55
Oratio ab B. Virginem.	<i>Ibid.</i>
Ad Angelum custodem.	56
Ad S. Patronum.	57
Oratio Clerici sola Tonsura initiati.	58

	Pag.
Oratio Clerici in Minoribus Ordinibus constituti.	59
Oratio Subdiaconi.	60
Oratio Diaconi.	<i>Ibid.</i>
Oratio Presbyteri.	61
Oratio Pastoris.	62
Deprecatio pro Illust. et Reverend. in Christo patre et Antistite Nostro.	64
Gemitus animæ pro conversione Sacerdotum aberrantium a pietate.	66
Singulis hebdomadibus confessio peccatorum peragenda.	69
Diversæ Orationes ante et post confessionem.	72
Oratio S. Thomæ Aquinatis, qua virtutes Christiani hominis petuntur.	74
Singulis mensibus ad mortem se præparandum.	76
Singulis annis Exercitiis Spiritualibus in recessu vacandum.	78

IN SECUNDA PARTE.

Speculum Sacerdotum et Clericorum.	83
Notio optimi Clerici.	<i>Ibid.</i>
Ejusdem argumenti series.	85
Sacerdos sicut dignitate, ita et sanctitate sit præcellens.	86
Ejusdem argumenti veritas confirmatur.	88
De cura salutis propriæ.	89
Zelus gloriæ Dei.	90
Zelus domus Dei.	92
Zelus salutis animarum.	93
Catechizandis Pueris et Rudibus danda opera.	95
Christus in omnibus imitandus.	97
Ecclesiæ vulnus, improborum mores.	99

	Pag.
Peccata Sacerdotum gravissima.	100
De Modestia, seu de Vita exemplari.	102
In exterioris hominis compositione Immodestia vitanda.	103
Lingua refrænanda.	106
De Habitu et Tonsura Clericali.	108
Derisiones malorum virtus superet.	110
De Castitate custodienda.	111
Cavenda cum Mulieribus familiaritas.	113
Observanda sobrietas, convivia declinanda.	116
Otiom fugiendum.	118
Præpositis suis obtemperandum.	119
Quanta debeat esse Sacerdotis humilitas.	122
Mundus odio habendus.	124
Divitiæ contemnenda.	125
Honores metuendi.	127
Inordinatus erga propinquos affectus resecandus.	129
Quorum devitanda consuetudo.	130
Qui frequentandi et consulendi.	132
Ductore in via salutis opus est.	134
Beatissima Virgo speciali cultu honoranda.	135
Speculum boni Pastoris, ex SS. Gregorio et Bernardo.	137
Monitiones S. Caroli Borromæi, ad Clericos et Sacerdotes.	141

IN TERTIA PARTE.

De Sacrosancto Missæ sacrificio.	169
CAPUT PRIMUM. Quid præstare debeat Sacerdos ante Missæ celebrationem. <i>Omissus est in contextu hic titulus.</i>	172
Articulus primus. De vitæ puritate.	<i>Ibid.</i>

	Pag.
<i>Articulus secundus.</i> De rectitudine intentionis.	174
<i>Articulus tertius.</i> De actuali devotione.	177
CAPUT SECUNDUM. Quid præstare debeat Sacerdos in ipsa Missæ celebratione.	181
<i>Articulus primus.</i> De ablutione manuum, vasis sacris, et vestibus sacerdotalibus.	182
<i>Articulus secundus.</i> De initio Missæ usque ad Symbolum.	189
<i>Articulus tertius.</i> De Symbolo usque ad Canonem.	201
<i>Articulus quartus.</i> De Canone usque ad Consecrationem.	214
<i>Articulus quintus.</i> A Consecratione usque ad Communionem.	224
<i>Articulus sextus.</i> De Communione usque ad finem Missæ.	241
CAPUT TERTIUM. Quid præstare debeat Sacerdos post Missæ celebrationem.	255
<i>Meditationes</i> ante et post sacrum pro singulis hebdomadæ diebus.	263
Dominica. Jesus Deus noster.	<i>Ibid.</i>
Feria II. Jesus Rex noster.	266
Feria III. Jesus Magister noster.	269
Feria IV. Jesus nostrarum Medicus animarum.	274
Feria V. Jesus Pastor noster.	279
Feria VI. Jesus Redemptor noster.	285
Sabbato. Jesus Sacerdos et Victima.	291
Oratio sancti Ambrosii ante Missam, per singulos hebdomadæ dies distributa.	298
Præparatio ad Missam.	306
Gratiarum actiones post Missam.	318
Monitum Sacerdoti pro Missæ celebratione.	331
Mensis Eucharisticus.	332

OFFICIUM parvum pro obtinenda a Deo gratia perfecte cognoscendi excellentiam Ministerii Ecclesiastici, illudque rite adimplendi.	397
Ad Nocturnum.	<i>Ibid.</i>
Ad Landes.	403
Ad Primam.	408
Ad Tertiam.	411
Ad Sextam.	414
Ad Nonam.	416
Ad Vesperas.	419
Ad Complectorium.	422
Lectiones pro singulis hebdomadæ diebus.	426
Feria II.	428
Feria III.	431
Feria IV.	433
Feria V.	435
Feria VI.	437
Sabbato.	439

UAN

DAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

CION GENERAL DE BIBLIOTECA